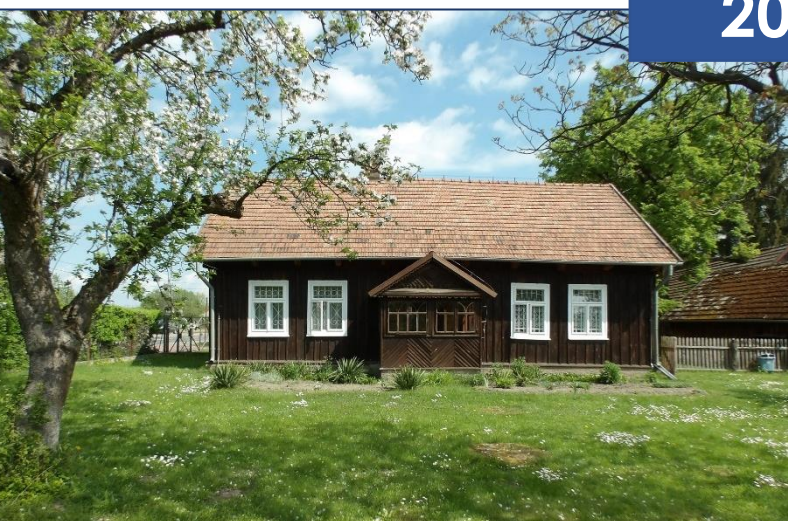

RAPORT O STANIE GMINY WIERZCHOSŁAWICE

W ROKU
2023

Z TRADYCJĄ
W NOWOCZESNOŚĆ

URZĄD GMINY WIERZCHOSŁAWICE
33-122 WIERZCHOSŁAWICE 550
tel. 14 631-90-30
email: ug@wierzchoslawice.pl

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	4
2. Informacje ogólne	5
2.1 Tło geograficzne	5
2.2 Infrastruktura, rozwój gospodarczy i planowanie przestrzenne.....	7
2.2.1 Infrastruktura	7
2.2.2 Rozwój gospodarczy	8
2.2.3 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.	9
2.2.4 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	11
2.3 Demografia i dane statystyczne	13
3. Zarządzanie.....	17
3.1 <i>Obowiązujące najistotniejsze dokumenty strategiczne i programy</i>	17
3.2 <i>Administracja</i>	18
3.2.1 Rada Gminy Wierzchosławice	18
3.2.2 Wójt Gminy Wierzchosławice.....	28
3.2.3 Urząd Gminy Wierzchosławice	29
3.3 <i>Majątek Gminy</i>	30
3.3.1 Mienie komunalne.....	30
3.3.2 Zasoby nieruchomości gminnych	31
3.3.3 Udziały i akcje	31
4. Budżet Gminy	32
4.1 <i>Planowanie i wykonanie budżetu</i>	32
4.1.1 Dane ogólne.....	33
4.1.2 Dochody ogółem	34
4.1.3 Dochody bieżące.....	35
4.1.4 Dotacje i dochody celowe	36
4.1.5 Subwencja ogólna.....	37
4.1.6 Podatki i opłaty lokalne	38
4.2 <i>Dochody majątkowe</i>	46
4.3 <i>Wydatki ogółem</i>	49
4.4 <i>Realizacja zadań inwestycyjnych w 2023 roku w gminie Wierzchosławice.</i>	51
4.5 <i>Fundusz sołecki</i>	65
4.6 <i>Zadłużenie gminy</i>	65
5. Oświata i wychowanie	66
5.1 <i>Realizacja strategii i programów</i>	67
5.2 <i>Finansowanie oświaty w gminie Wierzchosławice</i>	72

5.3	Edukacja	75
6.	Rolnictwo	79
7.	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	81
7.1	Policja	81
7.2	Straż pożarna.....	84
8.	Ochrona zdrowia.....	92
8.1	Opieka zdrowotna	92
8.2	Profilaktyka uzależnień.....	93
9.	Pomoc społeczna	96
9.1	Realizowane programy.....	99
9.2	Projekty socjalne.....	107
9.3	Świadczenia rodzinne	112
9.4	Fundusz alimentacyjny	112
10.	Ochrona powietrza i środowiska.....	112
10.1	Edukacja ekologiczna.	114
10.2	Gospodarka odpadami	117
10.3	Ochrona przyrody	119
11.	Kultura, sport i rekreacja	119
11.1	Gminne Centrum Kultury w Wierzchosławicach.....	120
11.2	Gminna Biblioteka Publiczna	136
11.3	Sport i rekreacja.....	146
11.4	Organizacje pozarządowe	152
12.	Realizacja Strategii, Polityk i Programów	156
12.1	Strategia Rozwoju Gminy Wierzchosławice na lata 2021-2030.....	156
12.2	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026	166
12.3	Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wierzchosławice na lata 2012 – 2032.....	168
12.4	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wierzchosławice w roku 2023	168
12.5	Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy	169

1. Wstęp

Szanowni mieszkańcy!

Minął kolejny rok działalności organów gminy, której głównym celem jest dążenie do dalszego rozwoju gminy Wierchosławice. Rok 2023 był rokiem rekordowym pod względem wydatkowanych środków na inwestycje, głównie w zakresie modernizacji placówek oświatowych, jak również w infrastrukturę drogową. Duży nacisk został położony na bezpieczeństwo mieszkańców gminy poprzez dofinansowanie wszystkich jednostek OSP działających na terenie gminy.

Szczególną uwagę należy zwrócić na liczne programy i projekty, które były realizowane w dziedzinie kultury, oświaty, sportu, zdrowia, pomocy społecznej czy też ochrony środowiska. Obejmują one coraz liczniejszą grupę mieszkańców gminy w różnych przedziałach wiekowych od najmłodszych po naszych szanownych seniorów.

Na uwagę zasługuje również działanie polegające na pielęgnowaniu dziedzictwa kulturowego i historycznego, jakim może poszczycić się gmina Wierchosławice pamiętając o wybitnych postaciach Ziemi Wierchosławickiej jak trzykrotny premier Wincenty Witos, płk. Adam Boryczka, Stanisław Mierzwa. Realizując powyższe działania Uchwałą Rady Gminy Wierchosławice z dnia 28 czerwca 2023 roku została podjęta decyzja o ogłoszeniu w Gminie Wierchosławice roku 2024 Rokiem Wincentego Witosa.

Zapraszam do zapoznania się z niniejszym opracowaniem, które z pewnością przybliży Państwu zakres działań mających wpływ na codzienne życie każdego mieszkańca Gminy Wierchosławice.

Wójt Gminy Wierchosławice

Andrzej Mróz
Andrzej Mróz

2. Informacje ogólne

2.1 Tło geograficzne

Gmina Wierzchosławice położona jest w województwie Małopolskim (w centralnej części dawnego województwa tarnowskiego), w powiecie ziemskim tarnowskim, po zachodniej stronie miasta Tarnowa pomiędzy naturalnymi granicami tj. od wschodu rzeką Dunajec i od zachodu kompleksem leśnym. Obszar gminy jest zwarty i jednorodny przestrzennie. Według podziału fizyczno-geograficznego gmina położona jest w obrębie Kotliny Sandomierskiej w dolinie Dunajca, przechodzącej ku północy w Równinę Nadwiślańską.

Gmina Wierzchosławice graniczy z gminami:

Od północy z gminą Radłów i Żabno,

Od zachodu z gminą Borzęcin i Wojnicz,

Od południa z gminą Wojnicz i Tarnów,

Od wschodu z gminą Miasta Tarnowa i gminą Tarnów.

Granica z gminą Tarnów przebiega wzdłuż rzeki Dunajec. Graniczą wsie: Kępa Bogumiłowicka, Sieciechowice, Mikołajowice oraz Komorów na północy.

Granica z gminą Wojnicz przebiega we wsiach: Łętowice, Mikołajowice i Wierzchosławice (Wierzchosławice graniczą z gminą Wojnicz wewnątrz kompleksu leśnego).

Granica z gminą Borzęcin przebiega wewnątrz kompleksu leśnego położonego w sołectwie Wierzchosławice.

Z gminą Radłów graniczą wsie: Wierzchosławice, Rudka, Bobrowniki Małe.

Z gminą Żabno graniczy wieś Bobrowniki Małe poprzez rzekę Dunajec.

Największą część terenów gminy zajmują Lasy Wierzchosławickie wraz z pozostałymi obszarami zadrzewionymi (39,8%), które wraz z rzekami, stawami i zbiornikami wyrobiskowymi stanowią 46% powierzchni jednostki. Kompleksy leśne rozciągają się na zachodzie gminy, w sołectwach Wierzchosławice i Łętowice. Drugą dominantą w strukturze użytkowania ziemi są grunty o potencjalnym wykorzystaniu rolniczym (43%), na które składają się grunty orne i sady (35,9%) oraz łąki i pastwiska (7,1%).

Położenie nad Dunajcem, w końcowym odcinku biegu tej rzeki, zapewnia gminie Wierzchosławice dostęp do bogactw naturalnych, jakim są kruszywa naturalne (o zastosowaniu w ceramice budowlanej) oraz gaz ziemny (2 złoża Łętowice i Bogumiłowice). Obecnie eksploatacji poddawane są złoża w Dwudniakach, Trzydniakach, Rudce, Łętowicach, Mikołajowicach, Bobrownikach Małych i Bogumiłowicach. Działalność taka wiąże się, poza korzyścią dla budżetu jednostki, także z niedogodnościami dla jej mieszkańców (wzmógł się ruch samochodów ciężarowych – wywóz urobku) oraz ze znacznymi przekształceniami krajobrazu naturalnego, otwierającymi jednakowoż dodatkowe możliwości (np. w zakresie wykorzystania rekreacyjnego wyrobisk pożywowych).

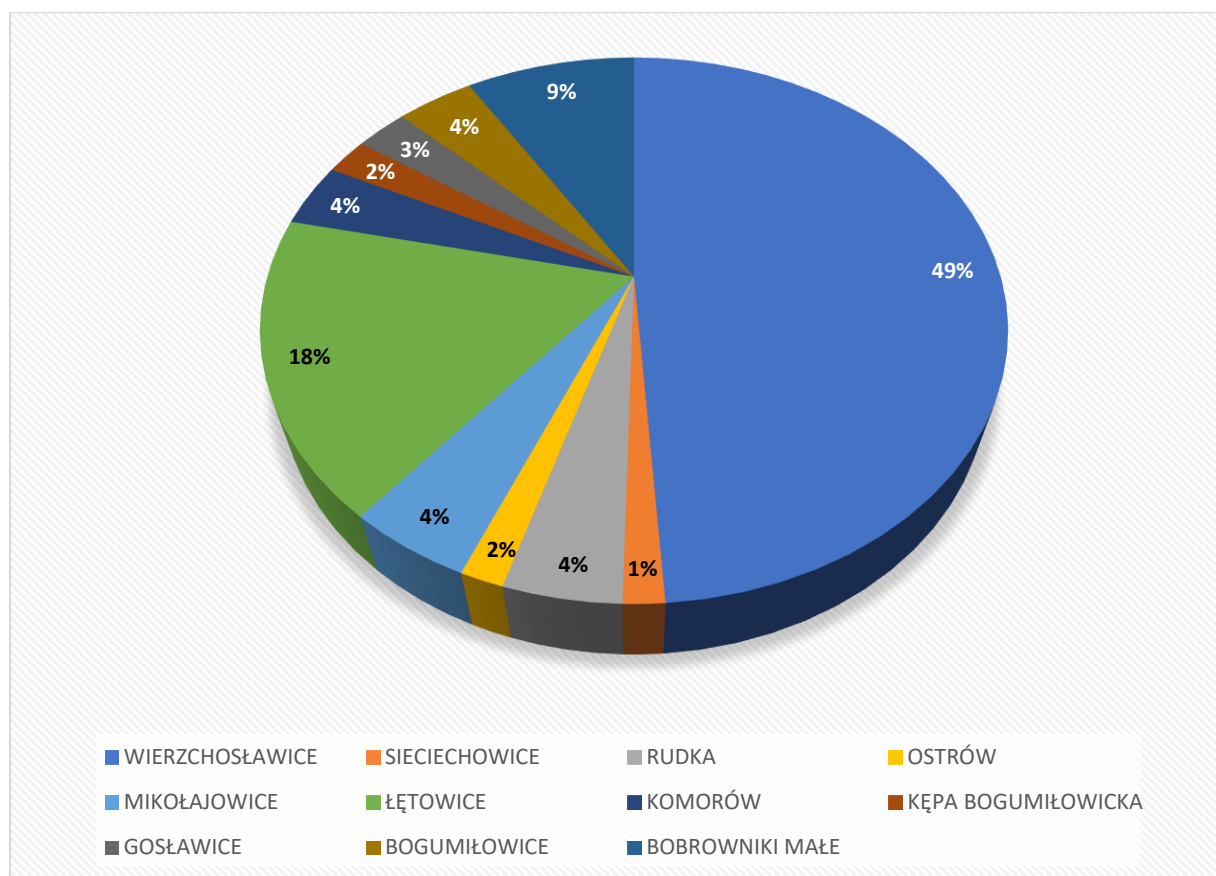
Gmina zajmuje powierzchnię 7 484,00 ha i składa się z 11 sołectw.

Bilans terenów:

Lp.	Nazwa sołectwa	Powierzchnia w ha	% w stosunku do powierzchni gminy
1.	Bobrowniki Małe	661,00	8,8
2.	Bogumiłowice	305,00	4,0
3.	Gosławice	200,00	2,7
4.	Kępa Bogumiłowska	164,00	2,2
5.	Komorów	295,00	3,8
6.	Łętowice	1328,00	17,6
7.	Mikołajowice	351,00	4,6
8.	Ostrów	119,00	1,6
9.	Rudka	331,00	4,3
10.	Sieciechowice	123,00	1,5
11.	Wierzchosławice	3667,00	48,9
Razem gmina Wierzchosławice		7484,00	100

Źródło: opracowanie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wierzchosławice

Sołectwa gminy Wierzchosławice – stosunek % powierzchni sołectwa do obszaru gminy.

Źródło: UG Wierzchosławice

Siedzibą władz samorządowych jest miejscowość Wierzchosławice.

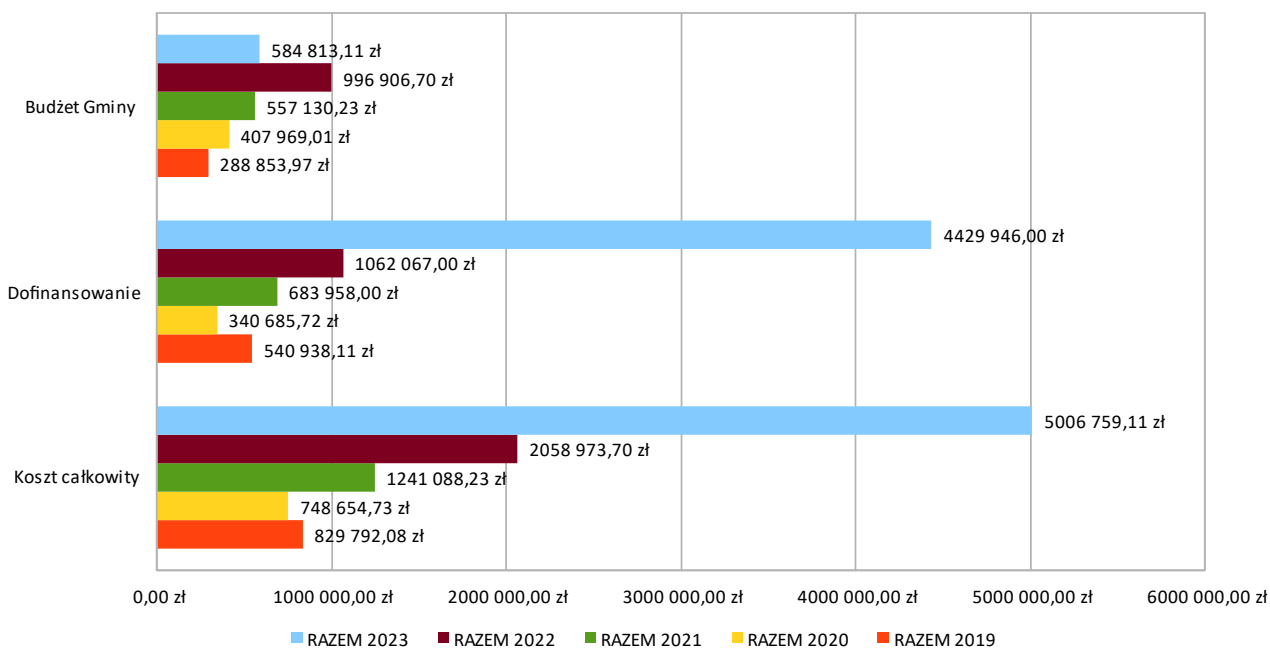
2.2 Infrastruktura, rozwój gospodarczy i planowanie przestrzenne

2.2.1 Infrastruktura

Rodzaj infrastruktury		Stan na dzień		
		31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Drogi gminne	asfaltowe	61,6 km	61,6 km	61,6 km
	żwirowe	12,3 km	12,7 km	12,7 km
Ilość gospodarstw posiadających dostęp do kanalizacji		2927	2963	3027
Długość sieci kanalizacyjnej		186,90 km	186,90 km	187,11 km
Ilość gospodarstw posiadających dostęp do wodociągów		2940	2967	3020
Długość sieci wodociągowej		96,1 km	96,1 km	97,6 km

Źródło: informacja o stanie mienia komunalnego

Wydatki poniesione na remonty dróg i budowę chodników w latach 2019-2023 (w zł)

Źródło: dane Referatu IRD

Na terenie gminy zlokalizowane są ujęcia wód podziemnych:

- na działce nr 220/5 w miejscowości Wierzchosławice (studnie S-1, S-2, S-3)
- na działce nr 220/7 w miejscowości Wierzchosławice (studnia S-4)
- na działce nr 220/13 w miejscowości Wierzchosławice (studnia S-5)

Ścieki z terenu gminy odprowadzane są do Zakładu Oczyszczalni Ścieków Tarnowskich Wodociągów Sp. z o.o. zlokalizowanego w Tarnowie przy ul. Czystej 14, skąd po oczyszczeniu odprowadzane są do rzeki Biała w km 2+000. Rzeka Biała stanowi zlewnię III rzędu, jest prawobrzeżnym dopływem Dunajca (zlewnia II rzędu) w dorzeczu Wisły. W 2023 roku ilość ścieków komunalnych odprowadzanych zbiorczym systemem kanalizacyjnym – 294,51 tys. m³/r oraz tarem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków wynosiła 1,19 tys. m³/r.

Gminna komunikacja zbiorowa

Gmina Wierzchosławice, działając jako organizator publicznego transport zbiorowego w gminnych przewozach pasażerskich, w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, zorganizowała pasażerskie połączenia autobusowe o charakterze użyteczności publicznej na 3 liniach komunikacyjnej tj.

- linia nr 1 relacji Bobrowniki Małe – Kępa Bogumiłowicka o długości 16,5 km
- linia nr 2 relacji Mikołajowice – Wierzchosławice o długości 8,1 km
- linia nr 3 relacji Wierzchosławice Wola – Wierzchosławice Dom Ludowy o długości 15,4 km

Usługi przewozowe świadczył jeden operator prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą **Transport Osobowo – Towarowy „JANPOL” Pięta Jan** z siedzibą w 33-133 Wał Ruda, Wola Radłowska 347.

W 2023 r. Gmina posiadała umowę z Małopolskim Urzędem Wojewódzkim w Krakowie na dopłatę w ramach Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, na podstawie której kwota dopłaty do 1 wozokilometra pracy eksploatacyjnej wynosiła 3 zł. Łączna kwota dofinansowania wyniosła **166 980,00 zł**.

2.2.2 Rozwój gospodarczy

Rozwój gospodarczy gminy jest związany z sektorem eksploatacji kruszyw naturalnych oraz rozwiniętą branżą przetwórstwa przemysłowego w obecności kilku przedsiębiorstw na terenie gminy. Szansą rozwojową gminy Wierzchosławice jest potencjał gospodarczy połączonej oferty rekreacji, drobnej turystyki i wypoczynku na bazie walorów środowiskowych, tras rowerowych i zasobów dziedzictwa kulturowego.

Potencjał gospodarczy gminy został dostrzeżony już w roku 2021, kiedy to ilość wpisów działalności gospodarczej dla głównego miejsca wykonywania działalności wzrósł z liczby 404 w roku 2020 do 528 i wysoki poziom utrzymał się również w 2023 roku.

Liczba podmiotów na terenie gminy Wierzchosławice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba podmiotów według miejsca wykonywania działalności	389	404	528	516	519
Liczba podmiotów według adresu zamieszkania	435	470	604	608	636

Źródło: CEIDG

2.2.3 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Łętowice w gminie Wierzchosławice Uchwała Nr XV/89/99 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 1999 r.
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części gminy Wierzchosławice Uchwała Nr XIV/87/03 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 września 2003 r.
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy Wierzchosławice w części miejscowości Rudka na terenie przylegającym do drogi powiatowej Uchwała Nr XX/126/08 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 8 września 2008 r.
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wierzchosławice w części miejscowości Rudka, Mikołajowice, Łętowice oraz Bogumiłowice dla terenu wydobywania kruszywa Uchwała Nr IV/24/2015 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 stycznia 2015 r.
5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wierzchosławice „Zawrocie” – ETAP A - Uchwała Nr XVIII/126/2020 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 stycznia 2020 r.
6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wierzchosławice w miejscowości Łętowice „Międzyrzecze” – ETAP A - Uchwała Nr XLIX/336/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Wierzchosławice w miejscowości Łętowice „Międzyrzecze” – ETAP A.
7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wierzchosławice w miejscowości Wierzchosławice „Mieszkanie dla rozwoju” Uchwała Nr XLIX/337/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Wierzchosławice w miejscowości Wierzchosławice „Mieszkanie dla Rozwoju”.
8. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wierzchosławice w miejscowości Kępa Bogumiłowicka „Mieszkanie dla rozwoju 2” ETAP A Uchwała Nr LIX/399/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Wierzchosławice w miejscowości Kępa Bogumiłowicka „Mieszkanie dla Rozwoju 2” – ETAP A.
9. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wierzchosławice w miejscowości Kępa Bogumiłowicka „Mieszkanie dla rozwoju 2” ETAP B i C - Uchwała Nr LIX/400/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Wierzchosławice w miejscowości Kępa Bogumiłowicka „Mieszkanie dla Rozwoju 2” – ETAP B i C.
10. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wierzchosławice w miejscowości Łętowice „Międzyrzecze” – ETAP B i C - Uchwała Nr LIX/401/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Wierzchosławice w miejscowości Łętowice „Międzyrzecze” – ETAP B i C.

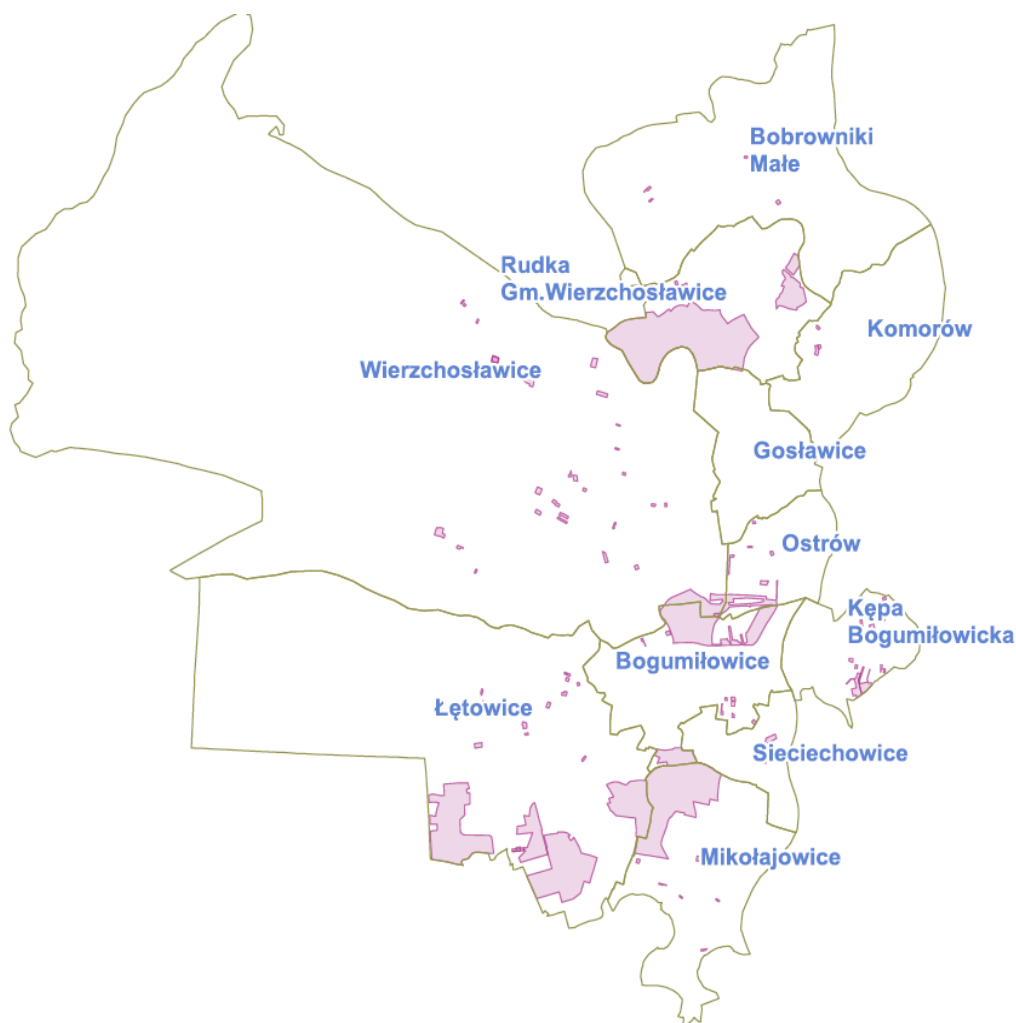
11. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wierchosławice dla terenów inwestycyjnych przy zjeździe autostradowym – etap A, Uchwała Nr LXV/436/2023 Rady Gminy Wierchosławice z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Wierchosławice dla terenów inwestycyjnych przy zjeździe autostradowym – etap A.

Plany miejscowe w trakcie procedury planistycznej:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wierchosławice „Zawrocie” – ETAP D i E.
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wierchosławice dla terenów inwestycyjnych przy zjeździe autostradowym – ETAP B.

W 2023 roku uchwalony został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wierchosławice dla terenów inwestycyjnych przy zjeździe autostradowym – etap A o powierzchni 52,8 ha. Dla gminy Wierchosławice pokrycie planami miejscowymi stanowi 5,1 % powierzchni całej gminy. Odnotowano wzrost o 0,7 % pokrycia obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy w stosunku do roku poprzedniego.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Wierchosławice

Źródło: UG Wierchosławice

2.2.4 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W dniu 9 grudnia 2022 r. zostało uchwalone Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wierzchosławice Uchwałą Nr LVIII/398/2022 Rady Gminy Wierzchosławice w sprawie przyjęcia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wierzchosławice. Ponadto gmina przystąpiła do wykonania analizy aktualności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Wierzchosławice wraz z wytycznymi do wieloletniego programu, która ma wskazać najpilniejsze kierunki i potrzeby mieszkańców w zakresie planowania przestrzennego naszej gminy.

Ze względu na podmiejski charakter gminy Wierzchosławice w polityce planistycznej ze szczególną uwagą analizowane są tzw. tereny pod zabudowę. Lata 2021-2022 ze względu na uwarunkowania lokalne jak i makroekonomiczne nie były sprzyjające dla rozwoju budownictwa. Lokalnym problemem było zamknięcie przeprawy mostowej na rzece Dunajec w Ostrowie. Zamknięcie mostu znacząco utrudniło realizację przedsięwzięć inwestycyjnych, podwyższyło koszty i tym samym spowodowało spadek atrakcyjności gminy Wierzchosławice zarówno dla zabudowy mieszkaniowej jak i lokalizacji inwestycji celu publicznego. Po przywróceniu przeprawy mostowej sytuacja nie uległa radykalnej poprawie z powodu sytuacji makroekonomicznej, wzrostu inflacji i związanych z tym zwiększonych kosztów realizacji inwestycji. W roku 2023 nastąpił ponowny wzrost ilości wydanych decyzji o warunkach zabudowy z 51 wydanych w 2022 r. do 72 wydanych w 2023 r. jak również wzrost wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego z 10 wydanych w 2022 roku do 17 wydanych w 2023 roku.

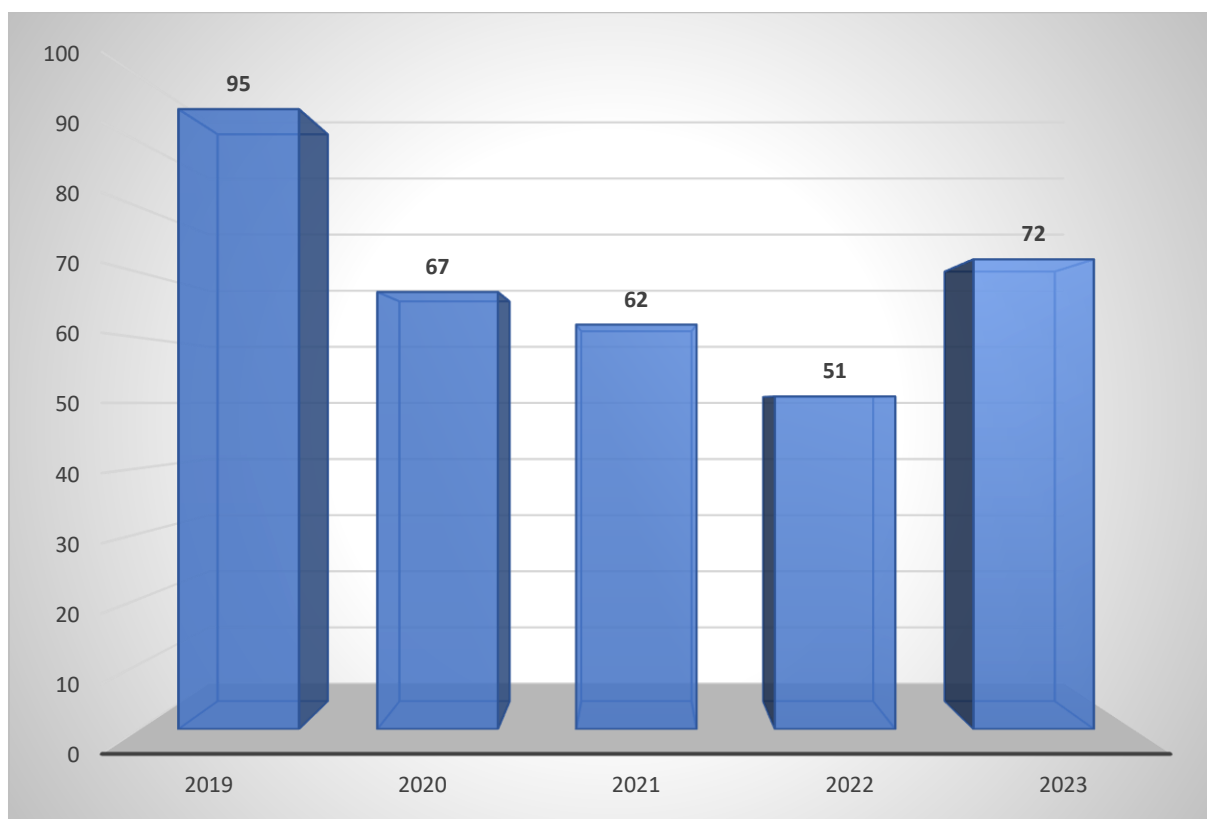
W grudniu 2023 roku została zakończona wielomilionowa inwestycja polegająca na budowie węzła łączącego autostradę A4 w Wierzchosławicach ze Strefą Aktywności Gospodarczej na terenie Tarnowa, co przyczyni się z pewnością do rozwoju naszej gminy. Inwestycja realizowana była przez Wojewódzki Zarząd Dróg w Krakowie, współfinansowany przez Powiat Tarnowski i Gminę Wierzchosławice. Całkowity koszt wyniósł 170 145 699, 78 zł. Inwestycja obejmowała most mierzący 815 m – najdłuższy most w Małopolsce, rondo jednopasmowe i skrzyżowanie wraz z drogami dojazdowymi, ciąg pieszo-rowerowy na całej długości zakresu wraz z oświetleniem. Ta długo wyczekiwana przez mieszkańców gminy Wierzchosławice inwestycja nie tylko znacznie poprawi bezpieczeństwo ale także komunikację między Gminą Wierzchosławice a Tarnowem.

Budowa łącznika między węzłem autostrady A4 „Tarnów Zachód” na terenie gminy oraz Mościcami stanowi fundamentalny czynnik dla rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego gminy.

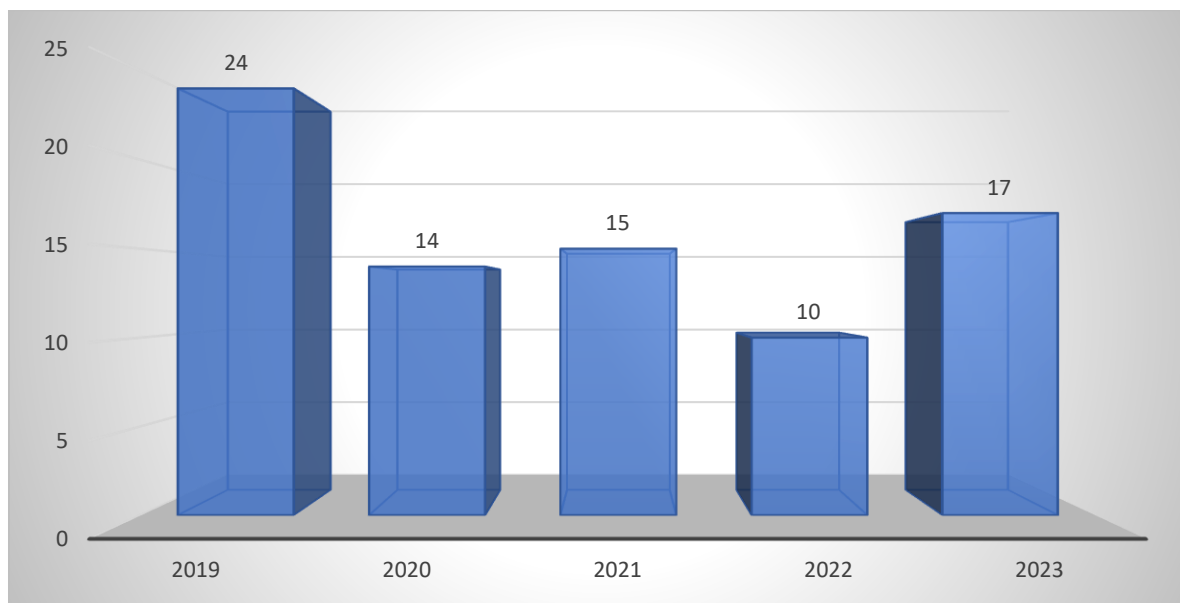
Statystykę ilości wydanych decyzji zobrazowano na poniższych wykresach:

Ilość decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2019-2023

Źródło: Referat GKPOŚ

Ilość decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wydanych w latach 2019-2023

Źródło: referat GKPOŚ

2.3 Demografia i dane statystyczne

Demografia

W 2023 r. Gmina Wierzchosławice odnotowała ujemny przyrost naturalny. Liczba **urodzeń mieszkańców wyniosła 58 osób** natomiast liczba **zgonów 97 osób**. Ubytek naturalny ludności osiągnął więc wartość **–39 osób**. Tym samym współczynnik przyrostu naturalnego (liczony na tysiąc mieszkańców) był ujemny i wyniósł **–3,70 ‰**.

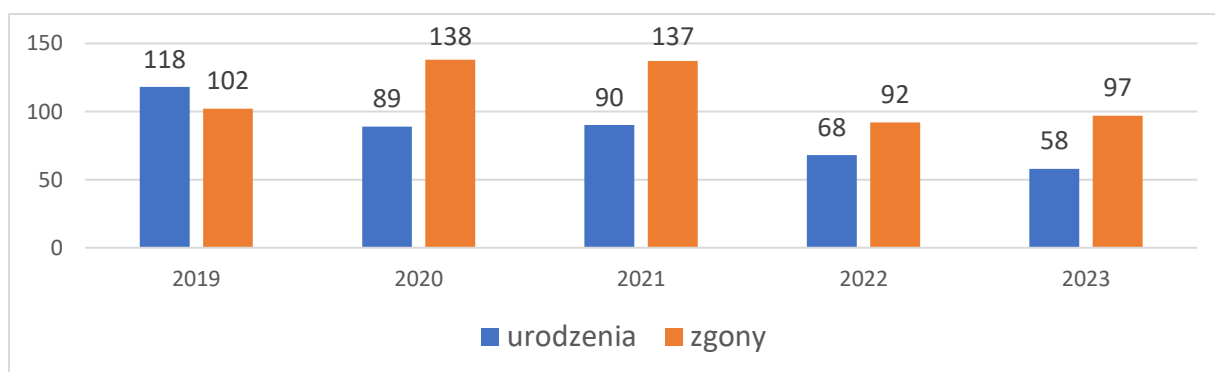
$$Wpn = (U - Z) : L \times 1000‰ = (58 - 97) : 10530 \times 1000‰ = -3,70 ‰,$$

gdzie U to liczba urodzeń, Z to liczba zgonów, a L to ogólna liczba ludności gminy.

W porównaniu z rokiem 2022, w którym zmarło 92 mieszkańców, liczba zgonów zwiększyła się o 5,43 %. W 2023 r. zmarło 49 kobiet i 48 mężczyzn.

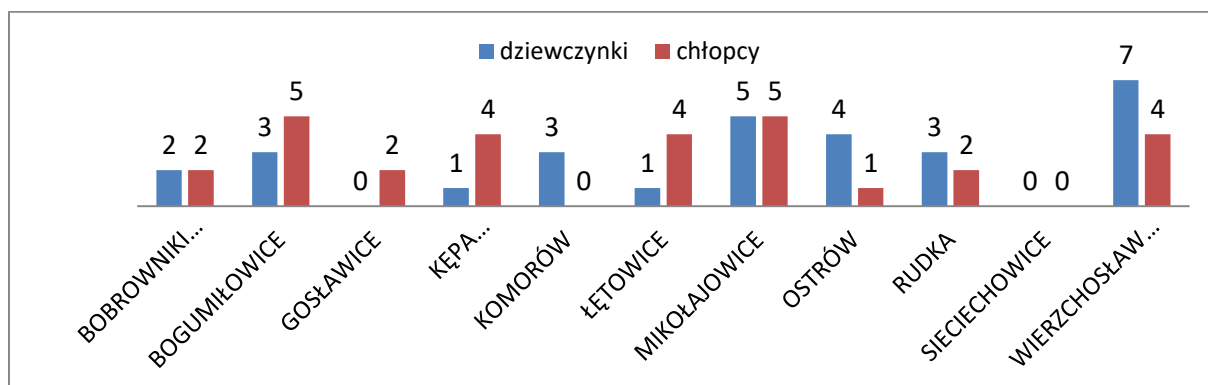
Zestawienie liczby urodzeń w roku 2023 i liczby dzieci z rocznika 2022 (68) wskazuje na spadek urodzeń o ok. 14,7 %. W 2023 r. urodziło się 29 dziewczynek i 29 chłopców.

Urodzenia i zgony w gminie Wierzchosławice w latach 2019 -2023

Źródło: opracowanie na podstawie danych z ewidencji ludności UG.

Urodzenia w Gminie Wierzchosławice w roku 2023

Źródło: opracowanie na podstawie danych z ewidencji ludności UG wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

W wyniku ujemnego przyrostu naturalnego, a także w wyniku migracji w 2023 r. **ogólna liczba mieszkańców wyniosła 10530**. W porównaniu do roku 2022 (10582 mieszkańców) jest to spadek o 52 osoby. Gminę Wierzchosławice zamieszkuje 5392 kobiety i 5138 mężczyzn. Ponadto według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. na terenie gminy było zameldowanych na pobyt czasowy 90 osób (42 kobiety i 48 mężczyzn). W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. statystyka zdarzeń meldunkowych przedstawiała się następująco:

POBYT STAŁY

Ilość zameldowań na pobyt stały: **231**

w tym cudzoziemców: 4

Ilość wymeldowań z pobytu stałego: 282

w tym cudzoziemców: 3

POBYT CZASOWY

Ilość zameldowań na pobyt czasowy: **35**

w tym cudzoziemców: 10

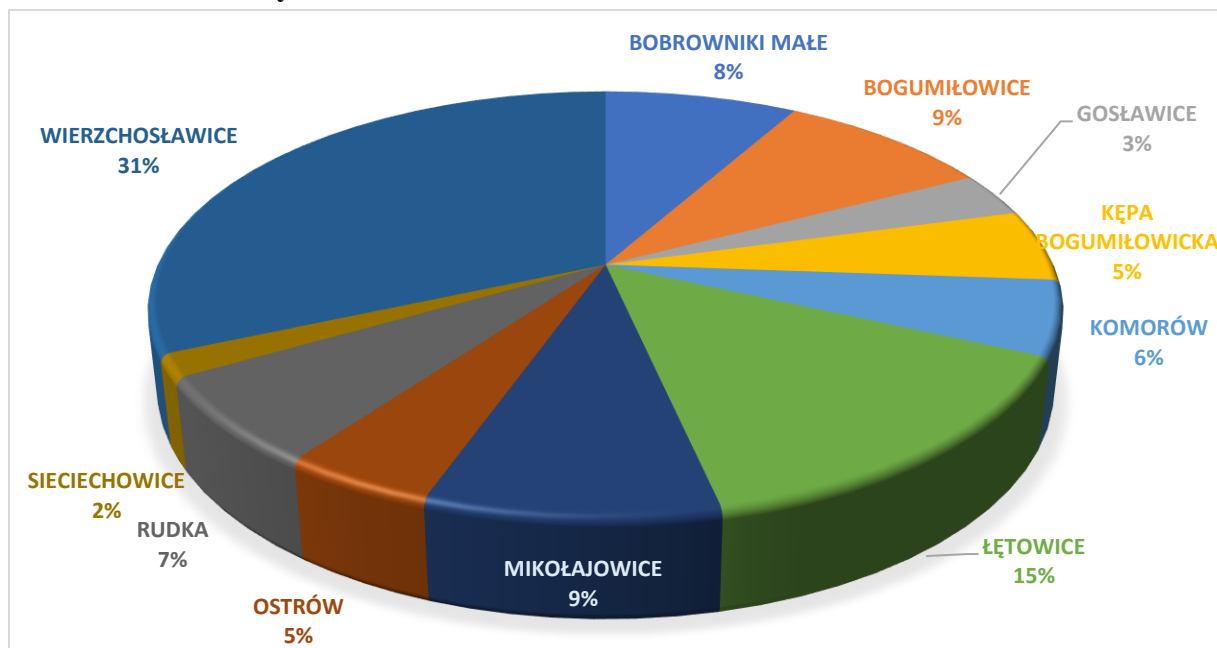
Ilość wymeldowań z pobytu czasowego: 5

w tym cudzoziemców: 1

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2022 r.	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2023 r.
1.	BOBROWNIKI MAŁE	865	861
2.	BOGUMIŁOWICE	973	977
3.	GOSŁAWICE	356	343
4.	KĘPA BOGUMIŁOWICKA	574	570
5.	KOMORÓW	598	599
6.	ŁĘTOWICE	1562	1562
7.	MIKOŁAJOWICE	938	930
8.	OSTRÓW	486	486
9.	RUDKA	704	695
10.	SIECIECHOWICE	183	182
11.	WIERZCHOSŁAWICE	3343	3325
	GMINA WIERZCHOSŁAWICE	10582	10530

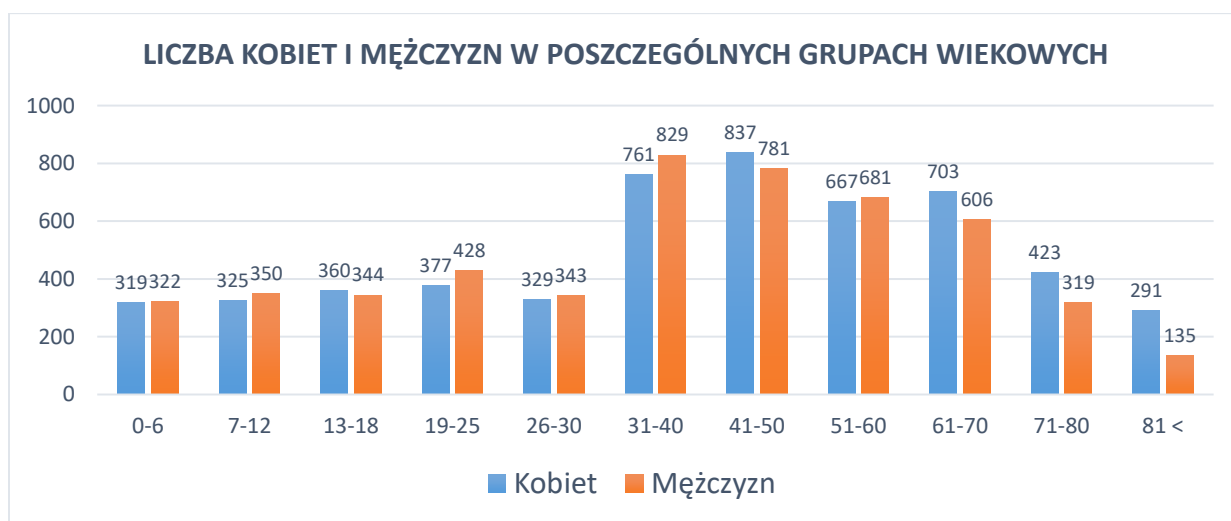
Źródło: opracowanie na podstawie danych z ewidencji ludności UG (zameldowania na pobyt stały).

Zaludnienie poszczególnych miejscowości w wartościach % w stosunku do ogółu mieszkańców Gminy.

Źródło: opracowanie na podstawie danych z ewidencji ludności UG.

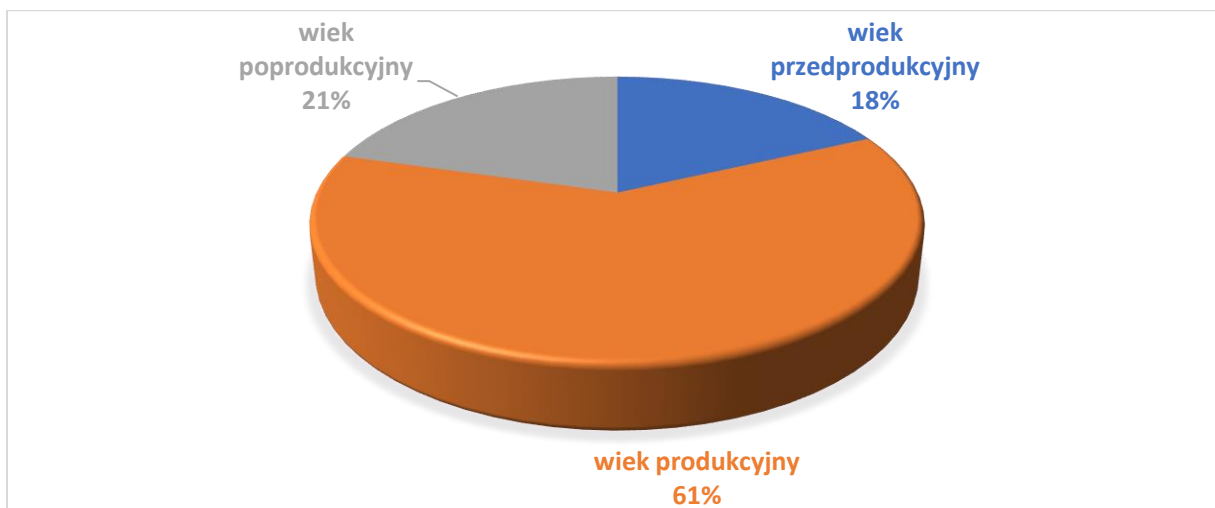
Na terenie Gminy Wierchosławice według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. zameldowanych było 27 osób nieposiadających obywatelstwa polskiego. Najwięcej zameldowanych jest obywateli Ukrainy (15 osób), a także obywateli Austrii (3 osoby). Pozostałe osoby posiadają m.in. obywatelstwo czeskie, włoskie, słowackie, indyjskie.

Źródło: opracowanie na podstawie danych z ewidencji ludności UG wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

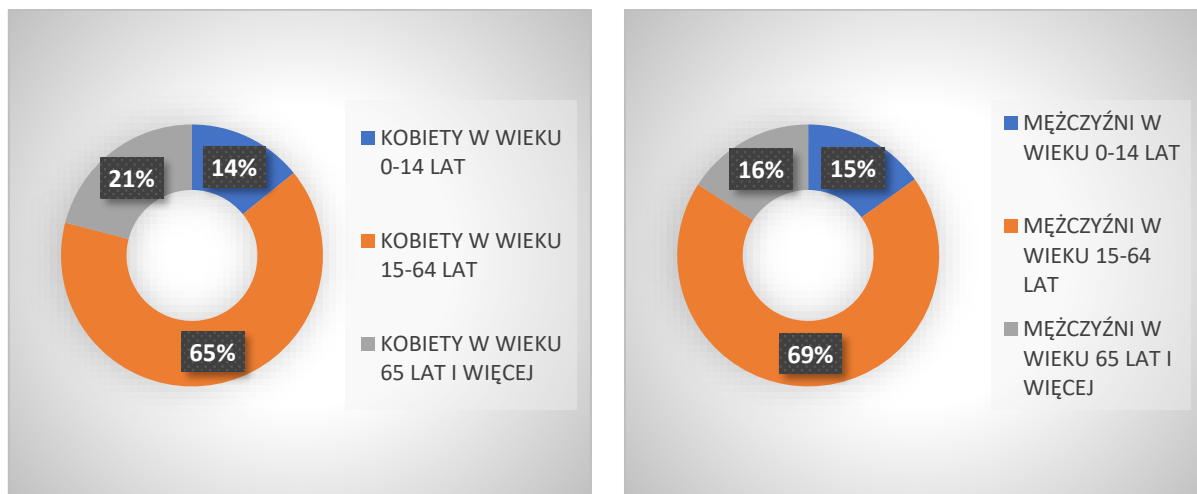
Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-17 (wiek przedprodukcyjny)	957	943	1900
18-64 (wiek produkcyjny)	3439		6471
18-59 (wiek produkcyjny)		3032	
Powyżej 65 (wiek poprodukcyjny)	742		2159
Powyżej 60 (wiek poprodukcyjny)		1417	
ogółem	5138	5392	10530

Źródło: opracowanie na podstawie danych z ewidencji ludności UG.

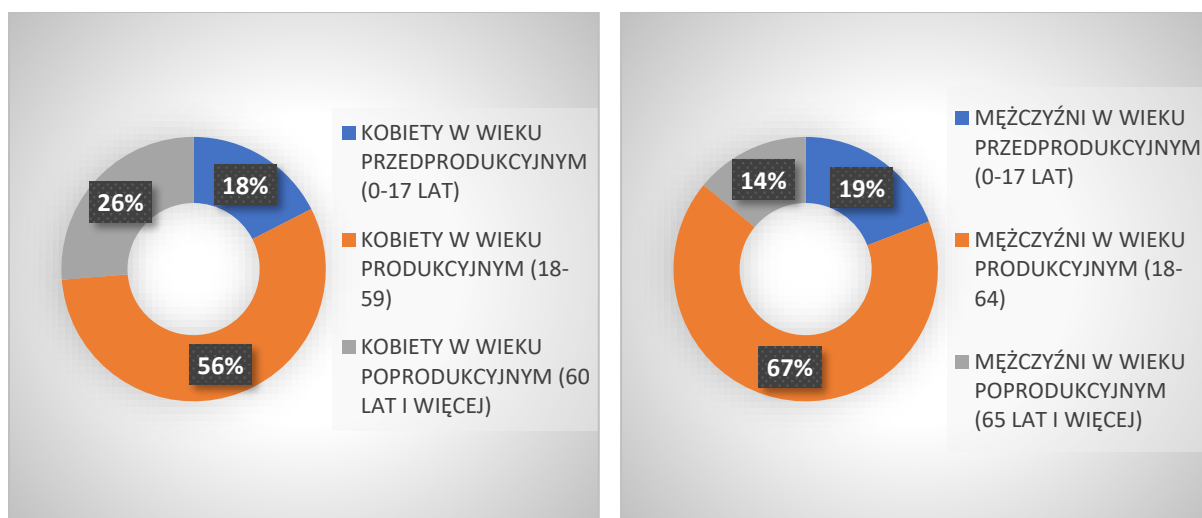
Źródło: opracowanie na podstawie danych z ewidencji ludności UG.

Biologiczne grupy wieku w gminie Wierzchosławice (%)

Źródło: opracowanie na podstawie danych z ewidencji ludności UG.

Produkcyjne grupy wieku w gminie Wierzchosławice (%)

Źródło: opracowanie na podstawie danych z ewidencji ludności UG.

Śluby i rozwody - rok 2023

Zawartych małżeństw na terenie Gminy Wierzchosławice w roku 2023

(sporządzonych aktów małżeństwa): **31**

Liczba zarejestrowanych rozwodów na terenie Gminy Wierzchosławice: **12**

3. Zarządzanie

3.1 Obowiązujące najistotniejsze dokumenty strategiczne i programy

Raport o stanie gminy zawiera między innymi informacje dotyczące stanu realizacji polityk, programów i strategii realizowanych przez gminę Wierzchosławice i jej jednostki organizacyjne a także podjętych uchwał oraz o sposobie wykonania uchwał podjętych przez radę gminy Wierzchosławice. Informacja o realizacji poniższych polityk, programów i strategii oraz uchwał znajduje się w poszczególnych działach niniejszego opracowania, najważniejsze z nich to:

- **Strategia Rozwoju Gminy Wierzchosławice na lata 2021-2030** – Uchwała nr XLVI/304/2021 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2021 r.
- **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wierzchosławice na lata 2021-2026** - Uchwała nr XLIII/287/2021 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 29 października 2021 r. oraz uchwała zmieniająca nr LXX/469/2023 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 listopada 2023 r.
- **Program Ochrony Środowiska dla gminy Wierzchosławice na lata 2023 - 2030** – Uchwała Nr LXIX/464/2023 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 października 2023 r.
- **Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wierzchosławice na lata 2022-2024** - Uchwała nr LIII/362/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 czerwca 2022 r.
- **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wierzchosławice na lata 2021-2026** - Uchwała nr XLIII/287/2021 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 29 października 2021 r.
- **Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wierzchosławice na lata 2021-2025** - Uchwała nr XXXI/210/2020 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2020 r.
- **Wieloletni lokalny program osłonowy „Posilek w szkole i w domu na terenie Gminy Wierzchosławice” na lata 2019 – 2023** - Uchwała nr LX/413/2023 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 26 stycznia 2023 r.
- **Gminny Program Rewitalizacji na lata 2016-2024** - Uchwała nr XXXIII/220/2017 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 maja 2017 r.
- **Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wierzchosławice w roku 2023** – Uchwała nr LXII/421/2023 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 marca 2023 r.
- **Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych Spółki Wodociągi Wierzchosławickie Sp. z o.o. na lata 2021-2023** – Uchwała nr XXXII/222/2021 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 25 stycznia 2021 r.

- **Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wierzchosławice na lata 2012 – 2032** – Uchwała nr XXII/129/2012 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 26 listopada 2012
- **Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Wierzchosławice na lata 2020 - 2025** - Uchwała nr XVIII/129/2020 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 stycznia 2020 r.
- **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego** - Uchwała nr LVIII/398/2022r. Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 09 grudnia 2022 r.
- **Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Wierzchosławice** – Uchwała nr LXV/441/2023 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 28 czerwca 2023
- **Gminny Program Rewitalizacji Dla Gminy Wierzchosławice na lata 2016 – 2024** – Uchwała nr XXX/198/2017 Rady Gminy Wierzchosławice.
- **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym w Gminie Wierzchosławice na lata 2022-2025** – Uchwała nr XLIX/332/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 31 marca 2022 r.

3.2 Administracja

3.2.1 Rada Gminy Wierzchosławice

Rada Gminy Wierzchosławice to organ stanowiący i kontrolny gminy. Obraduje na sesjach, które zwoływane są średnio raz w miesiącu. Sesje są jawne i otwarte. Informacje o sesjach, projekty uchwał, wyniki głosowań oraz podjęte uchwały są publikowane na stronie: wierzchoslawice.esesja.pl. Posiedzenia Rady Gminy są transmitowane na żywo w Internecie.

W 2023 r. odbyło się 12 posiedzeń na których radni podjęli 77 uchwał. Poniżej sprawozdanie tabelaryczne z realizacji uchwał podjętych w 2023 roku.

Uchwały Rady Gminy Wierzchosławice podjęte w roku 2023

L.p.	Nr uchwały data podjęcia	W sprawie	Stan realizacji
1.	LX/413/2023 26 stycznia 2023 r.	ustanowienia wieloletniego lokalnego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu na terenie Gminy Wierzchosławice” na lata 2019 – 2023	Uchwała w trakcie realizacji. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 961 z dnia 02.02.2023 r.
2.	LX/414/2023 26 stycznia 2023 r.	podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej, tj. zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności, dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023	Uchwała zrealizowana. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 962 z dnia 02.02.2023 r.
3.	LX/415/2023 26 stycznia 2023 r.	określenia zasad zwrotu wydatków na dożywianie w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023	Uchwała zrealizowana. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 963 z dnia 02.02.2023 r.

4.	LX/416/2023 26 stycznia 2023 r.	zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Wierzchosławice na rok 2023 Nr LIX/411/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r	Uchwała zrealizowana. Wprowadzone zmiany w budżecie realizowano na bieżąco. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 964 z dnia 02.02.2023 r.
5.	LX/417/2023 26 stycznia 2023 r.	zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wierzchosławice na lata 2023-2033 przyjętej uchwałą Nr LIX/412/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała w trakcie realizacji. Monitorowanie na bieżąco kształtowania się dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz kształtowania się indywidualnych wskaźników obsługi długu. Realizacja przedsięwzięć.
6.	LX/418/2023 26 stycznia 2023 r.	wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości	Uchwała zrealizowana.
7.	LXI/419/2023 8 marca 2023 r.	zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Wierzchosławice na rok 2023 Nr LIX/411/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała zrealizowana. Wprowadzone zmiany w budżecie realizowano na bieżąco. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 2027 z dnia 15.03.2023 r.
8.	LXI/420/2023 8 marca 2023 r.	zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wierzchosławice na lata 2023-2033 przyjętej uchwałą Nr LIX/412/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała w trakcie realizacji. Monitorowanie na bieżąco kształtowania się dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz kształtowania się indywidualnych wskaźników obsługi długu. Realizacja przedsięwzięć.
9.	LXII/421/2023 30 marca 2023 r.	przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wierzchosławice w roku 2023”	Uchwała zrealizowana. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 2553 z dnia 06.04.2023 r.
10.	LXII/422/2023 30 marca 2023 r.	wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności należącego do Gminy Wierzchosławice stanowiącego 1/4 udziału w nieruchomości lokalowej oraz związanego z nim prawa własności we wspólnych częściach budynku oraz gruntu w Żarach, powiat żarski, województwo lubuskie	Uchwała zrealizowana.
11.	LXII/423/2023 30 marca 2023 r.	powołania Komisji Inwentaryzacyjnej ds. komunalizacji mienia gminnego	Uchwała zrealizowana.
12.	LXII/424/2023 30 marca 2023 r.	sprawie zmiany uchwały Nr XIII/87/2019 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 29 sierpnia 2019 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania	Uchwała stosowana. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 2555 z dnia 06.04.2023 r.

13.	LXII/425/2023 30 marca 2023 r.	uzgodnienia przeprowadzenia prac pielęgnacyjnych pomnika przyrody	Uchwałę przekazano wnioskodawcy tj. Nadleśnictwu Dąbrowa Tarnowska.
14.	LXII/426/2023 30 marca 2023 r.	przyznania dotacji z budżetu dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Gosławicach	Dotacja została przyznana w kwocie 12 000,00 zł na utrzymanie gotowości bojowej jako wkład własny OSP na realizację zadania pn. „Doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej w Gosławicach w odzież ochronną” w ramach dofinansowania z WFOŚiGW w Krakowie.
15.	LXII/427/2023 30 marca 2023 r.	rozpatrzenia skargi na działalność kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach	Rada Gminy uznała skargę za bezzasadną. Zawiadomiono wnoszącego skargę o sposobie załatwienia skargi.
16.	LXII/428/2023 30 marca 2023 r.	zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Wierzchosławice na rok 2023 Nr LIX/411/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała zrealizowana. Wprowadzone zmiany w budżecie realizowano na bieżąco. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 2555 z dnia 06.04.2023 r.
17.	LXII/429/2023 30 marca 2023 r.	zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wierzchosławice na lata 2023-2033 przyjętej uchwałą Nr LIX/412/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała w trakcie realizacji. Monitorowanie na bieżąco kształtowania się dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz kształtowania się indywidualnych wskaźników obsługi długu. Realizacja przedsięwzięć.
18.	LXIII/430/2023 27 kwietnia 2023 r.	uchwalenia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych spółki Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. na lata 2021 – 2027	Uchwała stosowana.
19.	LXIII/431/2023 27 kwietnia 2023 r.	ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Wierzchosławice	Uchwała stosowana.
20.	LXIII/432/2023 27 kwietnia 2023 r.	zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Wierzchosławice na rok 2023 Nr LIX/411/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 roku	Uchwała zrealizowana. Wprowadzone zmiany w budżecie realizowano na bieżąco. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 3243 z dnia 04.05.2023 r.
21.	LXIV/433/2023 11 maja 2023 r.	zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Wierzchosławice na rok 2023 Nr LIX/411/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała zrealizowana. Wprowadzone zmiany w budżecie realizowano na bieżąco. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 3575 z dnia 15.05. 2023 r.
22.	LXIV/434/2023 11 maja 2023 r.	udzielenia dotacji na rzecz powiatu tarnowskiego	Dotacja została udzielona w wysokości 4812,00 zł na realizację zadań pn. 1. Program polityki zdrowotnej dotyczący profilaktyki zakażeń meningokokowych w Małopolsce na lata 2020 – 2027 – kwota dofinansowania 4312 zł. 2. Szczepienia przeciwko zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) Małopolsce – kwota dofinansowania 500 zł.

23.	LXIV/435/2023 11 maja 2023 r.	zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wierzchosławice na lata 2023 – 2033 przyjętej uchwałą Nr LIX/412/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała w trakcie realizacji. Monitorowanie na bieżąco kształtowania się dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz kształtowania się indywidualnych wskaźników obsługi długu. Realizacja przedsięwzięć.
24.	LXV/436/2023 28 czerwca 2023 r.	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Wierzchosławice dla terenów inwestycyjnych przy zjeździe autostradowym – etap A	Uchwała w trakcie realizacji. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 4897 z dnia 11.07. 2023 r.
25.	LXV/437/2023 28 czerwca 2023 r.	wotum zaufania dla Wójty Gminy Wierzchosławice za rok 2022	Rada Gminy udzieliła Wójtowi Gminy Wierzchosławice wotum zaufania.
26.	LXV/438/2023 28 czerwca 2023 r.	zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Wierzchosławice za rok 2022	Uchwała zrealizowana.
27.	LXV/439/2023 28 czerwca 2023 r.	absolutorium z tytułu wykonania budżetu Gminy Wierzchosławice za rok 2022	Rada Gminy udzieliła Wójtowi Gminy Wierzchosławice absolutorium z tytułu wykonania budżetu na rok 2022.
28.	LXV/440/2023 28 czerwca 2023 r.	zatwierdzenia skonsolidowanego bilansu Gminy Wierzchosławice za rok 2022	Uchwała zrealizowana.
29.	LXV/441/2023 28 czerwca 2023 r.	uchwalenia „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Wierzchosławice na lata 2023-2037”	Uchwała stosowana.
30.	LXV/442/2023 28 czerwca 2023 r.	udzielenia pomocy finansowej Województwu Małopolskiemu	Uchwała zrealizowana. Przekazano kwotę 10 000,00 zł z przeznaczeniem na realizację zadania polegającego na organizowaniu przez województwo małopolskie przewozów o charakterze użyteczności publicznej w transporcie, na linii komunikacyjnej Brzesko – Bogumiłowice.
31.	LXV/443/2023 28 czerwca 2023 r.	zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Wierzchosławice na rok 2023 Nr LIX/411/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała zrealizowana. Wprowadzone zmiany w budżecie realizowano na bieżąco. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 4715 z dnia 06.07.2023 r.
32.	LXV/444/2023 28 czerwca 2023 r.	zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wierzchosławice na lata 2023-2033 przyjętej uchwałą Nr LIX/412/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała w trakcie realizacji. Monitorowanie na bieżąco kształtowania się dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz kształtowania się indywidualnych wskaźników obsługi długu. Realizacja przedsięwzięć.

33.	LXV/445/2023 28 czerwca 2023 r.	przekazania środków finansowych dla policji	Uchwała zrealizowana. Środki finansowe w wysokości 1 500,00 zł przekazano z przeznaczeniem na nagrodę za osiągnięcia w służbie dla policjanta – dzielnicowego Posterunku Policji w Wierchosławicach.
34.	LXV/446/2023 28 czerwca 2023 r.	ogłoszenia w gminie Wierchosławice roku 2024 Rokiem Wincentego Witosy	Uchwała zrealizowana. Pragnąc uczcić 150 rocznicę urodzin Wincentego Witosy ogłoszono w Gminie Wierchosławice rok 2024 Rokiem Wincentego Witosy.
35.	LXVI/447/2023 27 lipca 2023 r.	zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Wierchosławice na rok 2023 Nr LIX/411/2022 Rady Gminy Wierchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała zrealizowana. Wprowadzone zmiany w budżecie realizowano na bieżąco. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 5347 z dnia 09.08.2023 r.
36.	LXVI/448/2023 27 lipca 2023 r.	zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wierchosławice na lata 2023-2033 przyjętej uchwałą Nr LIX/412/2022 Rady Gminy Wierchosławice z dnia 30 grudnia 2022	Uchwała w trakcie realizacji. Monitorowanie na bieżąco kształtowania się dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz kształtowania się indywidualnych wskaźników obsługi długu. Realizacja przedsięwzięć.
37.	LXVII/449/2023 31 sierpnia 2023 r.	zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Wierchosławice na rok 2023 LIX/411/2022 Rady Gminy Wierchosławice z dnia 30 grudnia 2022 roku	Uchwała zrealizowana. Wprowadzone zmiany w budżecie realizowano na bieżąco. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 5920 z dnia 07.09.2023 r.
38.	LXVII/450/2023 31 sierpnia 2023 r.	zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wierchosławice na lata 2023 – 2033 przyjętej Uchwałą Nr LIX/412/2022 Rady Gminy Wierchosławice z dnia 30 grudnia 2022 roku	Uchwała zrealizowana. Monitorowanie na bieżąco kształtowania się dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz kształtowania się indywidualnych wskaźników obsługi długu. Realizacja przedsięwzięć.
39.	LXVII/451/2023 31 sierpnia 2023 r.	przyznania dotacji z budżetu dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Łętowicach	Dotacja została przyznana w kwocie 475 900,00 zł na dofinansowanie zakupu średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego klasy GBA.
40.	LXVII/452/2023 31 sierpnia 2023 r.	przyznania dotacji z budżetu dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Łętowicach	Dotacja została przyznana w kwocie 45 000,00 zł na dofinansowanie zakupu średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego klasy GBA.
41.	LXVII/453/2023 31 sierpnia 2023 r.	przejęcia zadania z zakresu utrzymania drogi wojewódzkiej nr 975 na terenie Gminy Wierchosławice	Uchwała zrealizowana.

42.	LXVII/454/2023 31 sierpnia 2023 r.	przedłużenia terminu rozpatrzenia skargi na działalność dyrektora Szkoły Podstawowej w Rudce	Wskazano termin do dnia 30 listopada 2023 r. dla rozpatrzenia skargi z dnia 27.07.2023 r. na działalność dyrektora Szkoły Podstawowej w Rudce. Przyczyną przedłużenia terminu rozpatrzenia skargi była konieczność przeprowadzenia wszechstronnego postępowania wyjaśniającego, mającego na celu ustalenie stanu faktycznego oraz prawnego objętego skargą. Zawiadomiono wnoszącego skargę o przedłużeniu i wyznaczeniu nowego terminu załatwienia skargi.
43.	LXVII/455/2023 31 sierpnia 2023 r.	powołania zespołu do przedstawienia opinii o zgłoszonych kandydatach na ławników sądowych	Uchwała zrealizowana. Powołano Zespół do spraw zaopiniowania kandydatów na ławników sądowych. Zadaniem Zespołu było przedstawienie Radzie Gminy Wierzchosławice, przed przystąpieniem do wyboru ławników do sądów powszechnych na kadencję, opinii o zgłoszonych kandydatach, w szczególności w zakresie spełnienia przez nich wymogów określonych w ustawie z 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych.
44.	LXVII/456/2023 31 sierpnia 2023 r.	trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego	Uchwała stosowana.
45.	LXVIII/457/2023 28 września 2023 r.	zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Wierzchosławice na rok 2023 Nr LIX/411/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała zrealizowana. Wprowadzone zmiany w budżecie realizowano na bieżąco. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 6409 z dnia 02.10.2023 r.
46.	LXVIII/458/2023 28 września 2023 r.	zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wierzchosławice na lata 2023-2033 przyjętej uchwałą Nr LIX/412/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała zrealizowana. Monitorowanie na bieżąco kształtowania się dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz kształtowania się indywidualnych wskaźników obsługi długu. Realizacja przedsięwzięć.
47.	LXVIII/459/2023 28 września 2023 r.	zasięgnięcia od Komendanta Wojewódzkiego Policji w Krakowie informacji o kandydacie na ławnika	Uchwała zrealizowana. Dnia 29 września 2023 r. przesłano dane osobowe kandydata na ławnika zgłoszonego w wyborach na kadencję 2024 - 2027 łącznie z Uchwałą do Komendanta Wojewódzkiego Policji w Krakowie w celu zasięgnięcia informacji o kandydacie.
48.	LXVIII/460/2023 28 września 2023 r.	zmiany uchwały nr XXXV/240/2021 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie przejęcia przez Wójta Gminy Wierzchosławice zadania zarządzania odcinkiem drogi wojewódzkiej nr 975 odc. 110 od km 0+001 – 0+332 w zakresie inwestycji obejmującej opracowanie dokumentacji projektowej dla budowy chodnika oraz nabycia nieruchomości, w zakresie niezbędnym dla budowy chodnika	Uchwała zrealizowana.

49.	LXVIII/461/2023 28 września 2023 r.	udzielenia dotacji Parafii Rzymskokatolickiej pw. Matki Bożej Pocieszenia w Wierzchosławicach na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków pod numerem A-254	Przyznano dotację dla Parafii w wysokości 780 000,00 zł na realizację zadania „Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej i innych opracowań w celu remontu konserwatorskiego zabytkowego kościoła pw. Matki Bożej Pocieszenia w Wierzchosławicach” – w kwocie 80 000,00 oraz na zadanie „Remont elewacji zabytkowego kościoła (XIX w.) pw. Matki Bożej Pocieszenia w Wierzchosławicach” – w kwocie 700 000,00 zł. Gmina otrzymała promesę na dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Dofinansowanie z programu stanowi 98 % wartości zadania, pozostałe 2% jest udziałem własnym w realizacji inwestycji. Dofinansowanie dla Parafii obejmuje wykonanie następujących zadań: - wykonanie dokumentacji konserwatorskiej i innych opracowań w celu remontu konserwatorskiego zabytkowego kościoła, - remont elewacji zabytkowego kościoła. Oba zadania dotyczą kościoła pw. Matki Bożej Pocieszenia w Wierzchosławicach.
50.	LXIX/462/2023 30 października 2023 r.	zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Wierzchosławice na rok 2023 Nr LIX/411/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała zrealizowana. Wprowadzone zmiany w budżecie realizowano na bieżąco. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 7099 z dnia 06.11.2023 r.
51.	LXIX/463/2023 30 października 2023 r.	zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wierzchosławice na lata 2023-2033 przyjętej uchwałą Nr LIX/412/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała w trakcie realizacji. Monitorowanie na bieżąco kształtowania się dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz kształtowania się indywidualnych wskaźników obsługi długu. Realizacja przedsięwzięć.
52.	LXIX/464/2023 30 października 2023 r.	uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Wierzchosławice na lata 2023-2030”	Uchwała stosowana.
53.	LXIX/465/2023 30 października 2023 r.	wyboru ławnika do Sądu Rejonowego w Tarnowie na kadencję 2024-2027	Uchwała zrealizowana. W głosowaniu tajnym Rada Gminy Wierzchosławice wybrała ławnika do Sądu Rejonowego w Tarnowie do orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy na kadencję 2024-2027. Przekazano Sądowi Rejonowemu w Tarnowie kartę zgłoszenia wybranego kandydata z załączonymi do niej dokumentami oraz informacją o wybranym ławniku od Komendanta Wojewódzkiego Policji w Krakowie.

54.	LXX/466/2023 30 listopada 2023 r.	rozpatrzenia skargi z dnia 27 lipca 2023 roku na działalność Dyrektora Szkoły Podstawowej w Rudce	Uchwała zrealizowana. Rada Gminy uznała za zasadną w części skargę z dnia 27 lipca 2023 roku na działalność Dyrektora Szkoły Podstawowej w Rudce w zakresie: a) braku udzielenia informacji publicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami, b) braku podejmowania wobec podległych pracowników czynności wynikających ze stosunku pracy w zakresie nieprawidłowości stwierdzonych przez Kuratorium Oświaty w Krakowie. W pozostałym zakresie uznała się za organ niewłaściwy do rozpatrzenia skargi i postanowiła przekazać skargę zgodnie z właściwością Małopolskiemu Kuratorowi Oświaty. Zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi przekazano Skarżącemu, Małopolskiemu Kuratorowi Oświaty oraz Dyrektorowi Szkoły Podstawowej w Rudce.
55.	LXX/467/2023 30 listopada 2023 r.	zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Wierchosławice na rok 2023 Nr LIX/411/2022 Rady Gminy Wierchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała zrealizowana. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 8171 z dnia 06.12.2023 r.
56.	LXX/468/2023 30 listopada 2023 r.	zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wierchosławice na lata 2023-2033 przyjętej uchwałą Nr LIX/412/2022 Rady Gminy Wierchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała zrealizowana. Monitorowanie na bieżąco kształtowania się dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz kształtowania się indywidualnych wskaźników obsługi długu. Realizacja przedsięwzięć.
57.	LXX/469/2023 30 listopada 2023 r.	zmiany Uchwały Nr XLIII/287/2021 Rady Gminy Wierchosławice z dnia 29 października 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wierchosławice na lata 2021-2026	Uchwała stosowana. Publikacja w Dz. Urz. Woj. rok 2023 poz. 8172 z dnia 06.12.2023 r.
58.	LXX/470/2023 30 listopada 2023 r.	ustanowienia wieloletniego lokalnego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu na terenie Gminy Wierchosławice” na lata 2024 – 2028	Uchwała obowiązuje od 1 stycznia 2024 r. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 8173 z dnia 06.12.2023 r.
59.	LXX/471/2023 30 listopada 2023 r.	podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej, tj. zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności, dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028	Uchwała obowiązuje od 1 stycznia 2024 r. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 8174 z dnia 06.12.2023 r.
60.	LXX/472/2023 30 listopada 2023 r.	określenia zasad zwrotu wydatków na dożywianie w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028	Uchwała obowiązuje od 1 stycznia 2024 r. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 8175 z dnia 06.12.2023 r.

61.	LXX/473/2023 30 listopada 2023 r.	ustalenia stawek podatku od nieruchomości na obszarze Gminy Wierzchosławice	Uchwała obowiązuje od 1 stycznia 2024 r. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 8176 z dnia 06.12.2023 r.
62.	LXX/474/2023 30 listopada 2023 r.	określenia wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych na terenie Gminy Wierzchosławice	Uchwała obowiązuje w 2024 r. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 8177 z dnia 06.12.2023 r.
63.	LXX/475/2023 30 listopada 2023 r.	trybu i szczegółowych warunków zwolnienia od podatku rolnego gruntów gospodarstw rolnych, na których zaprzestano produkcji rolnej	Uchwałą nr KI.411.172.2023 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie orzekło o stwierdzeniu nieważności uchwały. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2023 poz. 8178 z dnia 06.12.2023 r.
64.	LXX/476/2023 30 listopada 2023 r.	uchwalenia Programu współpracy Gminy Wierzchosławice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok	Uchwała obowiązuje w 2024 roku.
65.	LXXI/477/2023 28 grudnia 2023 r.	planu pracy Rady Gminy Wierzchosławice na 2024 rok	Uchwała obowiązuje w 2024 roku.
66.	LXXI/478/2023 28 grudnia 2023 r.	zatwierdzenia planów pracy Komisji Rady Gminy Wierzchosławice na 2024 rok	Uchwała obowiązuje w 2024 roku.
67.	LXXI/479/2023 28 grudnia 2023 r.	ustalenia dni i godzin przyjęć obywateli w sprawach skarg i wniosków kierowanych do Rady Gminy Wierzchosławice	Uchwała stosowana. Wyznaczono dni i godziny przyjęć obywateli w sprawach skarg i wniosków wpływających do Rady Gminy Wierzchosławice przez Przewodniczącego Rady Gminy Wierzchosławice lub jego Zastępców raz w tygodniu, tj.: poniedziałek 15:00-17:00 w budynku Urzędu Gminy Wierzchosławice.
68.	LXXI/480/2023 28 grudnia 2023 r.	zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Wierzchosławice na rok 2023 Nr LIX/411/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała zrealizowana. Wprowadzone zmiany w budżecie realizowano na bieżąco. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2024 poz. 373 z dnia 09.01.2024 r.
69.	LXXI/481/2023 28 grudnia 2023 r.	zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wierzchosławice na lata 2023-2033 przyjętej uchwałą Nr LIX/412/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2022 r.	Uchwała w trakcie realizacji. Monitorowanie na bieżąco kształtowania się dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz kształtowania się indywidualnych wskaźników obsługi długu. Realizacja przedsięwzięć.
70.	LXXI/482/2023 28 grudnia 2023 r.	Uchwała Budżetowa Gminy Wierzchosławice na rok 2024	Realizacja uchwały nastąpi w 2024 roku. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2024 poz. 374 z dnia 09.01.2024 r.
71.	LXXI/483/2023 28 grudnia 2023 r.	Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wierzchosławice na lata 2024-2033	Realizacja uchwały nastąpi w latach 2024 – 2033.

72.	LXXI/484/2023 28 grudnia 2023 r.	uchwalenia dopłaty do taryfy za zbiorowe odprowadzanie ścieków w gminie Wierzchosławice	Realizacja uchwały nastąpi w 2024 roku. Dopłata do ustalonej w taryfie ceny 1m ³ ścieków wynosi 2,00 zł brutto. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2024 poz. 300 z dnia 09.01.2024 r.
73.	LXXI/485/2023 28 grudnia 2023 r.	przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice na lata 2024-2027	Uchwała stosowana.
74.	LXXI/486/2023 28 grudnia 2023 r.	określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, i usługi sąsiedzkie oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, a także trybu ich pobierania	Uchwała stosowana. Publikacja w Dz. Urz. Woj. Mał. rok 2024 poz. 301 z dnia 09.01.2024 r.
75.	LXXI/487/2023 28 grudnia 2023 r.	udzielenia pomocy finansowej na rzecz Województwa Małopolskiego z przeznaczeniem na wspólną realizację zadania pn. „Rozbudowa DW 975 od ok. odc. 120 km 0+443 do ok. odc. ref. 140 km 0+103 w miejscowości Wierzchosławice, gmina Wierzchosławice, powiat tarnowski, województwo małopolskie”	Postanowiono udzielić pomocy finansowej Województwu Małopolskiemu w postaci dotacji celowej w wysokości 175 000 zł z przeznaczeniem na wspólną realizację zadania inwestycyjnego pn. "Rozbudowa DW 975 od ok. odc. 120 km 0+443 do ok. odc. ref. 140 km 0+103 w miejscowości Wierzchosławice, gmina Wierzchosławice, powiat tarnowski, województwo małopolskie" z przeznaczeniem na regulację stanów prawnych oraz wypłat odszkodowań, w następujący sposób: a. w roku 2023 - 121 268,96 zł, b. w roku 2024 - 53 731,04 zł.
76.	LXXI/488/2023 28 grudnia 2023 r.	zmiany uchwały Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2021 roku Nr XLVI/313/2021 w sprawie udzielenia pomocy finansowej na rzecz Województwa Małopolskiego z przeznaczeniem na wspólną realizację zadania pn. „Opracowanie wielowariantowej koncepcji budowy obwodnicy Wierzchosławice i Łętowic w ciągu drogi wojewódzkiej	Postanowiono udzielić pomocy finansowej Województwu Małopolskiemu w postaci dotacji celowej w wysokości 154 471,50 zł z przeznaczeniem na wspólną realizację zadania inwestycyjnego pn. „Opracowanie wielowariantowej koncepcji budowy obwodnicy Wierzchosławice i Łętowic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 975 wraz z pozyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach” w następujący sposób: a. w roku 2022 - 63 793, 45 zł, b. w roku 2023 - 109 082,15 zł, c. w roku 2024 - 30 398,47 zł. Wielowariantowa koncepcja budowy obwodnicy Wierzchosławic i Łętowic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 975 została opracowana.
77.	LXXI/489/2023 28 grudnia 2023 r.	przedłużenia terminu rozpatrzenia skargi na działalność sołtysa Kępy Bogumiłowickiej	Uchwała zrealizowana. Wskazano termin do dnia 31 stycznia 2024 r. dla rozpatrzenia skargi z dnia 13.12.2023 r. na działalność sołtysa Kępy Bogumiłowickiej. Zawiadomiono wnoszącego skargę o przedłużeniu i wyznaczeniu nowego terminu załatwienia skargi.

Źródło: dane obsługa RG

3.2.2 Wójt Gminy Wierzchosławice

Wójt jako organ wykonawczy gminy wykonuje zadania i kompetencje wynikające z ustaw oraz z przepisów szczególnych. Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Wójt kieruje bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentuje ją na zewnątrz. W 2023 roku Wójt realizując zadania własne i zlecone zadania wydał 308 zarządzeń, podpisał 445 umów na dostawy towarów i usług.

W 2023 r. Wójt 13 razy uczestniczył w zebraniach wiejskich z mieszkańcami poszczególnych sołectw.

Zebrania wiejskie w 2023 r.

Miejscowość	Data zebrania	– przedstawiciel urzędu gminy obecny na zebraniu
Bobrowniki Małe	15 września 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy
Bogumilowice	19 maja 2023 r.	Irena Kowal – Sekretarz Gminy
Bogumilowice	22 września 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy
Gosławice	21 stycznia 2023 r.	nieobecny przedstawiciel Urzędu Gminy
Gosławice	16 września 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy
Kępa Bogumilowicka	25 sierpnia 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy
Komorów	23 kwietnia 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy
Komorów	19 września 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy
Łętowice	23 marca 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy
Łętowice	25 września 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy
Łętowice	13 października 2023 r.	nieobecny przedstawiciel Urzędu Gminy
Mikołajowice	14 września 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy
Ostrów	25 września 2023 r.	Andrzej Barnas – Zastępca Wójta
Rudka	21 września 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy
Rudka	6 listopada 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy
Sieciechowice	16 września 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy
Wierzchosławice	23 września 2023 r.	Andrzej Mróz – Wójt Gminy

Źródło: dane UG

3.2.3 Urząd Gminy Wierzchosławice

Urząd Gminy Wierzchosławice jest jednostką organizacyjną, przy pomocy, której wójt realizuje zadania ujęte w uchwałach Rady Gminy oraz przepisach prawa. Urząd Gminy Wierzchosławice ma siedzibę w Wierzchosławicach 550.

Urząd tworzą referaty i samodzielne stanowiska, kierownikiem Urzędu jest wójt. Struktura organizacyjna oraz zasady funkcjonowania zostały uregulowane regulaminem organizacyjnym nadanym przez wójta w formie zarządzenia.

W Urzędzie obowiązuje elektroniczny obieg dokumentów i elektroniczne zarządzanie dokumentacją. Rejestracji podlegają wszystkie pisma, wnioski, podania wpływające do Urzędu Gminy Wierzchosławice. W 2023 r. zarejestrowano 18 194 dokumentów.

Wydane w 2023 r. decyzje administracyjne:

- Referat Edukacji, Kultury i Sportu: 51 decyzji administracyjnych, brak odwołań;
- Referat Podatków i Opłat Lokalnych: 6633 decyzje administracyjne, brak odwołań;
- Referat Inwestycji, Rozwoju i Drogownictwa: 77 decyzji, brak odwołań,
- Gospodarki Komunalnej, Przestrzennej, Ochrony Środowiska: 45 decyzji, 4 odwołania;
- Referat Organizacyjno-Administracyjny, Spraw Społecznych i Obywatelskich, stanowisko Ewidencja Ludności: 20 decyzji, 1 odwołanie;
- Urząd Stanu Cywilnego: 2 decyzje, brak odwołań;
- Samodzielne stanowisko ds. geodezji: 45 decyzji, brak odwołań.

W 2023 r. wpłynęło 95 wniosków o udostępnienie informacji publicznej.

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami został przyjęty zarządzeniem nr 71/2022 Wójta Gminy Wierzchosławice z dnia 24 marca 2022 r. Dokument został opracowany w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oraz dobre praktyki odnoszące się do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Plan obejmuje trzy główne obszary dostępności:

- architektoniczną,
- cyfrową,
- informacyjno-komunikacyjną.

Działania zostały wypracowane głównie na podstawie audytu i zaplanowane do realizacji w terminie od 2022 do 2025 roku. Część działań udało się wykonać lub rozpocząć w 2022 r. W listopadzie 2022 r. została zawarta umowa na realizację projektu pn. **W kierunku dostępności w Urzędzie Gminy Wierzchosławice**. W ramach projektu w 2023 roku udało się zrealizować następujące działania w zakresie:

➤ dostępności architektonicznej:

- 1) dostosowanie Punktu Informacyjnego – Dziennika Podawczego do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym zamontowanie linii naprowadzających ułatwiających poruszanie się osobom niewidomym w ciągach komunikacyjnych,
- 2) dostosowanie łazienek na pierwszym, drugim i trzecim piętrze do potrzeb osób niepełnosprawnych,

- 3) zamontowanie poręczy po drugiej stronie schodów, oznaczenie kierunków poruszania się i nr pięter na poręczach w alfabecie Braille’a.
 - 4) zakup i montaż tablic tyflograficznych;
- **dostępności cyfrowej:**
zapewnienie dostępności strony internetowej Urzędu w ramach projektu Cyfrowa Gmina.
 - **dostępności informacyjno-komunikacyjnej:**
 - 1) zapewnienie usługi wideo tłumacza języka migowego dostępnego w urzędzie;
 - 2) wyposażenie punktu informacyjnego w nową stanowiskową pętlę indukcyjną, której celem jest wspomaganie słyszenia. Dotychczasowa pętla indukcyjna została przeniesiona do Sekretariatu.
 - **Procedury**
 - uzupełnienie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego o informacje dotyczące ewakuacji osób z niepełnosprawnościami.

3.3 Majątek Gminy

3.3.1 Mienie komunalne

Zgodnie z definicją zawartą w przepisach ustrojowych samorządu gminnego mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe. Podstawowym składnikiem mienia komunalnego są nieruchomości, choć w zakres mienia wchodzi także rzeczy ruchome i prawa. Gospodarowanie mieniem komunalnym jest zadaniem wójta.

W 2023 r. gmina zakupiła 3 działki o łącznej powierzchni 0,4569 ha położone w Wierchosławicach, w tym: pod inwestycję PARK&RIDE oraz pod zatokę autobusową przy przystanku.

W sumie skomunalizowano 16 działek stanowiących drogi o łącznej powierzchni 2,6512 ha.

Zakończono pierwszy etap komunalizacji dla 7 działek w Ostrowie o łącznej powierzchni 0,0750 ha.

W postępowaniu przetargowym sprzedano 1 działkę o powierzchni 0,0394 ha położoną w Wierchosławicach.

W trybie bezprzetargowym sprzedano 2 działki o łącznej powierzchni 0,0088 ha

W 2023 r. gmina w wyniku nabycia spadku stała się właścicielem udziału wynoszącego ¼ w nieruchomości składającej się z działki o pow. 0,09 ha położonej w sąsiedniej gminie Wojnicz.

Na terenie gminy w 2023 r. wszczęto 3 nowe postępowania o ustalenie granic w trybie rozgraniczenia nieruchomości.

Grunty w posiadaniu, władaniu Gminy Wierchosławice o nieuregulowanym stanie prawnym na dzień 31 grudnia 2023 r.

Lp.	Rodzaj gruntu	Powierzchnia
1.	Drogi	17,6587 ha
2.	Grunty rolne	2,1317 ha
3.	Tereny budowlane	0,0038 ha
Razem		19,7942 ha

Źródło: dane UG

3.3.2 Zasoby nieruchomości gminnych

Gminny zasób nieruchomości na dzień 31.12.2023 r. wynosił **343,8693** ha.

Gminny zasób nieruchomości w latach 2019-2023

Rok	Powierzchnia ewidencyjna obszaru gminy Wierzchosławice	Powierzchnia gminnego zasobu nieruchomości	Powierzchnia gminnego zasobu nieruchomości w % do całości powierzchni gminy.
2019	7 501,3983 ha	322,6711 ha	4,30 %
2020	7 500,1381 ha	340,1801 ha	4,54 %
2021	7 500,4279 ha	341,8740 ha	4,56 %
2022	7 500,4154 ha	341,1690 ha	4,55 %
2023	7 501,0003 ha	343,8693 ha	4,58 %

Źródło: dane UG

3.3.3 Udziały i akcje

Gmina Wierzchosławice jest jedynym udziałowcem dwóch spółek działających na jej terenie oraz posiada akcje Tarnowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego i Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej SIM Małopolska.

Na podstawie uchwały Nr LIII/370/2022 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 czerwca 2022 r. gmina Wierzchosławice utworzyła spółdzielnię pod nazwą Wierzchosławicka Spółdzielnia Energetyczna. Zgodnie ze statutem gmina objęła udział o wartości 1 000,00 zł. W 2023 roku wniosła wkład własny w kwocie 5000,00 zł.

W gminie Wierzchosławice realizowana jest inwestycja przez Społeczną Inicjatywę Mieszkaniową SIM Małopolska Sp. z o.o. W ramach tej współpracy powstanie na działce nr 137/20 w Wierzchosławicach budynek mieszkalny wielorodzinny, w którym mieścić się będzie 40 lokali mieszkalnych 1,2,3 – pokojowych o różnej powierzchni. Przy realizowanej inwestycji powstanie parking dla najmujących oraz zostanie urządzony teren zielony. Działka została wniesiona przez Gminę Wierzchosławice do Spółki SIM Małopolska Sp. z o.o. jako wkład na poczet udziałów w Spółce. W dniu 14 września 2023 roku Gmina Wierzchosławice zawarła umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na otrzymanie wsparcia ze środków Funduszu Dopłat w wysokości 3 981 040, 78 zł, które przekazała do Spółki SIM Małopolska Sp. z o.o. w ramach zwiększenia udziałów w Spółce.

Udziały i akcje w posiadaniu Gminy Wierzchosławice na dzień 31 grudnia 2023 r.

L.P.	Nazwa podmiotu	Ilość akcji/ udziałów	Wartość akcji/ udziałów (w zł) na dzień 31.12.2023 r.
1.	„Energia Wierzchosławice” Sp. z o.o.	3331 szt.	3 331 000,00
2.	Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego	17 szt.	1 700,00
3.	„Wodociągi Wierzchosławickie” Sp. z o.o.	54 924 szt.	54 924 000,00
4.	„Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa”	172 923 szt.	8 646 150,00
5.	Wierzchosławicka Spółdzielnia Energetyczna	1 szt.	1 000,00
Razem			66 903 850,00

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Wierzchosławice za 2023 r.

Zmiany wartości akcji i udziałów będących w posiadaniu gminy Wierchosławice w latach 2019-2023

LP.	Nazwa podmiotu	2019	2020	2021	2022	2023
1.	„Energia Wierchosławice” Sp. z o.o.	2 482 000	2 895 000	3 198 000	3 298 000	3 331 000
2.	Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego (w latach 2019 i 2020 Małopolski Rynek Hurtowy)	1 800	1 800,00	1 700	1 700	1 700
3.	„Wodociągi Wierchosławickie” Sp. z o.o.	57 924 000	54 924 000	54 924 000	54 924 000	54 924 000
4.	„Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa”			3 000 000 (pierwsze objęcie udziałów)	4 665 100	8 646 150
5.	Wierchosławicka Spółdzielnia Energetyczna				1 000 (pierwsze objęcie udziałów) wkład własny	1000 5000
Razem		60 407 800	57 820 800	61 123 700	62 889 800	66 908 850

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego gminy Wierchosławice za lata 2019-2023

4. Budżet Gminy

4.1 Planowanie i wykonanie budżetu

Budżet Gminy Wierchosławice w 2023 roku, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Wierchosławice nr Uchwała Nr LIX/411/2022 z dnia 30.12.2022 roku, zakładał:

- uzyskanie dochodów w kwocie 61 326 705,00 zł;
- realizację wydatków na poziomie 66 742 472,00 zł;
- pozyskanie przychodów w kwocie 6 788 048,00 zł;
- realizację rozchodów na poziomie 1 372 281,00 zł.

Różnica między planem dochodów a planem wydatków wynosiła 5 415 767,00 zł i stanowiła planowany deficyt budżetu Gminy Wierchosławice na 2023 rok. Planowana na 2023 rok wartość przychodów stanowiła źródło pokrycia powstałego deficytu a w pozostałej części została przeznaczona na rozchody.

W 2023 roku dokonano łącznie 70 zmian budżetu, z czego 12 uchwałami Rady Gminy Wierchosławice i 58 zarządzeniami Wójta Gminy Wierchosławice.

W wyniku wprowadzonych zmian w ciągu roku:

- plan dochodów wzrósł o 12 329 732,83 zł do kwoty **73 656 437,83 zł**;
- plan wydatków wzrósł o 13 191 845,18 zł do kwoty **79 934 317,18 zł**;
- plan przychodów wzrósł o 862 112,35 zł do kwoty **7 650 160,35 zł**;
- plan rozchodów nie uległ zmianie.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku budżet Gminy Wierchosławice zamknął się planowanym deficytem budżetowym w kwocie 6 277 879,35 zł stanowiącym różnicę między planem dochodów a planem wydatków.

W poniższym opisie wykonanie odnosi się do planowanych wartości na dzień 31 grudnia 2023 roku. Ponadto w celach porównawczych na wykresach przedstawiono wielkości dochodów i wydatków zrealizowanych w latach 2020-2022 i 2023 roku.

4.1.1 Dane ogólne

Syntetyczne zestawienie wartości dochodów, wydatków oraz wyniku finansowego wg planu na dzień 1 stycznia 2023 roku, planu na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz wykonania za 2023 rok ujęto w ramach poniższej tabeli.

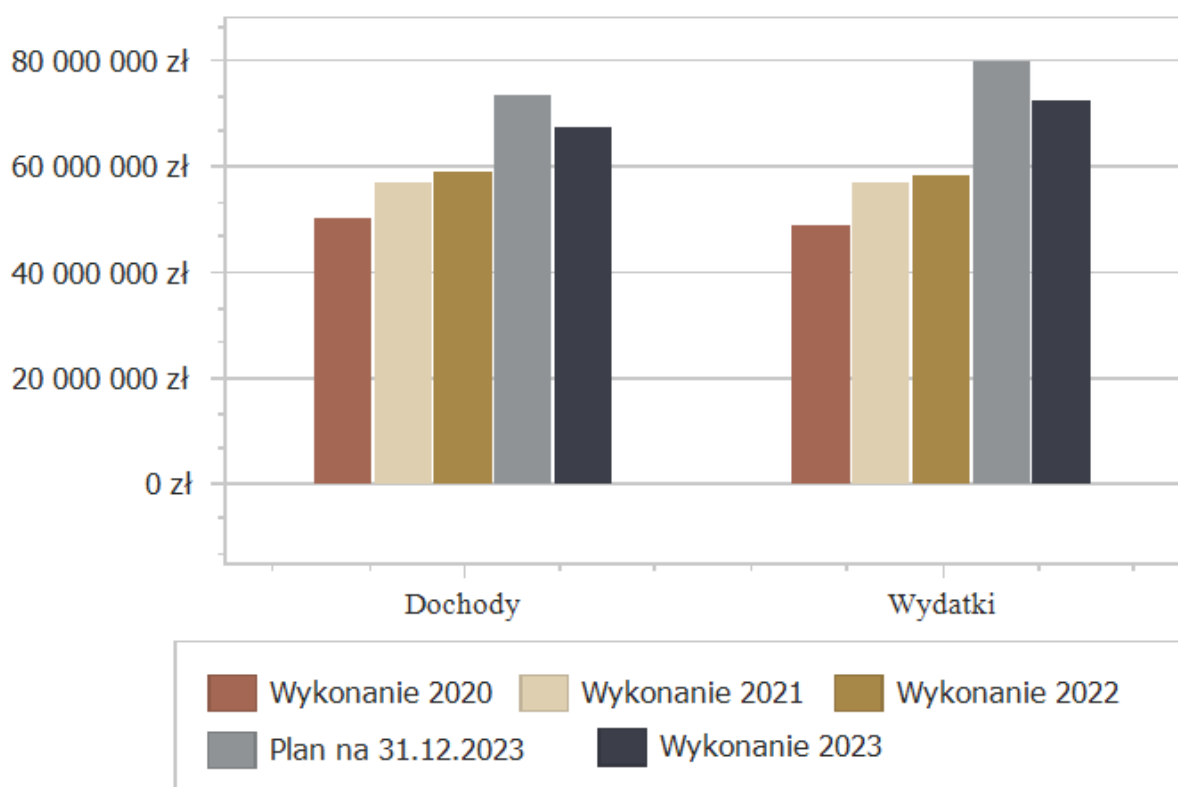
Podstawowe dane budżetowe.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)
Dochody	61 326 705,00	73 656 437,83	67 586 449,52	91,76%
Wydatki	66 742 472,00	79 934 317,18	72 394 710,28	90,57%
Wynik	-5 415 767,00	-6 277 879,35	-4 808 260,76	-

Deficyt został sfinansowany środkami pochodzącymi z:

- Kredytów i pożyczek w kwocie 3 759 594,75 zł;
- Niewykorzystanych środków na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 1 048 666,01 zł.

Porównanie salda budżetu planowanego i wykonanego na koniec 2023 roku na przestrzeni lat 2020-2022 ujęto na wykresie poniżej.

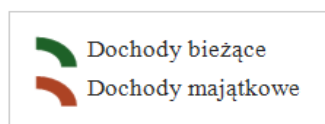
4.1.2 Dochody ogółem

Dochody budżetu Gminy w 2023 roku wyniosły 67 586 449,52 zł, a ich realizacja stanowiła 91,76% planu wynoszącego 73 656 437,83 zł. Realizację planu dochodów w 2023 roku przedstawiają tabele poniżej.

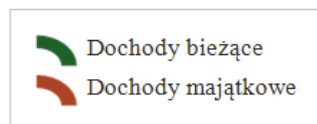
Realizacja planu dochodów w 2023 roku w Gminie Wierchosławice.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Dochody bieżące	45 469 936,52	49 814 882,66	48 459 702,03	97,28%	71,70%
Dochody majątkowe	15 856 768,48	23 841 555,17	19 126 747,49	80,22%	28,30%
RAZEM DOCHODY OGÓŁEM	61 326 705,00	73 656 437,83	67 586 449,52	91,76%	100,00%

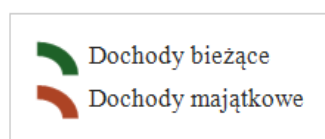
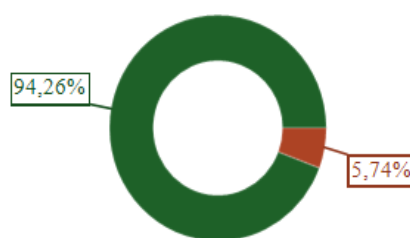
Struktura dochodów ogółem Gminy Wierchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

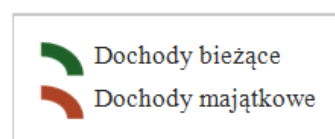
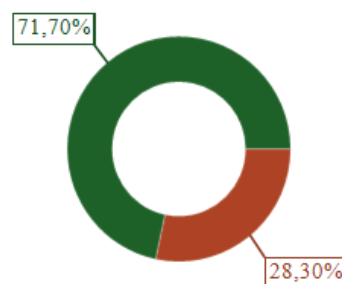
Wykonanie 2020

Wykonanie 2021

Wykonanie 2022

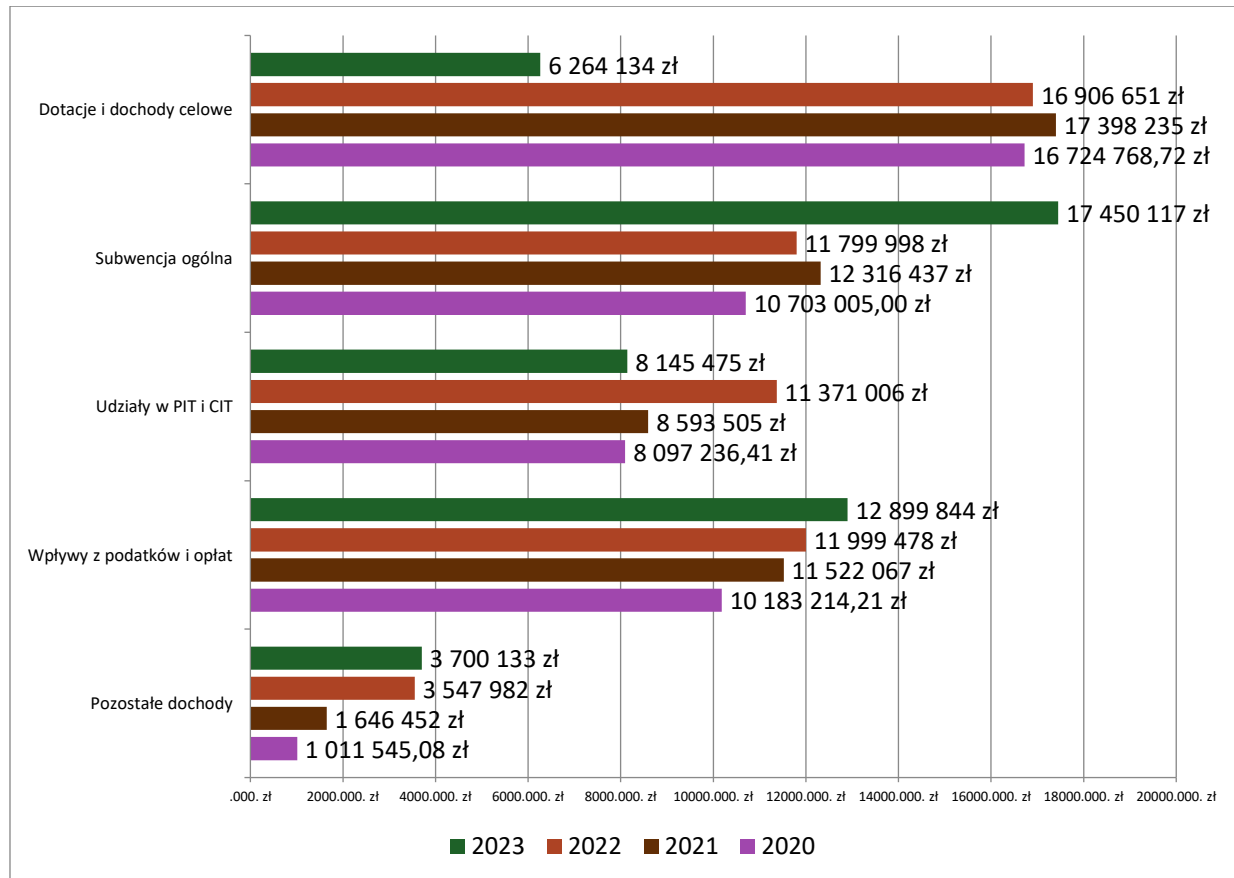
Wykonanie 2023

4.1.3 Dochody bieżące

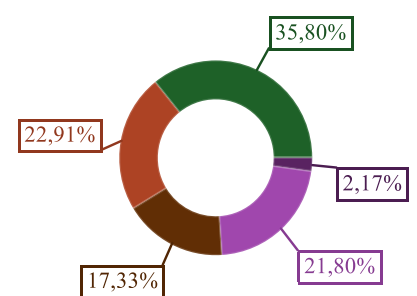
W strukturze dochodów znaczący udział odgrywają dochody bieżące, które w 2023 roku zostały wykonane na poziomie 48 459 702,03 zł, tj. w 97,28% w stosunku do planu wynoszącego 49 814 882,66 zł. Wartości zrealizowanych w 2023 roku dochodów bieżących według głównych źródeł przedstawia poniżej tabela:

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Dotacje i dochody celowe	6 615 397,85	6 686 171,60	6 264 133,79	93,69%	12,93%
Subwencja ogólna	13 896 274,00	17 450 116,80	17 450 116,80	100,00%	36,01%
Udziały w PIT i CIT	8 145 475,00	8 145 475,00	8 145 475,00	100,00%	16,81%
Wpływy z podatków i opłat	13 417 967,00	13 314 626,10	12 899 843,94	96,88%	26,62%
Pozostałe dochody	3 394 822,67	4 218 493,16	3 700 132,50	87,71%	7,64%
RAZEM DOCHODY BIEŻĄCE	45 469 936,52	49 814 882,66	48 459 702,03	97,28%	100,00%

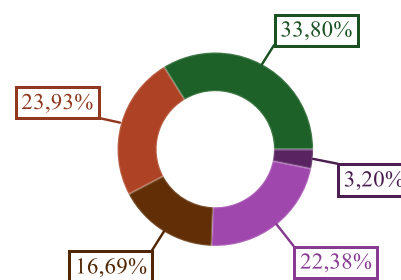
Dochody bieżące budżetu Gminy Wierchosławice wg źródeł ich pochodzenia w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

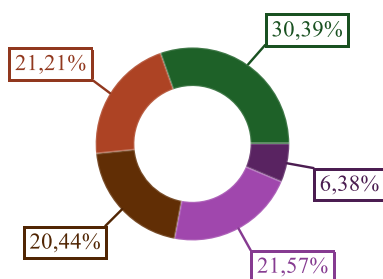
Struktura dochodów bieżących Gminy Wierzchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

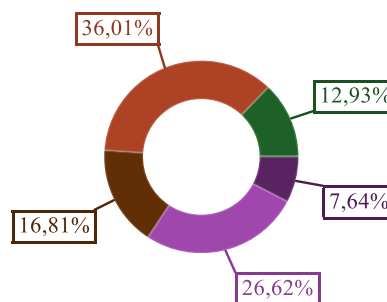
Wykonanie 2020

Wykonanie 2021

Wykonanie 2022

Wykonanie 2023

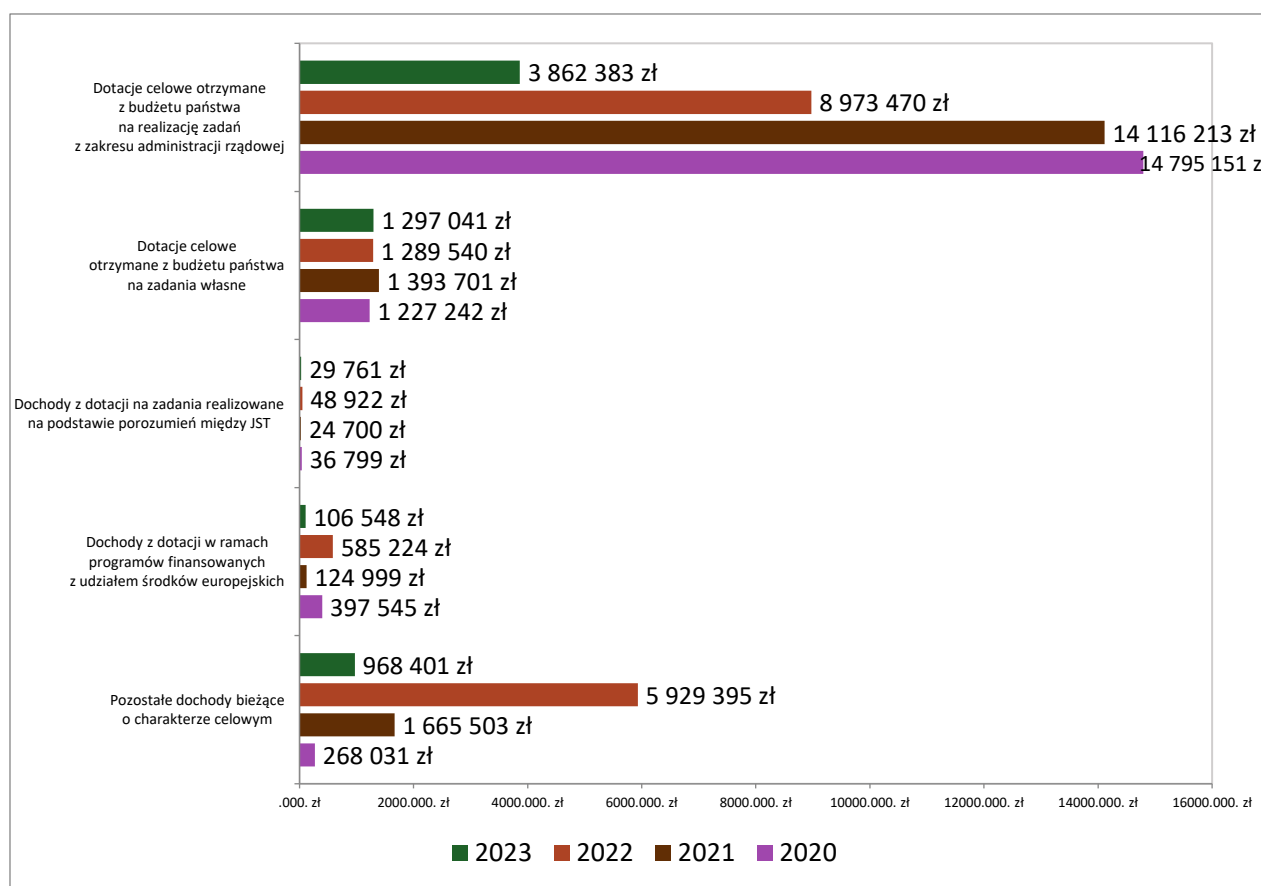
4.1.4 Dotacje i dochody celowe

Biorąc pod uwagę podział dochodów bieżących wg źródeł ich pochodzenia znaczący udział w 2023 roku stanowiły dochody o charakterze celowym, które JST otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W 2023 roku środki te zostały zaplanowane w kwocie 6 686 171,60 zł, z kolei zrealizowane na poziomie 6 264 133,79 zł, co stanowi 93,69% realizacji planu, przy czym:

- dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej wyniosły 3 862 382,71 zł;
- dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania własne 1 297 040,84 zł;

- dochody z dotacji na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego 29 760,87 zł;
- dochody z dotacji w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich 106 547,98 zł (w tym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy 106 547,98 zł);
- pozostałe dochody o charakterze celowym 968 401,39 zł.

Dochody bieżące o charakterze celowym Gminy Wierzchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

Największy poziom dotacji i dochodów celowych Gmina w 2023 roku uzyskała na realizację zadań w obszarze:

- Rodzina – 3 473 391,54 zł;
- Pomoc społeczna – 651 109,17 zł;
- Oświata i wychowanie – 626 202,77 zł;
- Różne rozliczenia – 431 068,73 zł.

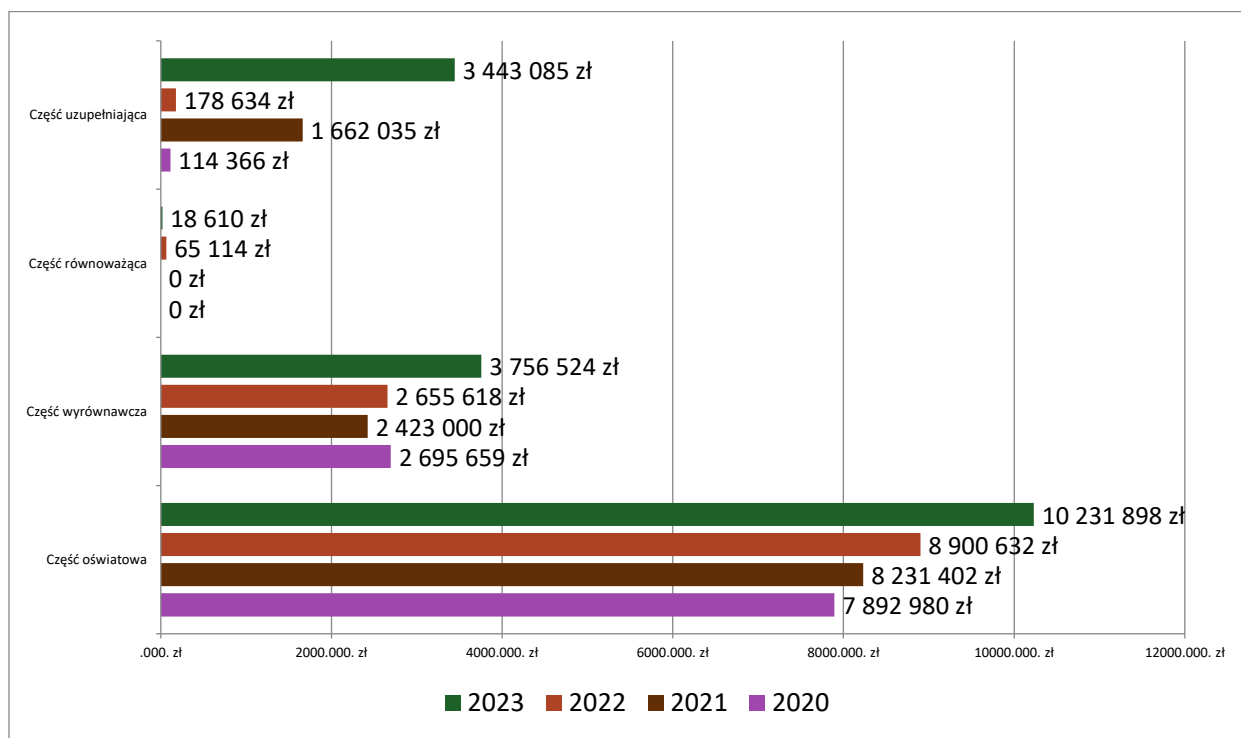
4.1.5 Subwencja ogólna

Dochody z subwencji w 2023 roku zostały zaplanowane na poziomie 17 450 116,80 zł, natomiast zrealizowane w kwocie 17 450 116,80 zł, co stanowi 100,00% realizacji planu, przy czym:

- dochody z subwencji oświatowej wyniosły 10 231 898,00 zł;
- dochody z subwencji wyrównawczej 3 756 524,00 zł;

- dochody stanowiące uzupełnienie subwencji ogólnej 3 443 084,80 zł;
- dochody z subwencji równoważącej 18 610,00 zł.

Dochody bieżące z tyt. subwencji Gminy Wierchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

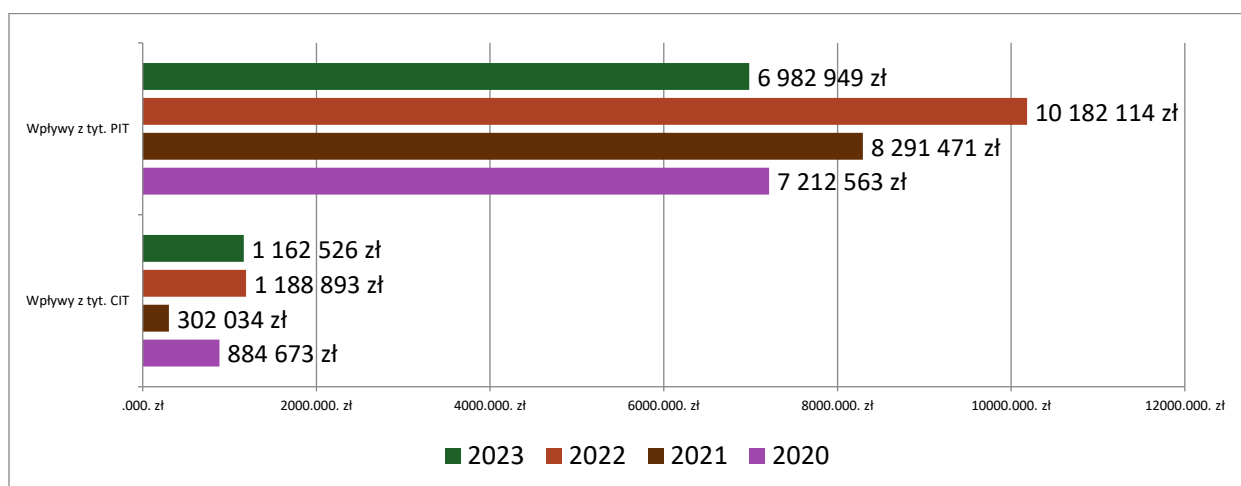
4.1.6 Podatki i opłaty lokalne

Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu Państwa

Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa zaplanowane zostały w kwocie 8 145 475,00 zł, zaś zrealizowane w kwocie 8 145 475,00 zł, co stanowi 100,00% realizacji planu, przy czym:

- dochody z tytułu wpływów z podatku od osób prawnych wyniosły 1 162 526,00 zł;
- dochody z tytułu wpływów z podatku od osób fizycznych wyniosły 6 982 949,00 zł.

Dochody bieżące z tyt. udziału w PIT i CIT Gminy Wierchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

Wpływy z podatków i opłat lokalnych

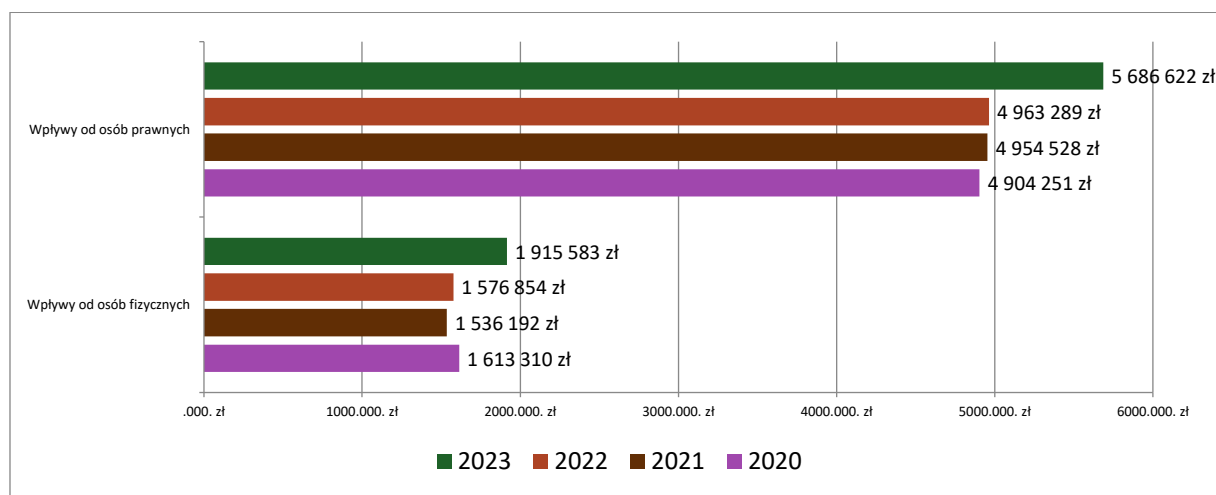
Podatek od nieruchomości

Wpływy z podatku od nieruchomości w 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 7 602 204,54 zł, co stanowi 101,19% realizacji planu wynoszącego 7 512 818,70 zł, w tym 5 686 621,78 zł od osób prawnych i 1 915 582,76 zł od osób fizycznych.

Zaległości podatkowe na dzień 31 grudnia 2023 roku wynoszą 1 014 867,43 zł, w tym 792 880,60 zł od osób prawnych i 221 986,83 zł od osób fizycznych.

Z uwagi, iż Gmina w okresie sprawozdawczym nie stosowała maksymalnych stawek wynikających z obwieszczenia MF, skutki obniżenia górnych stawek podatków kształtują się na poziomie 808 109,35 zł.

Wpływy z podatku od nieruchomości Gminy Wierchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

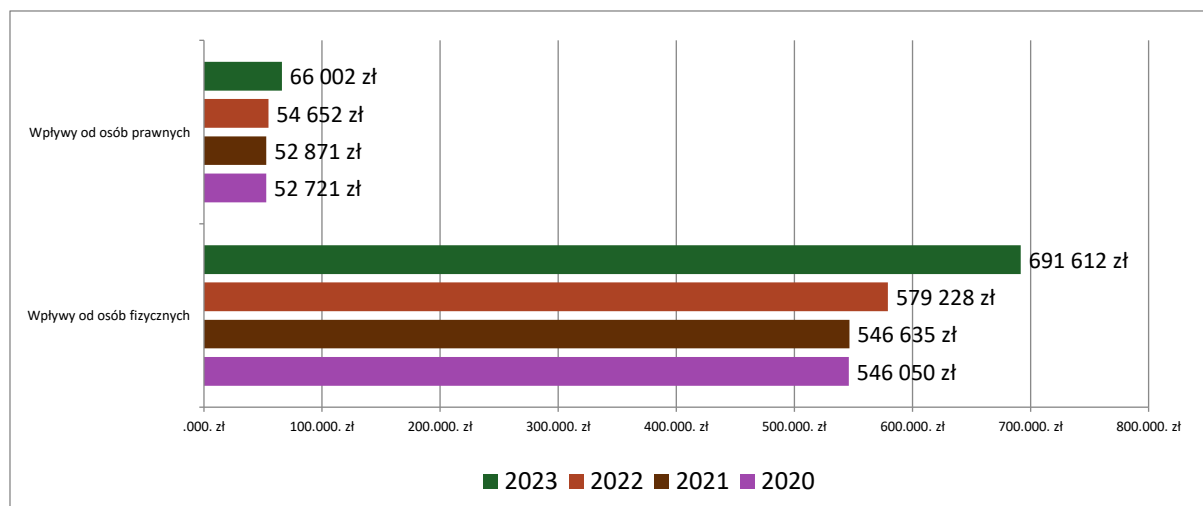

Podatek rolny

Wpływy z podatku rolnego w 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 757 613,48 zł, co stanowi 94,75% realizacji planu wynoszącego 799 595,00 zł, w tym 66 001,90 zł od osób prawnych i 691 611,58 zł od osób fizycznych.

Zaległości podatkowe na dzień 31 grudnia 2023 roku wynoszą 74 210,72 zł, w tym 350,00 zł od osób prawnych i 73 860,72 zł od osób fizycznych.

Wpływy z podatku rolnego Gminy Wierchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

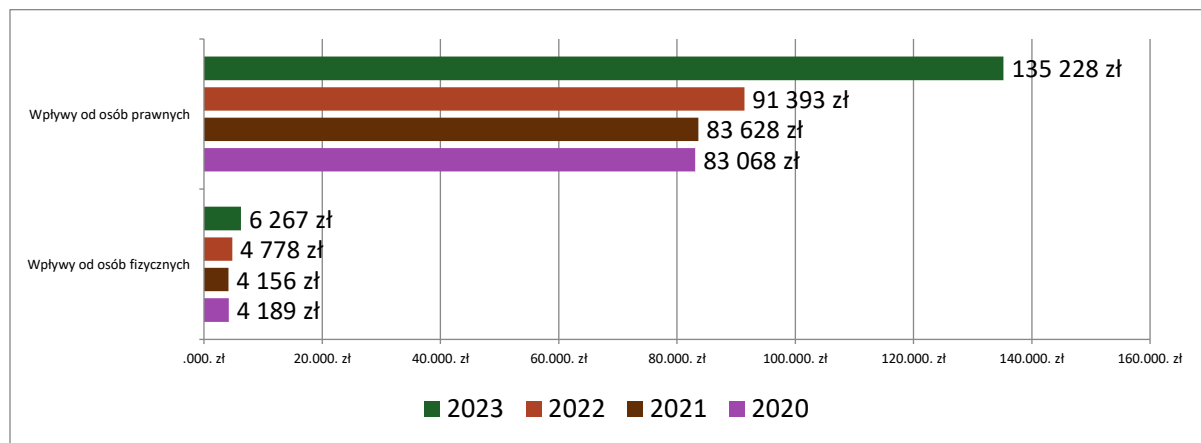

Podatek leśny

Wpływy z podatku leśnego w 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 141 495,06 zł, co stanowi 96,78% realizacji planu wynoszącego 146 196,00 zł, w tym 135 228,00 zł od osób prawnych i 6 267,06 zł od osób fizycznych.

Zaległości podatkowe na dzień 31 grudnia 2023 roku wynoszą 605,76 zł, w tym 15,00 zł od osób prawnych i 590,76 zł od osób fizycznych.

Wpływy z podatku leśnego Gminy Wierchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

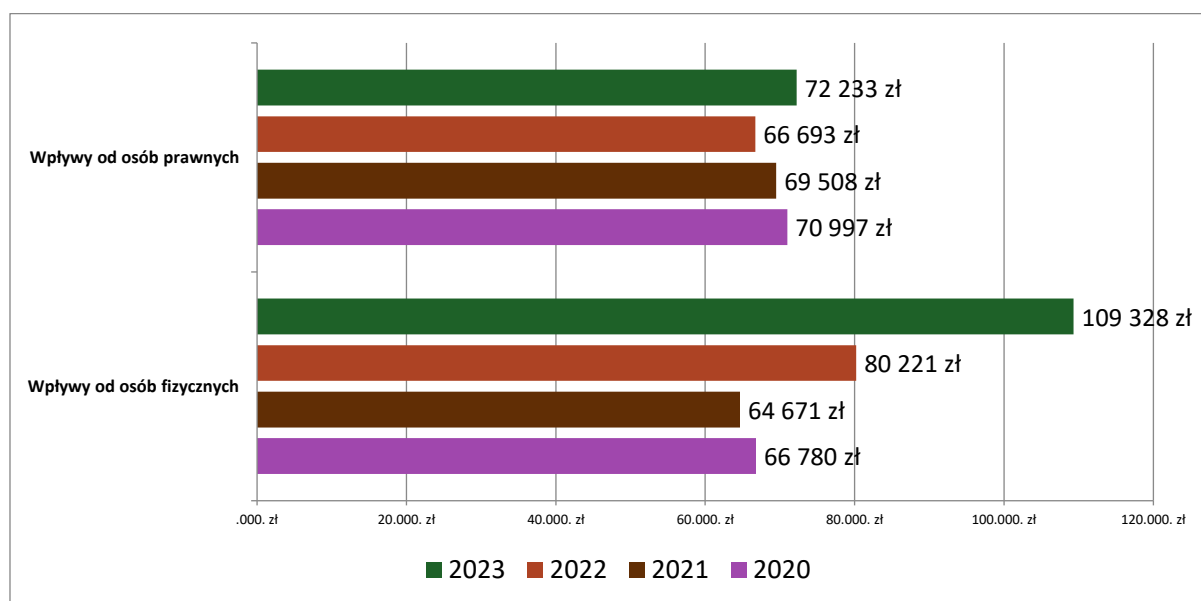
Podatek od środków transportowych

Wpływy z podatku od środków transportowych w 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 181 561,00 zł, co stanowi 93,99% realizacji planu wynoszącego 193 169,00 zł, w tym 72 233,00 zł od osób prawnych i 109 328,00 zł od osób fizycznych.

Zaległości podatkowe na dzień 31 grudnia 2023 roku wynoszą 61 955,68 zł, w tym 47 983,60 zł od osób prawnych i 13 972,08 zł od osób fizycznych.

Z uwagi, iż Gmina nie stosuje maksymalnych stawek wynikających z obwieszczenia MF, skutki obniżenia górnych stawek podatków za okres sprawozdawczy kształtują się na poziomie 194 711,87 zł.

Wpływy z podatku od środków transportowych Gminy Wierchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

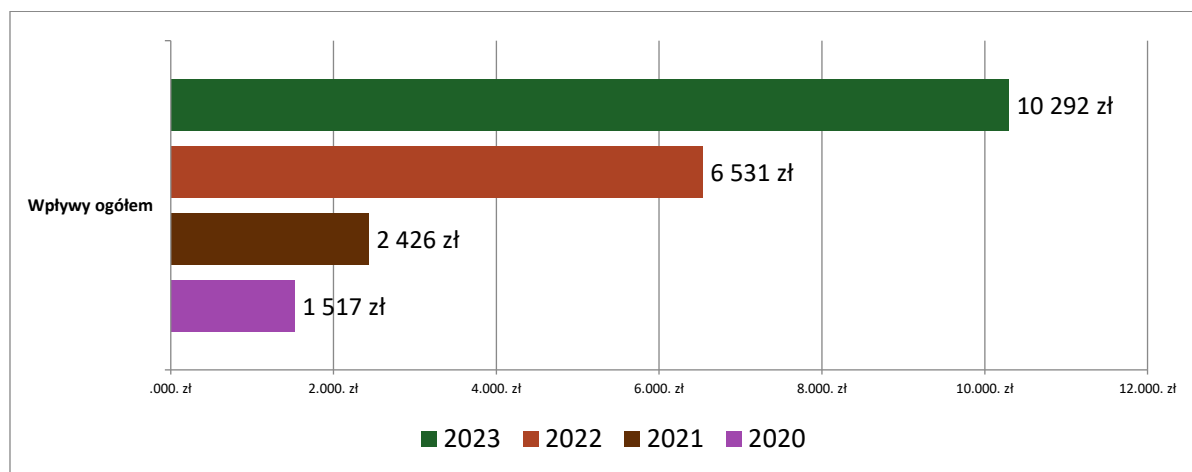

Podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej

Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej w 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 10 291,59 zł, co stanowi 68,16% realizacji planu wynoszącego 15 100,00 zł.

Zaległości podatkowe na dzień 31 grudnia 2023 roku wynoszą 7 200,15 zł.

Wpływy ogółem z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej Gminy Wierzchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

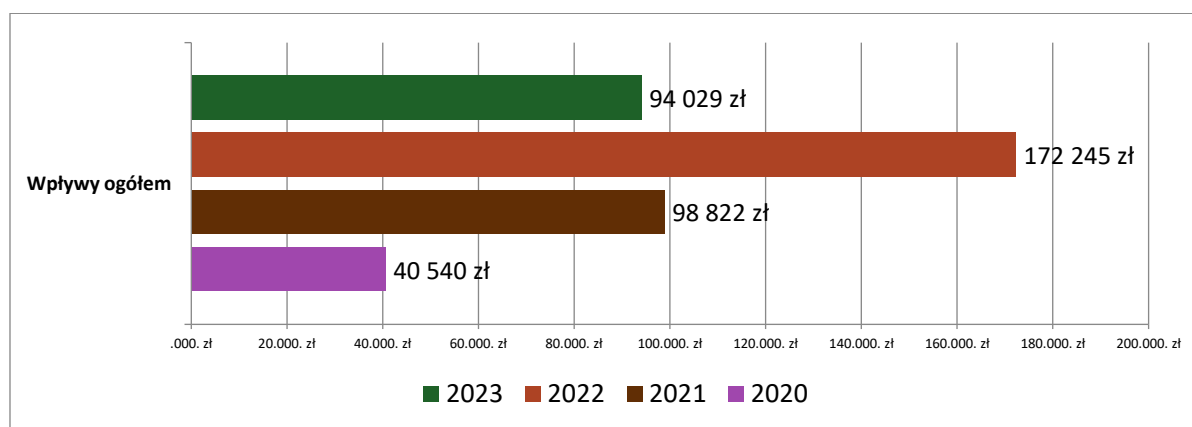

Podatek od spadków i darowizn

Wpływy z podatku od spadków i darowizn w 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 94 029,43 zł, co stanowi 50,28% realizacji planu wynoszącego 187 000,00 zł.

Zaległości podatkowe na dzień 31 grudnia 2023 roku wynoszą 3,94 zł.

Wpływy z podatku od spadków i darowizn Gminy Wierzchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

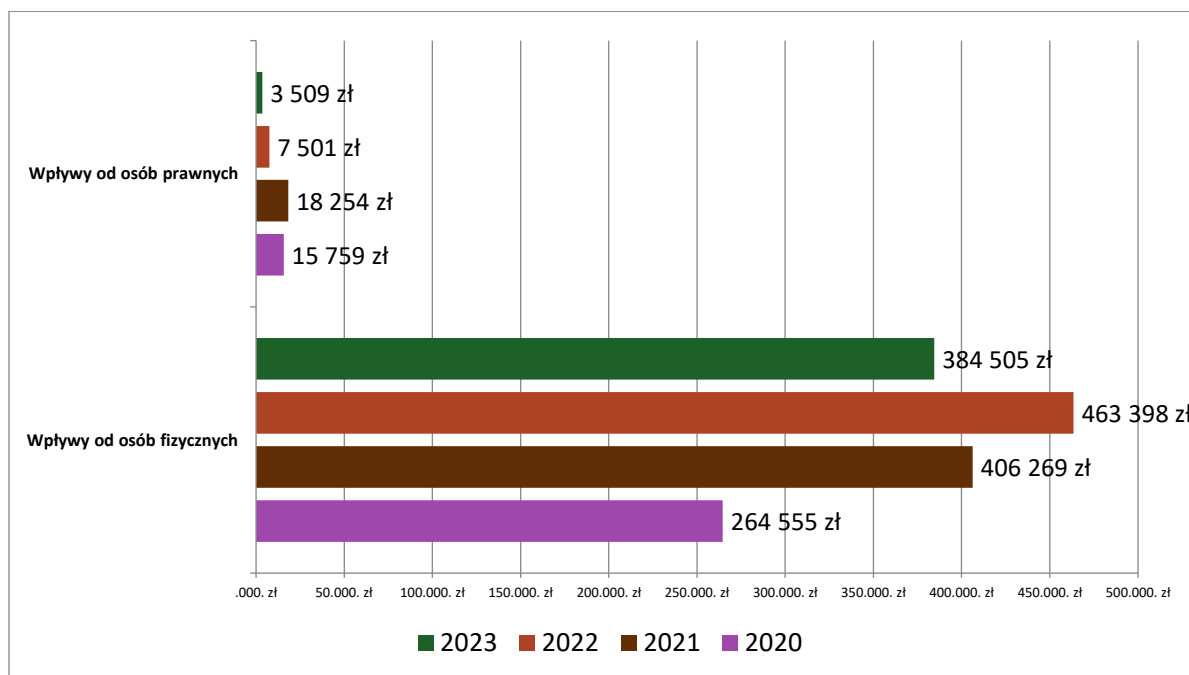

Podatek od czynności cywilnoprawnych

Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych w 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 388 013,51 zł, co stanowi 56,85% realizacji planu wynoszącego 682 500,00 zł, w tym 3 509,00 zł od osób prawnych i 384 504,51 zł od osób fizycznych.

Zaległości podatkowe na dzień 31 grudnia 2023 roku wynoszą 764,50 zł, w tym 8,00 zł od osób prawnych i 756,50 zł od osób fizycznych.

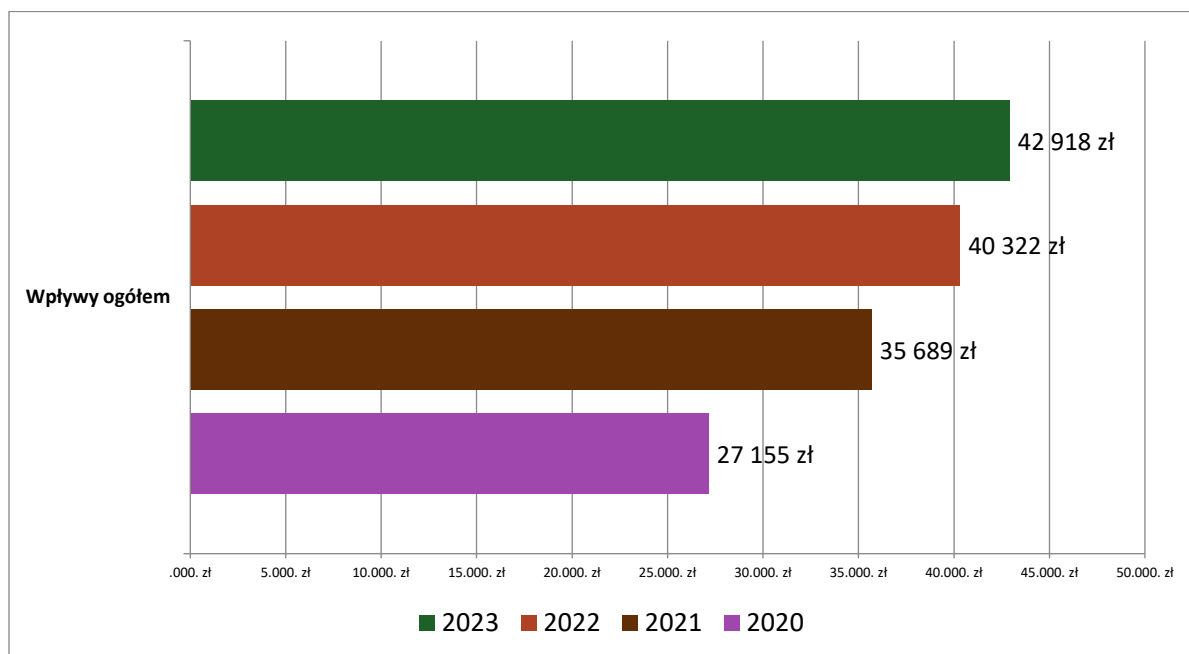
Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych Gminy Wierzchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

Wpływy z opłaty skarbowej

Wpływy z opłaty skarbowej w 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 42 918,26 zł, co stanowi 95,37% realizacji planu wynoszącego 45 000,00 zł.

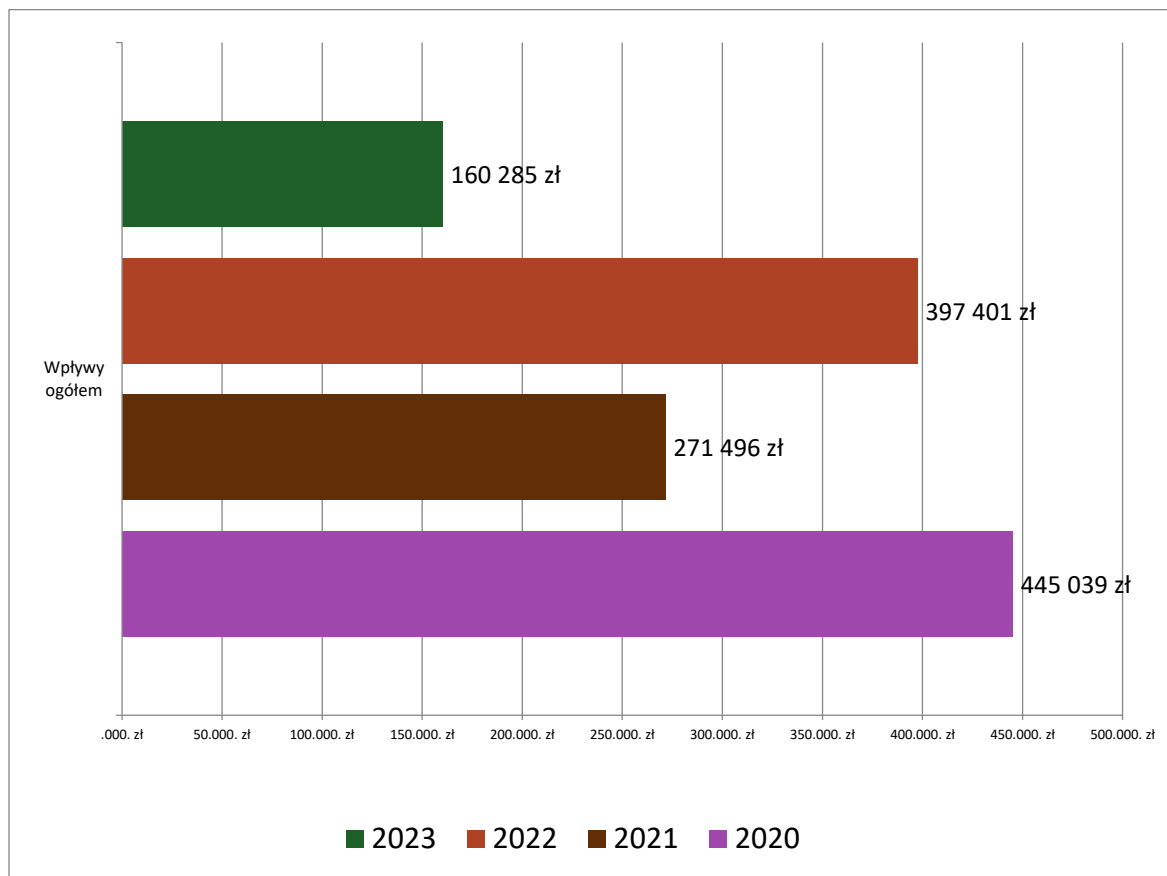
Wpływy z opłaty skarbowej Gminy Wierzchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

Wpływy z opłaty eksploatacyjnej

Wpływy z opłaty eksploatacyjnej w 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 160 284,51 zł, co stanowi 100,00% realizacji planu wynoszącego 160 285,00 zł.

Wpływy z opłaty eksploatacyjnej Gminy Wierchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

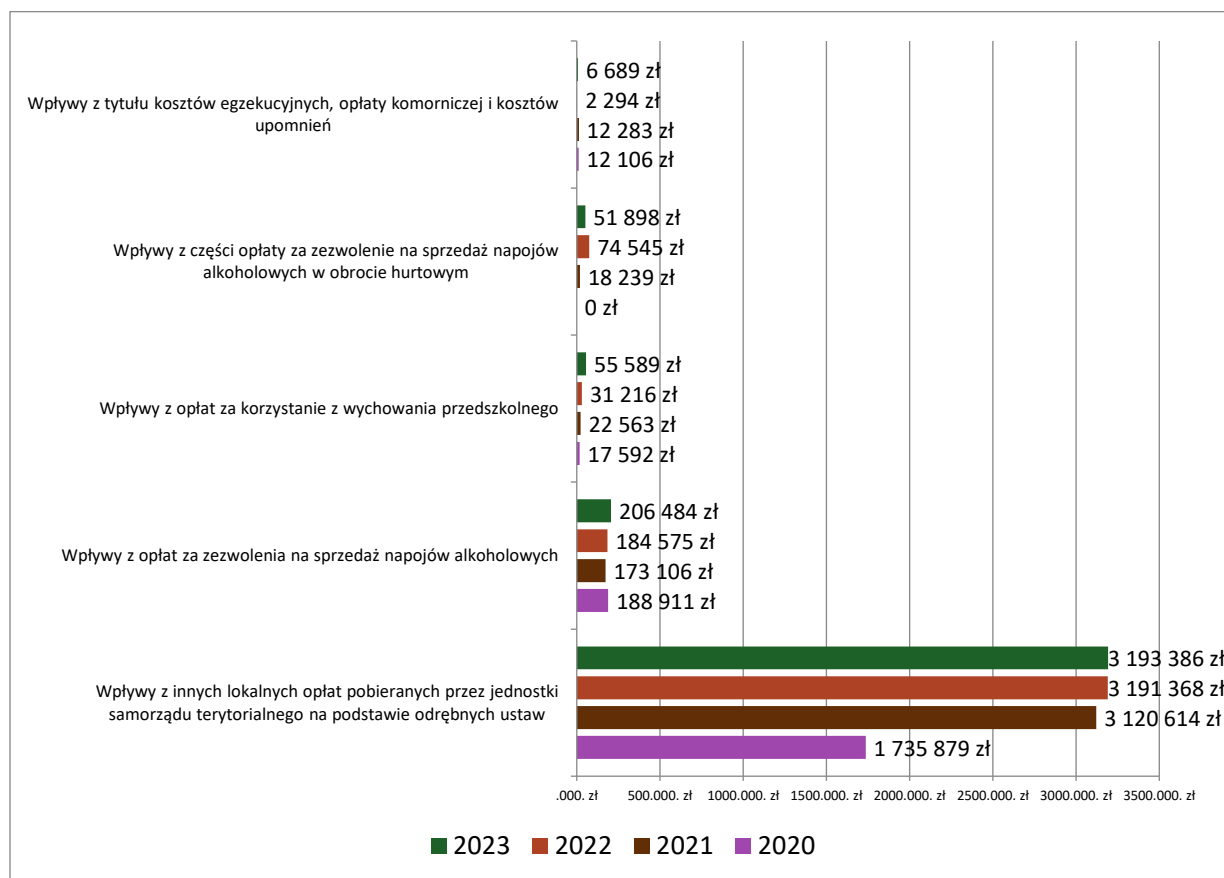

Wpływy z opłat lokalnych

Wpływy z opłat w 2023 roku zostały zaplanowane na poziomie 3 572 962,40 zł, natomiast zrealizowane w kwocie 3 521 432,56 zł, co stanowi 98,56% realizacji planu. Najwyższe wpływy z opłat zrealizowane zostały z:

- §049 (wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw) – 3 193 385,66 zł;
- §048 (wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych) – 206 484,48 zł;
- §066 (wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego) – 55 589,38 zł;
- §027 (wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym) – 51 898,11 zł;
- §064 (wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień) – 6 689,40 zł.

Dochody bieżące z opłat lokalnych Gminy Wierchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

Pozostałe dochody bieżące

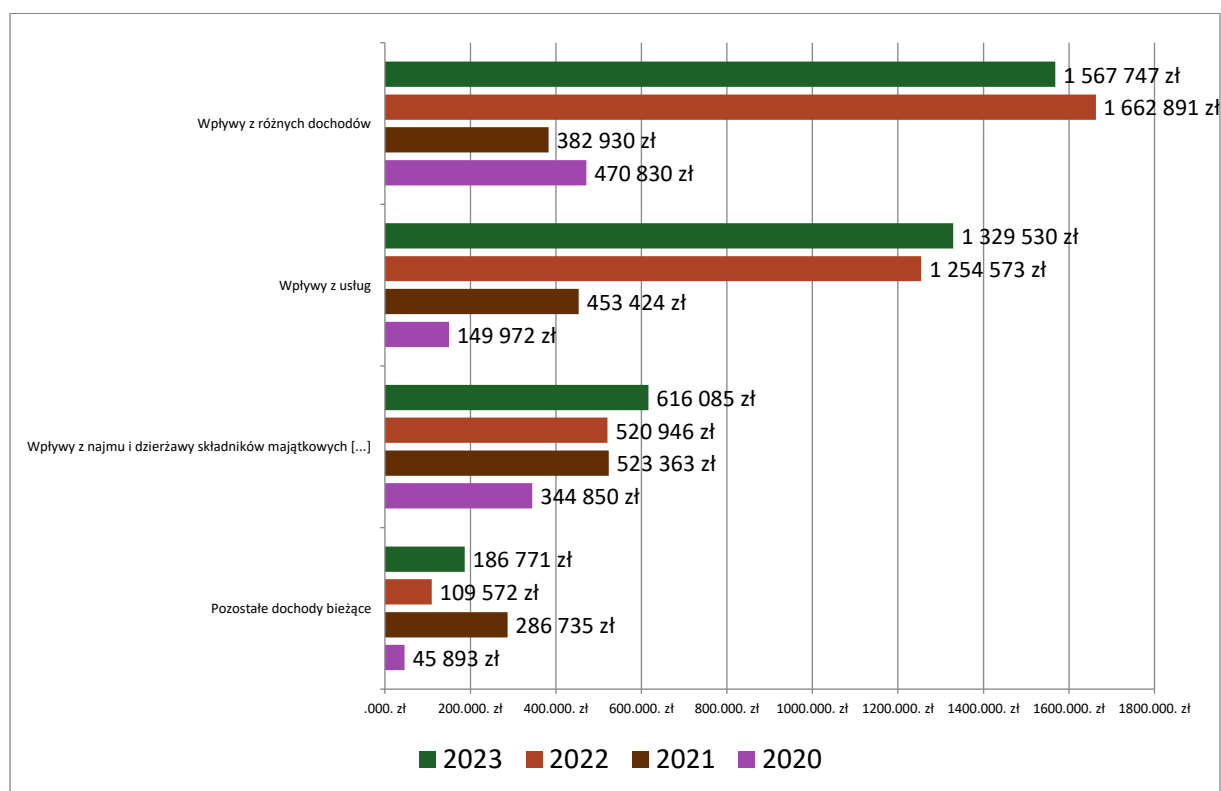
Pozostałe dochody bieżące to dochody niesklasyfikowane w ramach wcześniejszych grup. W okresie sprawozdawczym przewidywano wykonanie na poziomie 4 218 493,16 zł. Plan został wykonany w kwocie 3 700 132,50 zł, co stanowi 87,71% założeń.

Pozostałe dochody Gminy Wierchosławice w 2023 roku stanowiły:

- Wpływy z różnych dochodów – 1 567 747,21 zł uzyskane w obszarze:
 - Pozostała działalność w ramach działu Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 1 277 000,46 zł;
 - Przedszkola – 159 444,41 zł;
 - Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu – 31 449,19 zł;
 - Szkoły podstawowe – 29 971,70 zł;
 - Różne rozliczenia finansowe – 21 560,00 zł;
 - Inne – 48 321,45 zł.
- Wpływy z usług – 1 329 529,51 zł uzyskane w obszarze:
 - Stołówki szkolne i przedszkolne – 665 692,00 zł;
 - Pozostała działalność w ramach działu Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 430 542,00 zł;
 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami – 80 999,47 zł;

- System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 – 76 879,00 zł;
- Rodzinny kapitał opiekuńczy. – 58 800,00 zł;
- Inne – 16 617,04 zł.
- Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze – 616 084,96 zł uzyskane w obszarze:
 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami – 574 814,90 zł;
 - Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy – 24 700,63 zł;
 - Szkoły podstawowe – 11 293,98 zł;
 - Gospodarka leśna – 5 275,45 zł.
- Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej – 55 700,00 zł;
- Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat – 47 781,61 zł;
- Wpływy z pozostałych odsetek – 46 447,58 zł;
- Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami – 25 971,06 zł;
- Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów – 7 224,23 zł;
- Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości – 3 646,34 zł.

Pozostałe dochody bieżące Gminy Wierchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

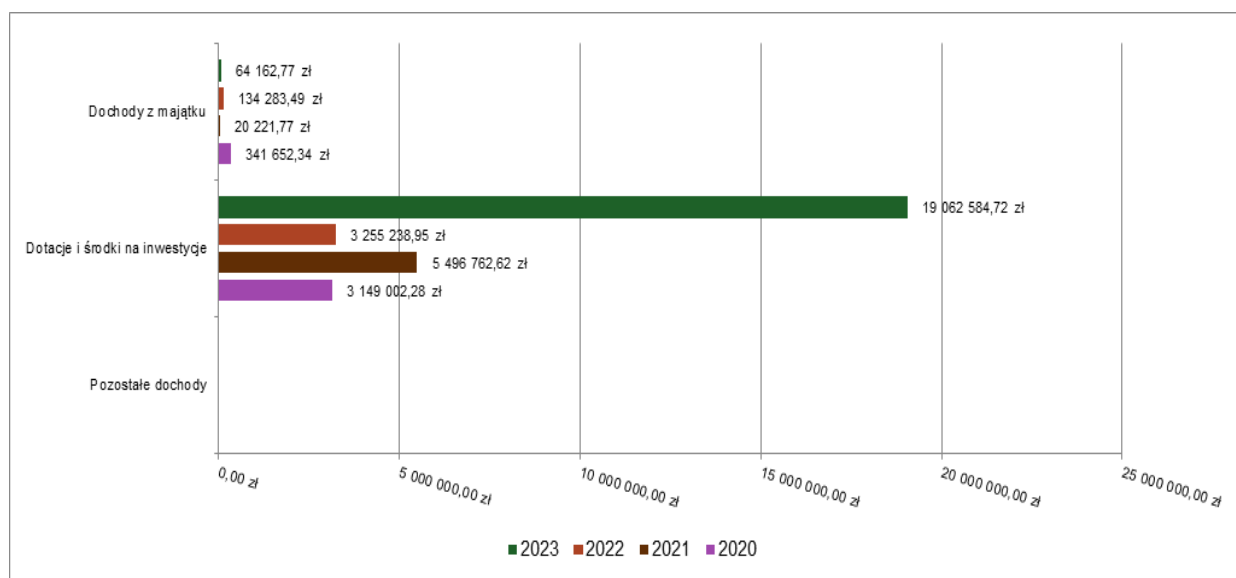
4.2 Dochody majątkowe

Dochody majątkowe Gminy Wierzchosławice w 2023 roku zostały wykonane na poziomie 19 080 604,24 zł, tj. w 80,03% w stosunku do planu wynoszącego 23 841 555,17 zł. Strukturę zrealizowanych w 2023 roku dochodów majątkowych według głównych źródeł przedstawia poniższa tabela.

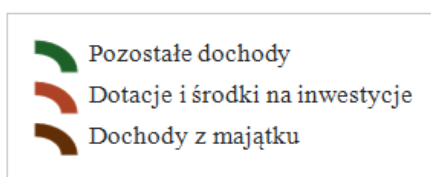
Realizacja planu dochodów majątkowych w 2023 roku w Gminie Wierzchosławice.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Dochody z majątku	515 500,00	503 650,78	64 162,77	12,74%	0,34%
Dotacje i środki na inwestycje	15 341 268,48	23 337 904,39	19 062 584,72	81,68%	99,91%
Pozostałe dochody	0,00	0,00	0,00	-	0,00%
RAZEM DOCHODY MAJĄTKOWE	15 856 768,48	23 841 555,17	19 126 747,49	80,22%	100,00%

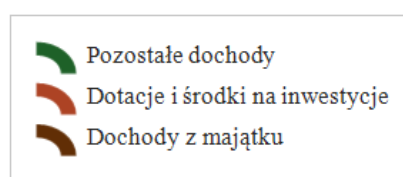
Dochody majątkowe budżetu Gminy Wierzchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

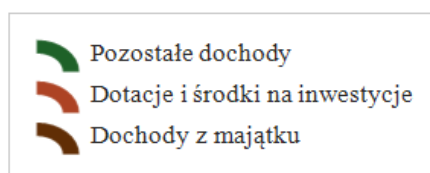
Struktura dochodów majątkowych Gminy Wierzchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

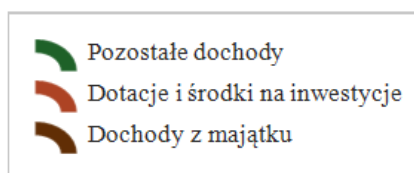
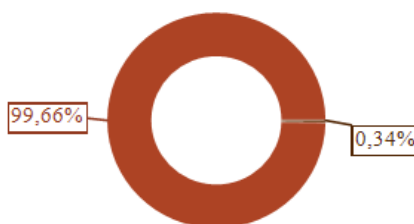
Wykonanie 2020

Wykonanie 2021

Wykonanie 2022

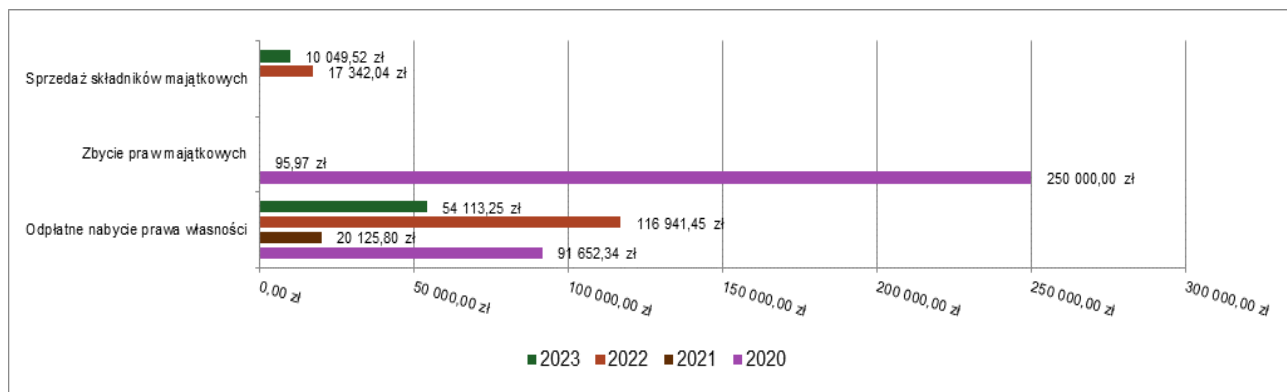
Wykonanie 2023

Dochody z majątku

Dochody z majątku w 2023 roku zostały zaplanowane na poziomie 503 650,78 zł, natomiast zrealizowane w kwocie 64 162,77 zł, co stanowi 12,74% realizacji planu, przy czym:

- wpływy ze sprzedaży składników majątkowych wyniosły 10 049,52 zł.
- wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości wyniosły 54 113,25 zł

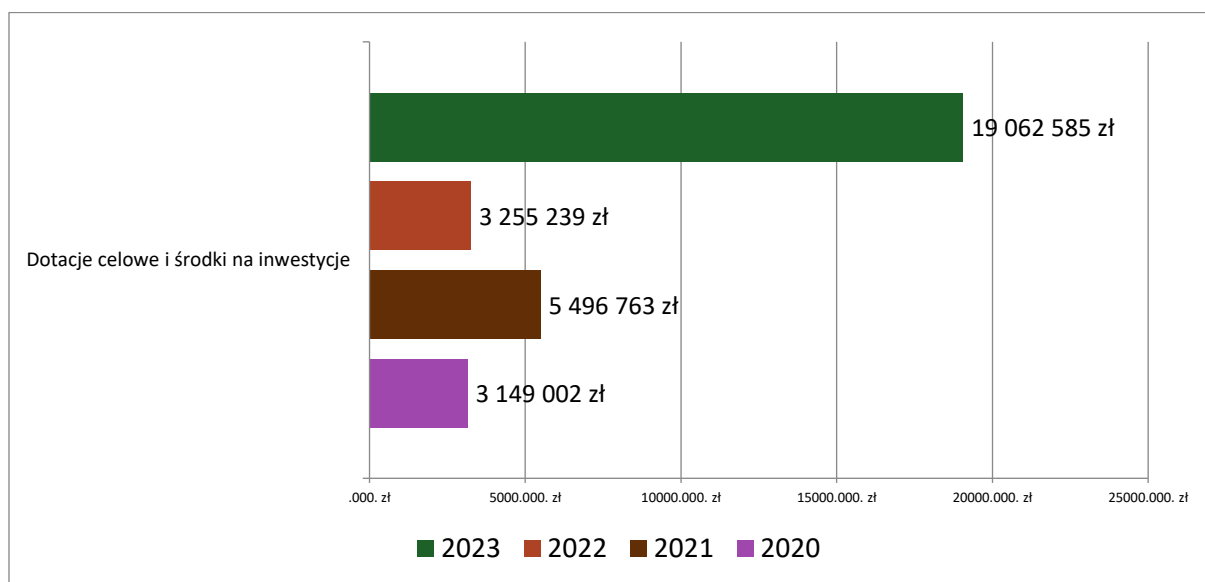
Dochody z majątku Gminy Wierzchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

Dotacje i środki na inwestycje

Dotacje i środki na inwestycje w 2023 roku zostały zaplanowane na poziomie 23 337 904,39 zł, natomiast zrealizowane w kwocie 19 062 584,72 zł, co stanowi 81,68% realizacji planu.

Dochody z dotacji celowych i środków na inwestycje Gminy Wierzchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

Największy poziom dotacji i środków na inwestycje Gmina uzyskała na realizację zadań w obszarze:

- Wpływy do rozliczenia w ramach działu Różne rozliczenia – 9 889 825,13 zł;
- Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy w ramach działu Gospodarka mieszkaniowa – 3 981 040,78 zł;
- Gospodarka gruntami i nieruchomościami w ramach działu Gospodarka mieszkaniowa – 2 853 100,84 zł;
- Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu w ramach działu Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 912 899,03 zł.

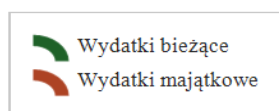
4.3 Wydatki ogółem

Wydatki budżetu Gminy w 2023 roku wyniosły 72 394 710,28 zł, a ich realizacja wyniosła 90,57% planu wynoszącego 79 934 317,18 zł. Realizację planu wydatków w 2023 roku przedstawiają tabele poniżej.

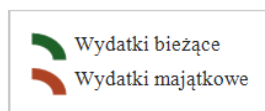
Realizacja planu wydatków w 2023 roku w Gminie Wierchosławice.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Wydatki bieżące	44 892 776,48	49 670 819,64	46 037 146,62	92,68%	63,59%
Wydatki majątkowe	21 849 695,52	30 263 497,54	26 357 563,66	87,09%	36,41%
RAZEM WYDATKI OGÓŁEM	66 742 472,00	79 934 317,18	72 394 710,28	90,57%	100,00%

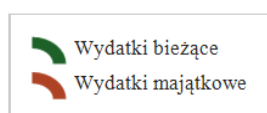
Struktura wydatków ogółem Gminy Wierchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

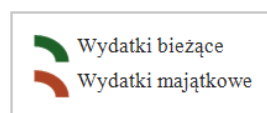
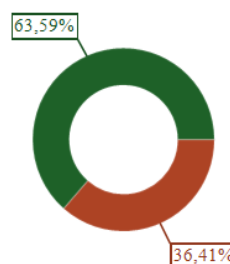
Wykonanie 2020

Wykonanie 2021

Wykonanie 2022

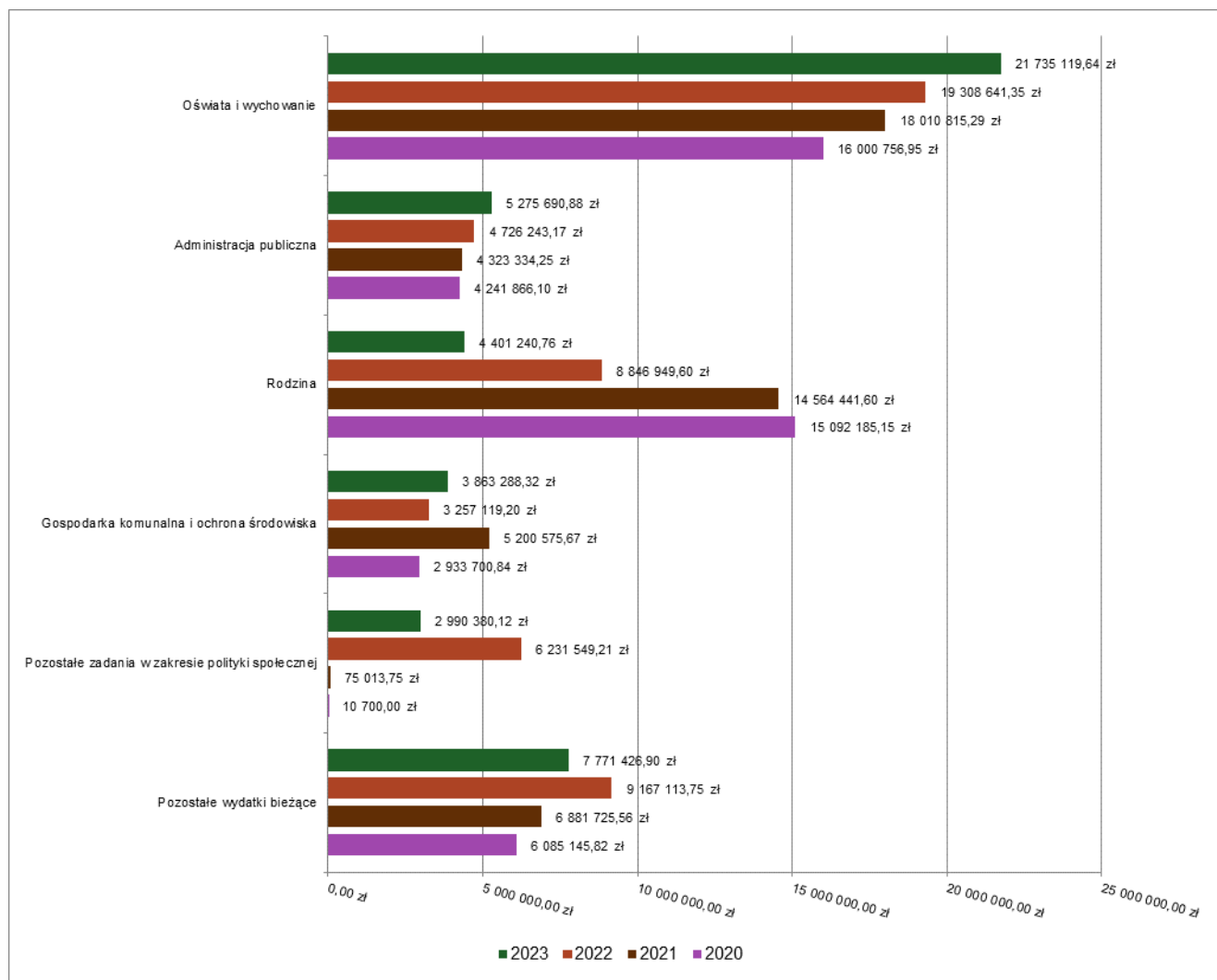

Wykonanie 2023

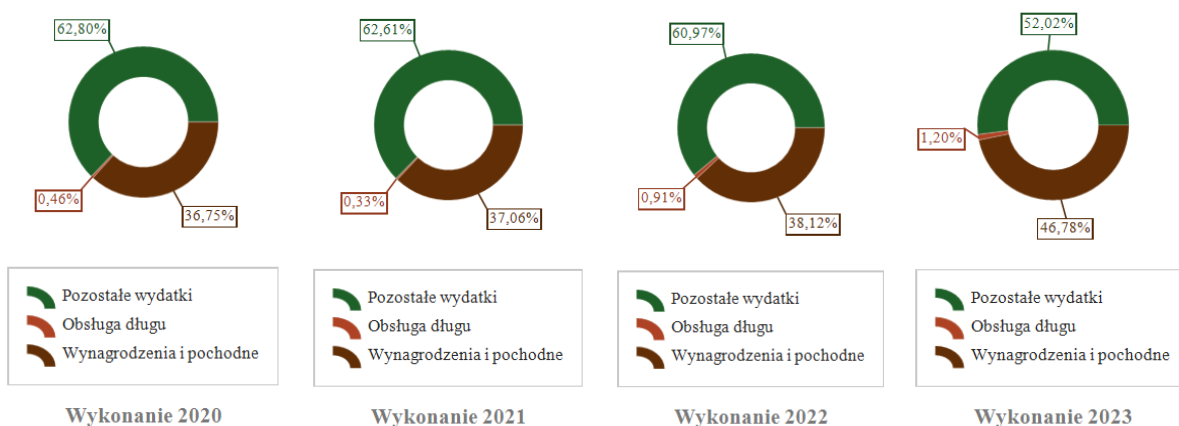
Wydatki bieżące

W 2023 roku wydatki bieżące zostały wykonane na poziomie 46 037 146,62 zł, tj. w 92,68% w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 49 670 819,64 zł.

Wydatki bieżące budżetu Gminy Wierzchosławice wg działów w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

Struktura wydatków bieżących Gminy Wierzchosławice w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

Poniesione wydatki majątkowe przekładają się na wzrost poziomu życia mieszkańców gminy Wierzchosławice. Środki inwestowane są m.in. w rozwój infrastruktury drogowej, modernizację obiektów oświatowych oraz stworzenie warunków wypoczynku i rekreacji.

4.4 Realizacja zadań inwestycyjnych w 2023 roku w gminie Wierzchosławice.

Lp.	Nazwa zadania	Zakres prac	Wykonanie (w zł)
1.	<i>Zwrot środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych ze środków europejskich w ramach umowy o dofinansowanie projektu pn. "Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Wierzchosławice - Aglomeracja Tarnów - Zlewnia Dunajec nr POIS.01.01.00-00-111/09</i>	Korekta finansowa do projektu p.n. „Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Wierzchosławice”. Zwrot należności głównej wraz z odsetkami	166 540,67
2.	<i>Remont i modernizacja drogi gminnej K 202491 Rudka - Szkoła w miejscowości Rudka dz. nr 324/2 i 324/3 w km 0 + 434 - 0 + 806</i>	„Remont i modernizacja drogi gminnej K202491 Rudka - Szkoła w miejscowości Rudka dz. nr 324/2 i 324/3 w km 0+434 – 0+806” został przeprowadzony przy wsparciu finansowym z programu FOGR w kwocie 121 512,00 zł oraz z udziałem środków z budżetu gminy 186 402,59 zł. <i>Całkowity koszt modernizacji drogi wynosi: 304 514,59 zł brutto.</i>	304 514,59
3.	<i>Objęcie udziałów w Spółce „Energia Wierzchosławice” sp. z o.o.</i>	Objęcie 33 szt. Udziałów	33 000,00
4.	<i>Wniesienie wkładu do Wierzchosławickiej Spółdzielni Energetycznej</i>	Wkład własny wniesiony przez gminę Wierzchosławice wynikający ze statutu Wierzchosławickiej Spółdzielni Energetycznej	5 000,00
5.	<i>Budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej nr 975 – odcinek Dwudniaki droga na Wołę</i>	Wykonanie projektu w celu budowy chodnika	36 900,00
6.	<i>Opracowanie wielowariantowej koncepcji budowy obwodnicy Wierzchosławic i Łętowic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 975 wraz z pozyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach</i>	Współfinansowanie opracowania koncepcji wielowariantowej wraz z pozyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	109 082,15
7.	<i>Rozbudowa/przebudowa DW 975 od ref. 120 km 0+443 do ref. 140 km 0+106 na terenie m. Wierzchosławice - opracowanie projektów budowlanych, wykonawczych, pełnienie nadzoru autorskiego</i>	Współfinansowanie remontu DW 975 od ref. 120 km 0+443 do ref. 140 km 0+106 na terenie m. Wierzchosławice. Remont drogi realizowany przez ZDW w Krakowie	121 268,00
8.	<i>Budowa chodnika przy drodze powiatowej w miejscowości Komorów</i>	Wykonanie projektu chodnika w miejscowości Komorów	78 720,00
9.	<i>Modernizacja infrastruktury drogowej w miejscowościach Gminy Wierzchosławice - Polski Ład</i>	Wyremontowano we wszystkich sołectwach 26 odcinków dróg gminnych o łącznej długości 5867 mb w ramach programu Inwestycji strategicznych –	4 326 335,43

Lp.	Nazwa zadania	Zakres prac	Wykonanie (w zł)
		Polski Ład pn. „Remont i modernizacja dróg na terenie gminy Wierzchosławice.”	
10.	<i>Projekt budowy chodnika przy drodze gminnej Osiedle Dębowskie</i>	Wykonanie projektu oraz zgłoszenia robót budowlanych na budowę chodnika przy drodze gminnej Osiedle Dębowskie	30 000,00
11.	<i>Budowa parkingu Park & Ride</i>	Zakup działki Nr 169/2 w miejscowości Bogumiłowice oraz opracowanie koncepcji budowy parkingu Park & Ride	308 000,00
12.	<i>Dostawa i montaż kompensatorów mocy biernej w gminnych obiektach komunalnych</i>	Montaż kompensatorów mocy biernej w budynku GCK w Wierzchosławicach i Szkole Podstawowej w Wierzchosławicach	46 673,78
13.	<i>Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Wierzchosławicach</i>	W zakres zadania wykonania termomodernizacji budynku Urzędu Gminy wchodziły: wymiana instalacji elektrycznej, wymiana instalacji CO wraz z montażem pomp ciepła, montaż instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku o mocy 19 kWp oraz termoizolacja ścian budynku	4 245 183,39
14.	<i>Wykonanie klimatyzacji w budynku Domu Ludowego w Łętowicach</i>	Montaż klimatyzacji.	40 000,00
15.	<i>Zakup działki w Bogumiłowicach (nr działki 491)</i>	Zakupiono działkę.	136 878,00
16.	<i>Zakup działki w Komorowie (nr działki 451)</i>	Zakupiono działkę.	3 690,00
17.	<i>Objęcie udziałów w spółce SIM Małopolska sp. z o.o.</i>	Objęcie 79 621 szt. udziałów	3 981 050,00
18.	<i>Dostosowanie budynku Urzędu Gminy Wierzchosławice do potrzeb osób niepełnosprawnych</i>	Inwestycja została zrealizowana w ramach projektu „Dostępny samorząd – granty” realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach Działania 2.18 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020. Wykonano: adaptację pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz dostosowano punkt obsługi klienta do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. W ramach grantu zakupiono również: profesjonalną pętlę indukcyjną, która eliminuje wszelkie zakłócenia akustyczne, a osoba słabosłysząca słyszy tylko pożądaną sygnał, zakupiono tablice tyflograficzne informujące przez dotyk, gdzie osoba niewidoma lub słabowidząca się znajduje. W ramach inwestycji została przeprowadzona usługa doradcza w zakresie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla osób ze szczególnymi potrzebami. W ramach usługi została wykonana instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla osób ze szczególnymi	501 358,00

Lp.	Nazwa zadania	Zakres prac	Wykonanie (w zł)
		potrzebami, analiza zagrożenia w budynku Urzędu Gminy Wierzchosławice dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz została opracowana instrukcja (procedura) na wypadek zaistnienia zagrożenia w budynku oraz wdrożenia procedury wśród pracowników.	
19.	Realizacja projektu "Polska Cyfrowa"	W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 dotyczącego projektu „Cyfrowa Gmina” było wsparcie rozwoju cyfrowego Gminy Wierzchosławice, zwiększenie cyberbezpieczeństwa oraz usprawnienie realizacji spraw o charakterze publicznym poprzez cyfryzację procesów administracyjnych na terenie działalności gminy.	154 980,00
20.	Modernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Łętowicach	W ramach inwestycji zrealizowano następujący zakres prac: wymiana pieca CO + osprzęt, podłączenie do komina i montaż przewodu spalinowo – powietrznego, wykonanie instalacji CW, remont pomieszczeń socjalnych i korytarza, remont schodów wejściowych oraz wymiana stolarki drzwiowej wewnętrznej. Łączny koszt prac remontowo – budowlanych wyniósł 59 100,00 zł , z czego 30 100,00 zł z własnego budżetu pokryła gmina Wierzchosławice. Pozostałe środki w kwocie 29 000,00 zł pozyskane były dzięki pomocy finansowej z budżetu Województwa Małopolskiego w ramach pomocy dla gmin na zapewnienie gotowości bojowej jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu województwa małopolskiego.	59 100,00
21.	Zakup drabiny dla OSP Łętowice	Zakup drabiny pożarniczej D-10W na wyposażenie nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego	10 187,00
22.	Zakup samochodu dla OSP Łętowice	Dofinansowanie z budżetu gminy do zakupu samochodu ratowniczo-gaśniczego. Łączny koszt zakupu pojazdu: 1 020 900,00 zł	520 900,00
23.	Modernizacja i rozbudowa placówek edukacyjnych na terenie Gminy Wierzchosławice	Dokonano rozbudowy Szkoły Podstawowej w Rudce i Łętowicach. W ramach tej rozbudowy placówki szkolne powiększyły się o pomieszczenia komunikacyjne, sale lekcyjne, gabinety pedagoga szkolnego, bibliotekę oraz szatnię. W ramach tego	5 489 197,44

Lp.	Nazwa zadania	Zakres prac	Wykonanie (w zł)
		zadania dokonano modernizacji i remontu szkół podstawowych w Ostrowie, Mikołajowicach i Wierzchosławicach. W ramach tej modernizacji dokonano wymiany instalacji elektrycznej, instalacji CO wraz z modernizacją kotłowni i CWU, wymiany posadzek i stolarki drzwiowej wewnętrznej oraz modernizację instalacji sanitarnej.	
24.	<i>Modernizacja placówek edukacyjnych na terenie Gminy Wierzchosławice - etap II Polski Ład</i>	Zakres prac termomodernizacyjnych w szkołach podstawowych w Ostrowie, Łętowicach Mikołajowicach i Wierzchosławicach obejmował generalnie ocieplenie ścian zewnętrznych oraz ścian fundamentowych. Dodatkowo w szkole w Ostrowie dokonano wymiany pokrycia dachowego, remontu kominów, wymiany instalacji odgromowej oraz remontu wejścia do budynku Nr 1. Na budynku szkoły podstawowej w Ostrowie zamontowano instalację fotowoltaiczną o mocy 7,2 kWp. Na budynkach szkoły podstawowej w Mikołajowicach, Łętowicach i Wierzchosławicach zostaną zamontowane instalacje fotowoltaiczne.	2 140 218,54
25.	<i>Montaż liczników ciepła w Szkole Podstawowej w Rudce</i>	Zamontowano liczniki w budynku.	15 744,00
26.	<i>Zakup pieca parowego konwekcyjnego do Szkoły Podstawowej w Wierzchosławicach</i>	Dokonano modernizacji wyposażenia kuchni w szkole podstawowej poprzez zakup pieca parowego konwekcyjnego.	28 781,04
27.	<i>Modernizacja pomieszczeń w lokalu mieszkalnym komunalnym</i>	Dokonano remontu łazienki, kuchni, trzech pokoi oraz holu, zmodernizowano instalację elektryczną, sanitarną, wymieniono stolarkę drzwiową oraz wymalowano wszystkie pomieszczenia	58 070,99
28.	<i>Ochrona powietrza w Gminie Wierzchosławice poprzez wymianę źródeł ciepła w gospodarstwach domowych na nowoczesne urządzenia grzewcze gazowe</i>	W 2023 r. z wymieniono 32 nieekologiczne kotły na nowoczesne urządzenia grzewcze gazowe.	471 099,56
29.	<i>Realizacja projektu pn. "Ekopartnerzy na rzecz słonecznej energii Małopolski"</i>	Projekt w gminie Wierzchosławice w roku 2023 obejmował montaż instalacji odnawialnych źródeł energii - paneli fotowoltaicznych (21 instalacji) oraz kolektorów słonecznych (1 instalacja) w budynkach mieszkalnych. Dodatkowo dokonano montażu instalacji fotowoltaicznych na budynkach	1 049 606,77

Lp.	Nazwa zadania	Zakres prac	Wykonanie (w zł)
		użyteczności publicznej tj. Szkoła Podstawowa w Wierchosławicach, Szkoła Podstawowa w Ostrowie, Żłobek w Bogumiłowicach oraz Centrum Kultury Wsi Polskiej w Wierchosławicach.	
30.	<i>Redukcja emisji CO2 w Gminie Wierchosławice poprzez wymianę źródeł ciepła w gospodarstwach domowych na nowoczesne urządzenia grzewcze na paliwa stałe</i>	W 2023 r. wymieniono 1 nieekologiczny kocioł na nowoczesne urządzenia grzewcze na paliwo stałe.	7 000,00
31.	<i>Zakup i montaż paneli fotowoltaicznych na gminnym obiekcie komunalnym</i>	Zamontowano na budynku Domu Ludowego w Bobrownikach Małych panele fotowoltaiczne o mocy 11,89 kWp.	47 486,00
32.	<i>Budowa wiaty grillowej przy Domu Ludowym w Łętowicach (Fundusz Soleccki)</i>	Wykonanie projektu wraz z pozwoleniem na budowę oraz zakup tarcicy na budowę wiaty grillowej.	25 000,00
33.	<i>Modernizacja sceny plenerowej wraz z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem w miejscowości Wierchosławice</i>	Zakres remontu sceny plenerowej obejmował prace ciesielskie wraz z impregnacją i malowaniem konstrukcji drewnianych. Dokonano modernizacji instalacji elektrycznej oraz naprawy rynien spustowych. W ramach tego zadania zakupiono również sprzęt nagłośnieniowy i oświetleniowy. Dofinansowanie tego zadania wynosiło 111 139,00 zł	209 581,42
34.	<i>Budowa ogrodzenia boiska sportowego w Gosławicach</i>	Dokonano wyгородzenia boiska sportowego.	10 000,00
35.	<i>Budowa parkingu na działce 1007/4 w Wierchosławicach - etap III</i>	Kontynuacja zadania.	14 700,26
36.	<i>Budowa przyłącza wodno-kanalizacyjnego dla istniejącego budynku OSR w Ostrowie na działce nr 285/10</i>	Zakończenie i odbiór prac związanych z budową przyłącza wodno-kanalizacyjnego dla OSR w Ostrowie „Rybitwa”	58 620,13
37.	<i>Sportowa Polska: 1. Budowa boiska przyszkolnego sportowego ze sztuczną nawierzchnią w miejscowości Rudka wraz z budową bieżni prostej i bieżni do skoku w dal. 2. Budowa i modernizacja boisk przyszkolnych sportowych ze sztuczną nawierzchnią w miejscowości Mikołajowice - aktualizacja kosztorysów</i>	Zrealizowano inwestycje polegającą na modernizacji boiska sportowego wielofunkcyjnego wraz z robotami dodatkowymi przy Szkole Podstawowej w Rudce. W zakres prac weszły budowa boiska wielofunkcyjnego, bieżni prostej czterotorowej oraz bieżni do skoku w dal. Całość inwestycji wyniosła 860 217,91 zł. z tego dofinansowanie z Ministerstwa Sportu 423 582,90 zł. Również w ramach programu Sportowa Polska 2022 zakończono modernizację boisk sportowych wraz z robotami dodatkowymi. W zakres prac weszła	1 513 096,50

Lp.	Nazwa zadania	Zakres prac	Wykonanie (w zł)
		modernizacja boiska wielofunkcyjnego oraz boiska do siatkówki. Całość inwestycji wyniosła 652 878,59 zł, z tego dofinansowanie z Ministerstwa Sportu 299 599,68 zł.	
	Razem wydatki inwestycyjne	26 357 563,66	

Budowa instalacji fotowoltaicznej zlokalizowanej na dachu budynku Domu Ludowego w Bobrownikach Małych

Koncepcja oraz opracowanie Programu Funkcjonalno-Użytkowego na „Budowę Park&Ride w Bogumiłowicach”

Remont mieszkania komunalnego w Mikołajowicach

Prace remontowe dróg w ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład:

Wierchosławice - Dwudniaki

Sieciechowice

Ostrów

Mikołajowice

Łętowice

Komorów

Kępa Bogumiłowska

Gostawice

Bogumiłowice

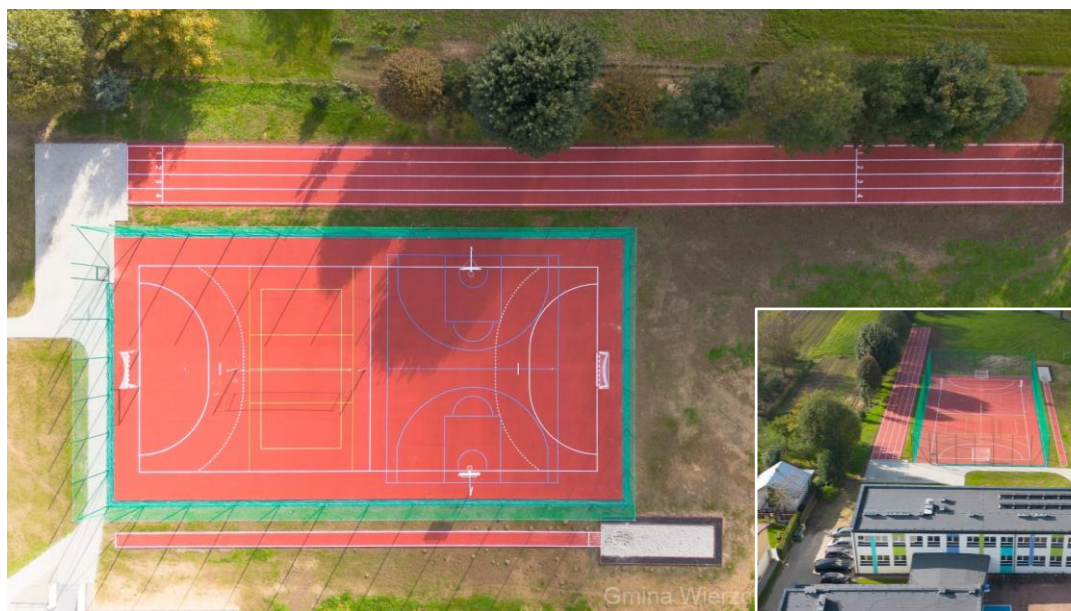
Remont i modernizacja drogi gminnej K202491 Rudka - Szkoła

Przeprowadzono także remont drogi gminnej nr K202544 w Łętowicach

Modernizacja sceny plenerowej w Wierzchosławicach

Modernizacji boiska sportowego wielofunkcyjnego w Rudce przy Szkole Podstawowej w ramach inwestycji „Sportowa Polska 2022”

Modernizacja boiska sportowego przy Szkole Podstawowej w Mikołajowicach w ramach programu „Sportowa Polska 2022”

Dostosowanie Punktu Obsługi Klienta w Urzędzie Gminy do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
„Dostępny Samorząd – granty”

Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Wierchosławicach

Szkoła podstawowa w Wierchosławicach

Zadania remontowe z wydatków bieżących:

1. Wykonano w ramach I etapu robót prace konserwatorskie przy konserwacji Kapliczki Matki Bożej Różańcowej z 1907 r. w miejscowości Komorów. Roboty konserwatorskie zamknęły się w kwocie 17 589,00 zł, w tym dofinansowanie z Województwa Małopolskiego w ramach konkursu „Kapliczki Małopolskie 2023” 9 000,00 zł, wkład własny 8 589,00 zł.
2. **Gmina Wierzchosławice w ramach konkursu pn. „Małopolskie Świetlice Wiejskie 2023” wyposażyła świetlicę wiejską w sołectwie Bobrowniki Małe. Do świetlicy wiejskiej zakupiono niezbędne wyposażenie tj.: rolety dzień/noc, wyposażenie kącika dziecięcego (zestaw stolika z krzeselkami, pufy, zestaw regałów na książki, dywanik) oraz dwie szafy na wymiar, krzesła, stoły, szafę chłodziarką, okap kuchenny, kuchenkę mikrofalową, ekspres do kawy i gastronomiczną półkę metalową. Wyposażenie to posłuży społeczności lokalnej i poprawi jakość życia mieszkańców korzystających z świetlicy, a tym samym stworzy atrakcyjniejsze warunki do rozwoju międzypokoleniowej integracji społecznej. Wszystkie przedmioty i urządzenia zakupione w ramach przedsięwzięcia będą wykorzystywane do organizacji spotkań, zebrań wiejskich, wydarzeń kulturalnych – przedstawień, pikników itp. Zadanie współfinansowane ze środków finansowych Województwa Małopolskiego w ramach konkursu pn. „Małopolskie świetlice wiejskie 2023”. Całkowity koszt inwestycji – 29 658,38 zł, dotacja przyznana przez Marszałka Województwa Małopolskiego - 20 760,87 zł.**

3. Projekt wykonania rabaty wokół Pomnika Poległych w latach 1914-1920 przy Domu Ludowym im. Wincentego Witosa w Wierzchosławicach. Całkowity koszt wykonania: **28 000 zł.**

4.5 Fundusz sołecki

Realizacja funduszu sołeckiego w 2023 r.

Sołectwo	Kwota przyznana (zł)	Kwota wydana (zł)	Wykonanie (%)
Bobrowniki Małe	47 907,60	46 038,20	96,10
Bogumiłowice	47 907,60	47 116,23	98,35
Gosławice	27 259,42	27 255,94	99,99
Kępa Bogumiłowicka	37 080,00	34 184,56	92,19
Komorów	38 278,17	37 557,05	98,12
Lętowice	47 907,60	47 428,02	99,00
Mikołajowice	47 907,60	47 462,75	99,07
Ostrów	33 295,78	33 282,96	99,96
Rudka	43 452,19	43 011,79	98,99
Sieciechowice	18 558,15	18 588,00	100,00
Wierzchosławice	47 907,60	47 904,60	99,99
Razem	437 491,71	429 830,10	98,25

Źródło: Referat GKPOŚ

4.6 Zadłużenie gminy

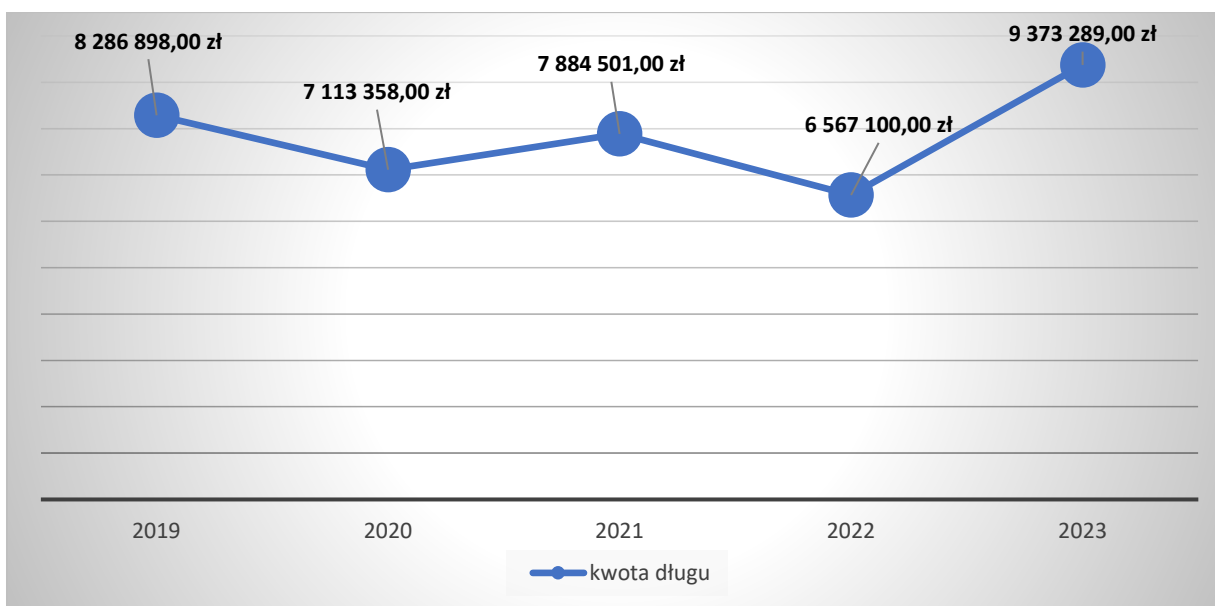
Kwota długu na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 9 373 289 zł. na kwotę tę składają się zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek.

Na przestrzeni lat 2019-2023 zadłużenie gminy kształtowało się na poziomie przedstawionym w tabeli poniżej:

Zadłużenie gminy Wierzchosławice w latach 2019-2023 (w zł)

	2019	2020	2021	2022	2023
Łączna kwota długu	8 286 898	7 113 358	7 884 501	6 567 100	9 373 289
Wydatki na obsługę długu	298 786	203 212	161 778	462 806	545 709

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu za lata 2019-2023

Zadłużenie gminy Wierzchosławice w latach 2019-2023 (w zł)

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu za lata 2019-2023

5. Oświata i wychowanie

W 2023 r. na terenie gminy Wierzchosławice działały następujące jednostki oświatowe:

1. Szkoła Podstawowa im. 100-lecia Ruchu Ludowego w Wierzchosławicach,
2. Szkoła Podstawowa im. Wincentego Witosa w Rudce,
3. Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Łętowicach,
4. Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Mikołajowicach,
5. Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Ostrowie

6. Publiczne Przedszkole w Wierchosławicach,
7. Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko” w Wierchosławicach,
8. Oddziały przedszkolne we wszystkich szkołach,
9. Publiczny Żłobek w Bogumiłowicach.

5.1 Realizacja strategii i programów

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Wierchosławice 2021-2030 Cel strategiczny 2. Poprawa efektywności kształcenia ogólnego w szkołach na terenie Gminy Wierchosławice w 2023 r.: szkoły otrzymały wsparcie w zakresie dodatkowych godzin na zajęcia wyrównawcze, koła zainteresowań, dodatkowych godzin dla klas ósmych z przedmiotów egzaminacyjnych. Zapewniono uczniom pomoc w nauce w formie zajęć wspomagających w opanowaniu i utrwaleniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego. Łącznie zrealizowano 357 dodatkowych godzin.

W ramach wsparcia pedagogicznego w szkołach prowadzili zajęcia pedagodzy, pedagodzy specjalni oraz psycholodzy. Organizacja przedszkoli i szkół podstawowych uwzględnia działania na rzecz uczniów niepełnosprawnych. Proces integracji, polegający na umożliwianiu uczniom/wychowankom zdrowym i niepełnosprawnym wspólnego uczęszczania do jednej klasy/oddziału. Większość placówek przedszkolnych i niemal wszystkie placówki szkolnictwa podstawowego prowadzą opiekę i edukację dla niepełnosprawnych. Uczęszczają do tych placówek dzieci o różnym stopniu i rodzaju niepełnosprawności, np. słabo widzące, słabo słyszące, niepełnosprawni umysłowo w stopniu lekkim i umiarkowanym, z rozpoznaniem autyzmem, niepełnosprawni ruchowo, a nawet poruszające się na wózku. W placówkach, w których kształceniem specjalnym objęci byli uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, zatrudniono dodatkowo nauczycieli wspomagających, posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej, w celu współorganizowania kształcenia tych uczniów. W szkołach również zatrudnieni są psycholodzy oraz pedagodzy.

Zorganizowano szkolenia i warsztaty dla nauczycieli oraz konsultacje z doradcami metodycznymi w ramach planu finansowego przeznaczonego na doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli. Szkolenia miały na celu między innymi systematyczną pracę nauczycieli ukierunkowaną na uświadomienie uczniom konieczności zaplanowanego, samodzielnego uczenia się.

Oprócz działań podejmowanych w ramach realizacji Strategii Rozwoju Gminy w 2023 r. realizowane były również liczne projekty edukacyjne.

➤ Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” dotyczący wspierania w latach 2021-2025 organów prowadzących szkoły oraz biblioteki pedagogiczne w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych. W roku 2023 zostało przyznane dofinansowanie Szkole Podstawowej w Mikołajowicach w łącznej kwocie 3000,00 zł z czego 600,00 zł stanowił wkład własny gminy.

➤ Aktywna Tablica

Gmina Wierzchosławice w roku 2023 uzyskała dofinansowanie w wysokości **70 000 zł** ze środków publicznych otrzymanych za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego z budżetu państwa w ramach realizacji **Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 – „Aktywna tablica”**. Zadanie publiczne obejmowało Szkołę Podstawową w Rudce oraz Szkołę Podstawową w Mikołajowicach. W ramach udzielonego wsparcia finansowego został zakupiony sprzęt, pomoce dydaktyczne oraz narzędzia do terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Całkowita wartość projektu wynosi **70 000 zł**, w tym **17 500 zł** wkładu własnego zapewniła Gmina Wierzchosławice.

➤ Program Lekcje o Finansach

Dzięki dofinansowaniu Ministra Finansów, Gmina Wierzchosławice otrzymała wsparcie w kwocie **43 718 zł** na organizację zajęć lekcyjnych oraz wycieczek edukacyjnych, w Ramach Programu "Lekcje o finansach". W związku z tym Szkoły Podstawowe w Wierzchosławicach, Rudce, Łętowicach oraz Ostrowie, uczestniczyły w dwudniowej wycieczce do Warszawy, podczas której odwiedzili instytucje publiczne: Krajową Szkołę Skarbowości, Gmach Ministerstwa Finansów, Sejm RP, Giełda Papierów Wartościowych oraz Centrum Pieniądza NBP. Wycieczki były poprzedzone ciekawymi lekcjami z zakresu finansów.

SEJM

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

➤ 3 marca – Narodowy Dzień Żołnierzy Wyklętych

Projekt mający na celu uhonorowanie pamięci Żołnierzy Wyklętych a w szczególności Adama Boryczkę „Tońko” – oficera Wojska Polskiego w stopniu kapitana, cichociemnego, oficera Armii Krajowej, pośmiertnie awansowanego do stopnia pułkownika. W projekcie brały udział wszystkie szkoły z terenu gminy. Uroczystość przybrała nietypową formę – formę żywej lekcji historii, w której udział wzięli uczniowie klas IV-VIII. Część uczniów wzięła udział w biegu „Tropem Wilczym. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych”, część pokonała tę trasę pieszo. Start i meta znajdowały się na polanie przy ścieżce edukacyjnej Lasów Państwowych w Wierchosławicach. Uczestnicy pokonali dystans 1963 m. Odległość 1963 m jest symboliczna – w tym roku zginął ostatni żołnierz wyklęty. Przemarszowi towarzyszył woźnica z

zaprzężonym w dwa konie wozem, na którym scenkę rodzajową opatrywania rannego przez sanitariuszkę odgrywali uczniowie w strojach z epoki.

➤ Szkolny klub sportowy

Program Szkolny Klub Sportowy to działanie systemowe skierowane do uczniów szkół podstawowych. SKS ma na celu stworzenie przestrzeni do dodatkowej aktywności fizycznej, realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole. Stanowi także motywację do podejmowania aktywności fizycznej, skupiając się w szczególności na dzieciach i młodzieży o mniejszej sprawności fizycznej, rzadziej podejmujących aktywność fizyczną w czasie wolnym oraz nieobjętych regularnymi formami aktywności fizycznej, np. treningami w klubie sportowym. Systematyczne, pozalekcyjne zajęcia sportowe w ramach Programu SKS są prowadzone w różnorodnych, nowoczesnych i atrakcyjnych formach. Zajęcia prowadzone w ramach Programu odbywają się w 60 - minutowych jednostkach treningowych, dwa razy w tygodniu, w grupach minimum 15 osobowych. Koszt prowadzenia wszystkich zajęć ponosi Ministerstwo Sportu, głównym koordynatorem Projektu jest Małopolski Szkolny Związek Sportowy. Warunkiem koniecznym uczestnictwa w programie SKS był własny wkład finansowy w wysokości 230,00 zł na każdą z grup ćwiczebnych. W 2023 r łącznie brało udział ponad 100 uczniów z terenu naszej Gminy na tych zajęciach.

Rok 2023 to także kontynuacja programów pomocowych:

➤ **Wyprawka Szkolna**

Program rządowy dotyczący dofinansowania do zakupu podręczników. W roku szkolnym 2022/2023 program skierowany był do uczniów niepełnosprawnych.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Wierzchosławice – Dwudniaki otrzymał wyprawkę szkolną dla 13 uczniów na kwotę **2 925,00 zł**, środki pochodzące w 100 % z budżetu państwa.

➤ **Darmowy podręcznik**

Na podstawie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych uczniowie publicznych szkół podstawowych mają prawo do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych. W związku z harmonogramem wprowadzenia bezpłatnego dostępu do podręczników został złożony wniosek o udzielenie dotacji celowej w roku szkolnym 2022/2023 na wyposażenie szkół podstawowych w podręczniki, materiały ćwiczeniowe. Wysokość udokumentowanych wydatków poniesionych w roku szkolnym 2022/2023 pokrytych ze środków dotacji celowej wyniosła **78 094,59 zł**, środki pochodzące w 100% z budżetu państwa. Z tej formy pomocy korzystają uczniowie szkół podstawowych z klas I-VIII.

➤ **Stypendia socjalne**

Gmina wypłaca uczniom zamieszkałym na terenie gminy Wierzchosławice stypendia oraz zasiłki szkolne. Są one przyznawane na podstawie ustawy o systemie oświaty i uchwały rady gminy. Określony jest również regulamin udzielania tej pomocy materialnej. Jest to pomoc o charakterze socjalnym. Na wydatki z tego tytułu gmina otrzymuje dotację z budżetu państwa. Z tej formy pomocy w roku 2023 w formie stypendiów skorzystało:

- w czerwcu 19 osób na łączną kwotę - 25 792,00 zł,
 - w grudniu 20 osób na łączną kwotę - 16 665,60 zł,
- w tym środki własne – 8 243,52 zł.

Również w 2023 wypłacono zasiłki szkolne dla 2 osób na łączną kwotę 1 240,00 zł, w tym środki własne - 248,00 zł.

Stypendia dla obywateli Ukrainy zamieszkałych na terenie gminy Wierzchosławice wypłacono 3 osobom na łączną kwotę - 5 158,40 zł, bez udziału środków własnych.

➤ **Program owoce, warzywa, mleko i przetwory mleczne.**

Wszystkie szkoły podstawowe w roku 2023 r brały udział w rządowym programie „Program dla szkół - owoce i warzywa, mleko i przetwory mleczne” w ramach którego uczniowie kl. I-V otrzymywali porcję owoców i warzyw oraz mleko, kefir, serek lub jogurt naturalny.

5.2 Finansowanie oświaty w gminie Wierchosławice

Wydatki placówek oświatowych gminy Wierchosławice w latach 2019-2023 (w zł)

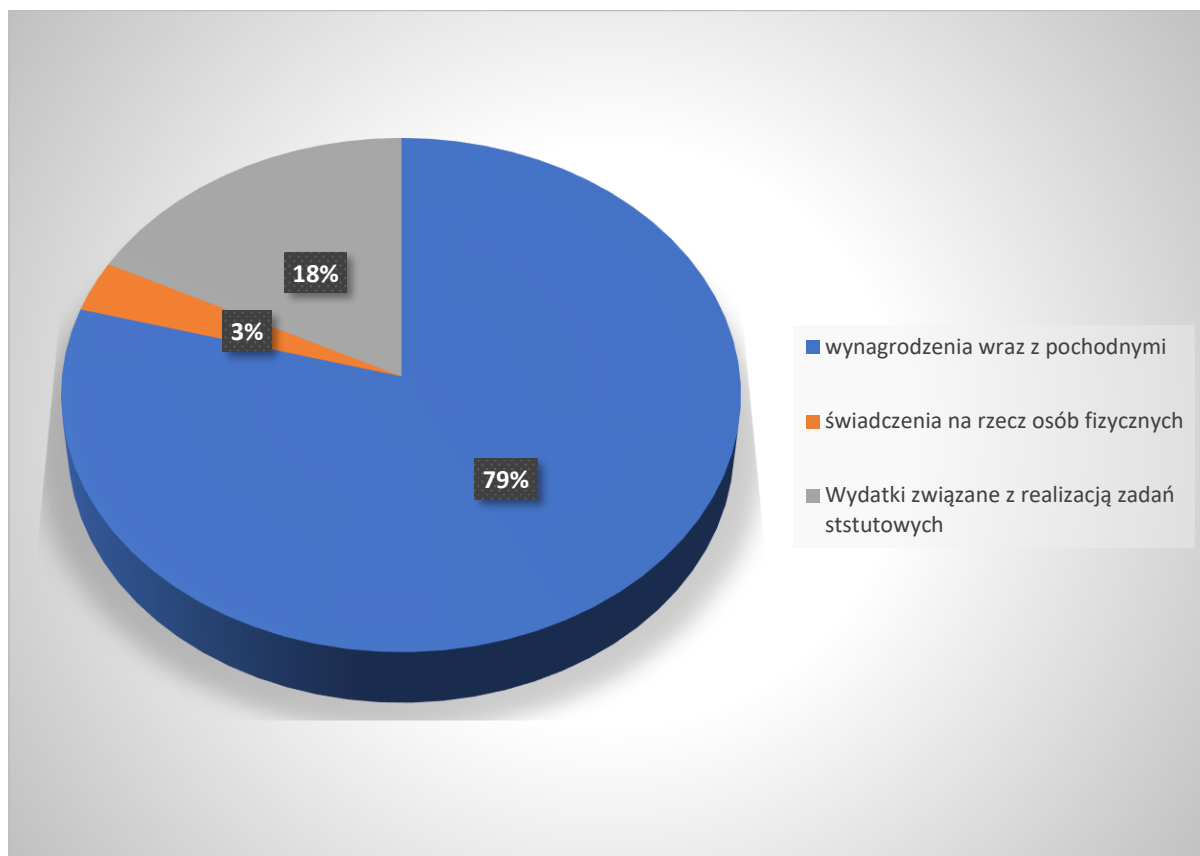
Placówka	2019	2020	2021	2022	2023
<i>SP Wierchosławice</i>	6 205 829	5 812 588	6 848 603	6 806 088	7 896 709
<i>SP Rudka</i>	1 888 379	1 988 389	2 268 340	2 372 671	2 624 274
<i>SP Łętowice</i>	1 709 024	1 699 804	1 999 386	2 207 152	2 477 513
<i>SP Ostrów</i>	1 447 410	1 677 721	1 947 404	2 086 147	2 389 368
<i>SP Mikołajowice</i>	1 382 692	1 502 977	1 580 221	1 790 069	2 029 353
<i>Przedszkole Publiczne Wierchosławice</i>	1 690 991	1 782 307	1 665 311	1 658 585	1 974 001
<i>Publiczny Żłobek Bogumiłowice</i>		314 244	348 347	391 092	448 087
Razem	14 324 325	14 778 030	16 657 612	17 311 804	19 839 305

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu w latach 2019-2023

W tabeli powyżej zostały zaprezentowane kwoty wydatków placówek dla których gmina Wierchosławice jest organem prowadzącym wynikające z budżetów każdej z nich bez uwzględnienia wydatków realizowanych przez Urząd Gminy.

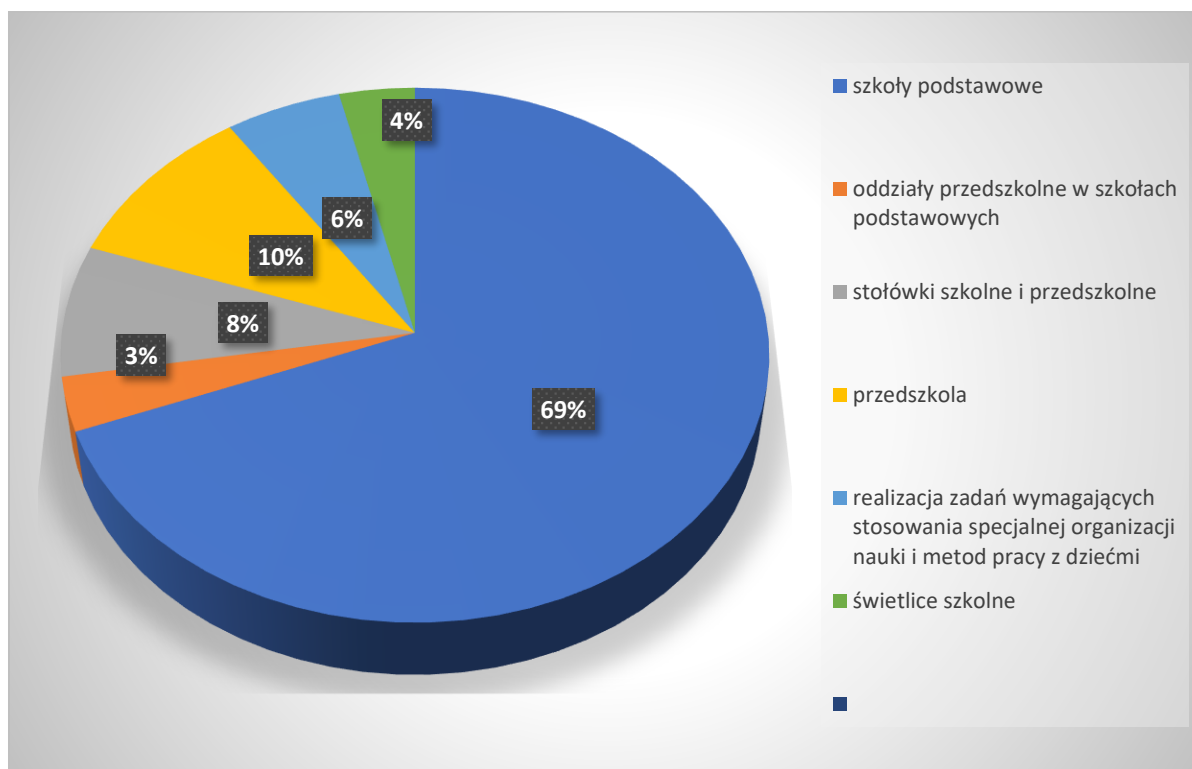
Analiza struktury wydatków na oświatę wskazuje na 79% udziału wynagrodzeń w wydatkach ogółem. W roku 2022 stosunek ten wynosił 81%. W roku 2023 wzrosły wydatki związane z realizacją zadań statutowych z 16% w 2022 do 18% w stosunku do ogółu wydatków.

Struktura wydatków w placówkach oświatowych w 2023 r. (w %)

Źródło: dane Referat EKS

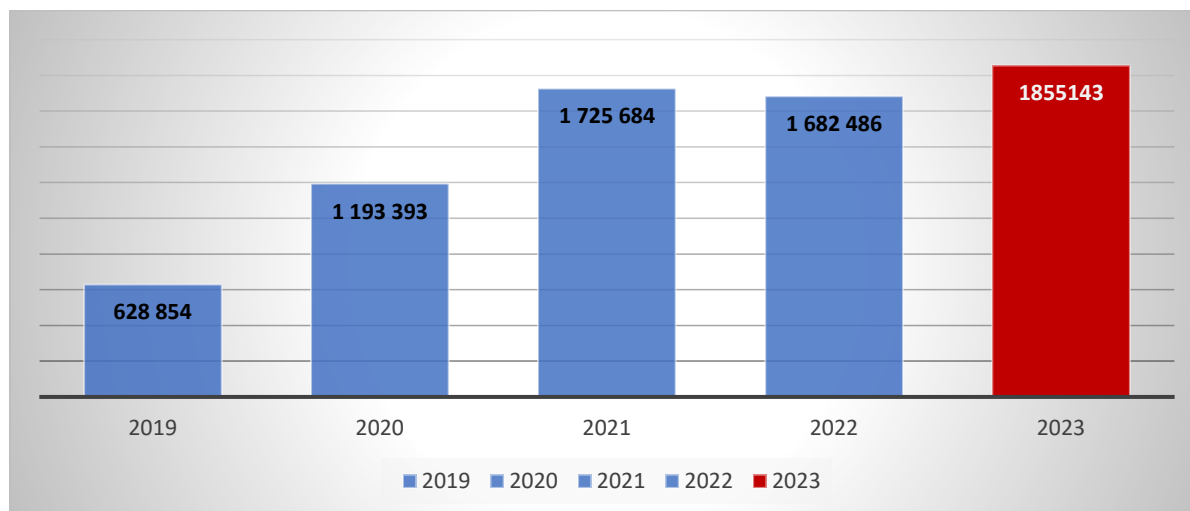
Wydatki poniesione w 2023 r. w dziale Oświata i wychowanie z podziałem na zadania (w %)

Źródło: dane Referat EKS

W 2023 r. 10% ogółu wydatków w dziale Oświata i wychowanie poniesiono na koszty działalności Publicznego Przedszkola w Wierchosławicach, zwrot kosztów wychowania przedszkolnego dla Niepublicznego Przedszkola Słoneczko oraz dla innych gmin do których przedszkoli uczęszczają dzieci z gminy Wierchosławice.

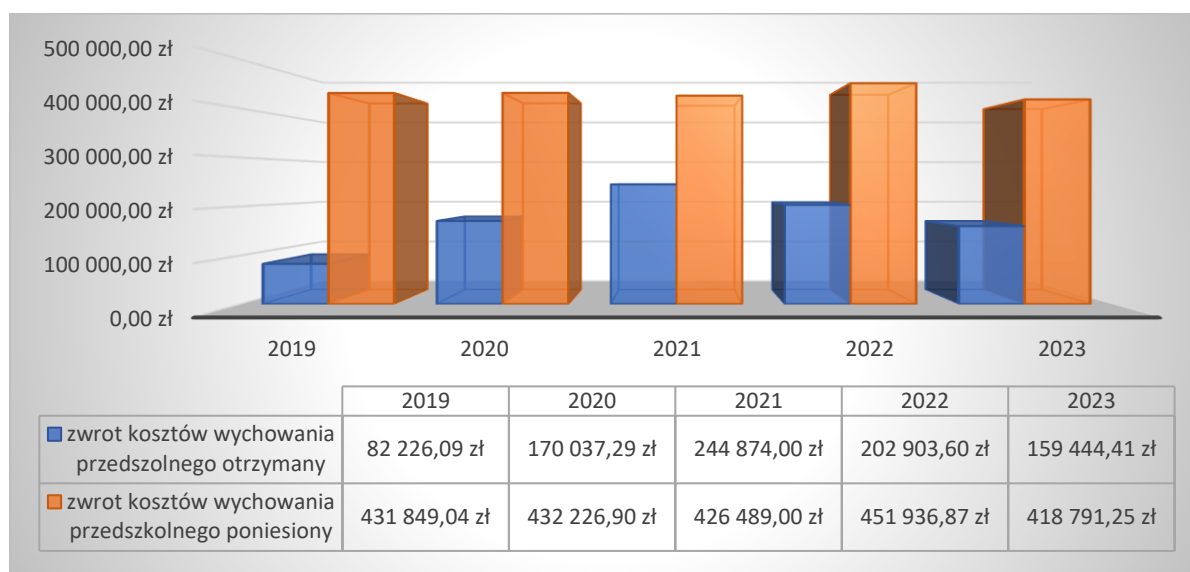
Kwoty dotacji podmiotowej z budżetu dla Niepublicznego Przedszkola SŁONECZKO w latach 2019-2023 (w zł)

Źródło: dane Referatu EKS

Jeśli dziecko w wieku do 6 lat, będące mieszkańcem gminy, uczęszczało do przedszkola w innej gminie, to powstaje obowiązek rozliczenia pomiędzy gminami. Do przedszkoli na terenie gminy Wierchosławice uczęszczają dzieci niebędące mieszkańcami jak również dzieci zamieszkujące gminę uczęszczają do placówek zlokalizowanych w gminach Tarnów, Radłów i Wojnicz oraz mieście Tarnowie. W wyniku tego w budżecie gminy Wierchosławice również zachodzi konieczność uwzględnienia wydatków na zwrot kosztów wychowania przedszkolnego. Poniższy wykres obrazuje wzajemne rozliczenia gminy Wierchosławice z gminami.

Rozliczenia gminy Wierchosławice z gminami w zakresie kosztów wychowania przedszkolnego w latach 2019-2023

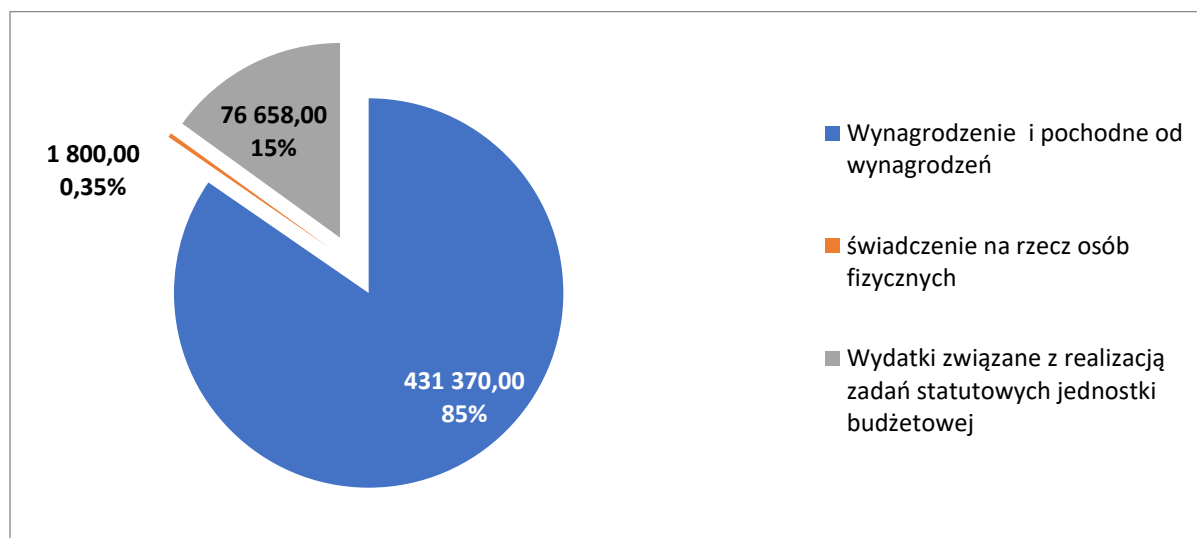
Źródło: dane Referatu EKS

Od 2020 r. w gminie Wierchosławice funkcjonuje Publiczny Żłobek w Bogumiłowicach. Wydatki żłobka w budżecie gminy klasyfikowane są w dziale 855, rozdziale 85516 System opieki nad dziećmi do lat 3 i z tego powodu finansowanie tej jednostki nie zostało ujęte w zestawieniach prezentowanych powyżej.

Żłobek jako zakład pracy i również jednostka sprawująca opiekę nad dziećmi ponosi koszty swojej działalności bardzo zbliżone co do struktury jak pozostałe jednostki organizacyjne gminy. Występują tzw. koszty osobowe wynikające z zatrudniania pracowników, koszty zakupu energii oraz koszty na pozostałą działalność statutową obejmujące m.in.: zakup materiałów, wyposażenia, środków dydaktycznych itp.

Strukturę wydatków Publicznego Żłobka w Bogumiłowicach poniesionych w 2023 r. przedstawiono na wykresie poniżej:

Struktura wydatków Publicznego Żłobka w Bogumiłowicach w 2023 r. (w %)

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2023

5.3 Edukacja

Liczba uczniów w szkołach w latach 2019 - 2023

Szkoła	Rok szkolny 2019/2020	Rok szkolny 2020/2021	Rok szkolny 2021/2022	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024
SP Wierzchosławice	260	270	292	298	296
Filia Bogumiłowice	29	18	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
SP Rudka	136	129	140	133	132
SP Ostrów	87	87	116	115	104
SP Łętowice	75	75	81	77	75
SP Mikołajowice	69	62	79	81	74
Razem	656	641	708	704	681

Źródło: dane Referatu EKS

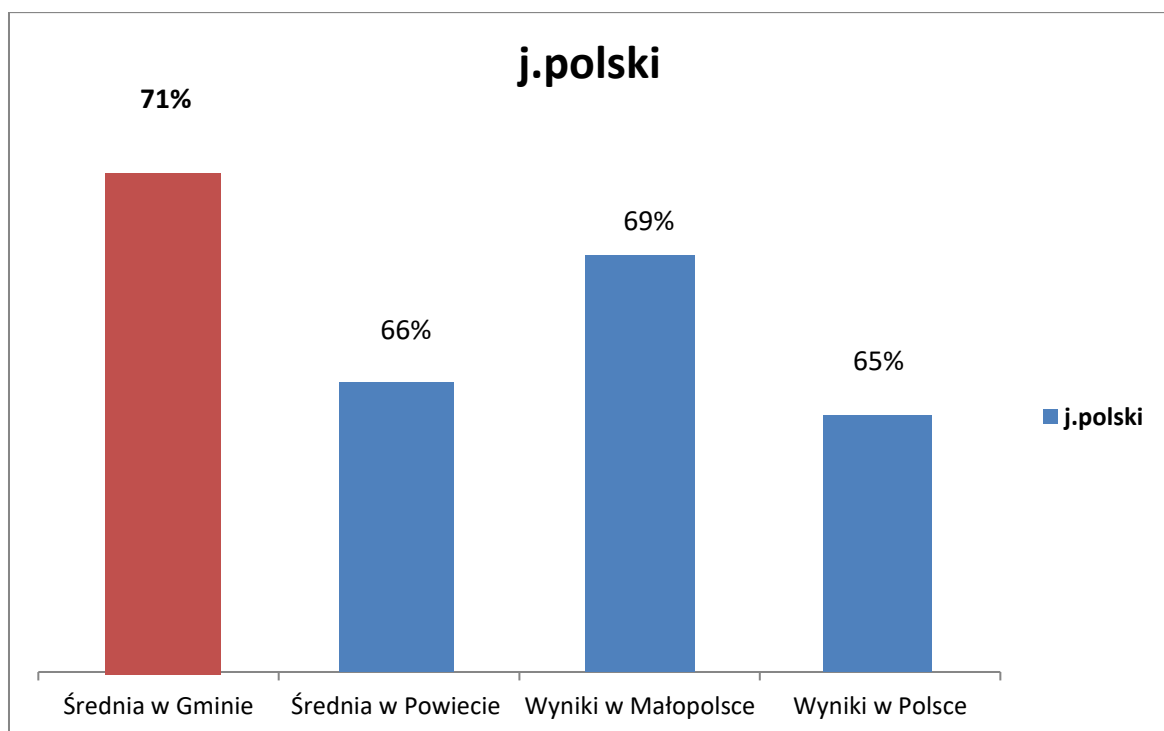
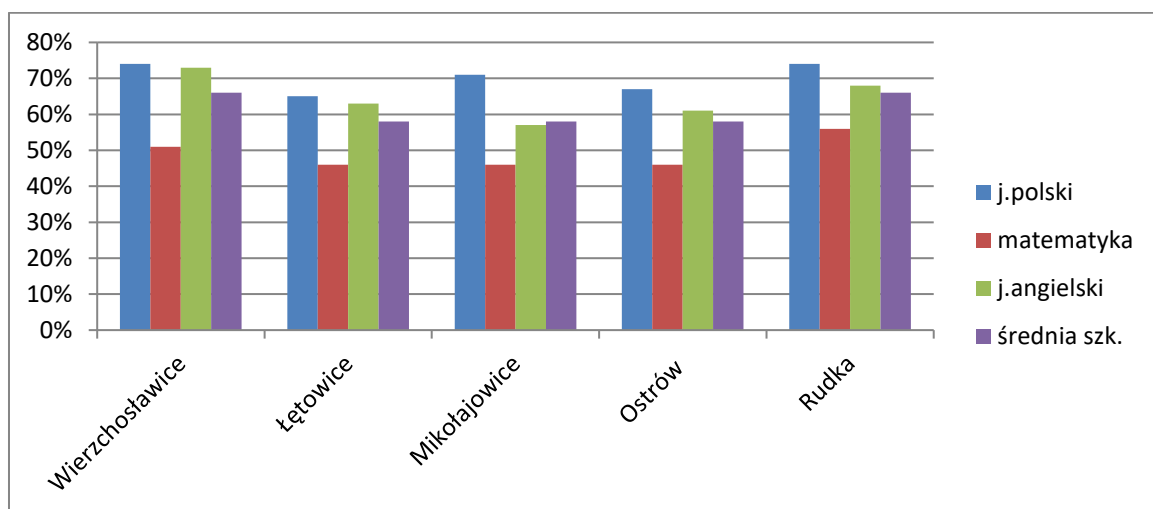
W roku szkolnym 2023/2024 spadła liczba uczniów w szkole o 23 w porównaniu do roku poprzedniego. Taki spadek liczby uczniów wystąpił w związku z tym, że w roku szkolnym 2022/2023 szkołę skończyły dwa roczniki.

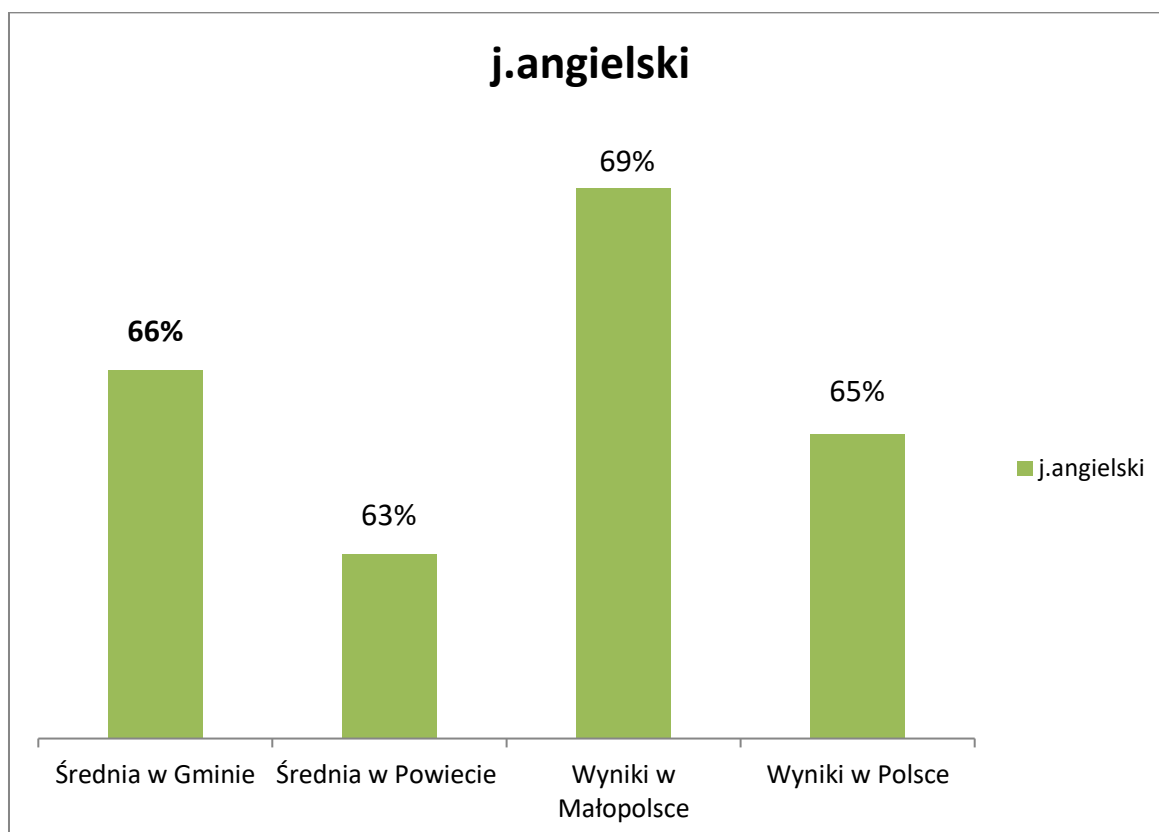
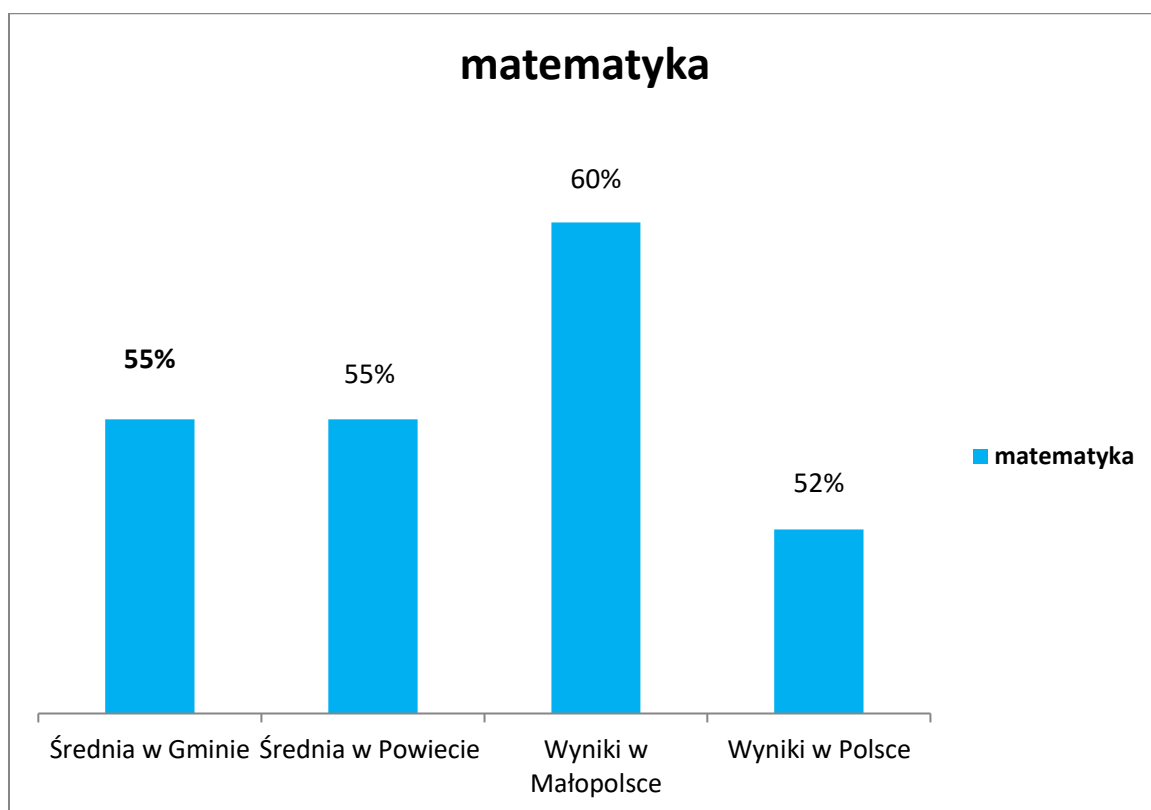
Wyniki egzaminu po szkole podstawowej

W roku szkolnym 2022/2023 egzamin ósmoklasisty odbył się 23-25 maja 2023 r., a wyniki były znane 3 lipca 2023 r.

Szkoła Podstawowa	l. uczniów	j.polski	matematyka	j.angielski	średnia
Wierzchosławice	37	74%	51%	73%	66%
Łętowice	13	65%	46%	63%	58%
Mikołajowice	13	71%	46%	57%	58%
Ostrów	20	67%	46%	61%	58%
Rudka	12	74%	56%	68%	66%
Średnia w Gminie	62%	71%	55%	66%	66%
Średnia w Powiecie	61%	66%	55%	63%	63%
Wyniki w Małopolsce	66%	69%	60%	69%	69%
Wyniki w Polsce	61%	65%	52%	65%	65%

Wyniki z egzaminów ósmoklasisty

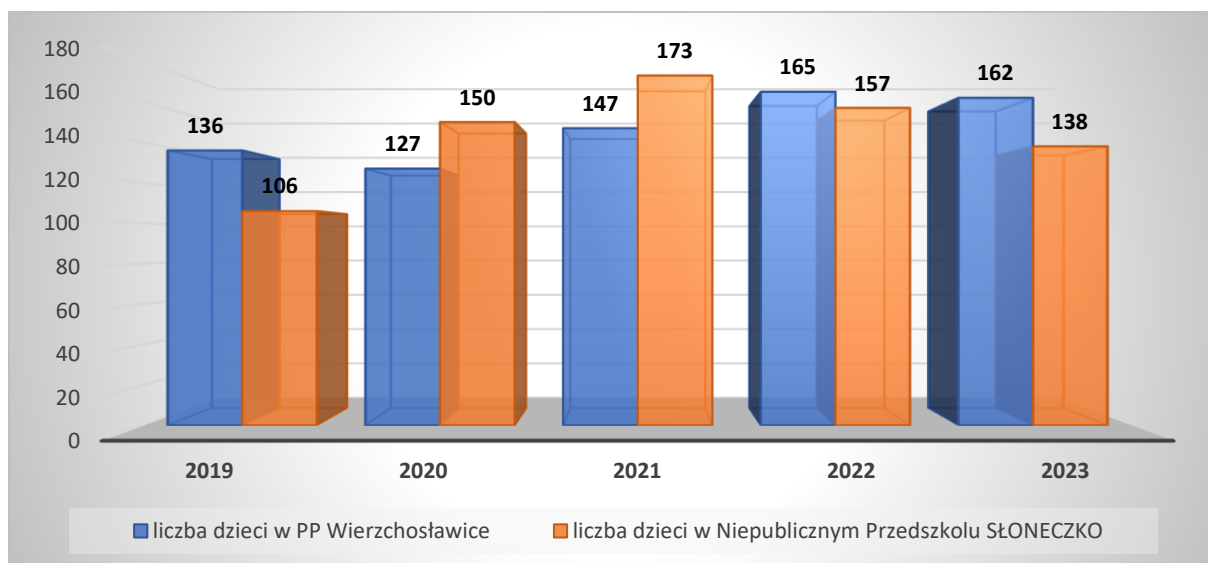

Źródło: dane Referatu EKS

Liczba dzieci w przedszkolach na terenie gminy Wierchosławice w latach 2019-2022

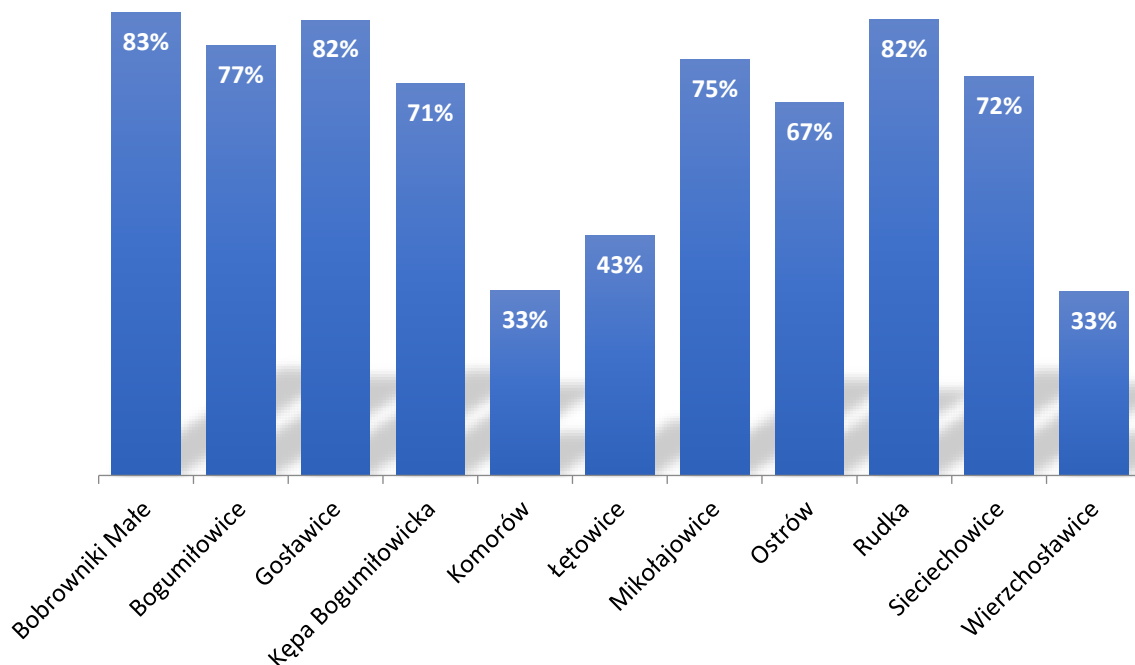

Źródło: dane Referatu EKS

Kolejny raz gmina Wierchosławice może poszczycić się bardzo dobrymi wynikami egzaminów ósmoklasisty. Średnia w gminie ze wszystkich egzaminów jest wyższa od średniej uzyskanej w powiecie. Uczniowie szkół gminy Wierchosławice swój egzamin napisali lepiej niż średnia w Polsce za wyjątkiem języka angielskiego, gdzie średnia w Polsce jest wyższa od średniej w gminie zaledwie o 1 punkt procentowy.

6. Rolnictwo

Udział gruntów rolnych w powierzchni ogółem każdego sołectwa gminy Wierchosławice obrazuje poniższy wykres.

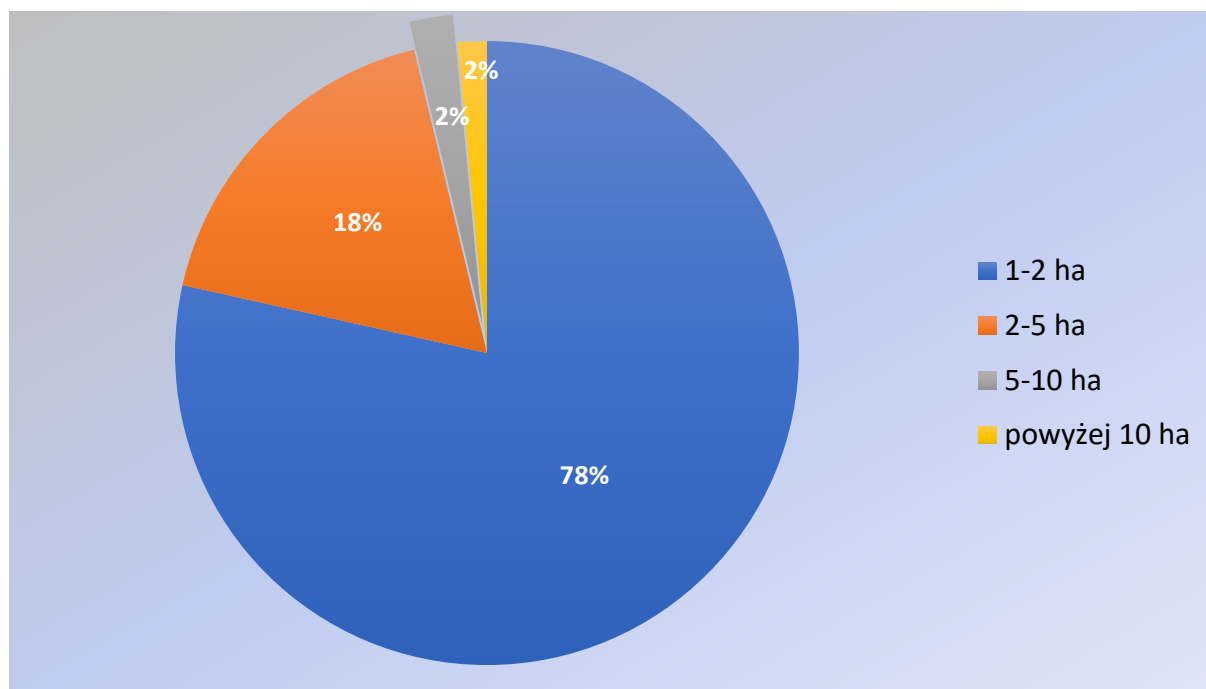

Jak można zauważyć, najmniejszy udział gruntów rolnych w powierzchni ogółem całego sołectwa występuje w miejscowościach Komorów i Wierchosławice (po 33%). Najlepiej sytuacja wygląda w Bobrownikach Małych, gdzie 83 % całkowitej powierzchni sołectwa stanowią grunty rolne, a więc tam są najlepsze warunki do rozwoju tego ważnego sektora gospodarki.

Struktura gruntów rolnych w gminie Wierchosławice

Rodzaj terenów			Powierzchnia (ha)	Suma powierzchni (ha)
Grunty rolne	Użytki rolne	Grunty orne	2558,1634	3733,1931
		Łąki trwałe	275,2996	
		Pastwiska trwałe	257,7895	
		Sady	103,3725	
		Grunty rolne zabudowane	235,5401	
		Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	29,1630	
		Grunty pod stawami	169,4239	
		Grunty pod rowami	18,5174	
	nieużytki	Nieużytki	85,9237	

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych na terenie gminy Wierzchosławic

Wydatki bieżące w ramach działu **Rolnictwo i Leśnictwo** zostały zaplanowane w kwocie 957 473,42 zł, zaś zrealizowane w kwocie **942 129,15 zł**, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 98,40%. Środki te przeznaczono następująco:

- w rozdziale Melioracje wodne wydatkowano kwotę 93 459,99 zł, co stanowi 93,46% planu rocznego wynoszącego 100 000,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na wykonanie prac związanych z odmulaniem i konserwacją rowów gminnych. Zgodnie z ustawą Prawo wodne pod pojęciem row rozumie się sztuczne koryta prowadzące wodę w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna mniejszej niż 1,5 m przy ich ujściu. Za utrzymanie i stan techniczny urządzeń wodnych i urządzeń melioracyjnych odpowiada ich właściciel, przy czym może on oczekiwać partycypacji w kosztach lub innej formy udziału w obowiązkach ze strony innych korzystających z tego urządzenia, jednak co do odpowiedzialności to leży ona po stronie właściciela gruntu na którym zlokalizowany jest dany rów lub inne urządzenie wodne melioracyjne. Art. 188 ust. 2 określa, iż w kosztach utrzymania rowów melioracyjnych partycypują uczestnicy, którzy odnoszą z ich użytkowania korzyści;
- w rozdziale Izby rolnicze wydatkowano kwotę 15 015,74 zł, co stanowi 93,85% planu rocznego wynoszącego 16 000,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego.
- w rozdziale Infrastruktura sanitacyjna wsi wydatkowano kwotę 698 504,33 zł, co stanowi 98,89% planu rocznego wynoszącego 706 324,33 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na dopłatę do 1 m³ do zbiorowego odprowadzania ścieków dla odbiorców oznaczonych jako Grupa 1 oraz Grupa 2, w 2023 roku dopłata do 1 m³ ścieków wynosiła 2,00 zł, zapłacono odsetki od dotacji oraz płatności w związku z powstaniem wierzytelności wobec Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie wynikającej z zastosowania korekty w związku z realizacją przez Gminę projektu finansowanego ze środków europejskich pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Wierzchosławice – Aglomeracja Tarnów – Zlewnia Dunajec”.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki w Krakowie, Decyzją Nr 01-2019 z dnia 26 czerwca 2019 roku, wspomnianą wyżej wierzytelność rozłożył na 5 rocznych rat do spłacenia w latach 2020 – 2024.

- w rozdziale Pozostała działalność wydatkowano kwotę 135 149,09 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego wynoszącego 135 149,09 zł. W ramach wydatków bieżących zwrócono części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych, uiszczono opłatę licencyjną za użytkowanie oprogramowania, wypłacono wynagrodzenie pracownikowi obsługującemu zadanie.

Z wydatków inwestycyjnych zostało wykonane zadanie „Remont i modernizacja drogi gminnej K 202491 Rudka - Szkoła w miejscowości Rudka dz. nr 324/2 i 324/3 w km 0 + 434 - 0 + 806 wydatki planowane 305 512,00 zł, zaś zrealizowane w kwocie 304 514,59 w rezultacie stopień realizacji wydatków inwestycyjnych w dziale Rolnictwo wyniósł 99,67 %.

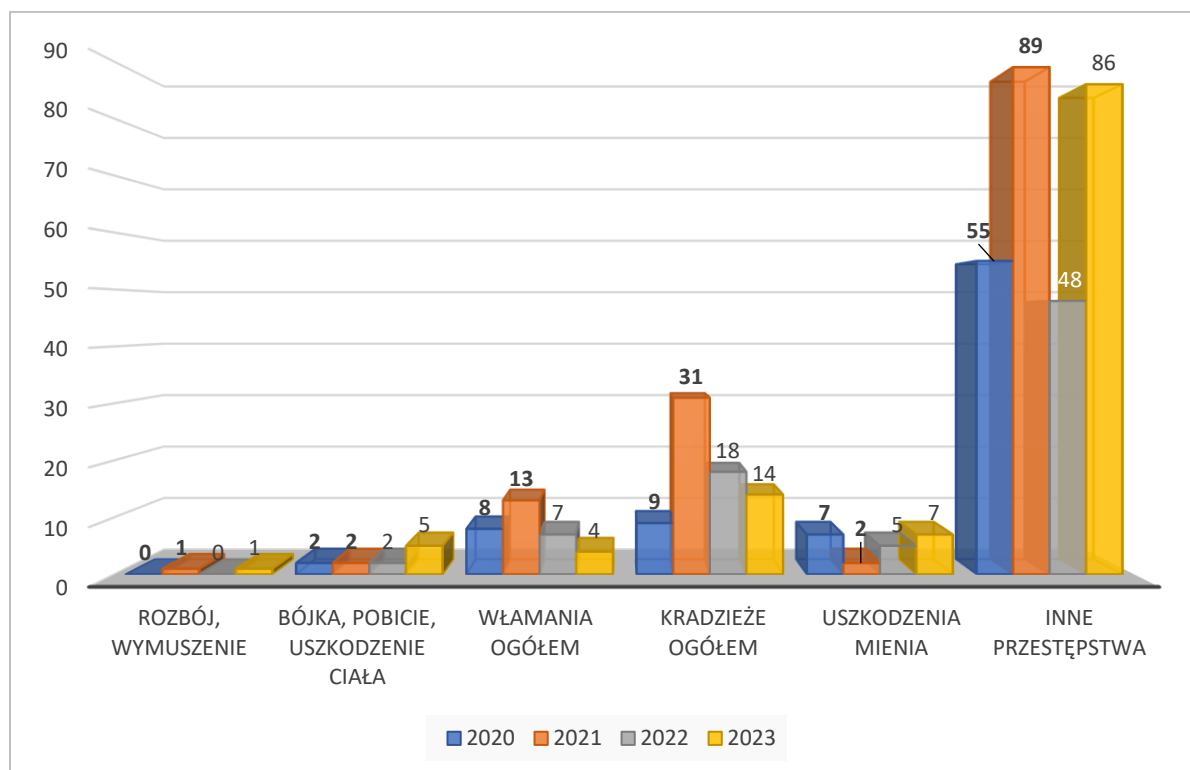
7. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

7.1 Policja

Na terenie gminy zlokalizowany jest Posterunek Policji w Wierchosławicach, który swoim zasięgiem terytorialnym obejmuje teren całej gminy. Działania miejscowej Policji wspierane są przez innych dzielnicowych oraz funkcjonariuszy Ogniwa Patrolowo-Interwencyjnego Policji Tarnów Zachód oraz Komendy Miejskiej Policji w Tarnowie

W 2023 r. odnotowano 86 zgłoszonych zdarzeń przestępczych, co stanowi wzrost o 6 przestępstw w stosunku do roku 2022.

Przestępstwa zgłoszone w latach 2020-2023

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Wierchosławice

Z przedstawionego zestawienia wynika, że na terenie gminy Wierzchosławice do najczęściej popełnianych przestępstw należy kradzież i inne przestępstwa np. oszustwa internetowe. Miejscowościami gdzie nastąpił wzrost zdarzeń przestępczych są: Wierzchosławice, Ostrów, Łętowice, Bogumiłowice. Miejscowościami, gdzie liczba zdarzeń przestępczych nie wzrosła i utrzymuje się na tym samym poziomie są: Sieciechowice i Komorów, natomiast liczba zdarzeń przestępczych spadła w miejscowościach: Rudka, Mikołajowice, Kępa Bogumiłowicka, Gosławice, Bobrowniki Małe.

W ramach służb i wykonywanych zadań na terenie gminy Wierzchosławice policjanci dokonywali zatrzymania kierujących w stanie nietrzeźwym (wynik badania za zawartość alkoholu powyżej 0,5 ‰) oraz kierujących w stanie po użyciu alkoholu (wynik badania na zawartość alkoholu w przedziale 0,2 - 0,5 ‰).

Zatrzymanie kierujących w latach 2022-2023

KATEGORIA	2022	2023	Spadek/wzrost
NIETRZEŻWI KIERUJĄCY art. 178 a Kodeksu Karnego KIERUJĄCY W STANIE PO UŻYCIU ALKOHOLU art. 87 § 1 Kodeksu Wykroczeń, art. 87 § 1a Kodeksu Wykroczeń	32	23	-9

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Wierzchosławice

Stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym w latach 2020-2023

	2020	2021	2022	2023
WYPADKI	5	11	7	4
ZABICI	0	0	6	1
RANNI	9	15	21	4
KOLIZJE	88	135	111	74

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Wierzchosławice

W okresie od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku na terenie Gminy Wierzchosławice policjanci przeprowadzili łącznie **567 interwencji**, natomiast w 2022 roku **479 interwencji** i jest to wzrost o **88 interwencje**.

Przeprowadzone interwencje w latach 2022-2023

RODZAJ INTERWENCJI	2022	2023	Różnica
INTERWENCJE ZWIĄZANE Z PRZEMOCĄ DOMOWĄ	77	93	+16
INNE INTERWENCJE	402	475	+73
OGÓŁEM INTERWENCJI	479	567	+88

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Wierzchosławice

Służba obchodowa oraz służba patrolowa na terenie gminy Wierzchosławice.

W ramach służb obchodowych dla potrzeb Policji, Sądu, Prokuratury, Komorników Sądowych i innych uprawnionych organów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku wykonano ogółem 327 czynności. W ramach reagowania na popełniane przestępstwa policjanci Posterunku Policji w Wierzchosławicach na terenie gminy Wierzchosławice i terenie podległym Komisarjatu Tarnów Zachód zatrzymali 32 sprawców przestępstw na gorącym uczynku, 15 osób poszukiwanych. Ponadto ujawniono 392 wykroczeń, z czego 115 zakończyło się postępowaniem mandatowym, 232 zakończono pouczeniem a 45 wykroczeń przekazano do rozpatrzenia w ramach czynności wyjaśniających.

W ramach szeroko pojętej profilaktyki dzielnicowy Posterunku Policji w Wierzchosławicach przeprowadził 118 spotkań w formie zorganizowanej z młodzieżą, osobami funkcyjnymi, mieszkańcami, seniorami i innymi podmiotami na terenie Gminy Wierzchosławice, na których omawiał zagadnienia dotyczące unikania zagrożeń. W trakcie spotkań udzielane były instrukcje o sposobach zabezpieczenia obiektów, ostrzegano mieszkańców o możliwości próby oszustwa na tzw. „Wnuczka”, czy też odpowiedniego zachowania mieszkańców w sytuacjach zagrożenia. W ramach spotkań z młodzieżą i najmłodszymi mieszkańcami gminy Wierzchosławice omawiał zasady bezpieczeństwa pieszego uczestnika ruchu drogowego.

Dzielnicowy aktywnie uczestniczył w działaniach w ramach prowadzonych programów: Działania „Bezpieczna droga do szkół”, gdzie z rozpoczęciem roku szkolnego dzielnicowy rozpoczął szeroką profilaktykę edukacyjną, w placówkach oświatowych na terenie gminy Wierzchosławice. Ponadto realizował działania „Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczne Wakacje”, oraz „Bezpieczny Senior” dotyczą oszust na tzw. „Wnuczka” i „Policjanta”.

W zakresie tych działań przeprowadzane były prelekcje edukacyjno-informacyjne w szkołach na temat zagrożeń wśród młodzieży między innymi: przemocy, używanie środków odurzających - narkotyków, dopalaczy, alkoholu, przestępczości wśród nieletnich i innych. Kierownik i dzielnicowy angażowali się również w działania „Alkohol Nieletnim Dostęp Zabroniony”, mające na celu ujawnianie i eliminowanie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, jak też w przeprowadzane kontrole posiadania koncesji uprawniającej do sprzedaży alkoholu.

W trakcie licznych spotkań z mieszkańcami gminy, dzielnicowy apelował o reakcję na stwierdzone nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa publicznego poprzez niezwłoczne informowanie właściwych służb o zdarzeniach oraz ich sprawcach. Dzielnicowy każdorazowo podczas pełnienia służby wykonywał czynności obchodowe. Policjanci Posterunku Policji w Wierzchosławicach i Komisarjatu Policji Tarnów Zachód uczestniczyli w zabezpieczeniu ładu i porządku publicznego podczas imprez sportowych, religijnych oraz kulturalnych organizowanych na terenie Gminy Wierzchosławice.

Plan działań priorytetowych

Zgodnie z § 38 Zarządzenia nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 czerwca 2016 roku na terenie gminy Wierzchosławicach w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku wdrożono do realizacji plan działań priorytetowych, mających na celu prewencyjne zapobieganie występującym zjawiskom oraz dążenie do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Miejscem objętym działaniami były Mikołajowice i Łętowice.

Celem zadania była poprawa bezpieczeństwa w rejonie wskazanych wsi mające na celu zwiększenie świadomości społecznej wynikającej z obowiązku oznaczenia nieruchomości numerem porządkowym i doprowadzenie do oznaczenia jak największej ilości nieruchomości

numerem porządkowym. Miejscowości te zostały objęte planem na wniosek pracowników Poczty Polskiej, pracowników UG Wierzchosławice, sołtysów oraz pracowników komunalnych. W miejscowości Wierzchosławice celem zadania była poprawa bezpieczeństwa oraz wypracowanie właściwych postaw wśród młodzieży przebywającej w rejonie lodowiska przy Szkole Podstawowej w Wierzchosławicach. Miejscowość ta została objęta planem na wniosek mieszkańców, pracowników UG Wierzchosławice oraz sołtysa.

Funkcjonowanie krajowej mapy zagrożeń bezpieczeństwa na terenie gminy Wierzchosławice.

W 2023 roku w pełnym zakresie funkcjonowała Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa gdzie mieszkańcy mogą poprzez stronę internetową po wybraniu ikony graficznej symbolizującej dane zagrożenie wskazać na mapie gdzie takie zagrożenie występuje, jak również wskazać godzinę i dni tygodnia w jakich występuje zagrożenie. Na terenie sołectw obsługiwanych przez PP Wierzchosławice w roku 2022 odnotowano –79 zgłoszeń, natomiast w roku 2023 odnotowano 295 zgłoszeń. W przeważającej ilości były to zgłoszenia dotyczące:

- przekraczania dozwolonej prędkości
- nieprawidłowego parkowanie
- niewłaściwej infrastruktury drogowej
- wałęsających się bezpańskich psów.

W związku ze wskazaniem przez mieszkańca Policja w ciągu 7 dni ma zweryfikować dane zagrożenie i podjąć kroki zmierzające do wyeliminowania opisanego problemu.

7.2 Straż pożarna

Na terenie gminy Wierzchosławice funkcjonuje 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, dwie z pośród nich to jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego **KSRG**, są to:

- OSP KSRG Wierzchosławice
- OSP KSRG Łętowice.

Jednostkami współdziałającymi z KSRG jest 6 OSP, są to:

- OSP Bobrowniki Małe,
- OSP Bogumiłowice,
- OSP Gosławice,
- OSP Komorów,
- OSP Mikołajowice
- OSP Rudka.

Stan osobowy Strażaków Ochotniczych Straży Pożarnych w Gminie Wierzchosławice stan na 31.12.2023 r. przedstawia się następująco:

ogólna liczba wszystkich członków OSP – 310 w tym:

- członkowie JOT (Jednostka Operacyjno-Taktyczna) – 169
- członkowie w wieku 18-65 lat – 245
- młodzieżowe drużyny pożarnicze MDP – 7 drużyn
- ogólna liczba członków MDP – 145

Siły i środki jakimi dysponują jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Wierzchosławice to:

➤ Samochody Bojowe

Ciężkie Samochody Gaśnicze **GCBA**

– 1 szt.

Średnie Samochody Gaśnicze **GBA**

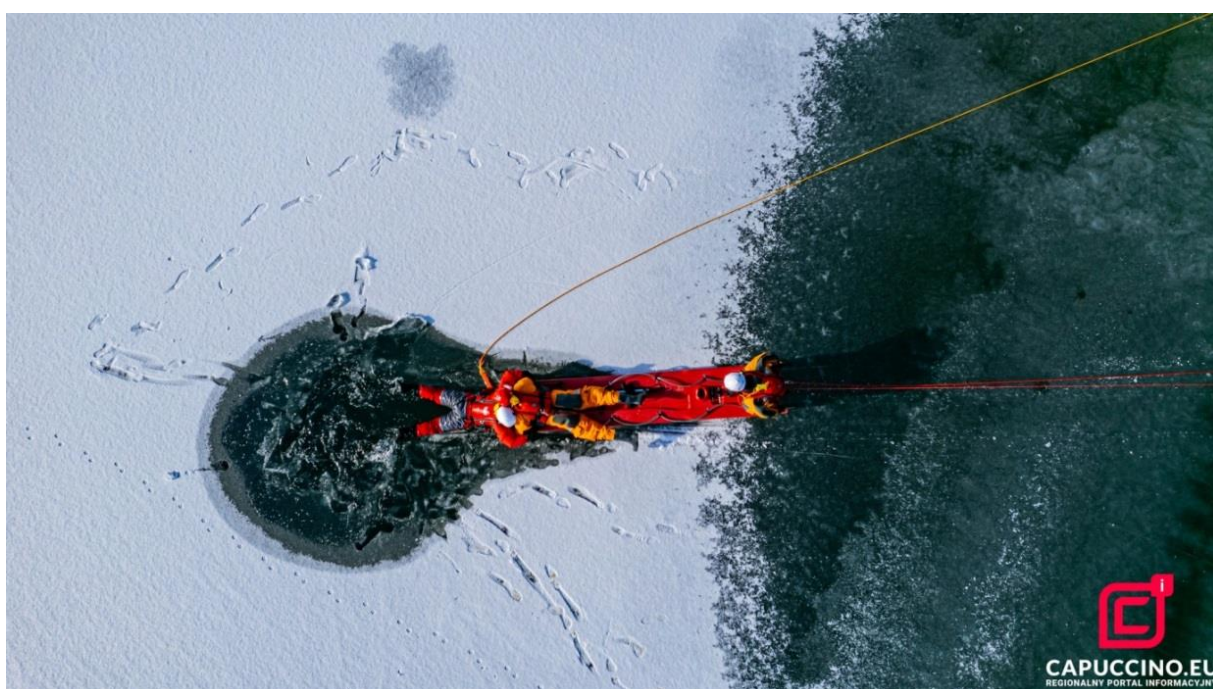
– 7 szt.

Lekkie Samochody Gaśnicze GLBA	– 2 szt.
Lekkie Samochody Gaśnicze z pompą GLM	– 4 szt.
Lekki Samochód Ratownictwa Technicznego SLRT	– 1 szt.
Lekkie Samochody Operacyjno Kwatermistrzowskie	– 3 szt.
➤ <u>Specjalistyczny Sprzęt ratowniczy</u>	
Zestawy Ochrony Dróg Oddechowych ODO	– 16 kpl.
Wierzchosławice – 6; Łętowice – 4; Rudka – 2; Gosławice – 2; Bogumiłowice – 2	
Defibrylatory AED na wozach bojowych	– 4 szt.
Defibrylatory AED w Budynkach UG i CKWP	– 2 szt.
Zestawy Hydrauliczne ratownictwa technicznego	– 4 kpl.
Agregaty prądotwórcze	– 12 szt.
Pompa dużej wydajności 11 000 l/min.	– 1 szt.
Pompy szlamowe	– 15 szt.
Pompy Pływające	– 5 szt.
Pompy elektryczne zanurzeniowe	– 4 szt.
Motopompy pożarnicze	– 2 szt.
Piły do cięcia drewna	– 15 szt.
Piły do cięcia betonu i stali	– 5 szt.
Wentylatory oddymiające	– 3 szt.
Ponton z silnikiem zaburtowym	– 1 kpl.
Łódź z silnikiem zaburtowym	– 3 kpl.
Poduszkowiec Wielozadaniowy ANACONDA	– 1 szt.
Opryskiwacze spalinowe	– 3 szt.

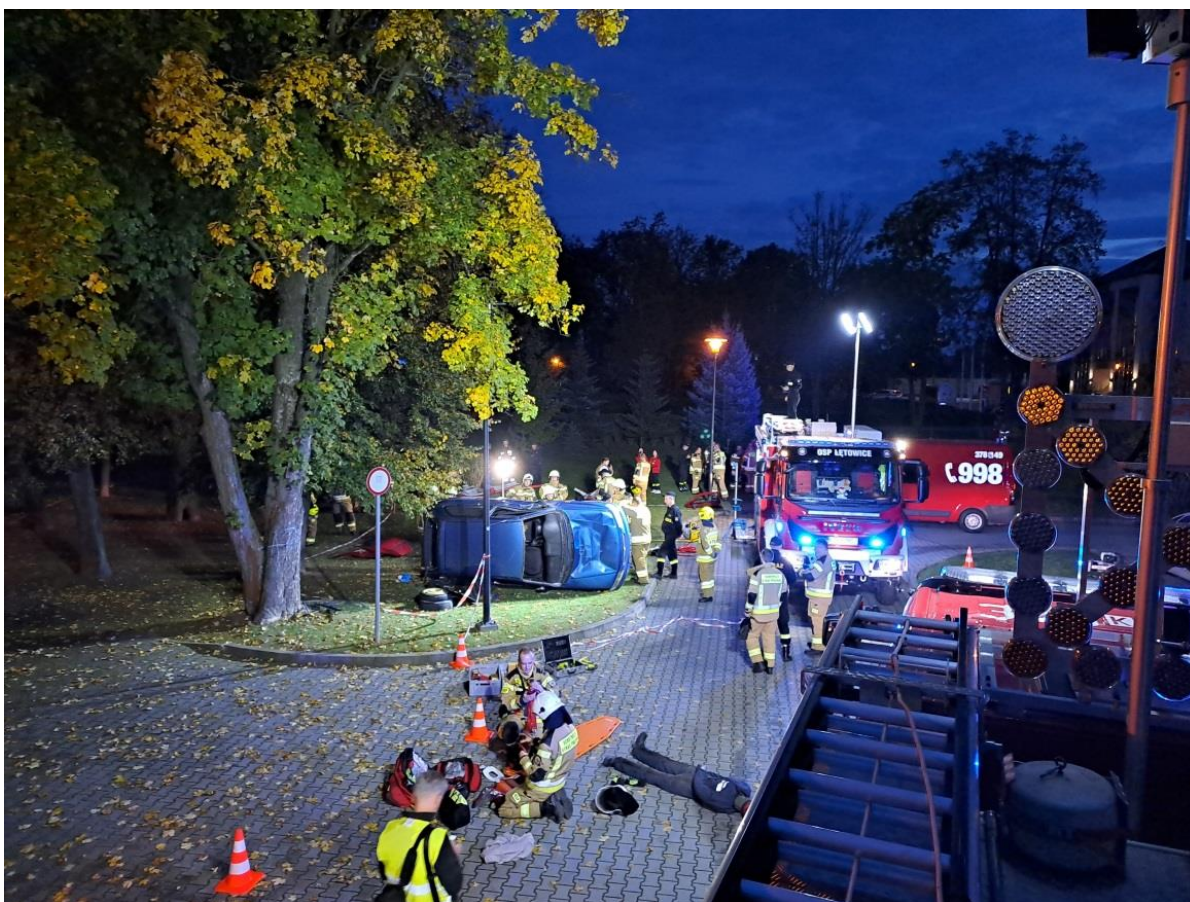
Szkolenia, prewencja, popularyzacja ochrony przeciwpożarowej i działania humanitarne

W ramach popularyzacji ochrony przeciwpożarowej w miesiącu maju została zorganizowana kolejna akcja pod nazwą „Dni Otwartych Remiz” na które przybyły dzieci, młodzież oraz sympatycy Straży, nadmienić należy, że jest to impreza która cyklicznie od 2019 r. jest organizowana zawsze w miesiącu ochrony przeciwpożarowej. Podczas tych spotkań odwiedzający mieszkańcy, dzieci i młodzież mogą zapoznać się bezpośrednio z pracą strażaka, warunkami w jakich pracują i sprzętem który jest wykorzystywany do działań ratowniczo-gaśniczych.

W ramach doskonalenia zawodowego 11 lutego na terenie Gminy Wierzchosławice na zamrzniętym akwenu Dwudniaki zorganizowano zajęcia z ratownictwa lodowego, w który wzięło udział 5 jednostek OSP. Celem zajęć było wypracowanie zasad wzajemnej współpracy jednostek OSP podczas działań ratowniczych na zalodzonych akwenach z niestabilną pokrywą lodową, sprawdzenie możliwości posiadanego sprzętu ratowniczego oraz udzielenia kwalifikowanej pierwszej pomocy osobom ewakuowanym ze strefy bezpośredniego zagrożenia, sprawdzenie środków i sposobów alarmowania oraz łączności na terenie akcji. Instruktorami i prowadzącymi zajęcia od strony merytorycznej byli funkcjonariusze z JRG 2 w Tarnowie członkowie „Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Wodno-Nurkowego Małopolska”, wchodzącej w skład Małopolskiej Brygady Odwodowej Wojewódzkiego Odvodu Operacyjnego i COO Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

W dniu 20 października pod kryptonimem „HOTEL 2023” w m. Wierzchosławice na obiektach Gminnego Centrum Kultury zostały przeprowadzone ćwiczenia taktyczno-bojowe jednostek ochrony przeciwpożarowej z terenu gminy w których udział wzięły wszystkie OSP. Tematem i założeniem do ćwiczeń było gaszenie pożaru wewnętrznego budynku użyteczności publicznej, ewakuacja ludzi oraz likwidacja skutków wypadku drogowego z udziałem samochodu osobowego z prowadzeniem działań w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Jako eliminacje gminne w ramach konkursu ogólnokrajowego wśród uczniów szkół z terenu gminy zorganizowano Konkurs Plastyczny o tematyce pożarniczej i ochrony środowiska. Spośród przedstawionych prac plastycznych komisja wyłoniła i przedstawiła do eliminacji powiatowych 10 rysunków.

W dniu **10 września** podczas zorganizowanego Gminnego Dnia Strażaka połączonego z 135-leciem Ochotniczej Straży Pożarnej w Łętowicach zostali odznaczeni i wyróżnieni zasłużeni strażacy oraz odbyło się pasowanie członków Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej. Ważnym punktem uroczystości było poświęcenie i oficjalne przekazanie nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla miejscowej jednostki OSP.

Działania ratownicze w 2023 roku

Poniżej statystyki dotyczące wyjazdów do zdarzeń jednostek OSP z terenu Gminy Wierchosławice. W większości jednostek OSP nastąpił spadek ilości wyjazdów do zdarzeń w stosunku do roku poprzedniego. Jednakże są jednostki u których statystyka wzrosła. Na spadek ilości wyjazdów może mieć wpływ bardzo mała ilość wyjazdów do pożarów traw i nieużytków w roku 2023.

Statystyki wyjazdów OSP w 2023 r.

Lp.	Nazwa OSP	2022	2023			
		Ilość wyjazdów wszystkich	Ilość wyjazdów do Akcji	Ilość Wyjazdów Gospodarczych	Ćwiczenia i Alarmy Falszywe	RAZEM Akcje, WG, CW i AF
1	KSRG WIERZCHOSŁAWICE	117	64	20	2	86
2	KSRG ŁĘTOWICE	43	25	21	2	48
3	BOGUMIŁOWICE	28	6	12	2	20
4	RUDKA	18	4	10	1	15
5	MIKOŁAJOWICE	20	13	22	2	37
6	GOSŁAWICE	30	9	22	3	34
7	KOMORÓW	16	5	12	2	19
8	BOBROWNIKI MAŁE	12	3	11	1	15
	RAZEM	284	129	130	15	274

Źródło: dane GKP

Działalność społeczna w 2023 roku.

Oprócz typowych działań ratowniczo-gaśniczych druhowie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu naszej Gminy realizowali wyjazdy tzw. gospodarcze które z polecenia Pana Wójty Gminy były wykonywane na terenie Gminy, wyjazdy te nie mogą być zaliczane jako akcje ratowniczo-gaśnicze ale mają również charakter działań w których jest udzielanie pomocy mieszkańcom w stanach zagrożenia. Do tego rodzaju zdarzeń zaliczyć należy między innymi:

- zabezpieczenie uroczystości patriotycznych
- zabezpieczenie oficjalnych wizyt
- udział w uroczystościach religijnych
- zabezpieczenie imprez sportowych (biegi, rajdy itp.)
- usuwaniu gniazd agresywnych owadów z obiektów użyteczności publicznej (Kościół, Cmentarz, Szkoła).

Dużą aktywność strażaków pozaoperacyjną można było również dostrzec podczas udziału reprezentacji poszczególnych OSP z pocztami sztandarowymi w uroczystościach patriotyczno-religijnych oraz w zakresie pomocy w organizacji i zabezpieczenia tych uroczystości, ich nieodzowna pomoc widoczna była również podczas zabezpieczania i pomocy w organizacji imprez plenerowych, festynów, dożynek, oraz podczas wizyt delegacji rządowych. Na duże słowa uznania zasługuje również stała współpraca OSP Wierzchosławice z GOPS-em Wierzchosławice podczas dystrybucji żywności dla osób potrzebujących z terenu naszej Gminy oraz współpraca z GCK, Szkołami Podstawowymi i innymi podmiotami na terenie Gminy.

Finansowanie

Rok 2023 pod względem doposażenia Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt specjalistyczny, ochrony osobistej, sprzęt wspomagający utrzymanie czystości umundurowania, tabor samochodowy oraz wyszkolenie druhów był rokiem rekordowym jeśli chodzi o kwoty przeznaczone na ochronę przeciwpożarową.

Gmina Wierzchosławice oprócz bieżących wydatków na utrzymanie gotowości bojowej OSP takich jak energia, paliwo, badania lekarskie, ubezpieczenia, bieżące okresowe przeglądy, zakupy sprzętu pożarniczego itp. w roku 2023 współfinansowała między innymi:

1. „Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego przez OSP w Łętowicach, samochód na podwoziu Iveco Eurocargo za całkowitą kwotę **1 020 900,00 zł**; w części sfinansowała **Gmina 475 900,00 zł**; UMWM: **45 000,00 zł**; KSRG: **25 000,00 zł**; NFOŚiGW: **475 000,00 zł**.
2. Gmina przeprowadziła remont budynku remizy OSP w Łętowicach za łączną kwotę **59 100,00 zł**, udział **Gminy w przedsięwzięciu to 30 100,00 zł**. z budżetu Województwa Małopolskiego otrzymano dofinansowanie na kwotę **29 000,00 zł**. Najważniejsze prace jakie przeprowadzono w ramach remontu to wymiana pieca CO, malowanie, remont powierzchni posadzek wymiana osprzętu elektrycznego i remont schodów.
3. Zakup 24 kompletów umundurowania specjalnego, Drabiny i 2 komplety Węży Hydraulicznych w ramach środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości – **99 000,00 zł**. Wkład własny Gminy Wierzchosławice **1 000,00 zł**. Łączny koszt zakupu odzieży i sprzętu: **100 000,00 zł**.
4. Zakup 13 kompletów odzieży specjalistycznej dla OSP Wierzchosławice i OSP Łętowice w ramach pomocy finansowej „Projekt współfinansowany ze środków Województwa Małopolskiego” w kwocie **29 805,00 zł**. Zakup z dofinansowaniem Gminy Wierzchosławice w kwocie **8 000,04 zł**. Łączny koszt zakupu odzieży: **37 805,04 zł**.

Łącznie wydatki na Ochronę Przeciwpożarową w Gminie Wierzchosławice z budżetu Gminy oraz innych źródeł zewnętrznych WNFOŚiGW, MSWiA, Województwa Małopolskiego w roku 2023 wyniosły **1 440 579,00 zł**.

Biorąc powyższe pod uwagę przy planowaniu dalszych działań z zakresu ochrony przeciwpożarowej w Gminie Wierchosławice, należy kontynuować działania zmierzające w zakresie doposażania jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w nowoczesny sprzęt specjalistyczny i ratowniczo-gaśniczy dostosowany do obowiązujących standardów, w szczególności pozyskanie samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Mikołajowicach, dalszego wsparcia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych w zakresie doposażania w odpowiedni sprzęt, kontynuowania procesu szkolenia druhów Ochotniczych Straży Pożarnych szczególnie w zakresie kursów podstawowych, specjalistycznych oraz doskonalenia posiadanych uprawnień KPP, dalszego doskonalenia zawodowego, prowadzenie działań prewencyjnych i popularyzujących ochronę przeciwpożarową wśród mieszkańców Gminy i młodzieży szkolnej.

8. Ochrona zdrowia

Wydatki na ochronę zdrowia w 2023 r. z budżetu gminy Wierchosławice wynosiły **182 654,68 zł**, w tym na:

- Programy profilaktyki zdrowotnej: 4312,00 zł;
- Zwalczanie narkomanii: 0,00 zł;
- Na przeciwdziałanie alkoholizmowi: 177 912,68 zł;
- Pozostała działalność: 430,00 zł.

8.1 Opieka zdrowotna

Na terenie gminy działają dwie niepubliczne jednostki: Centrum Zdrowia Tuchów w Wierchosławicach i Rodzinna Przychodnia SKOMED w Ostrowie.

Centrum Zdrowia Wierchosławice funkcjonuje w strukturze Centrum Zdrowia Tuchów Sp. z o.o., które prowadzi w wydzierżawionym budynku działalność medyczną, przede wszystkim mającą na celu zapewnienie mieszkańcom gminy Wierchosławice realizację świadczeń zdrowotnych w ramach ubezpieczenia zdrowotnego w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, podstawowej opieki zdrowotnej, leczenia stomatologicznego, rehabilitacji leczniczej.

Centrum Zdrowia Tuchów zapewnia realizację świadczeń zdrowotnych udzielanych przez zlikwidowany SGZOK w Wierchosławicach nieprzerwanie, bez istotnego ograniczenia ich dostępności, warunków udzielania i jakości, na rzecz mieszkańców objętych ubezpieczeniem zdrowotnym z terenu gminy Wierchosławice i udziela świadczeń zdrowotnych w rodzajach:

- podstawowa opieka zdrowotna (lekarz podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położna podstawowej opieki zdrowotnej oraz pielęgniarki szkolne),
- ambulatoryjna opieka specjalistyczna: poradnia ginekologiczno-położnicza, poradnia diabetologiczna,
- leczenie stomatologiczne: świadczenia ogólnostomatologiczne z protetyką oraz świadczeniami ogólnostomatologicznymi dla dzieci i młodzieży,
- rehabilitacja lecznicza
- fizjoterapia ambulatoryjna
- fizjoterapia domowa,
- program pilotażowy w centrach zdrowia psychicznego.

Gmina Wierchosławice na Programy polityki zdrowotnej w 2023 roku wydatkowała kwotę 4 312,00 zł, co stanowi 95,82% planu rocznego wynoszącego 4 500,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana jako dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących, z przeznaczeniem na realizację przez Powiat Tarnowski zadania pn. Program polityki zdrowotnej dotyczący profilaktyki zakażeń meningokokowych w Małopolsce na lata 2020 – 2027.

Zaszczepiono 28 dzieci z terenu gminy, wykorzystując 38 dawek.

W ramach działu Ochrona zdrowia na pozostałą działalność wydatkowano kwotę 430,00 zł, co stanowi 36,44% planu rocznego wynoszącego 1 180,00 zł. Sfinansowano koszty wydawania przez gminy decyzji w sprawie świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

8.2 Profilaktyka uzależnień

W 2023 roku w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym w Gminie Wierchosławice na lata 2022-2025 przeprowadzono następujące działania:

• Druga Wierchosławicka Liga Debat Oksfordzkich

Projekt był skierowany do uczniów klas VII i VIII ze szkół podstawowych z terenu Gminy Wierchosławice. Wszystkie szkoły zdecydowały się wystawić swoje drużyny. W pierwszym etapie młodzież uczestniczyła w dwudniowych warsztatach, które miały na celu przygotować uczestników do wystąpień publicznych. Uczestnicy warsztatów zdobywali wiedzę na temat

komunikacji werbalnej i niewerbalnej, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem oraz różnych sposobów wypowiedzi. W trakcie trwania warsztatów zaznajomili się również ze specyfiką debaty oksfordzkiej, zapoznali się z budową argumentów i linii argumentacyjnej oraz poznali rolę poszczególnych mówców. Umacniali się również w budowaniu drużyny oraz pracy zespołowej. Część warsztatowa odbyła się w miesiącu styczniu. Drugim etapem projektu były debaty na zasadzie „każdy z każdym”. Drużyny debatowały nad następującymi tezami: „Media ogłupiają społeczeństwo”, „Życie bez smartfona nie jest dziś już możliwe”, „Działania ekologiczne podejmowane w Polsce są nieskuteczne”, „Zakaz przynoszenia telefonów komórkowych do szkoły jest słuszny”, „Komputery wpływają pozytywnie na młodych ludzi”, „Współczesna młodzież nie jest tolerancyjna”, „Gry komputerowe bardziej rozwijają człowieka, niż mu szkodzą”, „Internet bardziej pomaga, niż przeszkadza w nauce”, „Współcześnie wiedza szkolna jest martwą wiedzą”, „Dbanie o klimat jest ważniejsze, niż budowanie nowych fabryk”, „Wychowanie fizyczne jest przedmiotem zbędnym”, „Tik Tok powinien zastąpić wszystkie istniejące media społecznościowe”, „Młodzi ludzie mają mały wpływ na to, co dzieje się na świecie”, „Życie na wsi jest lepsze od życia w mieście”, „Świat bez mediów społecznościowych byłby lepszy”, „Lepiej mieć kilku dobrych przyjaciół, niż być popularnym w całej szkole”. Debaty odbywały się w okresie od połowy lutego do końca marca. W projekcie wzięło udział 51 uczniów z klas VII i VIII szkół podstawowych z terenu Gminy Wierchosławice.

Kwota dotacji: 35 081,61 zł

- **Organizacja dwóch turnusów warsztatów tygodniowych pn. „Akcja Zima – Wierchosławice 2023” dla 37 dzieci z terenu Gminy Wierchosławice.**

Głównym celem organizacji półkolonii było zagospodarowanie wolnego czasu dzieci z dala od uzależnień oraz integracja społeczna uczestników półkolonii. Głównym kierunkiem warsztatów było uświadomienie dzieciom negatywnego wpływu alkoholu, narkotyków oraz dopalaczy na organizm młodego człowieka. Kolejnym tematem poruszonym podczas warsztatów było uświadomienie dzieciom faktu, że nadmierne korzystanie z telefonu, komputera, Internetu, mediów społecznościowych nie tylko prowadzi do uzależnienia, ale również ma negatywny wpływ na życie i zdrowie młodego pokolenia. Podczas obu turnusów odbyły się również szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Kwota dofinansowania: 11 100,00 zł

- **Dofinansowanie organizacji czterech turnusów warsztatów tygodniowych pn. „Akcja Lato – Wierchosławice 2023” dla 78 dzieci z terenu Gminy Wierchosławice**

W szkołach podstawowych z terenu Gminy Wierchosławice przeprowadzono warsztaty profilaktyczne dla uczniów oraz prelekcje dla rodziców.

Główne tematy poruszane na warsztatach to: „ Nauka niwelowania stresu i nazywanie własnych emocji”, „Agresja i przemoc rówieśnicza – panuję nad emocjami”, „Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych: alkohol, papierosy, e-papierosy, dopalacze, narkotyki”, „Hejt w sieci – stop mowie nienawiści”. Głównymi tematami poruszonymi podczas prelekcji dla rodziców były: „Depresja i samobójstwa wśród dzieci. Jak pomóc, kiedy nie jest jeszcze za późno?” oraz „Cyberprzemoc – bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci”.

Łączny koszt przeprowadzonych warsztatów dla uczniów i prelekcji dla rodziców wynosił: 9 390,00 zł

Dofinansowywaniem objęto również organizację wielu konkurów, zwozów sportowych, w tym zawodów sportowo-pożarniczych wraz ze szkoleniem z zakresu przeprowadzania pierwszej pomocy przedmedycznej, jak również wszelkie akcje promujące aktywny styl życia z dala od uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Wierchosławice.

Łącznie na realizację zadań wynikających z Programu zostały wydatkowane środki w kwocie: 177 912,68 zł.

Realizacja zadań przyjętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii koordynowana była przez Pełnomocnika Wójta Gminy ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierchosławicach oraz Zespołem Interdyscyplinarnym działającym przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierchosławicach.

W 2023 r. odbyło się 12 posiedzeń Komisji, oraz 22 dyżury psychologa podczas których udzielono 37 osobom kierowanym przez GOPS oraz GKRPA porad konsultacyjnych.

Do zadań realizowanych przez GKRPA w 2023 roku należy w szczególności:

- podejmowanie czynności zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione od alkoholu poprzez:
 - przyjmowanie i prowadzenie rejestru wniosków o objęcie osób uzależnionych

- leczeniem odwykowym (wnioski kierowane są przez członków rodzin, jak również uprawnione instytucje, takie jak policja, ośrodek pomocy społecznej, prokuratura),
- motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego, kierowanie do Gminnego Punktu Konsultacyjnego, wskazywanie rodzaju zakładu leczenia odwykowego oraz współdziałanie z zakładami leczenia odwykowego oraz placówkami służby zdrowia,
 - zasięganie opinii i informacji, w sprawie osób nadużywających alkoholu, w szczególności od Policji, GOPS u i innych instytucji,
 - udzielanie członkom rodzin osób uzależnionych pomocy psychospołecznej i prawnej oraz poradnictwo w zakresie dostępnych form pomocy,
 - przeprowadzanie wywiadów i rozmów wyjaśniających w sprawach osób nadużywających alkoholu – w roku 2023 r. na posiedzenia Komisji wezwanych zostało 50 osób z czego 24 osoby zgłosiło się na rozmowę wyjaśniającą, wspierającą-motywującą,
 - kierowanie o wydanie opinii do Biegłych wydających orzeczenie o stopniu uzależnienia, przedmiotowa opinia jest wymagana przy kierowaniu wniosku do Sądu o wydanie orzeczenia o obowiązku leczenia odwykowego,
 - do Sądu Rejonowego w Tarnowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w celu orzeczenia obowiązkowego leczenia odwykowego wysłano 2 wnioski (dla 1 kobiety i 1 mężczyzny). W pozostałych zgłoszeniach wysłano wnioski o skierowanie do biegłego celem wydania opinii o stopniu uzależnienia. Koszty pokryte zostały ze środków profilaktyki.
 - opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, w kwestii zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z Uchwałami Rady Gminy Wierchosławice, dotyczącymi zasad usytuowania oraz liczby punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy. Wydano 11 postanowień opiniujących wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży dotyczące punktów sprzedaży kontynuujących działalność (tj. 9 opinii w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwa, 8 opinii w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 7 opinii w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18%).

9. Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierchosławicach jest jednostką organizacyjną Gminy Wierchosławice.

Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Wierchosławice. Drugim obszarem działalności GOPS jest realizacja zadań dotyczących przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz innych zadań zleconych z administracji rządowej.

Ośrodek realizuje zadania w szczególności na podstawie następujących przepisów prawnych oraz uchwalonych przez radę Gminy Wierzchosławice programów:

- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wierzchosławice na lata 2022-2024 przyjęty 30 czerwca 2022 r. Uchwałą Rady Gminy Wierzchosławice Nr LIIII/362/2022,
- Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Wierzchosławice na lata 2021 – 2025 przyjęty uchwałą nr XXXI/210/2020 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2020r. Jednocześnie, w związku z wejściem w życie nowej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zastępująca dotychczas obowiązującą ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie został opracowany nowy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2027 przyjęty uchwałą NR LXXI/485/2023 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 28 grudnia 2023 r.
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wierzchosławice na lata 2021-2026 - Uchwała nr XLIII/287/2021 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 29 października 2021 r. , a następnie zmieniona UCHWAŁA NR LXX/469/2023 RADY GMINY WIERZCHOSŁAWICE z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie zmiany UCHWAŁY NR XLIII/287/2021 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 29 października 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wierzchosławice na lata 2021-2026.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Zadania zlecone w 2023 roku:

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2	65	3 966,00
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	3	32	5812

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka

Zadania własne w 2023 roku:

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.
Zasiłki stałe ogółem:	40	409	<u>264 791</u>
środki własne:	x	x	230
dotacja:	x	x	264 561
Zasiłek okresowy ogółem, w tym:	48	411	<u>116 368,00</u>
środki własne:	x	x	0
dotacja:	x	x	116 368
Zasiłki celowe i w naturze, w tym:	108	x	<u>135 861</u>
zasiłki celowe specjalne	26	36	12 530
Usługi opiekuńcze:	4	240	<u>2 736</u>
Sprawienie pogrzebu	0	0	0
Schronienie	2	x	<u>27 063</u>
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	x	x	<u>22 124, 95</u>

środki własne:	X	X	69,84
dotacja:	X	X	<u>22 055,11</u>
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniem losowym	3	4	<u>9 841</u>
Oплата за DPS	11	132	<u>408 486</u>

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Dodatkowo wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej skorzystało łącznie 55 rodzin o liczbie 120 osób w rodzinach – Z analizy danych statystycznych Ośrodka wynika, iż w roku 2023 ogólnie pomocą objęto 127 rodzin tj. 269 osób w rodzinach.

9.1 Realizowane programy

➤ Program wieloletni „Posilek w szkole i w domu”

Pomoc w formie zasiłku celowego i posiłku za 2023 r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.
Posilek – dożywianie w szkole i przedszkolu w tym:	57	4878	<u>39 391,00</u>
środki własne:	x	x	7 878,00
dotacja:	X	x	31 513,00
Zasiłki celowe na zakup żywności (w ramach programu „Posilek w szkole i w domu”), w tym:	86	833	<u>75 963,00</u>
środki własne:	x	x	15 193,00
dotacja:	x	x	60 770,00

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

W roku 2023 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program rządowy „Posilek w szkole i w domu”, którego strategicznym celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał zadania wynikające z realizacji Programu, poprzez zapewnienie gorącego posiłku dla dzieci w przedszkolu oraz w szkołach posiadających stołówki, jak również w punktach żywieniowych w pozostałych szkołach w postaci dwudaniowych obiadów przygotowywanych i dostarczanych przez Szkołę Podstawową w Wierzchosławicach.

Ponadto w ramach Programu GOPS udzielał pomocy osobom i rodzinom w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności (zasilek celowy), a zadanie to było finansowane ze środków otrzymanych od Wojewody Małopolskiego w wysokości 80% i ze środków własnych Gminy Wierzchosławice w wysokości 20%.

Na realizację powyższego programu przeznaczono w **2023r.** ogółem: **115 354,00 zł**, w tym:

- zasiłki celowe – **75 963,00 zł**;
- posiłki - **39 391,00 zł**;

Ogółem środki własne gminy wyniosły: **23 071,00 zł**, natomiast dotacja z budżetu państwa: **92 283,00 zł**.

Pomoc w formie posiłku za 2023 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostały osoby otrzymujące pomoc na podstawie art.7 ustawy o pomocy społecznej
Liczba osób korzystających z posiłku	57	17	39	1
Liczba rodzin	26	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	124	X	X	X
Liczba posiłków	4 878	1 414	3 358	106
Koszt posiłków /zł/ z tego:	39 391	10 438	26 515	2 438
- środki własne:	7 878	2 088	5 303	487
- dotacja:	31 513	8 350	21 212	1 951

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

➤ Praca socjalna

Jednym z głównych zadań gminy w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Jest to działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do całego systemu usług umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym. Pracownik socjalny podejmuje szereg działań w ramach pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych tutejszego Ośrodka obejmuje następujące obszary działalności na rzecz:

- **zapewnienia/uzyskania niezbędnych środków materialnych:**
- **zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych,**
- **rozwiązywania problemu bezrobocia,**

- **poprawy stanu zdrowia:**
- **zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym:**
- **uzyskania i wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych:**
- **zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży,**
- **poprawy funkcjonowania rodziny,**
- **poprawy funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie,**
- **poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym.**
- **inne:** pomoc w wyrobieniu dokumentu tożsamości; załatwienie pogrzebu; pomoc w uzyskaniu porady prawnej lub psychologicznej; edukacja w prowadzeniu gospodarstwa domowego; pomoc w załatwianiu spraw urzędowych; poradnictwo.

➤ **Usługi opiekuńcze**

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Obowiązek świadczenia usług opiekuńczych spoczywa na gminie i wynika z art. 50 Ustawy o pomocy społecznej.

Mieszkańcy gminy, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawieni mogą skorzystać z pomocy w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. **W 2023 r. były objęte tą formą pomocy 4 osoby.**

➤ **Program Opieka wytchnieniowa - edycja 2023r**

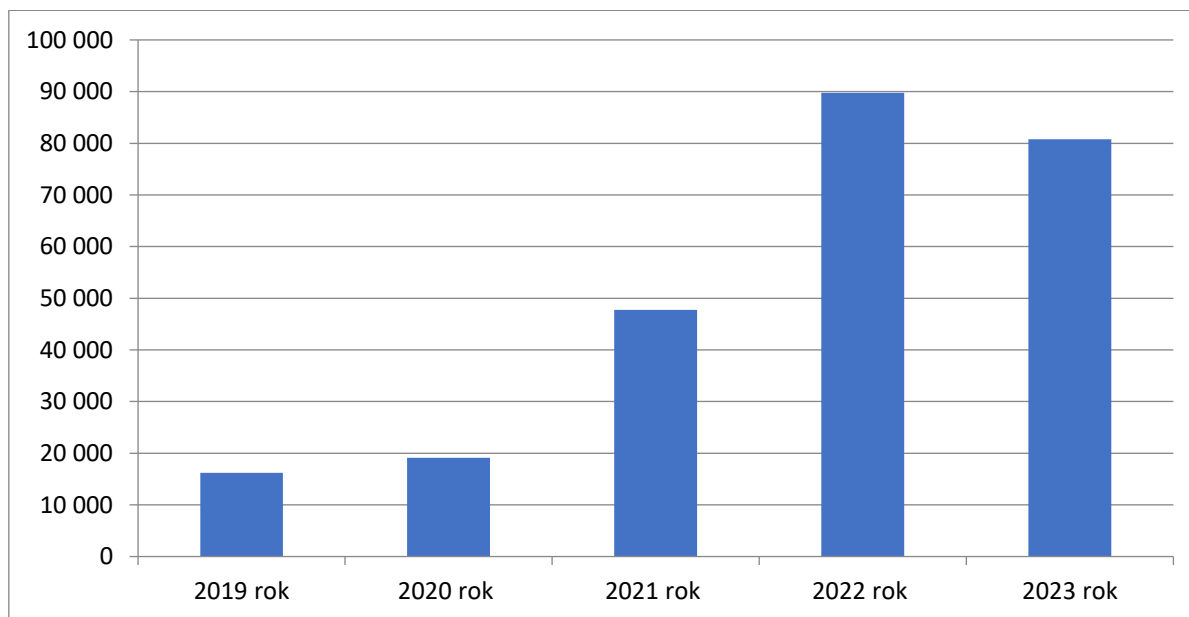
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również program rządowy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023. Program był kierowany do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagali wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Opieka wytchnieniowa miała za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane, na co dzień w sprawowanie opieki dysponowały czasem, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. W ramach Programu gmina otrzymała wsparcie finansowe na koszty realizacji zadania świadczonego w formie usług opieki wytchnieniowej.

- w 2023r łączny koszt realizacji zadania wyniósł 80 754,20 zł. Z wsparcia w formie pobytu dziennego skorzystało 8 osób dorosłych. Zrealizowano 1906 godzin świadczonych usług. W formie pobytu całodobowego – 14 dni skorzystała 1 osoba. Zrealizowana 336 godzin.

Dotacja wyniosła 80 754,20 zł.

POZIOM WYKORZYSTANEJ DOTACJI W LATACH 2019 - 2023

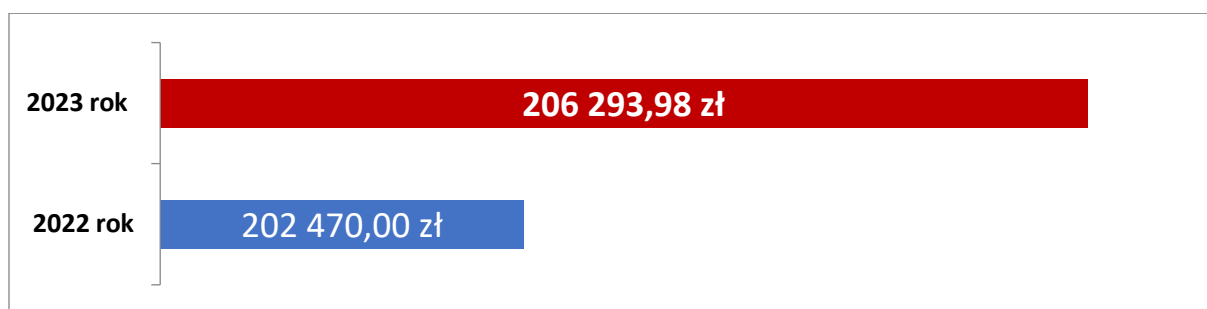

➤ Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2023 r.

W ramach uzyskanego wsparcia finansowego z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej ze środków pochodzących z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych na realizację programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja – 2023 udzielono kompleksowego wsparcia dla 10 osób dorosłych z niepełnosprawnością oraz dla 2 dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Wierchosławice. Usługi zostały zrealizowane przez 10 asystentów osobistych osób niepełnosprawnych i obejmowały ogółem 4 360 godzin. Kwota otrzymanej dotacji na rok 2023 wyniosła **206 294,06 zł**.

Usługi asystencji osobistej są formą wsparcia i zapewnienia pomocy adekwatnej do potrzeb osób niepełnosprawnych jak również poprawy jakości życia, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia. Program jest realizowany na terenie gminy Wierchosławice od 2022 roku.

POZIOM WYKORZYSTANEJ DOTACJI W LATACH 2022 - 2023

➤ Kierowanie do domów pomocy społecznej

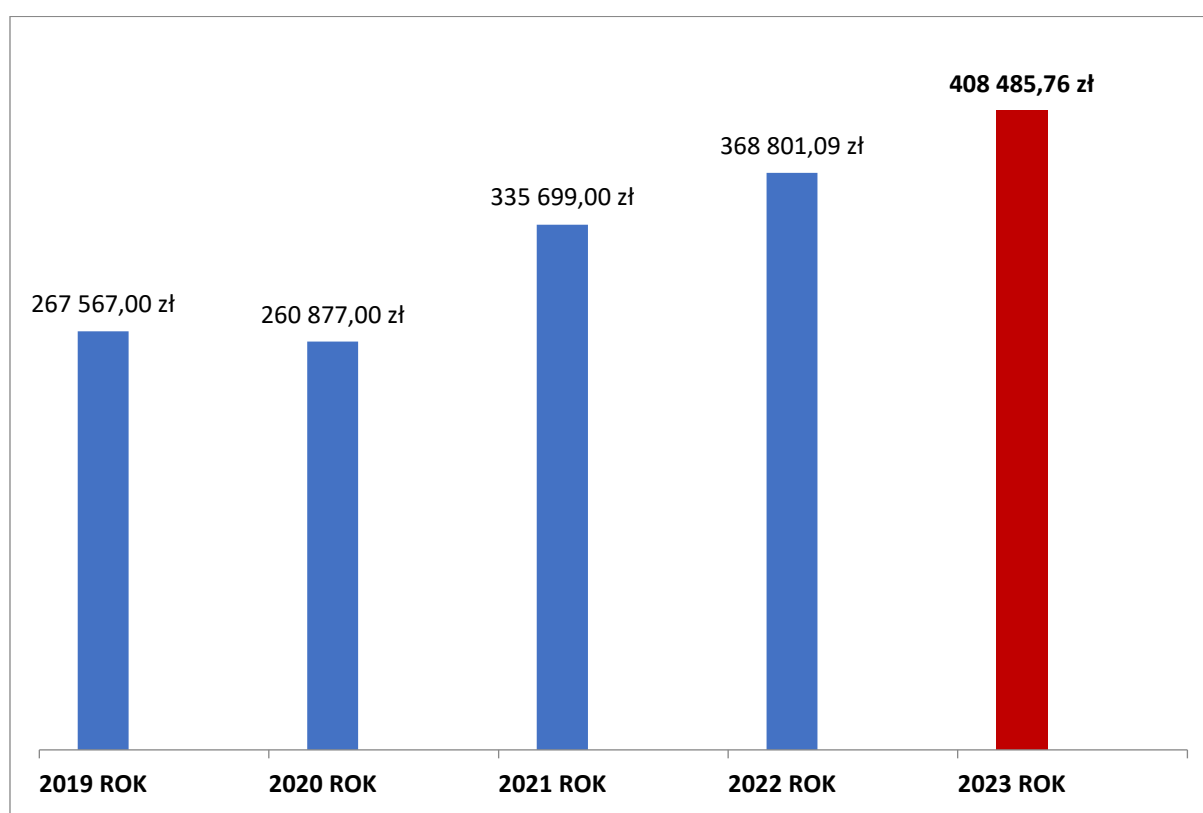
Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania. Kierowanie do domu pomocy

społecznej (DPS) i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

Odpłatność za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej ciąży na gminie tylko wówczas, gdy mieszkaniiec domu i osoby mu bliskie zobowiązane do alimentacji nie wnoszą takiej opłaty. Jeśli dochody mieszkańca DPS są zbyt niskie i nie wystarczają na co miesięczne pokrycie kosztów utrzymania, gmina musi wziąć na siebie to zobowiązanie w części lub w całości.

W 2023 roku łącznie w domach pomocy społecznej przebywało **11** mieszkańców z terenu gminy Wierzchosławice. W okresie od 1.01.2023r. do 31.12.2023r. wydatki na DPS wyniosły: **408 485,76 zł.**

WYDATKI NA UTRZYMANIA MIESZKAŃCÓW GMINY WIERZCHOSŁAWICE W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2019 – 2023

➤ Program Rozwój Pomocy Społecznej - edycja 2023

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach w 2023r. realizował program „Rozwój Pomocy Społecznej”. Projekt był realizowany dzięki wsparciu finansowemu zadań i programów realizacji zadań pomocy społecznej w roku 2023 z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie. Kwota otrzymanej dotacji za rok 2023 wyniosła **21 673 zł.** Całkowity koszt zadania wyniósł **27 214,04 zł.**

W ramach zadania odbyły się konsultacje ze specjalistami jako rozszerzenie projektu socjalnego „Grupa wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych”: - Odbyło się 1 spotkanie w łącznym wymiarze 4 godzin zegarowych z psychoterapeutą „Stres i wyczerpanie opiekunów osób niepełnosprawnych”, 5 spotkań w łącznym wymiarze 10 godzin zegarowych „Spoglądam na siebie z miłością: cykl pięciu taneczno-ruchowych spotkań dla mam (choreoterapia i taniec terapeutyczny dla kobiet) Moje potrzeby też są ważne! Pamiętam o sobie.” Spotkanie integracyjne z elementami alpakoterapii dla rodziców i dzieci niepełnosprawnych odbyło się w

wymiarze 4 godzin zegarowych. W ramach spotkania dzieci niepełnosprawne oraz ich rodzice mieli okazję poznać zachowania i zwyczaje alpaka. Spotkania z alpakami mają dobry wpływ na strefę psychiczną, przez co znajduje zastosowanie głównie w przypadku dzieci z zaburzeniami rozwoju i z problemami o podłożu emocjonalnym oraz dorosłych zmagających się z problemami natury społecznej oraz trudnościami życiowymi związanymi z niepełnosprawnością dzieci.

➤ Prace społecznie – użyteczne

Program Prac Społecznie Użytecznych jest jedną z form przeciwdziałania całkowitemu wykluczeniu z rynku pracy oraz łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia. Skierowany jest do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Prace społecznie użyteczne są organizowane w Gminie Wierzchosławice od roku 2006, czyli od momentu gdy pojawiły się takie możliwości prawne. Są one ukierunkowane przede wszystkim na osoby długotrwale bezrobotne, które znajdują się w najtrudniejszej sytuacji materialnej. Z tego też względu osoby do prac społecznie użytecznych są kwalifikowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W **2023 roku 12 osób** bezrobotnych z terenu Gminy Wierzchosławice skorzystało z możliwości czasowego wykonywania prac społecznie użytecznych, które zostały zorganizowane w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Tarnowie, realizatorem i koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

➤ Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w ramach zadań własnych nakłada na gminę w art. 176 następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny: w dniu 30 czerwca 2022 r. Uchwałą Rady Gminy Nr LIIII362/2022 został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024, który był na bieżąco realizowany.

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny: w 2023 roku asystent rodziny podnosił swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniu: „Praca asystenta rodziny z rodziną wielopproblemową”, konferencja – DeSintegracja, udział w szkoleniu Zespołu Interdyscyplinarnego.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

W 2023 r. GOPS zatrudniał asystenta rodziny w wymiarze ½ etatu, który na wniosek pracowników socjalnych prowadził pracę z rodzinami wymagającymi wsparcia. Swoim działaniem obejmował łącznie **10** rodzin. Całkowity koszt realizacji zadania w roku wyniósł **38 121,99 zł** - wydatki pokrywane ze środków własnych gminy.

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Z rodziną tą gmina zawiera umowę o zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Rodzinę wspierającą ustanawia Wójt po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej, wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2023 r. na terenie naszej Gminy nie ustanowiono rodziny wspierającej.

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Placówka Wsparcia Dziennego w Wierzchosławicach jest jednostką organizacyjną finansowaną z budżetu Gminy Wierzchosławice. Mieści się w budynku parafialnym Wierzchosławice 796 oraz budynku parafialnym Mikołajowice 2.

Placówka Wsparcia Dziennego w Wierzchosławicach przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy (30 z Wierzchosławic oraz 30 z Mikołajowic). Prowadzona jest w formie opiekuńczej zapewniając dzieciom:

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce,
- organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe,
- rozwój zainteresowań.

Zajęcia w placówce odbywają się trzy razy w tygodniu, w poniedziałki, środy i piątki w godzinach od 13.00 do 17.00. W dni wolne od nauki szkolnej, w ferie i wakacje zajęcia odbywają się w godzinach od 10.00 do 14.00. Godziny zajęć dostosowane są do potrzeb dzieci i ich rodziców/ opiekunów prawnych. W placówce zatrudnieni są: kierownik-wychowawca oraz 3 wychowawców, którzy organizują dzieciom zajęcia plastyczne, muzyczne, sportowe, komputerowe. Pomagają im w odrabianiu zadań, w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych, w sytuacjach kryzysowych np. szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych dziecka i jego rodziny.

➤ **Wypoczynek letni**

W 2023 roku 4 dzieci z terenu gminy Wierchosławice z rodzin najuboższych skierowanych przez GOPS Wierchosławice skorzystała z wyjazdu na kolonię letnią organizowaną przez Kuratorium Oświaty w Krakowie. Kolonia odbyła się w miejscowości Ząb w terminie od 24.06.2023 r. do 03.07.2023 r.

➤ **Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – Podprogram 2021 PLUS**

W roku 2023r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował pomoc dla klientów w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014- 2020 – Podprogram 2021 PLUS Celem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 jest dotarcie z pomocą żywnościową dla grup osób najbardziej potrzebujących w całej Polsce.

W ramach programu 126 rodzin, w tym 300 osób najbardziej potrzebujących z terenu Gminy Wierchosławice mogło skorzystać z wsparcia w postaci żywności. Osoby, które otrzymały skierowanie z Ośrodka Pomocy Społecznej, skorzystały z pomocy w postaci żywności, która była dystrybuowana przy współpracy z Caritas Archidiecezji Krakowskiej w formie paczek żywnościowych.

➤ **Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa dla obywateli Ukrainy**

W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Podprogram 2021, którego celem jest pomoc w postaci paczek żywnościowych osobom najbardziej potrzebującym w tym również dotkniętym kryzysem uchodźczym związanym z działaniami wojennymi na Ukrainie, GOPS w Wierchosławicach dostarczył paczki do 2 rodzin dla łącznie 3 osób pochodzenia Ukraińskiego.

➤ **Przeciwdziałanie przemocy domowej**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierchosławicach w roku 2023 realizował zadania wynikające z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Wierchosławice na lata 2021 – 2025, który został przyjęty uchwałą nr XXXI/210/2020 Rady Gminy Wierchosławice z dnia 30 grudnia 2020 r.

Realizacja zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w 2023 r. obejmowała następujące działania:

- **podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców gminy Wierchosławice na temat zjawiska przemocy w rodzinie i instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy,**
- **zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doznają oraz zapewnienie kompleksowej pomocy:** funkcjonowanie Punktu Wsparcia i Pomocy dla osób doznających przemocy domowej, gdzie nieodpłatnie dyżury pełnią specjaliści:
Psycholog - pierwszy i trzeci wtorek miesiąca w godz. 16⁰⁰ - 18⁰⁰
Prawnik - ostatni wtorek miesiąca w godz. 15³⁰ – 17³⁰;
- **zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej adresowanych do różnych grup odbiorców:** funkcjonowanie Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży w Wierchosławicach, zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej - szkolenia z zakresu

przeciwdziałania przemocy dla grup zawodowych przedstawicieli służb i instytucji z obszaru przeciwdziałania przemocy, integracja środowisk i działań na rzecz budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w gminie Wierchosławice.

Zespół Interdyscyplinarny w ramach swojej działalności i realizacji zadań programu współpracuje z różnymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Współpraca ta polega m.in. na wymianie informacji pomiędzy instytucjami, sporządzaniu diagnozy problemu przemocy domowej w gminie Wierchosławice, działaniach w ramach profilaktyki, udzielaniu pomocy psychologicznej i prawnej ofiarom przemocy domowej, wspólnym analizowaniu sytuacji rodzin i planowaniu pomocy, kierowaniu osób nadużywających alkoholu i sprawców przemocy do innych instytucji.

9.2 Projekty socjalne

➤ Projekt socjalny „Wigilijne spotkanie”

W ramach projektu socjalnego „Wigilijne spotkanie” w dniu 17 grudnia 2023 r. zorganizowana została uroczysta Kolacja Wigilijna dla osób starszych, chorych i samotnych z terenu Gminy Wierchosławice. Uroczystość odbyła się w Centrum Kultury Wsi Polskiej w Wierchosławicach.

Celem projektu było zmniejszenie poczucia osamotnienia, wywołanie pozytywnych emocji, wzruszenia oraz wzmocnienie więzi społecznych i poczucia przynależności do lokalnej społeczności.

Wspólne świętowanie było kultywowaniem tradycji, wzmacniając dzięki temu poczucie wspólnotowości oraz integracji międzypokoleniowej. Dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu osoby starsze, samotne i najbardziej potrzebujące z terenu tutejszej Gminy mogły wziąć udział w niezapomnianej uroczystości. Uczestnicy projektu otrzymali również świąteczne paczki.

Kolacja Wigilijna została sfinansowana ze środków własnych gminy. Realizacja projektu obejmowała **100** osób.

➤ **Projekt socjalny „Grupa wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych”**

Projekt adresowany rodziców dzieci niepełnosprawnych prowadzony w celu zwiększenie świadomości na temat prawidłowych metod wychowawczych oraz zwiększenie umiejętności rodziców w budowaniu prawidłowych relacji i więzi z dziećmi. W ramach projektu odbyło się 6 spotkań ze specjalistami oraz 1 spotkanie integracyjne. Projekt sfinansowany ze środków budżetu państwa w ramach dofinansowania zadania własnego polegającego na utrzymaniu ośrodka pomocy społecznej, w związku z realizacją dodatkowych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym kontynuacje projektów z roku 2022. W roku 2023 w projekcie uczestniczyło **12** rodziców.

➤ **Projekt socjalny „Bezpieczny senior – zagrożenia dla osób starszych i samotnych – edycja VII”**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierchosławicach w 2023 roku podjął inicjatywę działania w środowisku lokalnym gminy w formie odwiedzin osób starszych, niepełnosprawnych zamieszkujących samotnie na terenie gminy Wierchosławice.

Pracownicy socjalni oraz dzielnicowy podczas odwiedzin przeprowadzali rozmowę na temat bezpieczeństwa seniorów, przekazywane były również materiały informacyjne w formie ulotek zawierających informacje jak postępować, aby nie dopuścić do sytuacji zagrożenia oraz jak się zachować w przypadku wystąpienia zagrożenia. Przedsięwzięcie miało za zadanie zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i dostarczenie osobom starszym, niepełnosprawnym zamieszkującym samotnie wiedzy na temat - jak unikać zagrożeń, nie dać się oszukać i bezpiecznie funkcjonować w swoim środowisku zamieszkania. Realizacja projektu trwała w okresie zimowym, pomocą objęto **24** seniorów.

➤ **Środowiskowe Domy Samopomocy**

Środowiskowe domy samopomocy, zwane inaczej ośrodkami wsparcia, służą budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowują do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Są przeznaczone dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie. To placówki okresowego dziennego lub całodobowego pobytu, w którym osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą otrzymać częściową opiekę i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz posiłek. Osoby z terenu Gminy korzystają z pomocy w następujących ŚDS:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Siedlcu – 10 osób

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowodworzu – 1 osoba.

➤ **Pomoc Obywatelom Ukrainy**

W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierchosławicach podjął szereg działań mających na celu pomoc obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terenu Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terenie tego państwa i zamieszkali na terenie gminy Wierchosławice. Pomoc finansowa realizowana była w oparciu o środki przekazane z Funduszu Pomocy. Pomoc rzeczowa i usługowa prowadzona była przy współpracy zarówno instytucji jak i mieszkańców gminy Wierchosławice.

- **Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300,00zł.** na osobę przeznaczone na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe, przysługuje Obywatelowi Ukrainy,

którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022r o pomocy obywatelom Ukrainy i który został wpisany do rejestru PESEL.

W roku 2023 świadczenie zrealizowano dla 2 osób w łącznej wysokości **600,00zł**.

- **Świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia uchodźców z Ukrainy w wysokości 40,00 zł** jest przyznawane na podstawie art. 13 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Wysokość świadczenia wynosi 40 zł za osobę za dzień, przy czym świadczenie to obejmuje zapewnienie zarówno koszty zakwaterowania jak i wyżywienia. Wielu mieszkańców gminy Wierzchosławice przyjęło pod swój dach osoby uciekające przed wojną. W roku 2023 pomoc w formie ww świadczenie pomogła zapewnić schronienie na terenie naszej gminy dla **14** obywateli Ukrainy.

L.p.	Liczba wnioskujących	Liczba zakwaterowanych obywateli UK	Liczba osobodni	kwota
1	15	14	353	14 120,00

- **Świadczenia pieniężne i niepieniężne z ustawy o pomocy społecznej** dla obywateli Ukrainy w roku 2023 wyniosły **16 475,00 zł** i obejmowały pomoc dla **15** rodzin w formie:
 - dożywiania w szkołach i przedszkolu - 7 rodzin na kwotę 5 210,00zł
 - zasiłki celowe – 4 rodziny na kwotę 1400,00zł -
 - zasiłki okresowe – 4 rodziny na kwotę 9865,00zł.

- **Praca socjalna na rzecz obywateli Ukrainy**

Trwająca wojna sprawiła, że wiele osób pochodzenia Ukraińskiego nadal szuka schronienia również w gminie Wierzchosławic, próbując odnaleźć bezpieczną przystań, pracę, szkołę dla najmłodszych. Podstawowymi działaniami wykonywanymi przez pracowników socjalnych wobec obywateli Ukrainy w zakresie pracy socjalnej było zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i pomoc w formalnych procedurach.

W celu realizacji pracy socjalnej na rzecz obywateli Ukrainy pracownicy socjalni kontynuowali prowadzenie dedykowanej strony internetowej i fb, prowadzili zbiórki odzieży, żywności, środków czystości i innych przedmiotów w ramach bieżącego zapotrzebowania.

Podstawowy zakres pracy socjalnej obejmował:

- pozyskiwanie oferty pracy, staży, najmu mieszkań.
- informowanie i pomoc w wypełnianiu dokumentów
- wizyty w miejscu zakwaterowania, monitoring warunków
- współpraca z kuratorami

➤ **Dodatek węglowy**

Dodatek węglowy wprowadzony w roku 2022 był jednorazowym świadczeniem pieniężnym wypłacanym gospodarstwom domowym, których źródłem ogrzewania był węgiel. Dofinansowanie w wysokości 3 tys. zł przysługiwało gospodarstwom, dla których głównym źródłem ogrzewania był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon

kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe - zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach w roku 2023 prowadził postępowania dotyczące wypłaty wniosków o dodatek węglowy z 2022r których postępowanie zostało zakończone w roku sprawozdawczym.

W wyniku weryfikacji wypłacono 6 dodatków węglowych na łączna kwotę 18 000,00zł. Koszty obsługi zadania w roku 2023 wyniosły 360,00 zł.

➤ Zakup preferencyjny paliwa stałego dla gospodarstw domowych

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz.U.2022, poz. 2236) tut. Gmina Wierzchosławice przystąpiła do zakupu paliwa stałego. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach mieszkańcy gminy mieli możliwość składania wniosków o zakup preferencyjny paliwa stałego. Do zakupu preferencyjnego uprawniona jest osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, która spełnia warunki uprawniające do dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022r. o dodatku węglowym.

W roku 2023 zostało złożonych 679 wniosków o zakup preferencyjny paliwa stałego dla gospodarstw domowych w których wnioskowano o 937,85 ton węgla i 94,25 ton ekogroszku.

➤ Dodatek do refundacji kwoty podatku VAT wynikającej z faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych

Organ właściwy realizuje zadania z zakresu dodatku gazowego jako zadanie z zakresu administracji rządowej. Świadczenie i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa. W 2023r. koszty obsługi w przypadku organu właściwego wyniosły 2% otrzymanej dotacji:

- liczba wniosków: 94,
- liczba dodatków wypłaconych: 69 na kwotę 14 350,02 zł,
- liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie: 80,
- wniosków rozpatrzonych negatywnie: 12 na kwotę 2 949,00 zł.

➤ Klub Senior + w Wierzchosławicach

Klub Senior + w Wierzchosławicach funkcjonuje w Domu Ludowym im. Wincentego Witosa w Wierzchosławicach 696, 33-122 Wierzchosławice - 20 h/tygodniowo; 80 h w miesiącu w oparciu o zapisy ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ośrodek wsparcia pod nazwą "Klub Senior+" na terenie Gminy Wierzchosławice został utworzony jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, w formie klubu samopomocy i działa w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zgodnie z Uchwałą nr VII/121/2019 Rady Gminy Wierzchosławice.

Klub Senior jest miejscem spotkań, integracji i wsparcia osób starszych z terenu gminy Wierzchosławice. Jego funkcjonowanie to asumpt do wyjścia z domu osób starszych i spędzenia wspólnie ze sobą czasu m.in. na rozmowie, wymianie doświadczeń, rozwoju swoich

pasji, zainteresowań, nauczaniu się czegoś nowego. W ramach działalności klubu organizowane były m.in. zajęcia szydełkowania, wspólne układanie puzzli, wieczory poezji, wieczory gier planszowych, konkursy oraz przekazywanie sobie nawzajem posiadanych umiejętności. Celem działania "Klubu Senior +" jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym min. 20 seniorów mieszkających na terenie gminy Wierzchosławice. Działalność Klubu „Senior+” polegała na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych na rzecz innych - angażowanie się w akcje charytatywne organizowane na terenie gminy. W klubie działała „Kawiarenka”, która była czynna w godzinach funkcjonowania klubu i prowadzona przez seniorów. Kawiarenka została wyposażona w niezbędne przedmioty oraz artykuły. W ramach artykułów/przyrządów do kawiarenki zakupiono np. kawy, herbaty, ciastka. W ramach funkcjonowania klubu dodatkowo organizowano: wieczory wspomnień, zajęcia dodatkowe – spacer, wyjścia do lasu, nordic walking, siłownia plenerowa, wycieczki rowerowe, działała sekcja karciana, sekcja teatralna oraz sekcja szydełkowania, gry i zabawy stolikowe – scrabble domino, kalambury, gry planszowe, puzzle. Wyjścia do instytucji kulturalnej, spotkania edukacyjne ze specjalistami w danej dziedzinie np. z policjantem . – zgodnie z potrzebami seniorów. Na potrzeby funkcjonowania Klubu Senior + zatrudniony jest - Instruktor ds. kulturalno-oświatowych. Zostały podjęte działania w celu ogłoszenia naboru na stanowisko. Kierownika Klubu Senior + . Do czasu wyłonienia kierownika jego obowiązki pełni Starszy Specjalista Pracy Socjalnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach. Członkowie klubu wspólnie ustalają dni i godziny jego funkcjonowania. Szczegółowe zasady pobytu określa Uchwała Rady Gminy w Wierzchosławicach Nr XVII/121/2019 z dnia 30 grudnia 2019r, oraz Regulamin Organizacyjny Klubu „Senior +” wprowadzony przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach.

W ramach funkcjonowania klubu zrealizowano 4 wyjść do instytucji kulturalnych - kino, teatr, opera. Wyjścia kulturalne były organizowane zgodnie z ofertą najbliższych instytucji kultury. Celem wyjść kulturalnych było zapewnienie możliwości uczestnictwa seniorów we współczesnym życiu kulturalnym. .Zorganizowano 3 wycieczki edukacyjno-krajoznawcze: Zalipie, Lusławice, Ciężkowice. Zorganizowanie wycieczek krajoznawczo-zdrowotnych miało na celu bardziej aktywne spędzenie czasu przez seniorów, poznanie lub odwiedzenie dawno niewidzianych miejsc oraz poznanie piękna naszego kraju.

W ramach dodatkowych zajęć w Klubie Senior+ zostały zorganizowane zajęcia: plastyczne z elementami decoupage (24 godzin) , zajęcia ruchowe (39 godzin), gimnastyka dla Seniorów i zumba. Zajęcia zostały wybrane przez seniorów wg. ich potrzeb. Zajęcia ruchowe miały na celu pobudzenie, utrzymanie w sprawności fizycznej seniorów. Dodatkowo zrealizowane były ćwiczenia na siłowni plenerowej, nordic walking, wycieczki rowerowe. Natomiast w ramach spotkań edukacyjnych odbyło się spotkanie z policjantem dotyczące bezpieczeństwa seniorów.

W Klubie Senior+ były organizowane imprezy o charakterze integracyjnym. Spotkania odbywały się na bazie kalendarza uroczystości zwyczajowo obchodzonych ,jak również zgodnie z aktualnymi potrzebami seniorów. **Koszt całkowity zadania : 73 000 zł. Zadanie zostało sfinansowane w całości ze środków własnych.**

9.3 Świadczenia rodzinne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach na mocy upoważnienia Wójta Gminy Wierzchosławice realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003r o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 390 ze zm.), która określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. W roku 2023 wydatki na świadczenia rodzinne wyniosły: **2 926 608,89 zł** w tym:

- zasiłki rodzinne z dodatkami – **485 071,99 zł**
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – **22 000,00 zł**
- świadczenia opiekuńcze – **2 254 566,00 zł**
- świadczenie rodzicielskie – **164 970,90 zł**

9.4 Fundusz alimentacyjny

Obok realizacji zadań z zakresu świadczeń rodzinnych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach realizuje również wypłatę **świadczeń z funduszu alimentacyjnego**.

Wydatki poniesione w 2023 roku na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **liczba świadczeń 265 na kwotę 129 885,13 zł**

10. Ochrona powietrza i środowiska

Gmina Wierzchosławice systematycznie realizuje ambitne cele redukcji CO₂, poprzez wymianę starych pieców na paliwa stałe wykorzystywanych w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie gminy, na nowoczesne urządzenia grzewcze gazowe lub na paliwo stałe, ale spełniające wszelkie niezbędne wymogi ochrony środowiska. Na terenie gminy funkcjonuje 7 czujników umożliwiających bieżący podgląd jakości powietrza. Czujniki

zostały zamontowane w miejscowościach Komorów (Dom Ludowy), Ostrów (szkoła), Bogumiłowice (żłobek) oraz na budynkach szkół podstawowych w Mikołajowicach, Łętowicach, Rudce i Wierzchosławicach.

Stan powietrza można sprawdzać na stronie internetowej gminy (<https://wierzchoslawice.pl/dla-mieszkanca/ekologia/ochrona-powietrza/jakosc-powietrza-w-gminie/>) a także <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/6> oraz za pomocą aplikacji (Airly) na urządzenia mobilne.

Sensory Airly mierzą, w czasie rzeczywistym, stężenie pyłów zawieszonych PM 2.5 i PM 10, ciśnienie atmosferyczne, temperaturę powietrza, wilgotność oraz zanieczyszczenia tlenkiem azotu (NO), dwutlenkiem azotu NO₂.

Średnie roczne wskazania jakości powietrza w 2023 r.

<i>Średnie roczne wskazania jakości powietrza z czujników gminnych (PM10, PM2,5, PM1 NO₂, O₃)</i>					
	PM10µg/m ³ (%)	PM2.5µg/m ³ (%)	PM1µg/m ³ (%)	NO ₂ µg/m ³ (%) (%)	O ₃ -ozon µg/m ³ (%)
Komorów	21,54 47,86 % normy	16,66 111,08 % normy	10,55 10,55 % normy	-	-
Ostrów	20,07 44,59 % normy	15,59 103,95 % normy	9,59 9,58 % normy	41,47 166,26 % normy	57,2 57,3 % normy

Źródło: Referat GKPOŚ

W 2023 r. przeprowadzono 200 kontroli palenisk w tym 1 kontrolę interwencyjną, która wykazała naruszenie przepisów dotyczących przestrzegania uchwały antysmogowej oraz przepisów ochrony powietrza.

Odnotowano również 4 zgłoszenia naruszenia przestrzegania przepisów dotyczących ochrony powietrza złożonych za pomocą portalu Ekointerwencja. W związku z tym podjęto odpowiednie czynności mające na celu sprawdzenie zasadności złożonych zgłoszeń. Naruszeń nie stwierdzono.

W związku z przepisami zobowiązującymi wszystkich właścicieli budynków mieszkalnych i niemieszkalnych do złożenia deklaracji do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków dotyczących źródeł ciepła i spalania paliw (CEEB) przyjmowano deklaracje oraz wprowadzano je do centralnej bazy danych. Obowiązek złożenia deklaracji do CEEB wynika z ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków i nie jest to obowiązek jednorazowy. Zgodnie z przepisami, obowiązek ten nadal z nami pozostaje:

- dla nowych źródeł ciepła – 14 dni od uruchomienia,
- dla źródeł ciepła wymienianych na nowe - 14 dni od uruchomienia,
- dla wszystkich zapominalskich – natychmiastowe złożenie deklaracji.

W 2023 r. złożono 73 deklaracje.

10.1 Edukacja ekologiczna.

- Dnia 05.04.2023 r. przeprowadzono akcję ulotkowa, która polegała na rozdyskrebowaniu ulotek przez Poczte Polską S.A. Ulotki dotyczyły Uchwały Antysmogowej oraz informowały o możliwości skorzystania z dofinansowania na wymianę źródeł ciepła na ekologiczne urządzenia grzewcze. Ilość ulotek wyniosła 2830 szt.
- Dnia 12.04.2023 r. na terenie gminy zostały rozwieszone plakaty edukacyjne z informacją o działaniach poprawiających jakość powietrza.
- W dniach od 20 do 21.04.2023 r., dzięki współpracy gminy Wierchosławice z Małopolskim Centrum Nauki Cogiteon, w okolicznych szkołach odbyły się pokazy naukowe pt. „Coś wisi w powietrzu”. W pokazach wzięło udział blisko 600 uczniów ze szkół podstawowych z terenu Gminy Wierchosławice, każdy z nich otrzymał drobny upominek w postaci worków/plecaków z logo. Gadzety zostały zakupione w ramach realizacji projektu zintegrowanego „Life” pn. **„Wdrażanie programu ochrony powietrza”** dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze.

- W dniu 20.04.2023 r., z okazji Międzynarodowego Dnia Ziemi, w gminie Wierchosławice odbyła się akcja Sprzątania Świata. W inicjatywie pod hasłem „Małopolska w zdrowej atmosferze” aktywnie uczestniczyły dzieci ze szkół podstawowych z terenu naszej gminy. Idea troski o naszą planetę połączyła uczniów klas I – VIII wraz z opiekunami, którzy zbierali śmieci z okolic przyszkolnych, wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych, a także z terenów pobliskich lasów. Jak co roku, koordynatorem akcji była gmina Wierchosławice, która zakupiła oraz dostarczyła do placówek worki i jednorazowe rękawiczki.

- W gminnym kwartalniku pn. „Ziemia Wierchosławicka” pojawił się artykuł o trwających w gminie naborach na dotację do wymiany źródeł ciepła w gospodarstwach domowych na nowoczesne urządzenia grzewcze gazowe oraz na paliwa stałe. Gazeta została dostarczona pod każdy adres w gminie.
- W dniu 23.05.2023 r. odbyła się debata społeczna zorganizowanej przez Komendę Miejską Policji w Tarnowie, która odbyła się w Domu Ludowym w Wierchosławicach. Na spotkaniu została omówiona problematyka dotycząca naszej gminy tj. dzikich wysypisk śmieci oraz spalania odpadów w piecach jako coraz częściej występujące zjawisko na krajowej mapie zagrożeń, które mają niebagatelny wpływ na środowisko naturalne.
- Dnia 24.05.2023 r. w Gminnym Centrum Kultury w Wierchosławicach odbyło się spotkanie z Prezesem oraz Pełnomocnikiem SIM Małopolska zorganizowanym dla osób zainteresowanych Społeczną Inicjatywą Mieszkańców. Na spotkaniu został rozstawiony Gminny Punkt Konsultacyjno - Informacyjny, poruszona została problematyka oszczędzania wody oraz energii elektrycznej, zachęcałyśmy mieszkańców, by w razie możliwości wybierali wycieczki piesze lub rowerowe zamiast dojazdu samochodem.
- Dnia 28.05.2023r. we współpracy z Gminnym Centrum Kultury został zorganizowany plenerowy Gminny Dzień Dziecka. Podczas wydarzenia został uruchomiony Punkt Konsultacyjno - Informacyjny Czystego Powietrza, który cieszył się sporym zainteresowaniem dzieci jak również rodziców. Każde dziecko, które odwiedziło punkt i rozwiązało rebus albo pomalowało ekologiczną malowankę dostało gadżet z logiem Małopolska w zdrowej atmosferze, Life oraz NFOŚiGW.

10.2 Gospodarka odpadami

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. na terenie gminy Wierchosławice odbiór odpadów komunalnych odbywał się w oparciu o umowę między gminą Wierchosławice, która pełni obowiązki w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych

z nieruchomości a firmą posiadającą stosowne zezwolenia w zakresie odbierania odpadów komunalnych. W tym okresie usługę odbioru odpadów komunalnych świadczyła firma CONTEKO Sp. z o.o. z siedzibą w Radłowie ul. Woleńska 15.

Na terenie gminy obowiązuje pojemnikowo-workowy system zbierania odpadów komunalnych. Zmieszane odpady komunalne gromadzone są przez mieszkańców w pojemnikach, a odpady komunalne zbierane selektywnie takie jak papier, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, bioodpady gromadzone są w workach

o odpowiednich kolorach. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalona jest od gospodarstwa domowego.

Na dzień 31.12.2023 r. systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zostało objętych 3308 gospodarstw domowych, w których zgłoszono 8646 osób w tym:

- a) 2937 gospodarstw (8646 mieszkańców) deklarujących segregację odpadów,
- b) 3 jednoosobowe gospodarstwa domowe nie segregujące odpadów,
- c) 39 domków letniskowych,
- d) 329 pustostanów.

Deklaracje z zaznaczoną ulgą na kompostownik złożyło 1865 gospodarstw domowych, co odpowiada 5906 osobom.

Ilość odpadów zebranych w latach 2019-2023

Rodzaj odpadu	Ilość odpadów w 2019r. [Mg]	Ilość odpadów w 2020r. [Mg]	Ilość odpadów w 2021r. [Mg]	Ilość odpadów w 2022r. [Mg]	Ilość odpadów w 2023r. [Mg]
Zmieszane odpady komunalne	1310,22	1255,36	1239,4	1216,23	1272,51
Papier	78,92	49,93	57,96	61,56	75,72
Metale	0	0	0	0	0
Tworzywa sztuczne	202,85	269,45	281,04	227,54	223,64
Szkło	125,28	171	189,06	185,75	168,07
Bioodpady	61,44	311,66	547,62	411,37	484,90
Popiół	65,1	178,22	211,06	0	0
Opony	0	16,01	0	0	0
Zużyty sprzęt elektroniczny	0	7,02	0	0	0
Odpady wielkogabarytowe	184	143,4	0	0	0

Źródło: Referat GKPOŚ

Obsługa PSZOK-u przy każdorazowym odbiorze odpadów od mieszkańca dokonuje ich ewidencji sporządzając dokument elektroniczny w systemie tzw. – potwierdzenie przyjęcia odpadów. Rejestr elektroniczny zawierający imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, rodzaj odpadu, kod odpadu oraz sołectwo. Dokonywana jest kontrola ilości odpadów w stosunku do określonego limitu oraz sposób ich segregacji.

Obowiązujące limity:

- 0,5 Mg rocznie odpadów budowlanych z gospodarstwa
- 4 opony rocznie z gospodarstwa z pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t, rowerów, wózków, motorowerów oraz motocykli
- 0,3 Mg odpadów wielkogabarytowych rocznie

PSZOK wyposażony jest w oprogramowanie pozwalające na:

- ważenie odpadów,
- monitoring PSZOK,
- identyfikację osób opłacających opłatę śmieciową,
- identyfikację firm,

Ponadto PSZOK wyposażony jest w:

- kontenery na poszczególne frakcje odpadów w tym niebezpieczne,
- instalacje fotowoltaiczną,
- pompę ciepła zasilającą budynek biurowy,
- punkt drugiego życia,

- ścieżkę edukacyjną.

Obieg odpadów wyjeżdżających z PSZOK rejestrowany jest każdorazowo w systemie BDO. **Wprowadzenie tych rozwiązań pozwala na analizy na podstawie, których możliwym stało się obniżenie kosztów funkcjonowania PSZOK.**

10.3 Ochrona przyrody

Formy ochrony przyrody na terenie gminy:

- **Radłowsko – Wierchosławicki Obszar Chronionego Krajobrazu**, chroniony obecnie na mocy uchwały nr XLVI/713/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 lutego 2018r. w sprawie Radłowsko – Wierchosławickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Małop. z dnia 8 marca 2018r., poz. 1703), zmienionej Uchwałą Nr X/113/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 czerwca 2019r. (Dz. Urz. Woj. Małop. z dnia 4 lipca 2019r., poz. 5018)

- **Obszar Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085**. Zgodnie z Planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085 ustanowionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 4 września 2014r. (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2014r. poz. 4920, ze zm.), za przedmioty ochrony obszaru uznane zostały: siedlisko przyrodnicze pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków [3220] oraz następujące gatunki ryb i ich siedliska: boleń [1130], brzanka [1138], głowacz białopłetwy [1163] i minóg strumieniowy [1096]. Do najistotniejszych istniejących i/lub potencjalnych zagrożeń zidentyfikowanych dla obszaru należą: regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych; prace hydrotechniczne, które zmieniają geometrię koryta, zmieniają strukturę podłoża, likwidują naturalne formy erozyjne i odsypiskowe (np. łachy), modyfikują przepływ wody w korycie, zmieniają stan brzegów i uniemożliwiają naturalny przebieg procesów formujących morfologię koryta; pozyskiwanie żwiru z koryta rzeki i kamieńców prowadzone nielegalnie lub w ramach powszechnego bądź szczególnego korzystania z wód; poruszanie się pojazdami spalinowymi po kamieńcach i korycie rzeki z różnych przyczyn (nielegalny pobór żwiru, rekreacja, wędkarstwo, off-road); progi stanowiące bariery migracyjne; pogorszenie jakości i podniesienie poziomu żyzności wody na skutek odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bytowych i wyrzucania odpadów z gospodarstw domowych.

Ilość **Pomników Przyrody** na terenie gminy Wierchosławice **nie uległa zmianie w stosunku do lat poprzednich.**

11. Kultura, sport i rekreacja

Instytucje kultury

Życie kulturalne i społeczne gminy w większości organizuje się wokół dwóch instytucji. Pierwszą z nich stanowi Gminne Centrum Kultury w Wierchosławicach, będące głównym organizatorem oferty kulturalnej i edukacyjnej oraz wydarzeń społecznych. Drugą grupą aktywnych instytucji i zakorzenionych wśród lokalnych społeczności jest Gminna Biblioteka Publiczna w Wierchosławicach wraz z czterema filiami, które w większości istnieją już od ponad 50 lat. Trzecią grupą są m.in. Domy Ludowe, świetlice, remizy OSP, stanowiące przestrzeń integracji na poziomie sąsiedzkim jak również placówki oświatowe, które czynnie angażują się w życie kulturalne gminy.

Działalność dwóch instytucji kultury finansowana jest z budżetu gminy w formie dotacji podmiotowej, która w 2023 r. wynosiła łącznie **1 421 150,00 zł.**

11.1 Gminne Centrum Kultury w Wierchosławicach

Gminne Centrum Kultury ma swoją siedzibę w budynku Centrum Kultury Wsi Polskiej im. Wincentego Witosa w Wierchosławicach. Jest instytucją, wokół której toczy się główny nurt życia kulturalnego gminy. GCK posiadając rozbudowane zaplecze stało się domem dla lokalnych stowarzyszeń i Zespołu Pieśni i Tańca „Swojacy”.

Budżet GCK w latach 2019-2023 (w zł)

Rodzaj przychodu	2019	2020	2021	2022	2023
Przychody z działalności własnej GCK	1 033 674,87	1 072 125,27	1 062 874,46	1 944 364,71	1 816 339,94
Dotacja podmiotowa	416 181,00	590 000,00	700 000,00	700 000,00	870 320,00
Dotacja celowa	20 399,99	6 449,00	0,00	49 997,84	60 331,61
Dotacje z UG łącznie	436 580,99	596 449,00	700 000,00	749 997,84	930 651,61
Przychody GCK całość	1 470 255,86	1 668 574,27	1 762 874,46	2 694 362,55	2 746 991,55

Źródło: dane GCK

WYDARZENIA KULTURALNE

6.01. – Pierwszy Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek –

Liczba uczestników: ok 80 os.

„Gdzie słyszysz śpiew, tam idź, tam dobre serca mają. Żli ludzie, uwierz mi, ci nigdy nie śpiewają”. Najpiękniejsze kolędy rozbrzmiewały w styczniowy wieczór w Wierchosławickim Centrum Kultury. Najpierw odbył się Pierwszy Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek. Każdy z uczestników zaprezentował jedną kolędę i jedną pastorałkę. Na zakończenie wszyscy uczestnicy otrzymali z rąk Andrzej Mróz Wójt Gminy Wierchosławice pamiątkowe statuetki i dyplomy.

Po zakończeniu przeglądu rozpoczął się świąteczny koncert kolęd , podczas którego swój mały debiut miał zespół Mali Swojacy. W ostatnim czasie połączyły się dwie grupy dziecięce pracujące w Wierchosławicach i Bobrownikach Małych. Grupy ćwiczyły osobno, ale podołały ogromnemu wyzwaniu i wspólnie przy akompaniamencie Pana Krzysztofa Judasza wykonały 4 pastorałki: "Bosy pastuszek", "Gore gwiazda", "Świeć gwiazdeczko" oraz "Gwałtu pastuszkowie". Po ogromnym aplauzie dzieci na bis wykonały kolędę "Przybieżeli do Betlejem" czym skradły serca słuchaczy. Po Małych Swojakach przyszedł czas na Zespół Pieśni i Tańca Swojacy, który zaprezentował swój świąteczny program złożony z kolęd i pastorałek. Do Wierchosławic zawitała również Śmignianie Grupa Kolędnicza ze Śmigina. Grupa zaprezentowała tradycyjne zwyczaje kolędnicze. To było energetyczne zakończenie wieczoru. Warto dodać, że Śmignianie są laureatami wielu przeglądów kolędniczych m.in. w Lipnicy Murowanej czy też w Bukowinie Tatrzańskiej.

8.01. Zabawa Choinkowa dla dzieci

Liczba uczestników: ok 160 os.

Karnawałowe szaleństwo zawitało do Gminnego Centrum Kultury. Prawie setka dzieciaków bawiła się w takt największych przebojów a św. Mikołaj miał prezent dla każdego! Wychodząc naprzeciw potrzebom najbardziej wyjątkowych mieszkańców naszej Gminy wygospodarowaliśmy specjalne 2 godziny spokojniejszej, mniej głośniejszej zabawy dla dzieci ze szczególnymi potrzebami. Było to możliwe dzięki wsparciu Gmina Wierchosławice i Andrzej Mróz Wójt Gminy Wierchosławice.

13.01 – Rozpoczęcie Drugiej Wierchosławickiej Ligii Debat Oksfordzkich

30.01. – 10.02. Półkolonie zimowe dla dzieci z terenu Gminy Wierchosławice

Liczba uczestników: 40 os.

1.03. Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Liczba uczestników: ok 120 os.

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych jest szczególnie uroczystością obchodzoną w Gminie Wierchosławice. Stąd pochodzi bowiem Adam Boryczka „Tońko” – oficer Wojska Polskiego w stopniu kapitana, cichociemny, oficer Armii Krajowej, pośmiertnie awansowany do stopnia pułkownika. Jak co roku, uroczystości organizowała Szkoła Podstawowa z Wierchosławic pod patronatem Wójta Gminy Wierchosławice oraz Gminnego Centrum Kultury. Obchody rozpoczęły się rankiem od złożenia kwiatów przez Wójta Gminy Wierchosławice – Andrzeja Mroza pod tablicami poświęconymi Adamowi Boryczce w Szkole Podstawowej w Wierchosławicach oraz na Domu Ludowym w Wierchosławicach. Następnie uroczystości przeniosły się na polanę w Lasach Wierchosławickich. Do wspólnego świętowania zaproszone zostały wszystkie szkoły z terenu gminy. Uroczystość przybrała nietypową formę – formę żywej lekcji historii, w której udział wzięli uczniowie klas IV-VIII. Część uczniów wzięła udział w biegu „Tropem Wilczy. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych”, część pokonała tę trasę pieszo. Start i meta znajdowały się na polanie przy ścieżce edukacyjnej Lasów Państwowych w Wierchosławicach. Uczestnicy pokonali dystans 1963 m. Odległość 1963 m jest symboliczna – w tym roku zginął ostatni żołnierz wyklęty. Przemarszowi towarzyszył woźnica z zaprzężonym w dwa konie wozem, na którym scenkę rodzajową opatrywania rannego przez sanitariuszkę odgrywali uczniowie w strojach z epoki. Po zakończonym biegu i przemarszu – na polanie czekały na uczniów dodatkowe atrakcje: pokaz grupy rekonstrukcyjnej, pokaz wyszkolenia uczniów ZSLiT z Wojnicza, stoiska Wojsk Obrony Terytorialnej oraz Lasów Państwowych, kiełbaska z ogniska i gorąca herbata. Rozdano również nagrody zwycięzcom w I Gminnym Konkursie Wiedzy Historycznej : „Na skrzydłach Orła z Anglii do Wierchosławic po niepodległość” w trzech kategoriach: prace plastyczne, prace literacko –poetyckie oraz w kategorii : wiedza historyczna o pułkowniku Adamie Boryczce.

5.03. Gminny Dzień Kobiet

Liczba uczestników: ok 130 os.

Muzyczna podróż przez największe przeboje operetkowe i musicalowe

Niesamowita uczta muzyczna czekała na Panie, które skorzystały z zaproszenia Wójta Gminy Wierchosławice Andrzeja Mroza na Gminne Obchody Dnia Kobiet. Rozpoczynając wieczór wójt złożył przybyłym Paniom życzenia oraz wręczył symboliczny kwiat. Potem zespół teatru Muzycznego Castello w składzie: Tomasz Białek, Justyna Dela, Barbara Pakura – Brzoska, Anna Pieszka zabrał nas w podróż przez największe przeboje operetkowe i musicalowe.

Arie z operetek „Księżniczka Czardasza”, „Wesoła wdówka”, „Zemsta Nietoperza” przeplatane najpiękniejszymi musicalowymi przebojami m.in. ze „Skrzypka na dachu” wypełniły aulę Gminnego Centrum Kultury. Ze sceny popłynęły również dźwięki popularnych i uwielbianych przez publiczność piosenek „W rytm Walczyka”, „Usta milczą, dusza śpiewa”, „Przetańczyć całą noc”. Pełne radości i wzruszeń spotkanie z piękną muzyką i utalentowanymi artystami okraszone doskonałym humorem zapewniły wszystkim doskonały wieczór.

Program został przyjęty przez licznie zgromadzoną publiczność entuzjastycznie, oklaskom, bisom i wspólnym zdjęciom nie było końca.

25.03. Warsztaty robienia palm wielkanocnych

Liczba uczestników: 70 os.

Tradycyjnie w okresie przed Niedzielą Palmową członkowie Stowarzyszenie Klub Seniora Przysań w Wierzchosławicach wykonali z dziećmi tradycyjną palmę wielkanocną. Uczestnicy uczyli się również robić kwiaty z bibuły, które wykorzystano do zdobienia palm.

30.03. Debatą finałowa II Wierzchosławickiej Ligi Debat Oksfordzkich.

Liczba uczestników: ok 80 os.

W ostatnim dniu marca 2023 odbyła się debata finałowa II Wierzchosławickiej Ligi Debat Oksfordzkich.

Druga edycja projektu była skierowana do uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Wierzchosławice. Każda z pięciu szkół wystawiła swoich reprezentantów, łącznie 51 uczniów. Projekt był podzielony na dwa etapy. W trakcie pierwszego etapu uczniowie wraz z opiekunami uczestniczyli w dwudniowych warsztatach podczas których, zdobyli wiedzę na temat komunikacji werbalnej i pozawerbalnej, autoprezentacji, sposobów wypowiedzi oraz radzenia sobie ze stresem. Poznali także specyfikę debaty oksfordzkiej, zapoznali się z budową argumentu i linii argumentacyjnej, oraz roli poszczególnych mówców. Liga Debat Oksfordzkich to zawody drużynowe, dlatego ważne jest doświadczenie budowanie drużyny i pracy w zespole ale też więzi między uczniami i między drużynami. Warsztaty rozpoczęły się 10 stycznia, zakończyły natomiast dziesięć dni później, a prowadzone były przez Panią Agnieszkę Poliwkę-Jeż oraz Panów Marcina Lewandowskiego i Grzegorza Chmiela. Drugi etap obejmował przeprowadzenie 10 debat, w systemie „każdy z każdym”, które miały wyłonić dwie najlepsze drużyny. Młodzież debatowała nad тезami związanymi z social mediami oraz dbaniem o zdrowie i ekologię.

21.04. Posprzątaj z nami Małopolskę

Liczba uczestników: 561 os.

W dniu 21 kwietnia została przeprowadzona akcja pn. Posprzątaj z nami Małopolskę. W przeddzień Dnia Ziemi do sprzątnięcia swojej najbliższej okolicy ruszyli przede wszystkim uczniowie szkół podstawowych z terenu gminy Wierchosławice:

- *Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Łętowicach*
- *Szkoła Podstawowa im. Wincentego Witosa w Rudce*
- *Szkoła Podstawowa im. 100-lecia Ruchu Ludowego w Wierchosławicach*
- *Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Ostrowie*
- *Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Mikołajowicach*

oraz pracownicy Gminnego Centrum Kultury w Wierchosławicach. Łącznie na terenie Gminy Wierchosławice do akcji włączyła się liczba **561** wolontariuszy. Serdecznie dziękujemy wszystkim za zaangażowanie i pokazanie, że dbanie o środowisko jest bardzo ważnym elementem życia społecznego. Zachęcamy aby nie tylko "od święta" dbać o swoje sąsiedztwo, okolicę, wieś.

2.05. Dzień Flagi

Liczba uczestników: ok 70 os.

2 maja obchodzimy jedno z najmłodszych świąt państwowych - Dzień Flagi. W tym dniu szczególnie upamiętniamy historię polskich barw narodowych oraz tradycji patriotycznych. Z tej okazji w Gminnym Centrum Kultury "posadziliśmy" białą-czerwoną polanę i zatańczyliśmy Poloneza.

Wielkie podziękowania za wykonanie kwiatów w barwach narodowych oraz pomoc w dzisiejszym wydarzeniu dla Szkoła Podstawowa im.100-lecia Ruchu Ludowego w Wierzchosławicach, Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Ostrowie, Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Mikołajowicach, Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Łętowicach Szkoła Podstawowa im. Wincentego Witosa w Rudce, Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Łętowicach, Żłobek w Bogumiłowicach, Przedszkole Publiczne w Wierzchosławicach, Stowarzyszenie Klub Seniora Przysiań w Wierzchosławicach, Stowarzyszenie Castor, Klub Senior + w Wierzchosławicach, KGW Bobrowianki, KGW Nad Stawem w Rudce, Sołectwo Bogumiłowice, Andrzej Mróz Wójt Gminy Wierzchosławice, Zespół Pieśni i Tańca Swojacy.

28.05. Gminny Dzień Dziecka

Liczba uczestników: ok 200 os.

W niedzielę 28 maja 2023 roku, na placu przy Gminnym Centrum Kultury w Wierzchosławicach wspólnie świętowaliśmy Dzień Dziecka! Na najmłodszych mieszkańców Gminy Wierzchosławice czekała moc atrakcji! Dzieci mogły skorzystać z dmuchanych zamków i zjeżdżalni, malowania twarzy oraz spotkania z żywą maskotką. Najmłodsi, przez cały czas trwania wydarzenia, brali również udział w grach i zabawach organizowanych przez animatora. Nie zabrakło również atrakcji dla miłośników sportu! Nieco starsi goście mogli poczuć sportowe emocje i wziąć udział w Otwartym Turnieju Teqball-a.

Dla najlepszych zawodników przygotowane zostały pamiątkowe medale i puchary. Wspaniała majowa pogoda zachęciła do wzięcia udziału w wydarzeniu i sprzyjała aktywnościom i zabawom na świeżym powietrzu. Dla tych, którzy nie bali się pobrudzić, na zakończenie wydarzenia czekała barwna zabawa podczas festiwalu kolorów! Wszyscy goście mogli także skorzystać z szerokiej strefy gastronomicznej.

1.06. Dzień Dziecka

Liczba uczestników: 50 os.

W dniu dzisiejszym z okazji Dnia Dziecka odwiedzili nas uczniowie klas pierwszych ze Szkoła Podstawowa im.100-lecia Ruchu Ludowego w Wierchosławicach. Miło spędziliśmy czas na wspólnych grach i zabawach.

16.06. Uroczyste zakończenie sezonu zajęć popołudniowych w GCK

Liczba uczestników: ok 45 os.

W GCK odbyło się uroczyste zakończenie zajęć popołudniowych. Swoje umiejętności zaprezentowały dzieci, którzy uczęszczali na zajęcia nauki gry na gitarze, gry na pianinie, nauki języka angielskiego, Zespół Pieśni i Tańca Mali Swojacy,

24.06. Sobótka Nad Dunajcem

Liczba uczestników: ok 300 os.

Były wianki, ogień i woda. Była magia i doskonała zabawa.

30.06. Letnie Kino Plenerowe

Liczba uczestników: ok 100 os.

Letnie półkolonie 3-28.07.

Liczba uczestników: 120 os.

Wszystko co dobre, szybko się kończy...Ale! Pozostają miłe wspomnienia. Zakończyliśmy letnie półkolonie. W naszym centrum gościliśmy uśmiechnięte buzie dzieciaków podczas czterech turnusów półkolonii. Towarzyszyło nam słońeczko, a czasem lekki deszczyk. Byliśmy w wielu ciekawych miejscach:

- Ogrodzie Doświadczeń im. Stanisława Lema w Krakowie,
- Pijalni Czekolady M.Pelczarzar Chocolatier w Korczynie,
- Zalipiu,
- Centrum Aktywnego Wypoczynku Borek,
- Pasażu Doświadczeń w Tarnowie,
- FlyParku,
- Parku Strzeleckim,

rywalizowaliśmy na sportowo, wykonywaliśmy piękne koniki podczas warsztatów rękodzieła Ludownia. Dziękujemy Panu Andrzejowi Mrozowi - Wójtowi Gminy Wierchosławice za wsparcie finansowe każdego turnusu.

14.07. Letnie Kino Plenerowe

Liczba uczestników: ok 100 os.

15.08 . Dożynki Gminy Wierchosławice

Liczba uczestników: ok 600 os.

Tradycją już się stało, że 15 sierpnia, w Święto Matki Boskiej Zielnej w Gminie Wierchosławice organizowane są Dożynki – Święto Plonów. Święto Rolników. To najważniejszy dzień w roku dla gminnej społeczności. I jednocześnie dzień najpiękniejszy, najbardziej kolorowy, strojny i radosny. Dzień, który symbolicznie wieńczy całoroczny trud codziennej, ciężkiej pracy. Pracy wyjątkowo ważnej i jak żadna inna, odpowiedzialnej.

26.08. Potańcówka Na Rybitwie

Liczba uczestników: ok 70 os.

6.09. Święto Karpia

Liczba uczestników: ok 1800 os.

Można śmiało powiedzieć, że Święto Karpia po kilkuletniej przerwie na dobre zagościło w kalendarzu kulturalnych wydarzeń w gminie Wierchosławice. W ostatnią sobotę wakacji odbyła się 15. edycja tego wydarzenia. Największą atrakcją była degustacja potraw z karpia, którą przygotowało stowarzyszenie Pan Karp. Stowarzyszenie powstało aby promować karpia, kulturę slow – food oraz tzw. krótki łańcuch dostaw czyli zakup żywności wprost od producentów. Wydano ponad 500 porcji pysznego smażonego karpia. Ziemia Tarnowska Wierchosławice, Przyborów – to zagłębie hodowli karpia królewskiego. Hodowla karpia w lasach wierchosławickich ma ponad pięćsetletnią tradycję, sięgającą XV wieku. Wówczas biskupi krakowscy (ówcześni właściciele dóbr radłowskich) zezwolili na założenie pierwszych stawów karpionych na terenie Puszczy Radłowskiej. Obecnie zarządza nimi Nadleśnictwo Dąbrowa Tarnowska. Wydarzeniem towarzyszącym tegorocznej edycji był Turniej Sołectw. Bardzo dziękujemy sołectwom, które zdecydowały się na udział w zabawie. Przechodni puchar Wójta Gminy Wierchosławice powędrował do sołectwa Wierchosławice. Organizatorzy zapewnili moc atrakcji dla najmłodszych, a dorośli uczestnicy mogli podziwiać przejazd motocykli grupy Moto Żądło. Na zakończenie wystąpił zespół Wilki, który zgromadził prawdziwe tłumy fanów!!! Największe przeboje: Baśka, Aborygen, Son of the Blue Sky, Ballada Emanuel, Eli Lama Sabachtani, Mamy tylko chwilę zabrzmiały ze sceny w ten letni wieczór w Wierchosławicach.

Październik, listopad, grudzień - Liczba uczestników: ok 360 os.

W Gminne Centrum Kultury w Wierzchosławicach rozpoczęliśmy projekt Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej. Na pierwszym seansie dzieci ze szkół podstawowych z klas 1-3 z terenu Gminy Wierzchosławice, miały możliwość obejrzeć film pt. "Halvdan - Prawie Wiking". Film ten jest pierwszym z cyklu "filmowi bohaterowie". Cieszymy się tak dużym zainteresowaniem ze strony szkół i zapraszamy na kolejne seanse.

„Śladami Wincentego Witosa – Ojca Niepodległości z Wierzchosławic” - 17-23.10.

W ramach realizowanego projektu pn. *„Śladami Wincentego Witosa – Ojca Niepodległości z Wierzchosławic”* uczniowie szkół podstawowych z terenu Gminy Wierzchosławice w dniach 17.10.2023 r. - 20.10.2023r. oraz w dniu 23.10.2023 r. wzięli udział w żywych lekcjach historii w postaci rajdu tematycznego po wszystkich miejscach związanych z Wincentym Witosem. Uczestników rajdu oprowadził przewodnik i przybliżył im wydarzenia związane z odzyskaniem i odbudową państwowości, w których istotną rolę odegrał Wincenty Witos – Ojciec Niepodległości z Wierzchosławic.

Punkty na szlaku: Stary Dom Witosa, Zagroda Wincentego Witosa, Młyn, Dom Ludowy, Kaplica cmentarna, Uniwersytet Ludowy (obecnie Centrum Kultury Wsi Polskiej).

Harmonogram:

- 17.10.2023 r. – Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego o Ostrowie
- 18.10.2023 r. – Szkoła Podstawowa im. 100-lecia Ruchu Ludowego w Wierzchosławicach
- 19.10.2023 r. – Szkoła Podstawowa im. W. Witosa w Rudce
- 20.10.2023 r. – Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Łętowicach
- 23.10.2023 r. – Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika – Mikołajowice

Zadanie „Śladami Wincentego Witosa – Ojca Polskiej Niepodległości z Wierzchosławic” dofinansowano ze środków Biura „Niepodległa” w ramach Programu Dotacyjnego „Niepodległa”.

22.10. Koncert skrzypaczki Aleksandry Kuls i gitarzysty Marcina Kuźniara.

Liczba uczestników: ok 50 os.

Aleksandra Kuls - występowała na czterech kontynentach, m.in.: w USA, Brazylii, Chinach, Turcji, na Węgrzech i Ukrainie. Jest laureatką prestiżowych konkursów, brała udział w międzynarodowych festiwalach otrzymując liczne stypendia i nagrody.

Marcin Kuźniar - laureat 50 krajowych i międzynarodowych konkursów gitarowych w Austrii, Chorwacji, Hiszpanii, Holandii, Niemczech, Serbii, USA, Ukrainie i na Węgrzech. Występował w salach koncertowych na czterech kontynentach m.in.: w Austrii, Danii, Grecji, Hiszpanii, Niemczech, Rosji, RPA, Serbii, USA, we Włoszech i na Węgrzech.

4.11. - Koncert Zaduszkowy

Liczba uczestników: ok 250 os.

Podczas koncertu usłyszeliśmy utwory Zbigniewa Wodeckiego, Anny Jantar, Andrzeja Zauchy, Czesława Niemena, Marka Grechuty, Grzegorza Ciechowskiego i wielu innych nieżyjących już artystów Polskiej sceny muzycznej...

Gościem specjalnym był **Kuba Jurzyk** - wokalista, aktor dubbingowy, finalista programu xFactor. Szerszej publiczności dał się poznać na Youtube, gdzie między innymi współtworzy kanał Studio Accantus, a filmy z jego udziałem przekraczają 100 mln wyświetleń. Wielokrotnie użyczył swojego głosu w produkcjach Disneya, Netflixa, Amazona oraz wielu, wielu innych. Absolwent wydziału wokalnno-estradowego ZPSM im. Fryderyka Chopina w Warszawie.

11.11. Święto Niepodległości

Liczba uczestników: ok 100 os.

Uroczystości obchodów Narodowego Święta Niepodległości 11 Listopada kończyły wielomiesięczne zadanie pn. Śladami Wincentego Witosa – Ojca Polskiej Niepodległości z Wierchosławic realizowane przez Gminne Centrum Kultury w Wierchosławicach.

Realizując to zadanie Centrum wykonało szlak historyczny obejmujący obiekty związane z Wincentym Witosem na terenie Wierchosławic. Sześć obiektów zostało oznakowanych jednolitymi tablicami, na których znalazły się archiwalne fotografie, opis historii obiektu w języku polskim i angielskim. Szlak obejmuje Dom Rodzinny Wincentego Witosa, Zagrodę Wincentego Witosa, Młyn, Dom Ludowy, Kaplicę Grobową oraz Uniwersytet Ludowy (obecnie Centrum Kultury Wsi Polskiej)

11 listopada szlak historyczny uroczyscie otworzył Andrzej Mróz Wójt Gminy Wierzchosławice wraz z Panem Markiem Steindlem – prawnukiem Wincentego Witosa. W dalszej kolejności odbyła się msza św. w intencji ojczyzny, złożenie kwiatów na Grobie Nieznanego Żołnierza oraz pod pomnikiem poległych w latach 1914-1920. Na zakończenie wieczoru odbyła się piękna lekcja patriotycznego śpiewania z Zespół Pieśni i Tańca Swojacy oraz Małymi Swojakami.

Dziękujemy Muzeum Wincentego Witosa w Wierzchosławicach za owocną współpracę przy realizacji tego zadania. Zadanie "Śladami Wincentego Witosa - Ojca Polskiej Niepodległości z Wierzchosławic" dofinansowano ze środków Biura „Niepodległa” w ramach Programu Dotacyjnego „Niepodległa”.

19.11. Zabawa Andrzejkowa dla dzieci

Liczba uczestników: ok 100 os.

17.12. Kiermasz Bożonarodzeniowy

Liczba uczestników: ok 100 os.

11.2 Gminna Biblioteka Publiczna

Gminna Biblioteka Publiczna im. Władysława Stanisława Reymonta w Wierchosławicach jest jednostką organizacyjną Gminy Wierchosławice wpisaną do rejestru Instytucji Kultury dnia 21.05.2012 r. pod nr 1. Biblioteka działa na mocy ustawy o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 roku, ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz statutu nadanego przez organizatora. Głównym celem działalności biblioteki jest gromadzenie, przechowywanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, promocja czytelnictwa oraz zaspokajanie potrzeb informacyjnych, czytelniczych i kulturalnych mieszkańców Gminy Wierchosławice.

Sieć biblioteczna i baza materialna bibliotek.

Strukturę Gminnej Biblioteki Publicznej im. Władysława Stanisława Reymonta tworzy **biblioteka główna w Wierchosławicach** oraz cztery filie zlokalizowane w Bogumiłowicach, Mikołajowicach, Łętowicach oraz Bobrownikach Małych. Od 2020 roku biblioteka główna ma swoją siedzibę w Domu Ludowym Wincentego Witosa w Wierchosławicach, obiekt jest przystosowany do wymogów osób z niepełnosprawnościami, również strona internetowa biblioteki spełnia standardy WCAG 2.0, tj.:

Filia biblioteki w Bobrownikach Małych mieści się w budynku Domu Ludowego. W 2023 r. dzięki dotacji gminy w ramach konkursu pn. "Małopolskie świetlice wiejskie 2023" biblioteka zyskała nowe wyposażenie kąciek dziecięcego (stolik z krzesłkami, pufy, zestaw regałów na książki, dywanik).

Filia biblioteki w Łętowicach, zajmująca obecnie niewielkie pomieszczenie w budynku Szkoły Podstawowej im. T. Kościuszki, zostanie w lutym 2024 r. przeniesiona do nowego

obiektu oraz doposażona (zestaw 15 regałów, stół, krzesła i tablica magnetyczna) dzięki zrealizowanemu projektowi „Modernizacja i rozbudowa placówek edukacyjnych na terenie Gminy Wierzchosławice”. Nowa lokalizacja zwiększy atrakcyjność i dostępność placówki bibliotecznej dla czytelników i odbiorców usług bibliotecznych.

Filia w Mikołajowicach od 2010 r. ma swoją lokalizację na I piętrze budynku Domu Parafialnego, która współdzieli z Placówką Wsparcia Dziennego.

Filia biblioteki w Bogumiłowicach zajmuje powierzchnię 65 m² w części przyziemnej budynku dawnej szkoły podstawowej, korzystać można w niej z bogatego i różnorodnego księgozbioru, który liczy obecnie blisko 11 tysięcy egzemplarzy.

Zbiory biblioteczne i czytelnictwo

Gminna Biblioteka Publiczna dysponuje księgozbiorem liczącym łącznie **54 021 woluminów**. Księgozbiór GBP jest systematycznie rozbudowywany poprzez zakupy ze środków budżetowych, dotację Biblioteki Narodowej oraz dary czytelników. W 2023 roku zakupiono do wszystkich placówek ogółem **2553 książki**. Zbiory były pozyskiwane zarówno z zakupów jak i darów od czytelników. Zakup realizowany był z dotacji gminnej, funduszy sołeckich oraz dotacji z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ramach „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0” **Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych/ Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych** biblioteka pozyskała dotacje wysokości **10 769 zł**, z tych środków zakupiono 605 książek do wszystkich placówek biblioteki. Ze środków własnych zakupiono **1181 pozycji**. Ogólny stan Księgozbioru na dzień 31.12.2023 wynosił 54 028 woluminów. Największą liczbę zbiorów zajmuje literatura beletrystyczna, znaczącą liczbę stanowią książki dla dzieci i młodzieży oraz księgozbiór naukowy, który jest na bieżąco uzupełniany i aktualizowany.

Struktura księgozbioru GBP w Wierzchosławicach

BIBLIOTEKA	ZAKUPIONE ZE ŚRODKÓW WŁASNYCH		ZAKUPIONE ZE ŚRODKÓW MKiDN	
	LICZBA	WARTOŚĆ (zł)	LICZBA	WARTOŚĆ (zł)
WIERZCHOSŁAWICE	524	7834	242	5563
BOBROWNIKI MAŁE	143	3848	104	1301
ŁĘTOWICE	251	3386	107	1616
BOGUMIŁOWICE	149	2741	76	1092
MIKOŁAJOWICE	114	2897	76	1195
RAZEM	1181	20707	605	19769

Źródło: dane GBP

Wszystkie zbiory zakupione do GBP są systematycznie wprowadzane do **systemu bibliotecznego SOWA** i zamieszczane w centralnym dla biblioteki głównej i filii katalogu elektronicznym. Pozwala to użytkownikom na łatwe odnalezienie i zamówienie poszukiwanego tytułu. Istnieje potrzeba zakupu 4 licencji systemowych, które pozwoliłyby placówkom filialnym przeprowadzać elektroniczną rejestrację udostępnień oraz aktywne współtworzenie katalogu centralnego biblioteki.

Biblioteka w Wierzchosławicach prowadzi również **prenumeratę czasopism w ilości 20 tytułów** w tym 2 dzienniki ogólnopolskie, 2 tytuły lokalne oraz 5 dla dzieci. Dla bibliotekarzy utrzymujemy prenumeratę czasopisma fachowego „*Biblioteka Publiczna*”. Biblioteka otrzymuje od wydawców 3 tytuły: „*Piast z Zagrody Wincentego Witosa*”, „*Ziemia Wierzchosławicka*” oraz „*Wyklęci, ogólnopolski kwartalnik poświęcony Żołnierzom wyklętym*”.

Oprócz tradycyjnych książek i czasopism biblioteka posiada w zbiorach 32 egzemplarze dokumentów audiowizualnych, w tym kilkanaście audiobooków. Dzięki realizowanym w 2023

roku projektem, biblioteka wzbogaciła się o 72 pozycje zbiorów specjalnych, są to głównie gry planszowe, dzięki którym możliwe było utworzenie przy bibliotece w Wierchosławicach Klubu Gier Planszowych.

Biblioteka w Wierchosławicach uczestniczy w projekcie „**Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących**” realizowanym przez Stowarzyszenie LARIX im. Henryka Ruszczyca. Dzięki udziałowi w projekcie Biblioteka posiada na własność 2 urządzenia typu czytnik umożliwiające odsłuchiwanie książek mówionych oraz dostęp do katalogu publikacji w tym formacie.

W roku 2023 w Gminnej Bibliotece Publicznej zarejestrowano ogółem **2231 czytelników**, wypożyczyli oni łącznie **64 966 książek**. Największą popularnością cieszyła się literatura beletrystyczna dla dorosłych udostępniona w liczbie 35 477 egzemplarzy oraz literatura piękna dla dzieci 23702. Znaczącą liczbę wypożyczeń miały również książki historyczne, popularnonaukowe i reportaże (5817 udostępnień). Wobec tego stanu istnieje potrzeba dalszej rozbudowy księgozbioru o aktualne na rynku wydawniczym pozycje beletrystyczne i popularnonaukowe. W 2023 r. zakupiono także dużo książek dla dzieci, wśród nich ćwiczenia i teksty logopedyczne oraz książki przygodowe. Biblioteka uruchomiła w ramach projektu „My – to Mamy z biblioteki” wypożyczalnię 10 zestawów edukacyjnych dla najmłodszych użytkowników (dzieci do lat 5), zestawy zawierają gry, zabawki edukacyjne oraz książeczki wspierające wielokierunkowy rozwój małych czytelników.

Czytelnicy według zajęcia

BIBLIOTEKA	OGÓŁEM	W TYM		
		OSOBY UCZĄCE SIĘ	OSOBY PRACUJĄCE	POZOSTALI
WIERZCHOSŁAWICE	1350	451	434	465
BOBROWNIKI MAŁE	415	165	140	110
ŁĘTOWICE	191	61	65	65
MIKOŁAJOWICE	173	53	69	51
BOGUMIŁOWICE	102	14	56	32
RAZEM	2231	744	764	723

Źródło: dane GBP

W 2023 r. **czasopisma** wypożyczone były **628** razy, głównie hobbystyczne i dziedziczne oraz dedykowane dzieciom. Biblioteka oferuje także dostęp do elektronicznych wydań popularnych dzienników, decyzja o takiej formie prenumeraty podyktowana jest względami ekonomicznymi oraz ekologicznymi.

W 2023 roku blisko **500** osób skorzystało z oferowanego przez bibliotekę **nieodpłatnego dostępu do Internetu**. Pracownicy biblioteki wielokrotnie świadczyli na rzecz mieszkańców usługi informacyjne i reprograficzne, pomagali w wypełnianiu i drukowaniu potrzebnych dokumentów oraz wyszukiwaniu konkretnych informacji.

Czytelnicy według wieku

BIBLIOTEKA	RAZEM	W TYM							
		DO LAT 5	6-12	13-15	16-19	20-24	25-44	45-60	POZOSTALI
WIERZCHOSŁAWICE	1350	108	247	98	91	52	344	208	202
BOBROWNIKI MAŁE	415	21	88	46	26	15	108	55	56
ŁĘTOWICE	191	11	38	6	10	11	48	34	33
MIKOŁAJOWICE	173	11	36	15	6	15	23	50	17
BOGUMIŁOWICE	102	7	9	0	4	7	28	28	19
OGÓŁEM	2231	158	418	165	137	100	551	375	327

Źródło: dane GBP

Jak wynika ze statystyki, podobnie jak w ubiegłym roku, najczęściej ze zbiorów bibliotecznych korzystali czytelnicy w wieku 25-44 lat, osoby dorosłe, pracujące oraz seniorzy. Znaczącą liczbę użytkowników bibliotek stanowiły także dzieci i młodzież szkolna. Duży wskaźnik użytkowników w wieku przedszkolnym związany był z udziałem Gminnej Biblioteki Publicznej w ogólnopolskiej kampanii **Mala Książka Wielki Człowiek** organizowanej przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Instytut Książki. Akcja cieszyła się wielkim powodzeniem, wśród najmłodszych czytelników we wszystkich placówkach bibliotecznych rozdano łącznie 27 wyprawek czytelnicznych.

Działalność informacyjna i kulturalno-oświatowa.

Oprócz statutowych działań w zakresie gromadzenia, opracowywania i udostępniania zbiorów Gminna Biblioteka Publiczna w Wierzchosławicach prowadziła w 2023 roku równoległe działalność promującą czytelnictwo, usługi biblioteczne oraz dwa duże projekty na które pozyskaliśmy środki z MKiDN.

Projekt „**My - to mamy z biblioteki**” dedykowany był mamom i opiekunom małych dzieci do 5 roku życia. Powstał w odpowiedzi na potrzebę stworzenia w przestrzeni publicznej bezpłatnego miejsca spotkań dla opiekunów dzieci nieobjętych edukacją przedszkolną. Głównym celem projektu było prowadzenie działań animujących czytelnictwo w innowacyjny sposób oraz integracja środowiska kobiet, mieszkanek gminy Wierzchosławice w przyjaznej i dostosowanej do ich potrzeb przestrzeni biblioteki. Spotkania Klubu Mam odbywały się w okresie od czerwca do grudnia 2023 roku i miały formułę wykładu, rozmowy z ekspertem z możliwością poradnictwa dla uczestniczek oraz integracyjnej wymiany doświadczeń wychowawczych. Do grona ekspertów w naszym projekcie zaprosiliśmy: położną, doulę, fizjoterapeutkę, dietetyczkę, logopedkę, specjalistkę SI, nauczycielkę rytmiki, edukatorkę pozytywnej dyscypliny, pediatrę, dentystkę dziecięcą, autorkę książki o autyzmie, nauczycielkę Montessori, psycholożkę i nauczycielkę umuzykalniania metodą Gordona. Podczas spotkań z ekspertami animatorki – dwie uprzednio przeszkolone bibliotekarki, prowadziły zajęcia dla dzieci w formie grupy zabawowej. W ramach projektu zorganizowano także wypożyczalnię zestawów edukacyjnych dla najmłodszych czytelników oraz zakupiono wyposażenie na potrzeby prowadzenia grupy zabawowej. Projekt „My- to Mamy z Biblioteki” przy wkładzie własnym Gminy Wierzchosławice w kwocie 10 000 zł, uzyskał dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 12 000zł.

Drugi projekt „**Dom Słowa – ojczysty w bibliotece**” realizowany był we współpracy z Narodowym Centrum Kultury w ramach programu „Ojczysty – dodaj do ulubionych”. Projekt składał się z siedmiu wydarzeń edukacyjnych, którymi były chronologicznie: wystawa „Opowieści z babcinego podwórka. Językowy spacer wśród nazw roślin i zwierząt w polszczyźnie” prezentowana w bibliotece w Wierzchosławicach oraz filiach bibliotecznych; zabawy logopedyczne dla najmłodszych „Pierwsze wiersze” – cykl 4 spotkań z logopedą dla dzieci z przedszkoli na terenie gminy; „Językowa grywalizacja dla Szkolniaków” – międzyszkolny turniej gier językowych dla dzieci w wieku od 7-12 lat, w którym wzięli udział uczniowie ze wszystkich szkół podstawowych na terenie gminy. W pierwszych dniach lipca odbył się „Kurs retoryki” – dedykowany młodzieży szkolnej w wieku 13-18 lat, prowadzony przez profesjonalnego trenera Akademii Retoryki Igora Zalewskiego z Warszawy. W sierpniu wierzchosławiccy seniorzy brali udział w warsztatach krzyżówkowych „Krzyżujemy słowa” które zakończyły się wydaniem broszury z krzyżówkami dołączanej do książek z serii „Duża czcionka”. We wrześniu zorganizowaliśmy dla nauczycieli rodziców i opiekunów wykład na temat współczesnego języka młodzieżowego "Eluwina, essa, dzban, czyli tradycja i kreatywność w języku młodzieży", który wygłosiła pani prof. Pachowicz kierowniczka Katedry Filologii Polskiej w Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie. Na zakończenie projektu odbyły się warsztaty słowotwórcze dla młodzieży, które zakończyło zgłoszenie propozycji do plebiscytu na młodzieżowe słowo roku 2023. Projekt „Dom Słowa – Ojczysty w bibliotece”

przy wkładzie własnym Gminy Wierzchosławice 2236 zł, uzyskał dofinansowanie MKIDN w wysokości 19 000 zł.

Biblioteka prowadzi nadal własną **stronę internetową** www.biblioteka.wierzchoslawice.pl oraz media społecznościowe (profil na Facebooku) w których zamieszczane są zapowiedzi i relacje z wydarzeń przeprowadzonych w bibliotekach. Filia w Bobrownikach Małych korzysta w tym celu ze strony: www.bobrownikimale.info. Strony są na bieżąco aktualizowane, uzupełniane o nowe informacje oraz ważne komunikaty dla użytkowników odwiedzających witrynę. Poprzez stronę www promowana jest działalność wszystkich bibliotek publicznych z terenu gminy. Ze stroną połączony jest katalog OPAC systemu Sowa, umożliwiający czytelnikom zdalne składanie zamówień, rezerwację książek oraz samodzielne przedłużanie terminów zwrotów wypożyczonych pozycji.

Od 2021 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Wierzchosławicach należy do prowadzonego przez Bibliotekę Wojewódzką w Krakowie konsorcjum dającego możliwość dostępu do publikacji elektronicznych w ramach usług świadczonych przez **Legimi** S.A. Czytelnicy za pośrednictwem biblioteki mogą korzystać z darmowego dostępu do platformy e-booków. W 2023 roku GBP w Wierzchosławicach dysponowała ograniczoną pulą kodów dostępu do platformy dla czytelników. Wystąpiliśmy z prośbą o przyznanie dodatkowych środków z funduszu sołectkiego na zakup większej ilości kodów, nasz wniosek został zaopiniowany pozytywnie, umożliwi to oferowanie czytelnikom większego dostępu do bogatej kolekcji książki w formie elektronicznej.

Biblioteka oferuje również darmowy dostęp do wypożyczalni **Academica** umożliwiającej korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej. Daje to opcje korzystania z 3 721 829 publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych oraz objętych ochroną prawa autorskiego.

Przy bibliotece działają kluby: **Robótek Ręcznych i Gier Planszowych** (założony w 2023 r.), które cieszą się popularnością zarówno wśród osób dorosłych jak i młodzieży. Spotkania uczestników odbywają się w trybie miesięcznym. W 2023 roku kontynuowano również działania **Dyskusyjnego Klubu Książki**. Uczestniczki DKK przeczytały 12 wspólnie wybranych tytułów z kręgu literatury współczesnej, uczestniczyły również w Narodowym Czytaniu oraz po raz pierwszy zorganizowanej Nocy Bibliotek. W Filii biblioteki w Bogumiłowicach odbyły się 4 spotkania **Klubu Seniora**.

Nadrzędnym celem działalności Gminnej Biblioteki Publicznej jest promocja czytelnictwa oraz zaspokajanie zróżnicowanych potrzeb czytelniczych użytkowników biblioteki oraz upowszechnianie wiedzy i kultury. W 2023 roku realizowane były w tym zakresie liczne przedsięwzięcia zarówno w bibliotece głównej jak i jej filiach. Dla czytelników zorganizowano m in.:

Spotkania autorskie z:

- **Krystyną Mirek**, autorką przeszło 40 książek i kilku popularnych serii powieści obyczajowych,
- **Sabiną Jakubowską**, autorką uhonorowanej wieloma nagrodami powieści „Akuszerki” oraz „Dom na wspólnej”. Warto nadmienić, że opcje filmowe do „Akuszerki” nabyła Agnieszka Holland a akcja powieści rozgrywa się w pobliskich Jadownikach. Oba spotkania cieszyły się [dużym powodzeniem](#).

Wystawy:

- Galeria Jednego Obrazu – prezentacja wybranych prac Adama Jańca z Wierzchosławic,
- Stała wystawa Dożynki Reymontowskie 1952-2000,
- wystawa modeli pojazdów strażackich z kolekcji Tadeusza Sitko,

- wystawa malarstwa Anety Brudkiewicz Paździory,
- wystawa malarstwa Łukasza Oleszkowicza,
- wystawa historyczna dotycząca bohaterów I wojny światowej,
- „Pejzaże regionalne” Adama Jańca,

Konkursy plastyczne:

- „Wstrzymał słońce ruszył ziemię - 550 rocznica urodzin Mikołaja Kopernika” (Wierzchosławice),
- „Moja pocztówka z wakacji” (Wierzchosławice),
- „Witaj Pani Wiosno” (Bobrowniki Małe),
- „Jak bóbr nad stawem zamieszkał” – 13 edycja konkursu plastycznego w Bobrownikach Małych,
- „Polska złota jesień widziana oczami dzieci” (Bobrowniki Małe),
- „Być jak Paweł Edmund Strzelecki czyli moje podróże z książką” (Łętowice).

Warsztaty:

- warsztaty wykonywania tradycyjnych masek karnawałowych (Wierzchosławice),
- warsztaty „Wielokulturowa Biblioteka” (Wierzchosławice),
- warsztat „Jak rozpoznać, zrozumieć i dostosować ofertę biblioteki do potrzeb autystycznych czytelników” (Wierzchosławice),
- BOOM3 na komiksy i gry planszowe w bibliotece (Wierzchosławice),
- „Wiosenny mini ogródek” (Bobrowniki Małe),
- „Las w szkle” (Bobrowniki Małe),
- „Ozdoby i palmy Wielkanocne” (Bobrowniki Małe),
- „Morskie butle sensoryczne” (Bobrowniki Małe),
- „Hotel dla owadów” (Bobrowniki Małe),
- „Flower Boxy z okazji Dnia Mamy” (Bobrowniki Małe).

Zajęcia dla dzieci:

- ferie w Bibliotece (wszystkie oddziały biblioteki),
- bal Karnawałowy (Wierzchosławice, Mikołajowice),
- Literackie kalambury, Familiada, Milionerzy (Mikołajowice),
- Dzień Babci i Dziadka (Bobrowniki Małe, Bogumiłowice),
- całoroczne cykliczne spotkania z Przedszkolakami (Wierzchosławice),
- Dzień Kobiet,
- „Książka jest jak ogród” – głośne czytanie dla dzieci w języku ukraińskim (Wierzchosławice),
- „Jak przetrwała cywilizacja mrówek”- zajęcia czytelnicze (Mikołajowice),
- Wakacje z Bogiem - zajęcia plastyczne, gry i zabawy,
- Wakacyjna akcja „Krótkie czytanki w letnie poranki” - cykl spotkań z dziećmi wokół ulubionych książek,
- Wakacje z biblioteką „Bystrzaki literackie” - konkurs czytelniczy (Mikołajowice),
- Zabawa andrzejkowa (Filia w Bobrownikach Małych),
- Bal Wszystkich Świętych,
- Święto Pluszowego Misia (Mikołajowice, Bogumiłowice),
- List do Świętego Mikołaja – konkurs na wiersz,
- Spotkanie opłatkowe i wspólne kolędowanie (Mikołajowice).

Wydarzenia:

- 149. rocznica urodzin premiera Witosa z promocją nowej książki Jana Hebdy „O Wincentym Witosie inaczej”,
- 80. rocznica powstania w getcie warszawskim lekcja historii (19.04.2023) we współpracy z Muzeum Wincentego Witosa w Wierzchosławicach,

- Rok Katarzyny Michalak – konkurs czytelniczy (Bobrowniki Małe),
- Uroczyste Obchody Dnia Strażaka,
- Ogólnopolskie Święto Wolnych Książek,
- Odjazdowy Bibliotekarz VI rajd rowerowy,
- Narodowe Czytanie „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej,
- Noc Bibliotek pod hasłem „Absurd nie czytać”,
- Uroczyste obchody 11. listopada w Domu Ludowym w Wierzchosławicach,
- Narodowe Święto Niepodległości w Bobrownikach Małych połączone z „Rodzinną Niepodległościową Grą Terenową”,
- „Aktywnie charytatywnie z Mrówką” we współpracy ze Stowarzyszeniem Inicjatywy Społeczne w Wierzchosławicach.

W 2023 roku Gminna Biblioteka Publiczna współpracowała z nauczycielami szkół podstawowych i przedszkoli, Gminnym Centrum Kultury, Klubem Senior + , Zespołem Pieśni i Tańca Swojacy, Stowarzyszeniem Castor w Bobrownikach Małych, Stowarzyszeniem Inicjatywy Społeczne w Wierzchosławicach, Muzeum Wincentego Witosa w Wierzchosławicach oraz Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w Warszawie.

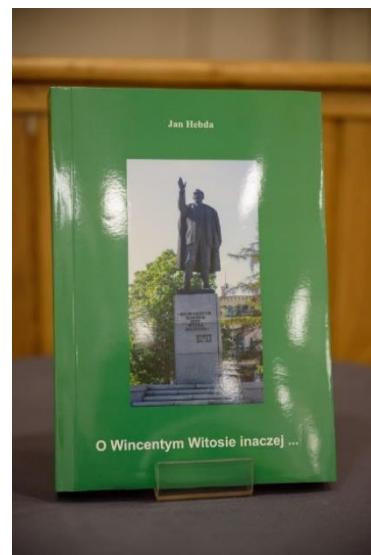
Gminna Biblioteka Publiczna im. Władysława Stanisława Reymonta w Wierzchosławicach w 2023 roku spełniła kryteria posiadania **certyfikatu „BIBLIOTEKA+”**. Certyfikat przyznawany jest gminnym bibliotekom publicznym z gmin wiejskich, miejsko wiejskich i miast do 15 000 mieszkańców. Aby go otrzymać biblioteka musi spełniać wszystkie wymagane kryteria określone w certyfikacie. Biblioteki, które uzyskały certyfikat są traktowane w programach Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zasadach preferencyjnych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Wierzchosławicach jako jedna z 10 bibliotek w Polsce została zakwalifikowana w 2023 roku do udziału w pierwszej edycji projektu Fundacji FRSI **„Biblioteki dla klimatu”**. Głównym celem projektu jest budowanie silnych i odpornych na kryzysy społeczności lokalnych, rozwijanie świadomości klimatycznej i promowanie najsukuteczniejszych działań proklimatycznych.

Biblioteka zakwalifikowała się także do udziału w **5. rundzie Programu Rozwoju Bibliotek**. Istotą tego projektu jest wspieranie tysięcy bibliotek publicznych w całej Polsce w pełnieniu roli lokalnych centrów aktywności społecznej. W takich placówkach ludzie spędzają czas, rozwijają swoje zainteresowania, zdobywają nowe umiejętności i wspólnie działają. Program Rozwoju Bibliotek to przedsięwzięcie Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności prowadzone przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. **Celem naszego udziału jest przeprowadzenie rzetelnej diagnozy potrzeb mieszkańców gminy Wierzchosławice oraz ich oczekiwań wobec biblioteki jako miejsca społeczno-kulturalnego dostępnego dla wszystkich. W oparciu o diagnozę zostanie opracowany plan rozwoju biblioteki na kolejne lata.**

149. rocznica urodzin premiera Witosa z promocją nowej książki „O Wincentym Witosie inaczej”

149. rocznica urodzin premiera Witosia z promocją nowej książki „O Wincentym Witosie inaczej”

Narodowe Czytanie „Nad Niemnem” Elży Orzeszkowej

Noc Bibliotek pod hasłem „Absurd nie czytać”

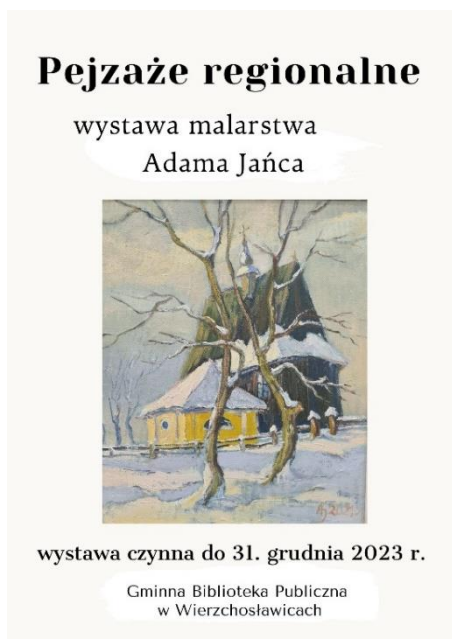
Noc Bibliotek pod hasłem „Absurd nie czytać”

Wystawa malarstwa Anety Brudkiewicz-Paździory

Wystawa malarstwa Łukasza Oleszkowicza

Wystawa malarstwa Adama Jańca

Konkurs plastyczny „Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię – 550 rocznica urodzin M. Kopernika”

Z dziećmi i młodzieżą na terenie naszej Gminy zajęcia prowadzą sekcje:

1. Judo Tora Wierzchosławice – prowadzone są zajęcia z judo,
2. Akademia Piłkarska Wierzchosławice – prowadzone są zajęcia z piłki nożnej.
3. LKS Wierzchosławice-Ostrów – prowadzone są zajęcia z piłki nożnej.

W 2023 roku zwiększona została dotacja na Kluby sportowe na terenie naszej Gminy - **łącznie wyniosła: 230 000 zł.**

Dotacje przyznane w 2023 r. na upowszechnianie kultury fizycznej

Nr wniosku	Wnioskodawca	Nazwa projektu	Przyznana kwota dotacji
1	Ludowy Klub Sportowy Wierzchosławice-Ostrów	„Rozwój kultury fizycznej w LKS Wierzchosławice-Ostrów w 2023r.”	51 000 zł
2	Ludowy Klub Sportowy „Dunajec” Mikołajowice	„Rozwój Sportu w Mikołajowicach w 2023 r.”	34 000 zł
3	JUDO TORA Wierzchosławice	„Judo Dzieci i Młodzieży 2023 w Gminie Wierzchosławice”	26 000 zł
4	Akademia Piłkarska Wierzchosławice	„Rozwój sportu wśród dzieci i młodzieży w 2023 r.”	58 000 zł
5	Ludowy Klub Sportowy „Gosławia” Gosławice	„Konkurs-rozwój sportu w 2023 r.”	33 000 zł
6	Ludowy Klub Sportowy „Rudka”	„Konkurs-rozwój sportu w 2023 r.”	28 000 zł

Źródło: dane Referatu EKS

Wszystkie zespoły seniorskie rywalizują w rozgrywkach ligowych na poziomie od klasy okręgowej do B-klasy, natomiast drużyny młodzieżowe występują na poziomie rozgrywek rejonowych.

ZDJĘCIA ZESPOŁÓW: **LKS Wierzchosławice-Ostrów**

LKS Dunajec Mikołajowice

LKS Gosławia Gosławice

LKS Rudka Bobrowniki Komorów

Akademia Piłkarska Wierchosławice

Judo Tora Wierzchosławice

Corocznie zespoły seniorskie rywalizują w turnieju o Puchar Wójta Gminy Wierzchosławice. Tym razem zwycięzcą okazał się zespół z Mikołajowic. Udział w turnieju wzięły wszystkie zespoły seniorskie biorące udział w rozgrywkach ligowych.

Puchar Wójta dla Mikołajowic

W rozgrywkach sportowych, jakie organizuje Gmina, biorą udział wszystkie szkoły z terenu naszej Gminy, wyłaniając zwycięzców którzy reprezentują Gminę na zawodach na szczeblu powiatowym.

Zawody szkolne

W roku 2023 największymi sukcesami był udział piłkarek w finale ogólnopolskim największego turnieju dla dzieci „Pucharu Tymbarku”, oraz zawodniczki JudoTora Wierchosławice tj. Julia Kozielec która jest aktualna srebrna medalistka Mistrzostw Polski Młodziczek oraz Gabriela Padło która zdobyła brązowy medal Mistrzostw Polski w kategorii wiekowej.

Piłkarki na ogólnopolskim turnieju – „Puchar Tymbarku”

Najlepsze zawodniczki Judo Tora

Źródło: dane Referatu EKS

11.4 Organizacje pozarządowe

W gminie Wierchosławice funkcjonuje ponad 30 organizacji, których znaczną część stanowią Ochotnicze Straże Pożarne i Koła Gospodyń Wiejskich. Wśród pozostałych wyróżniają się organizacje zorientowane na pobudzenie aktywności lokalnej, integrację i wspieranie rozwoju lokalnego, grupy zrzeszone wokół folkloru i rozwoju kultury oraz kultywowania tradycji lokalnych i pamięci Wincentego Witosa. 25 listopada 2022 r. Rada Gminy Wierchosławice podjęła Uchwałę Nr LVII/391/2022 w sprawie uchwalenia Programu współpracy Gminy Wierchosławice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok.

W programie określono priorytetowe zadania z obszarów:

- **Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.** Zadanie - *Wspieranie i upowszechnianie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego*. Na realizację zadania przeznaczono kwotę: 40 000,00 zł.
- **Działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży.** Zadanie - *Organizacja wypoczynku letniego dzieci i młodzieży*. Na realizację zadania planuje się przeznaczyć kwotę: 15 000,00 zł.
- **Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym.** Zadanie - *Wspieranie aktywności oraz integracji społecznej seniorów*. Na realizację zadania przeznaczono kwotę: 6 000,00 zł.

W toku realizacji Programu współpracy Gminy Wierchosławice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok, gmina przeprowadziła 3 otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w wyżej wymienionych obszarach.

W wyniku rozstrzygnięcia przeprowadzonych konkursów zostały przyznane dotacje na realizację następujących zadań publicznych przez:

- 1) **Stowarzyszenie Rozwoju Bobrownik Małych CASTOR.** Zadanie pn. „**Wspólnie uczymy 105. Rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości**” - dotacja w wysokości – 1 000,00 zł. Zadanie zostało realizowane w okresie od 01.10.2023-30.11.2023r. i polegało na przeprowadzeniu akcji promocyjnej i rekrutacji uczestników zadania, zorganizowaniu rajdu konno-rowerowego i wspólnego śpiewania pieśni patriotycznych oraz przeprowadzeniu rodzinnej niepodległościowej gry terenowej. Realizacja zadania wzbogaciła ofertę kulturalno-artystyczną gminy i upowszechniła dziedzictwo narodowe.

- 2) **Stowarzyszenie kULtura.** Zadanie pn. „**Konkurs Wieńca Dożynkowego 2023**”- dotacja w wysokości - 39 000,00 zł.

Zadanie zostało realizowane w okresie od 01.08.2023 - 30.09.2023 r. i polegało na promocji i organizacji Konkursu Wieńca Dożynkowego podczas Dożynek Gminnych w 2023 r. w Wierchosławicach. W wyniku realizacji zadania wykonano 8 wieńców dożynkowych. Realizacja zadania wzmocniła tożsamość lokalną i utrwaliła tradycje dożynkowe poprzez przekazanie młodemu pokoleniu tradycji związanych z życiem społeczności wiejskiej. Wzbogaciła ofertę kulturalną i upowszechniła folklor w gminie Wierchosławice.

- 3) **Akademii Piłkarską Wierchosławice** na zadanie pn.: „**Sport to zdrowie – Zawoja 2023**” – dotacja w wysokości 15 000,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane w okresie od 01.07.2023 r. do 31.08.2023 r. i polegało na zorganizowaniu obozu letniego dla dzieci w Zawoi. Realizacja zadania upowszechniła wypoczynek letni wśród dzieci -mieszkańców gminy Wierchosławice.

- 4) Stowarzyszenie Klub Seniora „Przystań” na zadanie pn.: „Senior w pełni życia”- dotacja w wysokości 6 000,00 zł.

Zadanie zostało realizowane w okresie od 1.07.2023 r. do 31.12.2023r. i polegało na zorganizowaniu wycieczki dla seniorów w Pieniny i Senioriady 2023. Realizacja zadania zwiększyła aktywność i integrację społeczną seniorów z Gminy Wierchosławice.

Ponadto w trybie art. 19a ustawy tzw. małe granty w 2023 r. zrealizowane zostało zadanie pn. *Dożynkowy festyn rodzinny* przez Stowarzyszenie kULtura.

Na realizację zadania stowarzyszenie otrzymało środki w wysokości 10 000,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane w okresie od 15.07.2023 r. do 15.09.2023 r. i polegało na zorganizowaniu festynu rodzinnego z zabawą taneczną dla mieszkańców Gminy Wierchosławice podczas dożynek gminnych. Realizacja zadania wzmocniła integrację społeczną mieszkańców Gminy Wierchosławice.

Realizacja Programu współpracy Gminy Wierzchosławice z organizacjami pozarządowymi oraz z innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 r. przyczyniła się do pobudzania aktywności społecznej w środowisku lokalnym i lepszego rozpoznawania i zaspokajania potrzeb społecznych w sposób skuteczny i efektywny oraz poprawy współpracy pomiędzy sektorem pozarządowym a samorządem gminy.

Podsumowanie realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku

Lp.	WSKAŹNIK	WYKONANIE
1.	Liczba i rodzaje zadań publicznych zleconych w trybie otwartych konkursów ofert oraz w trybie uproszczonym.	5
2.	Liczba ofert złożonych w ramach otwartych konkursów ofert oraz trybu uproszczonego.	6
3.	Liczba umów zawartych na realizację zadania publicznego	5
4.	Wysokość kwot udzielonych dotacji	71 000 zł
5.	Liczba organizacji realizujących zadania publiczne	4
6.	Liczba osób, które były adresatami działań publicznych realizowanych przez organizacje lub podmioty	Ponad 390 uczestników wzięło udział w zadaniach publicznych; mieszkańcy Gminy Wierzchosławice

Źródło: statystyki UG

Udzielone dotacje w latach 2019-2023 (w zł)

Lp.	Udzielone dotacje w roku	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Kwota założona w Programie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	20 000 zł	30 000 zł	60 000 zł	101 000 zł	71 000 zł
2.	Kwota udzielonych dotacji	20 000 zł	30 000 zł	58 000 zł	101 000 zł	71.000 zł
3.	Wykorzystanie dotacji w %	100 %	100 %	97 % %	100%	100 %

Źródło: statystyki UG

12. Realizacja Strategii, Polityk i Programów

12.1 Strategia Rozwoju Gminy Wierzchosławice na lata 2021-2030

W oparciu o wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Wierzchosławice zawartej w Strategii Rozwoju Gminy Wierzchosławice na lata 2021-2030 ogólny obraz gminy przedstawia się następująco: Gmina Wierzchosławice zalicza się do ekskluzywnej grupy jednostek samorządowych w województwie małopolskim zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie dużego miasta i z bezpośrednim dostępem do autostrady A4. Należą do niej przede wszystkim jednostki położone wokół Krakowa i Tarnowa. Czynniki te samoczynnie budują atrakcyjność inwestycyjną i osadniczą gminy, przekładając się na jej poważną przewagę konkurencyjną wobec innych jednostek w regionie. Gmina wyróżnia się co najmniej jeszcze jednym uwarunkowaniem o potencjale strategicznym – szerokimi możliwościami wypoczynkowymi i rekreacyjnymi związanymi z dostępem do Dunajca, licznych stawów i zbiorników wodnych oraz rozległego kompleksu Lasów Radłowsko-Wierzchosławickich. Podstawowym zadaniem władz samorządowych jest wykorzystanie tych uwarunkowań poprzez planowanie i realizowanie rozwoju gminy w oparciu o te czynniki.

Można wyróżnić trzy podstawowe cechy charakteryzujące pozycję wyjściową dla rozwoju gminy w obecnej dekadzie. Pierwszą z nich jest stabilność podstawowych czynników rozwoju. Należą do nich przede wszystkim bardzo dobra lokalizacja gminy, jej obiektywnie dobra sytuacja demograficzna pomimo zmian struktury wiekowej populacji oraz stabilna gospodarka finansowa, którą wyróżnia na tle jednostek w powiecie wysoki poziom dochodów własnych i jego udział w ogóle dochodów. Ponadto, warto wyróżnić stabilny, wyraźny trend urbanizacyjny w gminie w jej centralnej części – w miejscowościach wokół drogi wojewódzkiej nr 973 prowadzącej do Tarnowa.

Po drugie, gmina Wierzchosławice wyróżnia się na tle okolicznych jednostek. Świadczą o tym nie tylko uwarunkowania ekonomiczne (przede wszystkim obecność wysoce dochodowej branży przetwórczej; wyróżniająca się struktura przedsiębiorstw za sprawą bliskości tarnowskiego rynku handlu, usług i klienta; potencjał rozwoju rekreacji i oferty wypoczynkowej) czy dostępność transportowa, lecz również istotne czynniki rozwoju społecznego. Przede wszystkim są to bardzo dobry poziom nauczania w szkołach podstawowych, lokalne dziedzictwo i tradycje (postać Wincentego Witosa, obchody patriotyczne) oraz prężne i integrujące instytucje lokalne (m.in. Gminne Centrum Kultury w Wierzchosławicach, sieć bibliotek publicznych). Nie można przy tym pominąć wysokiego poziomu rozwoju infrastruktury sieciowej (wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej) na terenie gminy, które istotnie podnoszą jej atrakcyjność osadniczą.

Trzecią cechą charakteryzującą pozycję wyjściową gminy dotyczącą strategii rozwoju stanowi niewykorzystany potencjał rozwojowy w ubiegłych latach.

Strategia określa kierunki interwencji podejmowanych w perspektywie do roku 2030, w tym: kluczowe inwestycje gminne. Wśród zestawienia 8 głównych z nich wyróżniono projekty z obszarów dotyczących: usprawnienia sieci komunikacyjnej gminy (budowa obwodnicy Wierzchosławic, budowy parkingu P&R przy przystanku kolejowym w Bogumiłowicach), modernizacji budynków infrastruktury społecznej (szkół wraz z otoczeniem, Centrum Kultury Wsi Polskiej), mieszkalnictwa społecznego i infrastruktury dedykowanej

sportom i rekreacji (budowa hali, zagospodarowanie otoczenia zbiorników wodnych). Łączną wartość tych przedsięwzięć – z wyłączeniem ogromnych kosztów budowy obwodnicy – szacuje się na 56 mln zł. Wycena wykorzystuje m.in. bazę wiedzy i doświadczeń powstałą w wyniku prac nad ramami finansowymi dla innych dokumentów funkcjonujących na poziomie gminy, realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie, informacje finansowe zapisane w opracowanych już projektach, studiach wykonalności itp., a także informacje o możliwym dofinansowaniu.

Poniżej przedstawiamy tabele obrazujące Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania oraz poziomem bieżącej realizacji w perspektywie do roku 2030.

1.	Budowa obwodnicy Wierchosławic
Lokalizacja inwestycji	zachodnia strona gminy
Kluczowy problem lub potrzeba, na którą odpowiada inwestycja	duży ruch samochodów w tym wielkotonażowych
Zasięg, potencjalne oddziaływanie inwestycji	Łętowice, Bogumiłowice Wierchosławice
Planowy rok lub okres realizacji	2030
Szacowane koszty inwestycji	200 000 000,00
Potencjalne źródło finansowania inwestycji i ewentualnie % dofinansowania	Środki UE oraz krajowe
Poziom realizacji	Opracowano wielowariantową koncepcję budowy obwodnicy Wierchosławic, Bogumiłowic, Łętowic – zadanie zrealizowane przez ZDW Kraków przy udziale UG Wierchosławice. Wydatkowano środki finansowe w kwocie 1 179 939 zł

2.	Modernizacja i rozbudowa placówek oświatowych na terenie gminy
Lokalizacja inwestycji	Wierchosławice, Łętowice, Mikołajowice, Rudka, Ostrów
Kluczowy problem lub potrzeba, na którą odpowiada inwestycja	niezadawalający stan techniczny budynków szkół
Zasięg, potencjalne oddziaływanie inwestycji	Wierchosławice, Łętowice, Mikołajowice, Rudka, Ostrów
Planowy rok lub okres realizacji	2025
Szacowane koszty inwestycji	25 000 000,00
Potencjalne źródło finansowania inwestycji i ewentualnie % dofinansowania	Środki UE oraz krajowe
Poziom realizacji	Dokonano rozbudowy i modernizacji szkół podstawowych w Rudce i Łętowicach. W pozostałych szkołach tj. w szkole podstawowej w Ostrowie, Wierchosławicach i Mikołajowicach dokonano termomodernizacji budynków, wymiany instalacji centralnego ogrzewania, a w szkole w Mikołajowicach i Wierchosławicach dodatkowo wymiana instalacji elektrycznej. Wydatkowano środki finansowe w kwocie 12 834 741,37

3.	Budowa parkingu P&R w Bogumiłowicach
Lokalizacja inwestycji	Bogumiłowice
Kluczowy problem lub potrzeba, na którą odpowiada inwestycja	brak miejsc parkingowych
Zasięg, potencjalne oddziaływanie inwestycji	Gmina Wierzchosławice
Planowy rok lub okres realizacji	2025
Szacowane koszty inwestycji	2 000 000,00
Potencjalne źródło finansowania inwestycji i ewentualnie % dofinansowania	Środki UE oraz krajowe
Poziom realizacji	Zakup działki Nr 169/2 w Miejscowości Bogumiłowice oraz opracowanie koncepcji budowy parkingu Park & Ride wydatkowano środki 308 000 zł

4.	Modernizacja budynku Centrum Kultury Wsi Polskiej w Wierzchosławicach
Lokalizacja inwestycji	Wierzchosławice
Kluczowy problem lub potrzeba, na którą odpowiada inwestycja	niezadawalający stan techniczny budynku GCK
Zasięg, potencjalne oddziaływanie inwestycji	Gmina Wierzchosławice
Planowy rok lub okres realizacji	2027
Szacowane koszty inwestycji	5 000 000,00
Potencjalne źródło finansowania inwestycji i ewentualnie % dofinansowania	Środki UE oraz krajowe
Poziom realizacji	W ramach Programu Ekopartnerzy na rzecz słonecznej energii wybudowano naziemną instalację fotowoltaiczną o mocy 29,7 kWp.

5.	Zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych
Lokalizacja inwestycji	Wierzchosławice
Kluczowy problem lub potrzeba, na którą odpowiada inwestycja	brak zorganizowanych miejsc do wypoczynku
Zasięg, potencjalne oddziaływanie inwestycji	Gmina Wierzchosławice
Planowy rok lub okres realizacji	2030
Szacowane koszty inwestycji	3 000 000,00
Potencjalne źródło finansowania inwestycji i ewentualnie % dofinansowania	Środki UE oraz krajowe
Poziom realizacji	Remont kompleksu sportowo-rekreacyjnego nad Dunajcem „Rybitwa”. Środki wydatkowane w kwocie 716 890,78 zł

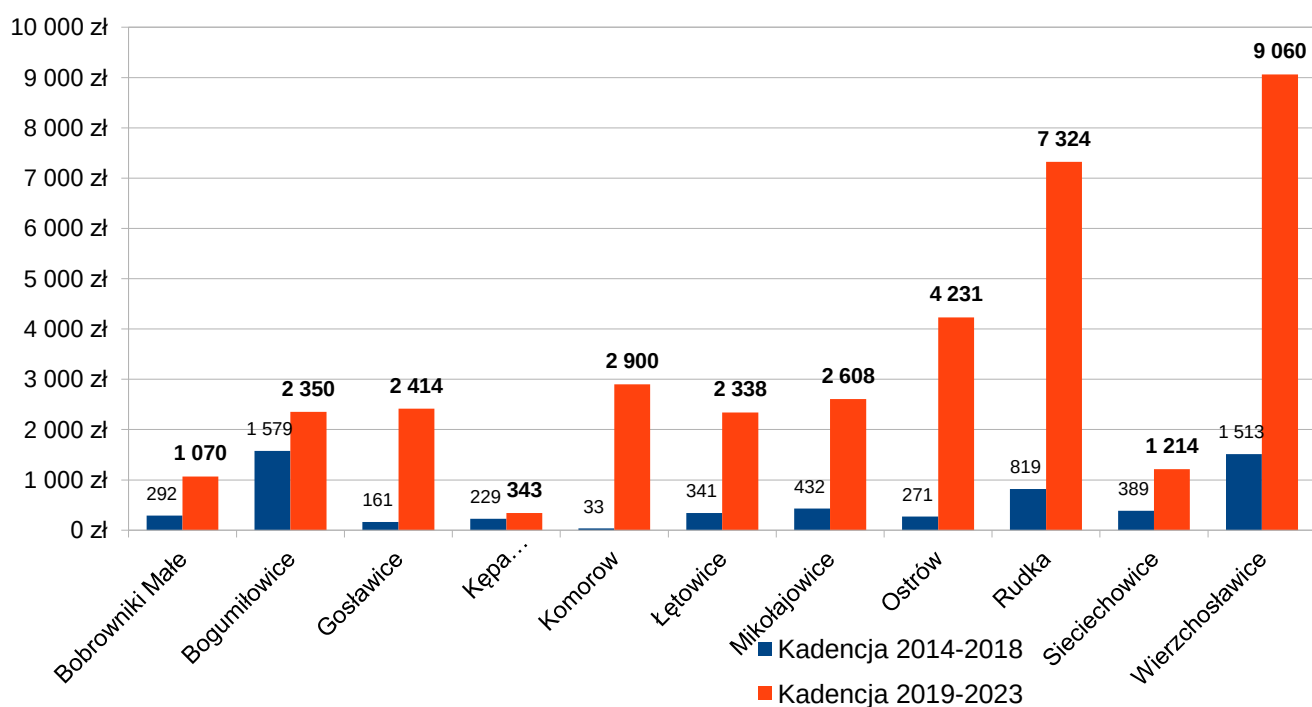
6.	Budowa hali widowiskowo sportowej
Lokalizacja inwestycji	Wierzchosławice
Kluczowy problem lub potrzeba, na którą odpowiada inwestycja	brak pełnowymiarowej hali na terenie gminy
Zasięg, potencjalne oddziaływanie inwestycji	Gmina Wierzchosławice
Planowy rok lub okres realizacji	2026
Szacowane koszty inwestycji	15 000 000,00
Potencjalne źródło finansowania inwestycji i ewentualnie % dofinansowania	Środki UE oraz krajowe
Poziom realizacji	Zakupiono działki nr 1325/2 o powierzchni 0,05 ha, 1326/7 o powierzchni 0,02 ha oraz 1388 o powierzchni 0,17 ha - położone w Wierzchosławicach pod budowę hali. Wydatkowane środki: 201 328 zł

7.	Budowa domów mieszkalnych w ramach Społecznej Inicjatywy Społecznej
Lokalizacja inwestycji	Kępa Bogumiłowska, Wierzchosławice
Kluczowy problem lub potrzeba, na którą odpowiada inwestycja	niewystarczająca ilość lokali mieszkalnych
Zasięg, potencjalne oddziaływanie inwestycji	Gmina Wierzchosławice
Planowy rok lub okres realizacji	2025
Szacowane koszty inwestycji	6 000 000,00
Potencjalne źródło finansowania inwestycji i ewentualnie % dofinansowania	Środki krajowe
Poziom realizacji	Gmina przystąpiła do programu Społecznych Inicjatyw mieszkaniowych Małopolska SIM Małopolska Sp. z o.o. Gmina Wierzchosławice przekazała działkę Nr 137/20 w Wierzchosławicach pod budowę budynku wielorodzinnego, w którym mieścić się będzie 40 lokali mieszkalnych 1,2,3-pokojowych. W dniu 14 września 2023 roku Gmina Wierzchosławice zawarła umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na otrzymanie wsparcia ze środków Funduszu Dopłat w wysokości 3 981 040, 78 zł, które przekazała do Spółki SIM Małopolska Sp. z o.o. w ramach zwiększenia udziałów w Spółce. Gmina Wierzchosławice posiada 172 923 udziały w spółce na łączną kwotę 8 646 150 zł.

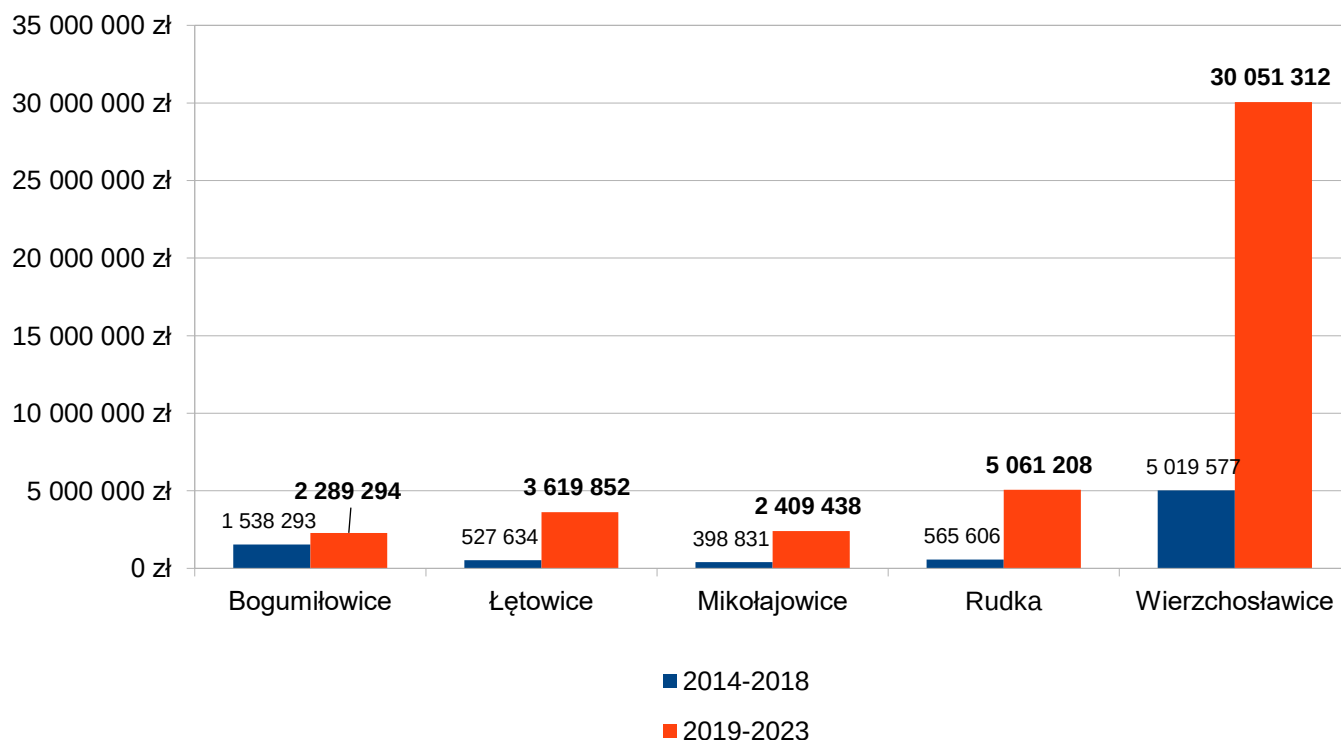
8.	Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy co najmniej 2MW
Lokalizacja inwestycji	Sieciechowice
Kluczowy problem lub potrzeba, na którą odpowiada inwestycja	Rozwój odnawialnych źródeł energii
Zasięg, potencjalne oddziaływanie inwestycji	Zasięg regionalny
Planowy rok lub okres realizacji	2025
Szacowane koszty inwestycji	5 000 000,00
Potencjalne źródło finansowania inwestycji i ewentualnie % dofinansowania	Środki UE oraz krajowe 95% dofinansowanie
Poziom realizacji	7 lipca 2023 r. do rejestru Krajowego Ośrodka wsparcia Rolniczego została wpisana Wierzchosławicka spółdzielnia energetyczna w skład której wchodzi podmioty prawne tj. Gmina Wierzchosławice, Wierzchosławickie Wodociągi oraz Publiczna Biblioteka w Wierzchosławicach. Została opracowana koncepcja rozwoju Wierzchosławickiej Spółdzielni Energetycznej na lata 2023-2030. Złożony został do Ministerstwa Rozwoju i Technologii wniosek o dofinansowanie działań przedinwestycyjnych związanych z budową dwóch instalacji fotowoltaicznych o mocy 1 kW każda kWp

Zestawienie wydatków inwestycyjnych w dwóch ostatnich kadencjach w przeliczeniu na mieszkańca Gminy Wierzchosławice

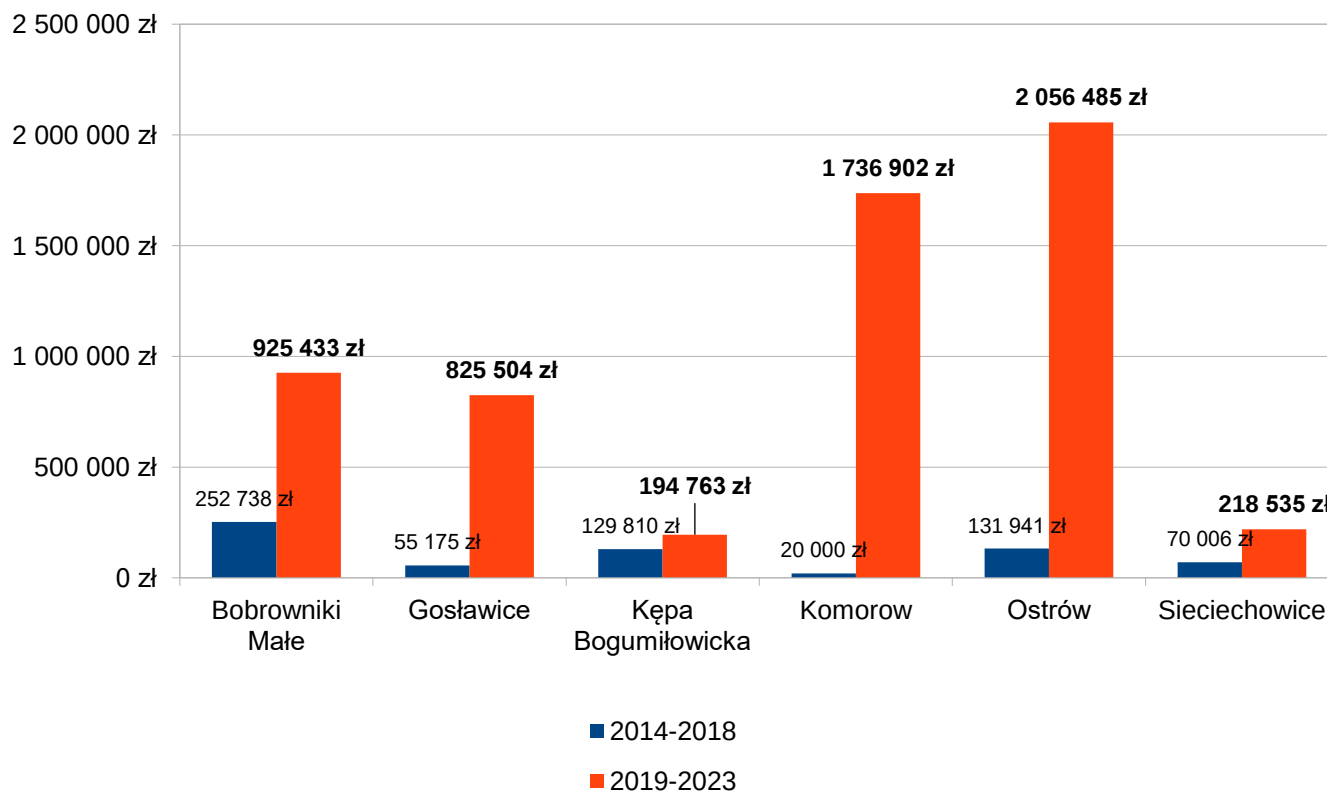
Porównanie zestawienia stanów na paragrafach wydatków inwestycyjnych w kadencji 2014-2018 i kadencji 2019-2023 w przeliczeniu na mieszkańca (w zł)

Porównanie zestawienia stanów na paragrafach wydatków inwestycyjnych w kadencji 2014-2018 i kadencji 2019-2023 (w zł)

Porównanie zestawienia stanów na paragrafach wydatków inwestycyjnych w kadencji 2014-2018 i kadencji 2019-2023 (w zł)

Źródło: dane Referatu IRD

Realizacja zadań w Obszarze strategicznym Nr 2 - Infrastruktura, komunikacja i planowanie przestrzenne

Cel strategiczny 1. Zapewnienie mieszkańcom dobrze zaprojektowanej, przyjaznej środowisku przestrzeni do życia

Cel operacyjny	Podjęte działania w 2023r.
Cel operacyjny 1.2. Infrastruktura sieciowa i gospodarka odpadami zapewniająca atrakcyjność osadniczą gminy	• Kontynuacja realizacji Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych Spółki Wodociągi Wierchosławickie Sp. z o.o. na lata 2021-2023. W roku 2023r. oddano do eksploatacji 1 km zbiorczej sieci wodociągowej oraz 0,21 km zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej. • Kontynuacja realizacji odbioru odpadów komunalnych na terenie gminy w oparciu o umowę z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie w zakresie odbierania odpadów komunalnych. • Kontynuowanie i usprawnianie działań realizowanych przez Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. • Rozwój infrastruktury do produkcji energii ze źródeł odnawialnych poprzez montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych (21 instalacji fotowoltaicznych oraz 1 instalacja kolektorów słonecznych) oraz budynkach użyteczności publicznej (SP w Wierchosławicach, SP w Ostrowie, Żłobek w Bogumiłowicach oraz Centrum Kultury Wsi Polskiej w Wierchosławicach).
Cel operacyjny 1.3. Poprawa jakości środowiska naturalnego jako kluczowy element podnoszenia jakości życia mieszkańców	• Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza (obniżenie poziomu niskiej emisji) poprzez realizację projektów obejmujących wymianę nieefektywnych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych na nowoczesne i ekologiczne urządzenia grzewcze na paliwa stałe oraz gazowe. • Prowadzenie planowanych i interwencyjnych kontroli palenisk w gospodarstwach domowych. W 2023r. przeprowadzono 200 kontroli. • Prowadzenie akcji informacyjnych poprzez dystrybucję ulotek, rozwieszenie plakatów edukacyjnych na terenie gminy, komunikaty na stronie internetowej Urzędu oraz kwartalniku „Ziemia Wierchosławicka”, akcja sprzątania świata, a także pokazy naukowe dla uczniów szkół z terenu gminy. • Punkt konsultacyjno – informacyjny Programu „Czyste Powietrze”. W 2023r.

	złożono 55 wniosków o dofinansowanie z programu „Czyste Powietrze”. • Przy realizacji programów poprawy lokalnej gospodarki wodnej i wzmocnienia lokalnych ekosystemów nie odjęto działań.
Cel operacyjny 1.4. Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy	• Uchwalano 1 miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze 52,8ha. • W trakcie procedury planistycznej są 2 miejscowe plany. • Tworzenie warunków dla rozwoju społecznego budownictwa – realizacja zadań w ramach projektu Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych. • Zgodnie z planem nakładów na lokale mieszkalne na lata 2020-2025 w 2023 roku przeprowadzono bieżące przeglądy instalacji i urządzeń, konserwacje oraz doraźne naprawy.

Zródło: Referat GKPOŚ

Realizując założenia Strategii w 2023 r. podejmowano szereg działań o charakterze proekologicznym, realizowano wcześniej rozpoczęte projekty i podejmowano zupełnie nowe. Główne obszary Strategii w 2023 r. obejmowały realizację projektów:

a) Projekt pn.: „Redukcja emisji CO₂ w Gminie Wierzchosławice poprzez wymianę źródeł ciepła w gospodarstwach domowych na nowoczesne urządzenia grzewcze na paliwa stałe.” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020.

Działanie 4.4. Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza; Podziałanie 4.4.3 Obniżenie poziomu niskiej emisji (paliwa stałe) – SPR

Nr projektu: RPMP.04.04.03-12-0245/17

W roku 2023r. wymieniono 1 kocioł na nowoczesne urządzenie grzewcze na węgiel na kwotę 6930,00 zł.

b) Projekt pn.: „Ochrona powietrza w Gminie Wierzchosławice poprzez wymianę źródeł ciepła w gospodarstwach domowych na nowoczesne urządzenia grzewcze gazowe.” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020.

Działanie 4.4. Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza; Podziałanie 4.4.2 Obniżenie poziomu niskiej emisji – SPR

Nr projektu: RPMP.04.04.02-12-0262/18

Umowa na dofinansowanie Projektu w ramach Osi Priorytetowej 4. Regionalna Polityka energetyczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 pomiędzy Zarządem Województwa Małopolskiego a Gminą Wierzchosławice została podpisana w dniu 17.05.2022 r.

W 2023 r. z wymieniono 32 nieekologiczne kotły na nowoczesne urządzenia grzewcze gazowe. Kwota realizacji zadania wyniosła 471 099,56 zł.

c) Projekt pn.: „Ekopartnerzy na rzecz słonecznej energii Małopolski” – jest realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, 4 Oś Priorytetowa Regionalna Polityka Energetyczna, Działanie 4.1 Zwiększenie

wykorzystania odnawialnych Źródeł energii; Poddziałanie 4.1.1 Rozwój infrastruktury produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Celem ogólnym programu jest wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii elektrycznej i ciepłej w finalnym zużyciu energii oraz poprawa jakości powietrza na terenie Małopolski. Celem szczegółowym – Instalacja małych źródeł energii, zlokalizowanych blisko odbiorcy, zmniejszających straty przesyłowe oraz zapewniających efekt ekologiczny poprzez wzrost udziału energii odnawialnej w konsumpcji (energetyka rozproszona) oraz znacząca poprawa jakości powietrza, a w konsekwencji jakości życia na terenie 31 gmin biorących udział w projekcie partnerskim.

Liderem projektu jest Stowarzyszenie - Zielony Pierścień Tarnowa.

Projekt podzielono na kilka etapów. Beneficjentami programu są mieszkańcy gminy Wierchosławice zakwalifikowani do projektu po podpisaniu umowy.

Projekt w Gminie Wierchosławice w roku 2023 obejmował montaż instalacji odnawialnych źródeł energii - paneli fotowoltaicznych (21 instalacji) oraz kolektorów słonecznych (1 instalacja) w budynkach mieszkalnych. Dodatkowo dokonano montażu instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej tj. Szkoła Podstawowa w Wierchosławicach, Szkoła Podstawowa w Ostrowie, Żłobek w Bogumiłowicach oraz Centrum Kultury Wsi Polskiej w Wierchosławicach. Kwota realizacji - **1 049 606,77 zł**.

d) Program Czyste Powietrze zakłada poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Program skierowany do właścicieli lub współwłaścicieli jednorodzinnych budynków mieszkalnych, lub wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą.

Dofinansowanie kompleksowej termomodernizacji budynków oraz wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy.

WNIOSKI O DOFINANSOWANIE Z CZYSTEGO POWIETRZA złożone w 2023 r.				
	PODSTAWOWY	PODWYŻSZONY	NAJWYŻSZY	SUMA
I kwartał	7	0	3	10
II kwartał	7	3	5	15
III kwartał	10	4	4	18
IV kwartał	5	4	3	12
SUMA	29	11	15	55

Źródło: GKPOŚ

Na podstawie podpisanego porozumienia między Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie a Gminą Wierchosławice, na początku 2021 w Urzędzie Gminy rozpoczął funkcjonowanie Punkt Informacyjny – Konsultacyjny w programie Czyste Powietrze. W okresie ostatnich trzech lat złożono 300 wniosków o dofinansowanie, zawarto 211 umów, zrealizowano 93 przedsięwzięcia.

Sumaryczna kwota wypłaconych dotacji na koniec 2023 r. wyniosła **2 776 277,03 zł**.

e) Projekt LIFE Małopolska w zdrowiej atmosferze. Gmina Wierchosławice była jednym z 69 partnerów w program LIFE. Program ten miał na celu np. stworzyć sieć Ekodoradców w Małopolsce jak również wspomóc mieszkańców gminy w wykorzystaniu najbardziej

efektywnych sposobów ograniczenia emisji oraz ich finansowania czyli wymianie tzw. „kopciuchów”. Uświadamianie mieszkańców jak ważne jest dbanie o nasze powietrze, ponieważ małe zmiany najlepiej jest zacząć od nas samych. Tworzenie działań edukacyjnych związanych z ekologią na poziomie najmłodszych mieszkańców naszej gminy. Jednym z ważniejszych działań był wsparcie podczas wdrażania Programu Ochrony Powietrza.

18 grudnia 2023r. w Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie miała miejsce uroczysta *Gala finałowa projektu LIFE „Małopolska w zdrowej atmosferze”*. To wydarzenie stanowiło podsumowanie ośmiu lat działań na rzecz poprawy jakości powietrza w Małopolsce. Podczas gali uhonorowano gminy, instytucje oraz osoby, które odegrały kluczową rolę w realizacji strategii mającej na celu poprawę jakości powietrza w regionie. Również Gmina Wierchosławice otrzymała pamiątkową statuetkę.

f) dnia 28 czerwca 2023 r. Rada Gminy podjęła uchwałę nr LXV/441/2023 w sprawie uchwalenia „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Wierchosławice na lata 2023-2037.” Dokument ten określa zastosowanie środków poprawy efektywności energetycznej w gminie do roku 2037 tj.:

- przeprowadzenie we wszystkich budynkach będących własnością gminy gruntowej termomodernizacji do poziomu wymagań norm budowlanych
- modernizację/wymianę istniejących instalacji grzewczych w budynkach
- montaż automatyki pogodowej
- wymianę źródeł ciepła na źródła wykorzystujące energię odnawialną
- modernizację układów przygotowania ciepłej wody użytkowej
- modernizację oświetlenia ulicznego
- wymianę taboru samochodowego
- wdrożenie programu likwidacji niskiej emisji
- likwidację ubóstwa energetycznego
- zwiększenie produkcji energii z układów fotowoltaiki
- wdrożenie systemu zarządzania energią

- informowanie, edukację, promocję efektywności energetycznej

g) dnia 30 października 2023 r. Rada Gminy podjęła uchwałę nr LXIX/464/2023 w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Wierchosławice na lata 2023-2030.” Dokument ten zakłada cele, kierunki oraz zadania, które mają służyć poprawie stanu środowiska w gminie m. in.:

- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza
- ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców gminy
- poprawę jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych umożliwiających zaspokojenie potrzeb wodnych gminy
- zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych gminy
- racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż
- racjonalne wykorzystanie gleb
- racjonalne gospodarowanie odpadami
- zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności oraz krajobrazu
- minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii.

12.2 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026

W Strategii określone zostały kierunki działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych oraz zadania programowe określające pomoc różnym grupom, sposoby ich osiągnięcia oraz realizatorów.

W realizację zadań ujętych w Strategii zaangażowane są gminne i powiatowe instytucje, w szczególności: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły Podstawowe, Przedszkola, placówki służby zdrowia, Gminne Centrum Kultury, Biblioteka Publiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Punkt Konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej, Policja, Punkt Wsparcia i Pomocy dla Osób Doznających Przemocy Domowej, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy.

➤ **W ramach obszaru priorytetowego I: Wsparcie rodzin i osób, przeciwdziałanie ubóstwu i uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom,**

- **CEL:** Program wsparcia rodziny, organizowane były spotkania ze specjalistami, spotkania autorskie i wykłady, organizacja czasu wolnego: kolonie, półkolonie i pikniki, zapewnienie miejsc aktywnego wypoczynku, zapewnienie systemu ulg i zwolnień dla rodzin wielodzietnych.

- **CEL:** Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz zapobieganie sytuacjom kryzysowym wynikającym z długotrwałego pozostawania bez pracy, zapewniana była pomoc finansowa i rzeczowa, rozpowszechniane były działania i programy aktywizacji zawodowej, organizowane prace społecznie – użyteczne, poradnictwo zawodowe, współpraca z instytucjami rynku pracy, zapewnienie dostępu do Klubu Integracji Społecznej i Centrum Integracji Społecznej.

- **CEL:** Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji rodziny, organizowana była pomoc materialna i emocjonalna dla osób w trudnej sytuacji życiowej, wsparcie asystenta

rodziny, dostępność placówek wsparcia dziennego, wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej, upowszechnianie działań profilaktycznych lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, wsparcie prawne, psychologiczne i terapeutyczne rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji bądź kryzysie, wsparcie socjalne rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.

- **CEL:** Zwiększenie dostępności pomocy dla osób uzależnionych oraz ich rodzin: prowadzona była działalność edukacyjna w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów uzależnienia, współpraca z klubem AA, kształtowanie postaw asertywnych wobec nałogów poprzez organizowanie akcji o tematyce profilaktycznej, gazetki o tematyce profilaktycznej, spotkania z przedstawicielami służb publicznych, szkolenia dla nauczycieli, organizowano szkolenia dla służb prowadzących działania przeciwko uzależnieniom, prowadzono działalność informacyjną w zakresie rodzajów i dostępności środków powodujących uzależnienia, propagowano kampanie społeczne, zwiększono dostępności poradnictwa specjalistycznego, uświadamiano o niebezpieczeństwie uzależnienia od nowoczesnych technologii i mediów społecznościowych,

- **CEL:** System pomocy osobom dotkniętym przemocą: realizowano, inicjowanie powstania grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, działania zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych, podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie i instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy, zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie, podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

➤ W ramach obszaru priorytetowego II: Godne i aktywne życie osób starszych i niepełnosprawnych

- **CEL:** Zapewnienie pełnego uczestnictwa osób starszych i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i gospodarczym: kontynuacja działalności klubów Seniora, współpraca z stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, realizacja projektów socjalnych wspierających osoby starsze i niepełnosprawne, zapewnienie dostępu do DPS, ŚDS, WTZ, SOSW, KIS CIS, dostępność stron internetowych i bazy lokalowej GOPS na potrzeby osób niepełnosprawnych, kontynuowanie działalności grup wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych, korzystanie z rządowych programów wsparcia osób niepełnosprawnych, realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych, inicjowanie kampanii na rzecz podnoszenia poziomu wiedzy i społecznej akceptacji osób starszych i niepełnosprawnych, kultywowanie tradycji i pamięci lokalnych bohaterów oraz wspieranie akcji charytatywnych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Wszystkie wymienione cele realizowane były we współpracy z instytucjami zaangażowanymi w realizację Strategii.

12.3 Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wierzchosławice na lata 2012 – 2032.

Gmina Wierzchosławice posiada "Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wierzchosławice na lata 2012 - 2032".

Gmina Wierzchosławice w roku 2019 zapewniała usuwanie wyrobów azbestowych z nieruchomości znajdujących się na terenie gminy. W 2019 r. wyniku prowadzonych działań unieszkodliwiono 28,86 Mg tych odpadów, za co Gmina zapłaciła 9.818,17 zł. W ramach programu założono na rok 2021 likwidację 90 t wyrobów zawierających azbest. Udało się zlikwidować 43,59 t wyrobów zawierających azbest. W ramach programu w 2022 r. złożonych zostało 42 wnioski o usunięcie wyrobów zawierających azbest. Udało się zlikwidować 38,91 t wyrobów zawierających azbest. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020 kwota dofinansowanie w roku 2022 r. wyniosła 41 178,21 zł, natomiast wkład własny gminy wyniósł 7 266,76 zł.

W ramach programu w roku 2023 mieszkańcy złożyli 26 wniosków o usunięcie wyrobów zawierających azbest. Dzięki temu udało się zlikwidować 55,57 t wyrobów zawierających azbest. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020 kwota dofinansowanie w roku 2023 r. wyniosła 31 929,28 zł, natomiast wkład własny gminy wyniósł 5 634,58 zł.

12.4 Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wierzchosławice w roku 2023

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wierzchosławice w roku 2023 został zatwierdzony Uchwałą nr LXII/421/2023 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 marca 2023 r. Działanie podjęte w ramach realizacji programu przedstawia poniższa tabela:

Działania w zakresie opieki nad zwierzętami podjęte w 2023 r.

<i>Zwierzęta bezpańskie</i>		
Jednostka realizująca	Ilość	Uwagi
Azyl dla psów i kotów w Tarnowie	22 interwencji	Ilość przyjętych psów i kotów w trakcie roku.
OTOZ Animals	9 interwencji	Ilość interwencji dotyczących bezdomnych kotów – znalezienie zwierzętom nowych opiekunów.
<i>Opieka nad zwierzętami</i>		
Lecznica weterynaryjna w Radłowie	2 zgłoszenia	Ilość zgłoszeń do lekarza weterynarii (zwierzęta ranne w wypadku).
Lecznica weterynaryjna w Radłowie	11 zabiegów	Ilość przeprowadzonych zabiegów kastracji/sterylizacji na zwierzętach bezdomnych, przygarniętych przez mieszkańców.
UG	brak	Ilość kontroli przeprowadzonych u mieszkańców na zgłoszenia o złym traktowaniu zwierząt.
<i>Padłe zwierzęta</i>		
Małopolska Kolumna Transportu Sanitarnego	12 zgłoszeń	Ilość zgłoszeń związanych z odbiorem i utylizacją padłych zwierząt (w większości sarny).
UG	1 zgłoszenie	Ilość zgłoszeń o padłych zwierzętach, których po udaniu się na miejsce, nie znaleziono. Zostały zabrane przez nieznane osoby.
UG (PZD, ZDW, GDDKiA)	1 zgłoszenie	Ilość zgłoszeń, które po weryfikacji na miejscu, przekazano do zrealizowania właściwym zarządom dróg.

Źródło: dane statystyczne Referatu GKPOŚ

12.5 Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy

Zgodnie z planem nakładów na lokale mieszkalne na lata 2020-2025 w 2023 roku przeprowadzono bieżące przeglądy instalacji i urządzeń, konserwacje oraz doraźne naprawy.

W ramach projektu grantowego „Małopolska Tarcza Humanitarna Gmina Wierchosławice” pozyskała środki na modernizację lokalu mieszkalnego w Mikołajowicach nr 168/2. Modernizacja objęła wszystkie pomieszczenia tj.: łazienkę, kuchnię, 3 pokoje oraz hol. Zmodernizowana została również instalacja elektryczna, sanitarna z wymianą urządzeń sanitarnych oraz podłączeń. Nastąpiła również wymiana płytek, stolarki drzwiowej, wykonano odgrzybianie ścian i sufitów, gruntowanie, uzupełnienie ubytków oraz malowanie.

Kwota dofinansowania z UE wyniosła 40 000 zł.

